

ผลการจัดกิจกรรมการอ่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถใน
การพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร จังหวัดศรีสะเกษ

นางสมภาษณ์ สืบวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**The Effects of Bilongual story Telling Activities on
Thai Language Speaking Abilities of Preschool children
at Ban Nonesang Witayakhan school in Si Sa Ket Province.**

Mrs. Somphat Suepwong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

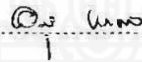
2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถ
ในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อและนามสกุล นางสาวสมภรณ์ สืบวงศ์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี หรดาล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล)

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถใน
การพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ศึกษา นางสมภรณ์ สืบวงศ์ **รหัสนักศึกษา** 251210132 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณี ทรดาล **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

กลุ่มตัวอย่างคือเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง4-5ปี จำนวน 18 คน กำลังศึกษาชั้น
อนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา2554 โรงเรียนบ้าน โนนสังวิทยาการจังหวัดศรีสะเกษได้มา
โดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา
และแบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามี
ความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญการเล่านิทานสองภาษา ความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง เด็กปฐมวัย

Independent Study title: The Effects of Bilingual story Telling Activities on Thai Language Speaking Abilities of Preschool children at Ban Nonesang Witayakhan school in Si Sa Ket Province.

Author: Mrs. Somphat Suepwoong; **ID:** 2512103132; **Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction); **Independent Study advisor:** Dr. Arunee Horadan, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objective of this research was to compare preschool children's Thai language speaking abilities before and after undertaking bilingual story telling activities.

The sample comprised 18 preschool children, 4 – 5 years old, who were studying in the first kindergarten level in the second semester of the 2011 academic year at Ban Nonesang Witayakhan school Si Sa Ket Province, obtained by cluster sampling. The employed instruments consisted of lesson plans for bilingual story telling activities, and a Thai language speaking ability test. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

The research finding showed that the post – experiment Thai language Speaking ability of preschool children undertaking bilingual story telling activities was significantly higher, at the .01 level, than their pre - experiment counterpart.

Keywords: Bilingual story Telling; Thai languages speaking ability; Preschool children.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร ได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หรดาลาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการดำเนินงานการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณนางกอบกมลทพบัณฑิตศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 นายกว้าง ผลสุขครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก และนางนิตยาแข่งขัน อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณสามี ลูกชาย หลานสาว และเพื่อนๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

สมภรณ์ สืบวงศ์

เมษายน 2554

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	7
ความหมายของนิทาน.....	7
คุณค่าของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	8
ประเภทของนิทาน.....	12
การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย.....	15
รูปแบบและเทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สอง.....	31
การสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย.....	36
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	47
พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่สอง.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	76
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของ- เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	80
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	82
ตอนที่ 4 ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	83
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	102
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	105
ค แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง.....	160
ง แบบประเมินเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ.....	192
จ ผลการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ.....	199
ประวัติผู้ศึกษา.....	204

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี.....	59
ตารางที่ 2.2 แสดงการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กอายุ 8 -66 เดือน.....	61
ตารางที่ 3.1 การวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางก่อนการทดลอง.....	73
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายบุคคล.....	77
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา ในภาพรวม.....	81
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายองค์ประกอบ.....	81
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	82

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและ
หลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานสองภาษา.....80

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร ได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หรรดาอาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการดำเนินงานการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาค้นคว้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณนางกอบกมลทพบัณฑิตศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 นายกว้าง ผลสุขครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก และนางนิตยาแข่งขัน อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณสามี ลูกชาย หลานสาว และเพื่อนๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

สมภรณ์ สืบวงศ์

เมษายน 2554

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	7
ความหมายของนิทาน.....	7
คุณค่าของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	8
ประเภทของนิทาน.....	12
การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย.....	15
รูปแบบและเทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สอง.....	31
การสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย.....	36
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	47
พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่สอง.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	76
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของ- เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	80
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	82
ตอนที่ 4 ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	83
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	102
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	105
ค แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง.....	160
ง แบบประเมินเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ.....	192
จ ผลการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ.....	199
ประวัติผู้ศึกษา.....	204

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี.....	59
ตารางที่ 2.2 แสดงการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กอายุ 8 -66 เดือน.....	61
ตารางที่ 3.1 การวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางก่อนการทดลอง.....	73
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายบุคคล.....	77
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา ในภาพรวม.....	81
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายองค์ประกอบ.....	81
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	82

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและ
หลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานสองภาษา.....80

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	7
ความหมายของนิทาน.....	7
คุณค่าของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	8
ประเภทของนิทาน.....	12
การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย.....	15
รูปแบบและเทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.....	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	27
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สอง.....	31
การสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย.....	36
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	47
พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่สอง.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	76
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของ- เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	80
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	82
ตอนที่ 4 ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	83
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปการวิจัย.....	85
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	102
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา.....	105
ค แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง.....	160
ง แบบประเมินเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ.....	192
จ ผลการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ.....	199
ประวัติผู้ศึกษา.....	204

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี.....	59
ตารางที่ 2.2 แสดงการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กอายุ 8 -66 เดือน.....	61
ตารางที่ 3.1 การวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางก่อนการทดลอง.....	73
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายบุคคล.....	77
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก- ปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา ในภาพรวม.....	81
ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายองค์ประกอบ.....	81
ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย- หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล.....	82

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและ
หลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานสองภาษา..... 80

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคม มีการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพพร้อม ทั้งติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว ความรู้สึก ความนึกคิด ความต้องการของแต่ละฝ่าย ซึ่งการส่งสารจะแสดงพฤติกรรมในรูปของการพูด การเขียน หรือแสดงท่าทาง ส่วนผู้รับสารจะรับ สารด้วยการฟัง การดู หรือการอ่าน แต่ไม่ว่าจะเป็นการส่งสารหรือรับสารก็ตาม สิ่งที่เป็นเครื่องมือ สำคัญที่ใช้เป็นสะพานเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน คือ ภาษา

ภาษาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมาพร้อมกับมนุษย์ และเป็นเอกลักษณ์ ของกลุ่มคนตลอดจนมีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และต่อไปในอนาคต ทุกชนชาติมีภาษาที่ ใช้สื่อสารภายในกลุ่มสังคมของตน ดังนั้นภาษาจึงมีความแตกต่างกันไป ทั้งในด้านการพูด การ เขียน และการอ่าน เช่นเดียวกับภาษาไทย ที่มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เป็นภาษาที่ใช้สื่อสาร ภายในประเทศ แต่ภาษาไทยยังมีภาษาที่เป็นภาษาย่อยซึ่งเรียกว่าภาษาถิ่น ที่พูดในบริเวณใดบริเวณ หนึ่งของประเทศ และมีความแตกต่างทางด้านเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์จากภาษาย่อยที่พูดใน บริเวณอื่น ภาษาถิ่นที่ใช้ในการสื่อสารภายในประเทศแบ่งออกเป็น 4 ถิ่นคือ 1) ภาษาไทยถิ่นกลาง 2) ภาษาไทยถิ่นใต้ 3) ภาษาไทยถิ่นอีสาน 4) ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาถิ่นอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทยคำ ภาษาไทยพวน ภาษาภูไท ภาษานครไทย ภาษาตากใบ ฯลฯ (สมทรง บุษพัฒนา 2543: 27 – 29) ที่ใช้สื่อสารภายในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นภาษาที่คนใน ท้องถิ่นอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ ประเทศไทยได้กำหนดภาษาไทยกลางให้เป็นภาษามาตรฐาน เพื่อ ใช้สื่อสารกับบุคคลทั่วไปทั้งประเทศ ดังนั้นภาษาไทยกลางจึงเป็นภาษาที่ถูกกำหนดให้เป็นภาษา มาตรฐานและเป็นภาษาประจำชาติไทย

ภาษาไทยกลาง เป็นภาษาที่กำหนดให้เป็นภาษาราชการที่ใช้ในสถานที่ราชการ เช่น โรงเรียนหน่วยงานของรัฐและเอกชนอื่น ๆ คนไทยทุกคนที่อาศัยในประเทศไทยจะต้องเรียนรู้ ภาษาไทยกลาง เพราะภาษาไทยกลางเป็นเครื่องมือในการศึกษาแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ และ รับสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ทั้งพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด การวิเคราะห์

การวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็น ทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่อองงาม กลายเป็นผู้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลสอดคล้องกับยุคสมัย สามารถติดตามความเจริญก้าวหน้าของศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งยังเป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบัน ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้

การเตรียมความพร้อมด้านภาษา เป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เพราะเด็กต้องเข้าสู่สังคมโรงเรียน ซึ่งมีระบบการจัดการศึกษาที่มีแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ คือใช้ภาษาไทยกลางในการจัดการเรียนการสอน โดยไม่ได้คำนึงถึงความพร้อมด้านภาษาของเด็กโดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร ซึ่งยังไม่มีทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยกลาง เด็กจำเป็นต้องได้รับการจัดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมด้านภาษาไทยกลาง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในด้านภาษา เพราะภาษาเป็นกุญแจสำคัญเปิดทางไปสู่ความรู้ด้านต่างๆ ทำให้พัฒนาด้านสติปัญญา พัฒนาชีวิต และช่วยการปรับตัว (ศรีเรือน แก้วกังวาน 2545: 306) เด็กปฐมวัยจัดได้ว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นวัยที่พัฒนาการทุกด้าน โดยเฉพาะด้านสติปัญญาจะพัฒนาอย่างรวดเร็ว ช่วงวัย 6 ปีแรกของชีวิต จึงมีความสำคัญในการพัฒนายิ่งกว่าวัยอื่นๆ และเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษา ซึ่งเป็นการวางรากฐานในด้านการสื่อสาร ดังนั้นการสอนภาษาไทยกลางให้กับเด็กในช่วงนี้จึงมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย และเป็นช่วงเวลาพิเศษที่สมองสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ง่ายกว่าช่วงอื่นๆ จึงกล่าวได้ว่าเป็นช่วงเวลาหน้าต่างแห่งโอกาส (Windows of Opportunity) (Dodge and Heroman, 2002; นิตยา คชภักดี อ้างถึงใน พัชรี ผลโยธิน 2551: 32)

เด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง จำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาไทยกลางให้เป็นอันดับแรก หากเด็กไม่เข้าใจภาษาที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรม เด็กจะไม่สามารถตอบสนองหรือสื่อสารกับครูได้ ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการทุกด้าน (สำนักผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ 12 ยะลา 2551) เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการสื่อสารด้านการพูดการใช้ภาษาไทยกลางให้สามารถสื่อสารกับครูผู้สอนและบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่นได้ถูกต้องและเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ฟังและผู้พูด ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดยการจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกการฟัง การพูด การสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง รวมทั้งการใช้สื่ออุปกรณ์ที่สามารถสื่อสารให้เด็กเข้าใจความหมายของคำได้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการ และความสนใจของเด็ก

จากประสบการณ์ที่เป็นครูปฐมวัยมากกว่า 6 ปี ผู้วิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยในภาคอีสานส่วนมากพูดภาษาถิ่นในการสื่อสารกับครูและบุคลากรในโรงเรียน เด็กไม่เข้าใจภาษาไทยกลาง บางคำ บางประโยคที่ครูใช้สื่อสารด้วย ทำให้การสื่อสารมีปัญหา เด็กไม่เข้าใจคำพูดครู ครูไม่

เข้าใจคำพูดของเด็ก จึงส่งผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่มีประสบการณ์ ในด้านการฟัง การพูดภาษาไทยกลาง เพราะครอบครัว สังคม และชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ใช้ ภาษาถิ่นในการสื่อสารทำให้เด็กไม่สามารถพูดภาษาไทยกลางได้ โดยเฉพาะเด็กที่อาศัยอยู่ กับปู่ ย่า ตายายที่ใช้ภาษาถิ่นล้วนๆ จะเรียนรู้ภาษาถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งหรือเรียกว่าภาษาแม่ แต่ เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนต้องอยู่ในบริบทของการใช้ภาษาไทยกลาง ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติจึงเป็น ภาษาที่สองที่เด็กต้องเรียนรู้ เด็กที่พูดภาษาถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งจึงต้องเผชิญปัญหาเรื่องช่องว่างใน การสื่อสารระหว่างเด็กที่ยังใช้ภาษาไทยกลางไม่ได้กับครูหรือพี่เลี้ยงซึ่งใช้ภาษาไทยกลาง (ศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ 2541 อ้างถึงใน นฤมล นิยมหอม 2548: 41) ดังนั้น เด็กจึงใช้ภาษาถิ่นที่ ค้นเคยโดยพูดภาษาถิ่นในลักษณะสำเนียงเป็นภาษาไทยกลางกับคนแปลกหน้า และบุคคลที่ เกี่ยวข้องโดยเฉพาะครูผู้สอน ซึ่งถ้าหากครูผู้สอนไม่ใช่คนในท้องถิ่นจะไม่สามารถเข้าใจคำพูด และ ประโยคที่เด็กพูด จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องหาทางแก้ไขและพัฒนาทักษะการพูด ภาษาไทยกลางของเด็ก ให้สามารถสื่อสารกับบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่นได้อย่างมั่นใจ

กิจกรรมส่งเสริมการพูด และการฟังของเด็ก ที่จัดในโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน โดยทั่วไป ได้แก่ การท่องคำคล้องจอง เกมทางภาษา กิจกรรมร้องเพลง การเล่านิทาน การเล่าเรื่อง ใน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้การเล่านิทานสองภาษามาช่วยพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลาง เพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชื่นชอบ เป็นความสุขสำหรับเด็ก เป็นสายใยระหว่างครูกับศิษย์ สร้างความ ผูกพันระหว่างเด็กกับครู เด็กกับเพื่อน และเด็กกับโรงเรียน เด็กที่เพิ่งจากบ้านไปโรงเรียนครั้งแรกจะรู้สึก ห้วนใจ หวาดกลัวสภาพแวดล้อมใหม่ หากครูนำหนังสือนิทานภาพที่เด็กชอบมาเล่าให้ฟัง เด็กจะ เริ่มสนใจ และสนุกกับนิทาน เด็กจะค่อยๆ ค้นเคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ในโรงเรียนอนุบาล ดังนั้น ชั่วโมงนิทานคือ ชั่วโมงแห่งความสุขของเด็กอนุบาล (ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชีวิน วิสาสะ 2553: คำนำ) นอกจากนี้ นิทานยังมีอิทธิพลต่อความคิด จินตนาการ และมีคุณค่าต่อการพัฒนาการทางด้าน ภาษาของเด็ก ครูปฐมวัยสามารถนำนิทานมาใช้ฝึกทักษะทางภาษา ด้านการพูด และการฟังให้กับ เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการพูดภาษาไทยกลาง เด็กได้ฟังคำศัพท์ พูดคำศัพท์ เข้าใจ ความหมายของคำ และประโยคจากนิทาน เนื้อหาในนิทานช่วยขยายประสบการณ์ด้านภาษา ที่เด็กไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน พร้อมทั้งเข้าใจความหมายของคำ จากการแปลเป็นภาษาถิ่น

ผู้วิจัยซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นมีความรู้ความสามารถเข้าใจภาษาถิ่นและภาษาไทยกลาง เป็นอย่างดี พร้อมทั้งเป็นผู้ที่เข้าใจสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และบริบททางสังคมวัฒนธรรม ของชุมชนในท้องถิ่น และต้องรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กชั้นอนุบาล ปีที่ 1 จึงสนใจที่จะจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูด ภาษาไทยกลางของเด็กโดยเล่านิทานเป็นภาษาไทยกลาง และแปลเป็นภาษาถิ่นในบางคำ บาง

ประโยคที่เด็กไม่เข้าใจ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจความหมายของคำ และประโยคในนิทานได้ดียิ่งขึ้น ผลจากการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ครูปฐมวัยได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

3. สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 25 นาที

4.3 กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ จะจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาในกิจกรรมเสริมประสบการณ์

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 4–5 ปี ที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร จังหวัดศรีสะเกษ

5.2 กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา หมายถึง การเล่านิทานเป็นภาษาไทยกลางและแปลเป็นภาษาถิ่นในบางคำ บางประโยคที่เด็กไม่เข้าใจหรือไม่คุ้นเคย โดยใช้รูปแบบการเล่านิทานประกอบการใช้หุ่นมือ หนังสือนิทาน หรือสื่อประกอบ หลังการเล่านิทานให้เด็กทำกิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย ได้แก่ การเล่นเกมทางภาษา การเล่าเรื่องประกอบภาพ การสนทนาตอบคำถาม และการแสดงท่าทางประกอบคำ

5.3 ความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง หมายถึง การพูดคำภาษาไทยกลางและอธิบายความหมายของคำเป็นภาษาไทยกลาง การพูดเป็นประโยค และการพูดเล่าเรื่องต่างๆ โดยใช้ภาษาไทยกลาง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้พัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางให้แก่เด็กปฐมวัย
- 6.2 ได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน โดยใช้ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น
- 6.3 ได้แนวทางในการสร้างเสริมความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

- 1.1 ความหมายของนิทาน
- 1.2 คุณค่าของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.3 ประเภทของนิทาน
- 1.4 การเลือกนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.5 รูปแบบและ เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง

- 2.1 ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง
- 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สอง
- 2.4 การสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง
- 2.6 พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่สอง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1.1 ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา หรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อใช้สอนคนในการดำรงชีวิต และเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน นิทานส่วนใหญ่จะถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะที่ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังต่างมุ่งสนองความสุขทางจิตใจของตน

ในทางคติชนวิทยา ถือว่านิทานเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อๆ กันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า ซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่าจดจำกันมาแบบมุขปาฐะ และนิทานที่มีการเขียนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

วันเนาะซ ยูเด็น (2542: คำนำ) กล่าวว่า iva นิทาน คือ ชีวิต เรื่องราวในนิทานที่แท้จริงเป็นเรื่องราวของชีวิต นิทานไม่ใช่เรื่องสำหรับเพียงเพื่อฟัง อ่านเพื่อสนุก หรือรับคำสอนที่แทรกอยู่เท่านั้น

สัณห์พัฒน์ อรุณธารี (2542: 2) ให้ความหมายว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดยยึดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นการผูกเรื่องให้เข้ากับสภาวะการณ์ในเวลานั้นๆ ซึ่งสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม คติสอนใจที่ฟังประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตจากเนื้อหาของนิทาน เพื่อใช้เป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก

ศุภรัชต์ ภิรมย์รัชย์ (2540: 45) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องราวสั้นๆ ที่เล่าสืบต่อกันมา โดยมีจุดประสงค์เพื่อสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ ความคิด หรือค่านิยมบางอย่างให้กับผู้ฟัง พร้อมทั้งสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542: 48) สรุปความหมายของนิทานไว้ว่า

1. เป็นเรื่องราวที่ผูกขึ้น
2. เป็นเรื่องราวที่ใช้วาจาเป็นสื่อในการถ่ายทอด
3. เป็นบทประพันธ์ที่มีลีลาการเล่าแบบเป็นกันเอง ทำนองการเล่าด้วยวาจา

เป็นเรื่องเล่าที่มีจุดประสงค์หลักเพื่อความบันเทิงใจ และมีสิ่งสอนใจเป็นจุดประสงค์รอง นิทานเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ หรือเป็นเรื่องที่ผูกขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความประทับใจแฝงคำสอนจรรยาในการใช้ชีวิต รวมทั้งเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

เกริก ชูพันธ์ (2542: 8) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า เป็นเรื่องที่มีการเล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมาในครั้งสมัยโบราณ ถือเป็นประเพณี โดยมีผู้เล่าที่มีความสามารถและเป็นบุคคลที่น่านับถือ นิทานมีการเล่ากันทุกชาติทุกภาษา เนื้อหาของนิทานที่เล่าเป็นเรื่องราวที่ปลูกฝังคุณธรรม

จริยธรรมความดีงามและเรื่องของการยกย่องเชิดชู ปลุกจิตสำนึกของคนให้ประพฤติตนอยู่ในความดี และเป็นตัวอย่างแก่สังคม

วิลโล มาสจรัส (2545: 32) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่า ซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานที่เล่าปากเปล่าจากรุ่นสู่รุ่นแบบมุขปาฐะ และนิทานที่เขียนบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ไพโรพรรณ อินทนิล (2534: 73) ได้ให้ความหมายของ นิทานไว้ว่า นิทานเป็นเรื่องที่เล่ากันมาแต่สมัยโบราณ ซึ่งตรงกับคำว่า นิทานกถาในภาษาบาลี ส่วนคำว่า นิทานของภาษาบาลี แปลว่าเรื่องเดิม เรื่องที่ผูกขึ้น และเรื่องที่อ้างอิง

เตชินี ขวลิศ (2550: 61) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า หมายถึง การผูกเรื่องขึ้นมาเล่าให้ฟังด้วยภาษาร้อยแก้ว ด้วยถ้อยคำธรรมดา และด้วยภาษาที่องคั้น อาจจะเป็นการถ่ายทอดปากต่อปากถูกบ้างผิดบ้าง โดยไม่ทราบถึงที่มาที่ไปที่แน่นอนนัก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบทอดต่อกันมา จัดเป็นศิลปะที่เก่าแก่และยังเป็นสิ่งบันเทิงที่ผู้คนทั่วโลกต้องการ และมีประโยชน์ใช้ในเชิงเป็นสื่อเพื่อการสอนวิชาการต่างๆ และสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้ฟัง นิทานแต่ดั้งเดิมมาด้วยการผูกเรื่องขึ้น โดยอาศัยประวัติของคนจริงบ้าง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงบ้าง หรืออาจจะเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาจากความคิดจินตนาการ

นิทานสำหรับเด็ก หมายถึง เรื่องราวที่แต่งขึ้นหรือผูกขึ้นเพื่อนำมาเล่าหรือถ่ายทอดสู่เด็กด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์เฉพาะเจาะจงเพื่อเด็ก ซึ่งอาจรวมนิทานทั่วไป นิทานพื้นบ้าน นิทานสมัยใหม่ ที่นำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขเสริมแต่ง เพื่อให้เหมาะสมกับการนำมาใช้สำหรับเด็กด้วย

1.2 คุณค่าของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

นิทานเป็นเรื่องเล่าที่เด็กชื่นชอบ เพราะนิทานให้ความสนุกสนานสร้างความบันเทิงใจ และช่วยลดความตึงเครียดให้แก่เด็ก ช่วยสร้างประสบการณ์ในด้านภาษา ตัวละครในนิทานยังเป็นแบบอย่างในด้านการปฏิบัติตน การอยู่ร่วมกันในสังคม นิทานช่วยให้เด็กคิดจินตนาการ นิทานจึงเป็นสื่อที่มีคุณค่าสำหรับเด็กปฐมวัยดังคำกล่าวของ ดวงเดือน แจ็งสว่าง (2542: 15-20)

ที่กล่าวถึงความสำคัญของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. นิทานให้ความบันเทิงและความรู้ การเล่านิทานเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงแก่คนทุกเพศทุกวัยมาตั้งแต่สมัยโบราณ สำหรับสมัยปัจจุบัน นอกจากจะใช้นิทานเป็นกิจกรรมเพื่อความบันเทิงแล้ว ยังมีการนำนิทานมาเป็นกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย และระดับประถมศึกษาอย่างกว้างขวาง ถ้าครูเล่านิทานเก่ง เด็กๆ จะรักและเชื่อฟัง โดยครูจะฉาย

โอกาสใช้นิทานเป็นสื่อแล้วสอดแทรกความรู้ด้านต่างๆ ตลอดจนจริยธรรม คุณธรรมที่ครูต้องการปลูกฝังเข้าไปในเนื้อหาของนิทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเอกของเรื่องจะทำให้เด็กๆ สามารถจดจำได้ดีเป็นพิเศษ

2. นิทานเป็นเครื่องมือในการกล่อมเกลาจิตใจและสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นอกจากการเร้าความสนใจ และให้ความบันเทิงแก่เด็กแล้ว นิทานยังเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในการฝึกการสร้างมโนภาพ และจินตนาการ ซึ่งเป็นวิธีการที่สำคัญยิ่งในการช่วยยกระดับกล่อมเกลาจิตใจของเด็ก ซึ่งยังละเอียดอ่อนให้สามารถรับสิ่งทั้งดงามเชิงนามธรรมต่างๆ ได้ดี การโน้มน้าวความคิด และจิตใจของเด็กเข้าสู่จุดหมายทางศีลธรรม จริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนคุณสมบัติที่พึงประสงค์อื่นๆ จะกระทำโดยการเล่านิทานได้ผลดีกว่าการบรรยาย หรือการอธิบายโดยตรง นอกจากนี้ครูยังสามารถนำเหตุการณ์ในเรื่องนิทานมาผูกโยงบูรณาการกับการเรียนได้ทุกวิชา ไม่ว่าจะเป็นคณิตศาสตร์ ภาษา ดนตรี วิทยาศาสตร์ ศิลปะ สังคมศึกษา จริยศึกษา ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเสริมสร้างพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานแห่งบุคลิกภาพที่ดั่งงามของเด็ก และรากฐานความมั่นคงแข็งแรง ลบจุดอ่อนจุดด้อยของสังคมไทย คือความขยันหมั่นเพียร ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค หรือที่เรียกกันว่า “พฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์”

การให้เด็กฟังนิทานที่มีคุณค่า โดยเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของตัวเอกที่ต้องผจญปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ และพยายามหาวิธีแก้ไขด้วยการใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ใช้วิธีการแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม ใช้ความสามารถที่ได้จากการเรียนรู้ และการฝึกฝนจนชำนาญ เมื่อประสบความสำเร็จแล้วก็ไม่ท้อถอย กลับพากเพียรพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหา จนสำเร็จลุล่วงไปในที่สุด การกระตุ้นให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจที่จะเลียนแบบคุณธรรมที่พึงปรารถนาเช่นนี้ อยู่เสมอ ความประทับใจจากการฟังนิทาน จะทำให้เด็กค่อยๆ ซึมซับพฤติกรรมของตัวเอกของเรื่องเข้าสู่ระบบความรู้สึกรู้จักคิดของตน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีบุคลิกภาพโน้มเอียงไปในทางเดียวกันกับตัวเอกของนิทานดังกล่าว

3. นิทานเป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นความคิดของเด็ก โดยธรรมชาติแล้วเด็กในช่วงปฐมวัยยังเล็กเกินไปที่จะเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม หรือการพูดอธิบายที่เต็มไปด้วยเนื้อหาสาระที่เคร่งเครียดจริงจัง การผูกเรื่องขึ้นเป็นนิทานจะทำให้เด็กสามารถเข้าถึงคติธรรม ข้อคิด ข้อเตือนใจจดจำข้อเท็จจริง รวมทั้งได้รับความสนุกสนานตื่นเต้นเช่นเดียวกับ “การเล่น” ซึ่งถือว่า “เป็นงานของเด็ก” โดยนิทานจะมีลักษณะเป็นการเล่นทางความคิดและจินตนาการ อันเป็นผลโดยตรงต่อพัฒนาการทางสมอง และสติปัญญาของเด็ก

4. นิทานช่วยแก้ไขพฤติกรรมและเสริมคุณธรรม ในเด็กเล็ก ครูสามารถใช้นิทานแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี โดยหยิบยกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งครู

ได้สังเกตในห้องเรียน ในสนามกลางแจ้ง ในการเล่นของเล่นตามมุมต่างๆ ในการตรวจสอบสภาพตอนเช้า และในกิจกรรมประจำวันต่างๆ เช่น เล่นของเล่นแล้วไม่เก็บเข้าที่ พูดยาหยาดคาย ทิ้งขยะไม่เป็นที่ไม่ยอมแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน รังแกเพื่อน รังแกสัตว์ รับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์ การไม่ชอบอาบน้ำ แปรงฟัน ฯลฯ นำปัญหาเหล่านี้มาผูกขึ้นเป็นนิทาน โดยไม่เอ่ยชื่อว่าเป็นพฤติกรรมของเด็กคนใดมาเล่าให้ฟังในชั้นเรียน พฤติกรรมใดที่พบว่ามีการทำผิดกันมากๆ ครูก็ควรจะนำนิทานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนั้นมาเล่าให้ฟังเสมอๆ โดยเน้นให้เห็นถึงผลไม่ดีที่ตัวเองของเรื่องได้รับ เมื่อตัวเองเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ดี ก็ได้รับรางวัลหรือสิ่งที่ดีตอบสนอง เป็นต้น

5. นิทานจุดประกายความคิดและสร้างประสบการณ์ทางภาษา ในการเล่านิทานให้เด็กปฐมวัยฟัง หากครูได้กระทำอย่างสม่ำเสมอ นอกจากจะเป็นการจุดประกายความคิดในเรื่องต่างๆ ให้แก่เด็กแล้ว ครูยังสามารถใช้กิจกรรมการเล่านิทานชักชวนให้เด็กสนทนากันเกี่ยวกับเนื้อเรื่องนิทาน เกี่ยวกับตัวละคร และธรรมชาติที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้แสดงละครโต้ตอบกัน หรือให้เด็กทดลองเล่านิทานต่อกันคนละประโยคสองประโยค นิทานเรื่องนั้นจะกลายเป็นสื่อให้เด็กได้ฝึกประสบการณ์ทางภาษาที่สนุกสนาน

6. นิทานช่วยปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ นิทานเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การปลูกฝังเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี นอกจากจะผูกเรื่องเป็นเชิงอนุรักษ์โดยตรงแล้ว การที่ครูกำหนดตัวละครให้เป็นสัตว์ ต้นไม้ ก้อนหิน หยกน้ำ มฆฝน ตำรา ฯลฯ จะช่วยสร้างสรรค์ความเมตตา กรุณา ความเอื้ออาทร และผูกพันกับธรรมชาติให้เกิดขึ้นภายในจิตใจของเด็กได้ เด็กจะมองธรรมชาติรอบตัวอย่างเป็นมิตร และด้วยความรู้สึกที่ธรรมชาติเหล่านั้นเป็นหนึ่งเดียวกับตัวเขา ซึ่งนักการศึกษาของกลุ่มมนุษยนิยมแนวใหม่ (Neo Humanistic) ได้กล่าวว่า นิทานมีข้อคิด คุณธรรม ความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจากนิทานจะจดจำไว้ในจิตใต้สำนึก (Subconscious mind) ของเด็กไปตลอดชีวิต และกลายเป็นความทรงจำที่ล้ำลึก (เกียรติวรรณ อมตยกุล 2536: 28)

7. นิทานทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ นิทานเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประกายแห่งความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากขณะฟังนิทานความรู้สึกแปลกใหม่ ความฉงนสนเท่ห์ ที่งประหลาดใจ ตื่นเต้น ระทึกใจ ชื่นชม เบิกบานใจ ฯลฯ จะทำให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง อยากทำ อยากสัมผัส สมดังที่อริสโตเติล นักปราชญ์โบราณได้กล่าวว่า “ความรักแห่งความรู้ เริ่มต้นจากความสงสัยและความประหลาดใจ”

ดังนั้น หากครูผู้สอนสามารถเล่าหรืออ่านนิทานให้ “กระตบใจ” เด็กๆ แล้วทำกิจกรรมอื่นๆ ต่อเนื่องกันไป จะส่งผลให้กิจกรรมต่อเนื่องนั้นได้รับการสนองตอบจากเด็กอย่างกระตือรือร้นและ “ใส่ใจ” อย่างเต็มที่ การรับรู้และการเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปอย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน

8. นิทานช่วยให้เด็กหายป่วยเร็วขึ้น นิทานเป็นเครื่องประเทืองใจสำหรับเด็กป่วย การที่เด็กป่วยต้องนอนอยู่บนเตียงนานๆ จะทำให้สภาพจิตใจเศร้าหมอง เนื่องจากไม่ได้วิ่งเล่น เคลื่อนไหวตามภาวะธรรมชาติของเด็ก นิทานจะทำให้จิตใจสดชื่น ถึงแม้จะเคลื่อนไหวร่างกายไม่ได้ แต่การได้ฟังนิทานทำให้เด็กสามารถเคลื่อนไหวทางความคิดและจินตนาการได้ความสัมพันธ์ความระหว่างกายและจิตใจเป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไปทั้งในทางการแพทย์และทางด้านจิตวิทยา เมื่อจิตใจสดชื่นเบิกบาน ย่อมจะส่งผลสืบเนื่องไปถึงร่างกาย อันอาจจะช่วยให้อาการป่วยของเด็กทุเลาเบาบางลงหรืออาจจะหายป่วยเร็วขึ้นได้

9. นิทานช่วยให้เด็กจิตใจสงบและหลับง่าย นิทานช่วยให้การนอนหลับของเด็กเป็นการพักผ่อนที่สมบูรณ์ ช่วงเวลาก่อนนอนหลับเป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัย และเป็นช่วงที่ดีที่สุดของครอบครัว พ่อแม่จะมีเวลาว่างได้อยู่กับลูก และเด็กๆ จะอยู่ในภาวะจิตใจที่สงบยินดีรับฟังทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าพ่อแม่ฉวยโอกาสสร้างสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่นให้เกิดขึ้น ด้วยการเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องที่สดชื่นงดงาม สงบเยือกเย็น สอดแทรกคติธรรม ข้อเตือนใจที่ดีงาม โดยปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน เด็กก็จะนอนหลับไปด้วยความรู้สึกละมุนคลาย เก็บเรื่องราวที่งดงามที่ได้ยินได้ฟังนั้นสะสมไว้ในจิตใจได้สำนึกสม่าเสมอ และหล่อหลอมรวมกันเข้าเป็นบุคลิกภาพทางความคิดและจริยธรรมของเด็ก ซึ่งจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดขึ้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายหลัง

10. นิทานเป็นสื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักหนังสือ และรักการอ่าน ถ้าหากครูจัดหาหนังสือนิทานดี ๆ เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก มีภาพโตๆ ชัดเจน สีสดงดงามมาอ่านให้เด็กฟังอย่างสม่าเสมอ เด็กจะสนใจภาพเมื่อครูอ่านให้ฟังพร้อมทั้งชี้ภาพให้ดู ความสนใจภาพและสนใจเรื่องจะนำไปสู่การสนใจตัวอักษร ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจและเจตคติของเด็กในเรื่องการอ่าน เป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจใคร่รู้ อยากจะอ่านหนังสือให้รู้เรื่องด้วยตนเอง

11. นิทานช่วยลดความก้าวร้าวและช่วยให้ผู้ใหญ่เข้าใจความต้องการของเด็ก นิทานมีส่วนช่วยให้สุขภาพจิตของเด็กปฐมวัยดีขึ้น สำหรับเด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าวรุนแรง การให้ฟังนิทานจะทำให้อารมณ์ของเด็กเยือกเย็นลงได้ สำหรับเด็กที่เก็บตัว เงียบขรึม ไม่ช่างพูด ช่างคุย มักจะชอบฟังนิทาน ความสนใจตัวละครในนิทาน จะทำให้เขาารู้สึกว่าเขามีเพื่อน เด็กๆ จะรู้สึกเป็นสุข

ในขณะที่ฟังนิทาน เพราะเป็นโอกาสที่จะได้ใกล้ชิดคลอเคลียผู้ใหญ่ และโดยปกติเมื่อฟังนิทานเด็กจะเปรียบเทียบตัวเอกของนิทานกับตัวเอง เมื่อตัวเอกได้รับความสุขในตอนจบ เด็กผู้ฟังก็จะพลอยรู้สึกเป็นสุขไปด้วย การซักถามพูดคุยระหว่างการเล่านิทาน หลังจากการเล่านิทานจะทำให้ผู้ใหญ่เข้าใจความต้องการของเด็ก และสามารถสนองความต้องการดังกล่าวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

12. นิทานช่วยขยายประสบการณ์ นิทานช่วยขยายประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางขึ้น ถ้าครูพี่เลี้ยงหรือพ่อแม่พยายามสอดแทรกความรู้ต่างๆ เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ลงในนิทานที่นำมาเล่าให้เด็กฟัง จะทำให้เด็กมีประสบการณ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในขณะที่เด็กฟังนิทาน

13. นิทานช่วยเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการเรียนรู้ นิทานช่วยเปลี่ยนแปลงบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่าย ในบางขณะเมื่อครูสังเกตเห็นว่าเนื้อหาที่ครูสอนซ้ำซากจำเจ หรือมีเรื่องราวที่ค่อนข้างเคร่งเครียด ถ้าหากครูจะเปลี่ยนบรรยากาศที่น่าเบื่อหน่ายนั้นด้วยการเล่านิทานสั้น ๆ คั่นเวลา ก็จะทำให้เด็กกลับกระตือรือร้นในการเรียนขึ้นอีกครั้งหนึ่งได้

สรุปได้ว่า การเล่านิทาน มีคุณค่าสำหรับเด็กปฐมวัยช่วยในการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เนื้อหาของนิทานสอดแทรกความรู้ คุณธรรมจริยธรรม เสริมสร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมและสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กได้ เนื้อหาของนิทานช่วยขยายประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยเฉพาะด้านภาษาด้วยการได้รับฟังคำศัพท์ใหม่ๆ ในนิทาน ความหมายของคำและประโยคบางประโยคที่เด็กไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ทำให้เด็กได้พัฒนาด้านภาษา

1.3 ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งออกได้หลายประเภท ขึ้นกับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง ซึ่งแต่ละประเภทจะให้แนวคิดแตกต่างกันออกไป ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องเลือกนิทานที่จะสร้างความสนใจให้แก่เด็กในวัยนี้ เพื่อที่จะสนองความต้องการของเด็กและสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการพูดของเด็ก ในเรื่องนี้จะขอกกล่าวถึงการแบ่งนิทานตามรูปแบบและชนิดของนิทานซึ่งส่วนมากนิยมใช้กันดังนี้

1.3.1 การแบ่งนิทานตามรูปแบบ (Form) นิทานสามารถแบ่งออกตามรูปแบบ

(เกริก ยूनพันธ์ 2543: 20 -22) ได้ดังนี้

1) เทพนิทานหรือเทพนิยาย หรือเรื่องราวปรัมปรา ที่เป็นนิทานหรือนิยายเกินเลยความเป็นจริง เนื้อหาความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอภินิหารหรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเนื้อเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์ หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ ฯลฯ เป็นต้น

2) นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมา เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด ฯลฯ เป็นต้น

3) นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียบเคียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พิถีพิถันละเอียดลออรอบคอบและไม่ประมาท ช่วยเหลือและเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4) นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจกล้าหาญ นิทานวีรบุรุษเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ ไว้ แต่มักสร้างฉากหรือสถานการณ์นำตื่นเต้นหรือเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน และทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามว่าบุคคลผู้เป็นวีรบุรุษนั้นมีความสามารถและน่าสนใจจริงๆ

5) นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใดและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้นๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเต็ม นกยูงกับนกกา ฯลฯ เป็นต้น

6) เทพปกรณัม (Myth) ตัวบุคคลในเรื่องมักเกี่ยวกับความเชื่อโดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ ท้าวมหาสงครามต์ เมขลา-รามสูร ฯลฯ

7) นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก และเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง หรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง มักเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8) นิทานตลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ แต่มีมุมที่ตลกขบขันสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินเลยความเป็นจริง ฯลฯ เป็นต้น

1.3.2 การแบ่งนิทานตามชนิดของนิทาน (Type Index)

นิทานนอกจากจะแบ่งตามรูปแบบของนิทานแล้ว ยังแบ่งนิทานตามชนิด ซึ่งมีความแตกต่างกันตามชนิดของนิทาน (ไพรรพธรรม อินทนิล 2544: 27) ดังต่อไปนี้

1. นิทานเกี่ยวกับสัตว์ แยกย่อยเป็นสัตว์ป่า สัตว์ปีก สัตว์น้ำ
2. นิทานชาวบ้านทั่วไป แยกย่อยเป็นนิทานเกี่ยวกับเวทมนต์ คาถา นิทานศาสนา นิทานเกี่ยวกับยักษ์ นิทาน โรแมนติค

ลำไย บัวพิทักษ์ (2542: 24) ได้แบ่งนิทาน ตามชนิดของนิทานดังนี้

1. นิทานชาวบ้าน หรือนิทานพื้นบ้าน เป็นนิทานที่เล่าเรื่องเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับชีวิตของชาวบ้านและสามัญชนทั่วไป เช่น เรื่องตากับยาย ตาเถรยายซี นางนาคพระโขนง ปู่โสมเฝ้าทรัพย์ เป็นต้น
2. นิทานพื้นเมือง บางครั้งเรียกว่านิทานประจำถิ่น เป็นเรื่องราวที่ครอบคลุมชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนใหญ่ กว้างขวางกว่านิทานชาวบ้าน เช่น เรื่องพญากงพญาพานท้าวมะลิมนิทานสัตว์ เป็นนิทานสมมติสัตว์เป็นตัวละครพูดได้ เช่น นิทานอีสป เรื่องกระต่ายกับเต่าราชสีห์กับหนู เป็นต้น
3. นิทานชวนขัน เป็นนิทานที่แสดงออกในด้านบันเทิงขบขัน ฟังแล้วสนุกคลายอารมณ์ตึงเครียด เช่น เรื่องหัวล้านได้หัว ศรีธนญชัย ตาบอดกับหูหนวก เป็นต้น
4. นิทานชาดก เป็นนิทานที่ผูกเค้าโครงมาจากคำสอนในศาสนา เช่น เรื่องพระเวสสันดร สุวรรณสาม นิบาตชาดก เป็นต้น
5. นิทานเพลง เป็นนิทานที่เล่าเรื่องเป็นคำร้องซึ่งมีวงดนตรีพื้นเมืองง่าๆ เล่น ประกอบ โดยมากนำเอานิทานชาวบ้าน นิทานพื้นเมืองมาร้องเป็นเพลงในลักษณะต่างๆ เช่น ลำตัดเพลงฉ่อย เพลงโคราช เพลงลิเก เพลงขอทาน เป็นต้น นิทานกลอน เป็นนิทานที่นำเอาเรื่องราวต่างๆ มาผูกเป็นกลอน โดยมากนำเอานิทานชาวบ้าน นิทานพื้นบ้าน มักใช้กลอนตลาด กลอนเสภา เช่น เรื่องหลวิชัยคำวิสุวรรณหงส์ ขอพระกลิ้ง ไกรทอง อิเหนา มณีพิชัย ไชยเชษฐ ขุนช้างขุนแผน เป็นต้น

จากการแบ่งนิทานเป็นประเภทต่างๆ พอสรุปได้เป็น 2 ประเภทคือ นิทานที่แบ่งตามรูปแบบของนิทานซึ่งเป็นลักษณะนิทานที่คิดจินตนาการ ไม่มีแหล่งกำเนิดที่แน่ชัด และนิทานแบ่งตามชนิดของนิทานเป็นลักษณะนิทานคล้ายตำนานเล่าสืบต่อกันมา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกนิทานที่นำมาเล่าทั้ง 2 ประเภท เพื่อเพิ่มความหลากหลายและแปลกใหม่ของเนื้อหาสร้างความสนุกสนานให้แก่เด็ก เช่น นิทานคติสอนใจ นิทานอธิบายเหตุผล นิทานสัตว์เป็นตัวเอก นิทานตลกขบขัน นิทานพื้นเมือง นิทานสัตว์พูดได้ ฯลฯ เพื่อนำมาพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย

1.4 การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่าให้เด็กปฐมวัยฟัง เป็นเรื่องที่ต้องพิถีพิถันและพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นเมื่อเลือกนิทานมาเล่าให้เด็กฟัง ครูจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีตละเอียดลออเป็นพิเศษ (รัศมิ์ ดันเจริญ 2544: 169-171) ซึ่งดวงเดือน แจ่มสว่าง (2542: 44) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิทานที่ควรเลือกมาเล่าให้เด็กปฐมวัยฟัง ดังนี้

1. ต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ดังได้กล่าวมาแล้วว่า เด็กยังเล็ก เนื้อเรื่องนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริง เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้องสำหรับเด็กโต ครูควรนำเรื่องที่แปลกๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาแล้ว และไม่ควรจะเป็นเรื่องซ้ำหรือเรื่องเดิม
2. ต้องสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กและความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก อย่างน้อยที่สุดนิทานนั้นจะต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น มีเรื่อง การกิน การเล่นและการท่องเที่ยว เป็นต้น
3. ต้องมีส่วนกระตุ้น ปลุกเร้าจินตนาการของเด็ก เนื้อหาจึงควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพ ความงดงาม ตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงอายุ 4 - 6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้นการเลือกนิทานมาเล่าให้เด็กวัยนี้ฟัง จึงควรเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงามของนางฟ้า หรือความน่าเกลียดน่ากลัวของแม่มด ความน่ารักน่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็กๆ ฯลฯ
4. ต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์และภาษาที่เหมาะสม ชัดเจน ง่ายและเป็นภาษาที่สุภาพ เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็กๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีที่สร้างสรรค์ ใช้ความพากเพียร มานะ อดทน และสติปัญญาในการแก้ปัญหา
5. มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะที่เป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าแต่ละครั้ง ควรจะมีเนื้อหาของเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลายๆ แนว สำหรับเด็กเล็กๆ อาจจะฟังเรื่องซ้ำๆ ได้
6. มีการแทรกบทตลกขบขัน แต่ต้องเป็นบทตลกที่ไม่หยาบคาย สิ่งที่ครูควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง คืออย่าเลือกนิทานที่มีบทตลกขบขันที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้อื่น

เจ็บปวด เป็นบทตลกที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนั้นอาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

7. มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะ และประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

8. เป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็ก หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณที่น่าชื่นชมและมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

9. ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมที่เด็กระดับปฐมวัยสามารถทำได้ เช่น เรื่องที่มีเนื้อหาสาระประเภทชี้แนะให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื่อฟังพ่อแม่ ครู เก็บสิ่งของเครื่องใช้ของตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน อาทิ การแปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ขัดรองเท้า หวีผม ฯลฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและของโรงเรียน การดูแลรักษาของส่วนรวม การดูแลเครื่องใช้ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การไม่หัวเราะเยาะความพิการของเพื่อน หรือเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บ

เบตเทลไฮม์ (Bettelheim, 1976: 12-13 อ้างถึงใน พรทิพย์ วินโกมินทร์ 2542: 11) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับประเภทนิทานที่เหมาะสมจะนำมาเล่าให้เด็ก 3 - 5 ขวบฟัง ไว้ดังนี้

1. นิทานที่มีสัตว์พูดได้ แต่ควรเป็นสัตว์ในลักษณะเดียวกับที่เป็นจริง เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสัตว์ จะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ และเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน

2. นิทานประเภทซ้ำซากหรือเล่าไม่รู้จบ นิทานประเภทนี้จะช่วยให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เพราะบางทีอาจเป็นคำกลอน เป็นประโยคที่ตลกขบขัน

3. นิทานประเภทอธิบาย เป็นนิทานที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็ก 6 - 8 ขวบ เพราะอธิบายถึงสาเหตุที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาว่า เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ทำให้นิทานสนุกขึ้น

4. นิทานตลกขบขัน เด็กชอบฟังนิทานตลกขบขัน ถึงแม้จะเป็นเรื่องไม่จริง เป็นไปไม่ได้แต่เด็กก็ชอบ ทำให้เด็กระบายความเครียด และมีความสนิทสนมกับผู้เล่ามากขึ้น

สรุปได้ว่า ในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ต้องเลือกนิทานที่เหมาะสมกับวัย เป็นเรื่องง่าย แต่มีความสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่อยู่กับตัวเด็ก ตัวละครไม่มากนักและต้องอยู่ในวัยเดียวกับเด็กอาจจะเป็นสัตว์ที่สามารถพูดได้ แต่มีลักษณะเด่นที่เด็กเห็นและจำได้ง่าย เนื้อหาของเรื่องแฝงด้วยคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็ก รวมทั้งให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน กระตุ้นให้เด็กรู้จักคิดจินตนาการ มีเนื้อหาที่หลากหลาย สอดแทรกมุขตลกขบขันในเนื้อหาของเรื่อง พร้อมทั้งขยาย

ประสบการณ์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ซึ่งทำให้เด็กเรียนรู้โดยไม่รู้สึกตัว เช่น นิทานที่อธิบายถึงสาเหตุที่มนุษย์คิดขึ้นมา นิทานบางประเภทอาจให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่านิทาน เช่น นิทานซ้ำซาก นิทานไม่รู้จบ โดยให้เด็กพูดคำกลอน พูดประโยคตลกขบขัน เป็นต้น

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกนิทานที่มีลักษณะดังนี้คือ

1. นิทานที่ขยายประสบการณ์ในด้านภาษาของเด็ก
2. นิทานที่มีประโยชน์ที่เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
3. เป็นนิทานที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก
4. ตัวเอกของเรื่องอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก

1.5 รูปแบบและเทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

1.5.1 รูปแบบการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

นักวิชาการได้เสนอรูปแบบของการเล่านิทานไว้หลายทัศนะดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 12 -15) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานว่าเป็นวิธีการที่ผู้เล่านิทานจะทำให้นิทานมีศักยภาพในการสร้างเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็ก นอกจากการเลือกรื่องที่มีสาระสอดแทรกแนวคิด ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม การดำเนินเรื่องราวรวดเร็ว เรื่องสั้นเข้าใจง่าย ผู้เล่านิทานที่ดีต้องมีวิธีการเล่าที่จูงใจผู้ฟังด้วย เด็กไม่ต้องการคนเล่าเก่ง แต่ต้องการคนเล่าที่เข้าใจความต้องการของเด็ก ซึ่งรูปแบบการเล่านิทาน แต่ละแบบมีความจำเพาะของประสิทธิภาพการเล่าที่ผู้เล่าสามารถใช้ตามความเหมาะสม กล่าวคือ

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่านิทานที่อาศัยเพียงคำพูดและน้ำเสียง ผู้เล่าไม่ใช้สื่อประกอบการเล่าเรื่อง เด็กจะฟังแต่น้ำเสียงและเรื่องราวซึ่งเป็นลักษณะของการฟังแบบรับที่จูงใจให้หลับเป็นหลัก การเล่าตามรูปแบบนี้อาจใช้กับการเล่าที่ต้องการจูงใจให้ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง มีสมาธิ การเล่านิทานปากเปล่านั้นอาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกันเล่า การเล่านิทานปากเปล่าไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที เด็กจะไม่สนุก ถ้านั่งฟังนาน ๆ

2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่าที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่าปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องราวที่เล่าได้ และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามท่าทางของผู้เล่า และสนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่าท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า หรือท่าทางแสดงร่วมของเด็ก

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ประกอบการเล่านิทานมีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพฉาย

การมีภาพสวยๆ มาประกอบการเล่านิทานจะจูงใจเด็กและสร้างสรรค์จินตนาการอันบรรเจิดให้กับเด็กมาก เด็กจะสนุกมากขึ้น ถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพนั้น ผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น และร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แอบบันทิกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดความตื่นเต้น อยากติดตาม

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากาก ตัวแสดงในนิทาน หุ่นมือ หุ่นชัก หุ่นเชิด ตุ๊กตา เป็นต้น ล้วนแต่เป็นสื่อประกอบการเล่านิทานที่สำคัญ อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกและตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

กรีก ยูนิพันธ์ (2543: 37 – 55) ได้แบ่งชนิดของการเล่านิทานได้ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่านิทานจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ตั้งแต่การเลือกเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟัง นิทานปากเปล่าเป็นนิทานที่ดึงดูดและเร้าความสนใจของผู้ฟังด้วยน้ำเสียงแววตา และลีลาท่าทางประกอบการเล่าของผู้เล่าที่สง่าและพอเหมาะพอดี ผู้เล่านิทานปากเปล่าอาจเล่านิทานด้วยวิธีการนั่ง หรือยืน แต่ท่าทางนั้นจะเกิดขึ้นจากการพายมือ การยกมือ การตบมือ การเอียงตัวไปทางซ้ายหรือขวา การโยกลำตัวของผู้เล่า การก้มหน้าหรือโค้งตัวของผู้เล่า ผู้เล่าต้องคิดท่าทางประกอบการเล่าให้เหมาะสมและลงตัวพอเหมาะพอดีขณะทำการเล่าที่ดำเนินเรื่องและตลอดไปจนจบ ถ้าผู้เล่าเล่านิทานด้วยวิธีการยืน ผู้เล่านิทานจะสามารถก้าวเดินหน้า หรือถอยหลัง ขณะทำการเล่า ผู้เล่าจะต้องใช้ท่าทาง มือ ลำตัว ศีรษะ ฯลฯ ประกอบการเล่าให้สัมพันธ์กับการเดินให้พอดีและลงตัวที่สุด

2. นิทานวาดไปเล่าไป เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่านิทานแบบปากเปล่าอยู่มากพอสมควร แต่จะต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราว รูปที่วาดขณะเล่าเรื่องนี้ ภาพที่วาดออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า หรือบางครั้งเมื่อเล่าจบ รูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าเลยก็ได้ ก็จะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น

3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบขณะเล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อที่จัดเตรียมหรือหามาเพื่อใช้ประกอบการเล่า เช่น การเล่าโดยใช้สื่อหนังสือนิทาน หุ่นนิ้ว นิทานหุ่นเชิด นิทานหุ่นชัก นิทานหุ่นกระบอก นิทานหุ่นกระดาษ นิทานเชือก นิทานผ้าเช็ดหน้า ฯลฯ เป็นต้น ขณะเล่าอาจมีดนตรีประกอบ หรือผู้เล่าหาวัสดุอย่างง่ายมาทำเครื่องเคาะกำกับจังหวะ ใช้ประกอบการเล่านิทานเพื่อเพิ่มรสชาติให้สนุกสนานยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สมใจ บุญอูร์พิภิญโญ (2539: 9 – 10) กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า ผู้เล่าจะใช้คำพูดถ่ายทอดเรื่องราวด้วยเสียงธรรมชาติของตนเอง ผู้เล่าบางคนมีความสามารถพิเศษในการทำเสียงเลียนเสียงต่างๆ ช่วยให้ิทานน่าสนใจมากขึ้น

2. การเล่านิทานประกอบภาพวาด ในสมัยโบราณมีการเล่านิทานประกอบภาพวาดลงบนพื้นดิน พื้นทราย ฝาผนังของถ้ำ แผ่นหนัง ต่อมาเริ่มวาดลงบนกระดาษและผ้า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ผู้เล่าจะเตรียมหนังสือนิทานที่มีภาพประกอบสวยๆ ให้ผู้ฟังได้ชมในขณะที่ฟังนิทาน หนังสือบางเล่มอาจมีเฉพาะภาพ แต่ไม่มีตัวอักษร ผู้เล่าต้องเตรียมเนื้อเรื่องให้สัมพันธ์กับภาพ

4. การเล่านิทานประกอบเส้นเชือก ผู้เล่าจะเตรียมเชือก นำปลายทั้ง 2 ข้างมาผูกติดกัน ใช้นิ้วมือทั้ง 10 นิ้ว ทำเป็นเส้นเชือกรูปต่างๆ หรืออาจใช้เส้นเชือกวางเป็นรูปร่างต่างๆ บนกระดาน หรือแผ่นโปร่งใส

5. การเล่านิทานประกอบหุ่นประดิษฐ์ ผู้เล่าจะเตรียมหุ่นให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ขณะเล่านิทาน จะนำหุ่นออกมาแสดงประกอบ หุ่นที่ใช้มีลักษณะหลากหลาย เช่น หุ่นมือ หุ่นตุ๊กกระดาษ หุ่นกระบอก หุ่นตุ๊กเท้า เป็นต้น

6. การเล่านิทานประกอบหุ่นปะ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษ ผ้าสำลี กระดานแม่เหล็ก หรือเวทีจำลอง และเตรียมตัวละครที่ทำจากกระดาษ ด้านหลังติดกระดาษทราย สำหรับติดบนกระดาษผ้าสำลีจะทำให้ิทานสนุกสนานยิ่งขึ้น

7. การเล่านิทานประกอบการพับผ้าเช็ดหน้าหรือการพับกระดาษ ผู้เล่าต้องเตรียมกระดาษเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขณะเล่านิทานครูต้องสาธิตการพับผ้าหรือกระดาษเป็นรูปสัตว์ รูปดอกไม้ สิ่งของต่างๆ เด็กจะสนุกสนานและฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อมือเล็กและสายตาไปด้วย

8. การเล่านิทานประกอบการร้องเพลง ผู้เล่าอาจนำิทานมาเขียนใหม่ให้เป็นบทเพลงและใส่ทำนองกระตุ้นให้เด็กสนใจในเพลง คนไทยสมัยก่อนมักนำเนื้อหาของิทานมาขับร้องทำให้เกิดความไพเราะในการใช้ ภาษา เช่น คำานานดาวลูกไก่

สรุปได้ว่า รูปแบบการเล่านิทานนั้นมีหลากหลาย ซึ่งผู้เล่าสามารถเลือกเล่านิทานตามรูปแบบที่เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังเข้าถึงเนื้อหาของเรื่อง เช่น การเล่านิทานปากเปล่า การเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป การเล่านิทานแบบใช้สื่อประกอบการเล่า การเล่านิทานประกอบการร้องเพลง ประกอบหุ่นประดิษฐ์ หุ่นปะ การเล่านิทานที่คืนนั้นขึ้นอยู่กับผู้เล่า

นิทาน และรูปแบบที่ผู้เล่านำมาใช้ประกอบการเล่า ดังนั้นผู้เล่าจำเป็นต้องเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้เล่า และเนื้อหาที่นำมาเล่าเพื่อสร้างความสนใจแก่ผู้ฟัง

1.5.2 เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

การเล่านิทานให้มีความสนุกสนานน่าสนใจและติดตามเนื้อหาสาระของเรื่อง การใช้เทคนิคในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นวิธีหนึ่งในการนำเสนอนิทานไปสู่เด็ก เป็นสิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเลือกนิทาน บางครั้งนิทานมีเค้าโครงเรื่องและรายละเอียดต่างๆ ดี แต่ถ้าใช้เทคนิคการเล่าไม่ดีก็ทำให้นิทานนั้นกลายเป็นเรื่องไม่สนุกไม่น่าสนใจ เด็กไม่ยอมติดตาม และไม่เข้าใจนิทานเรื่องนั้นๆ ทำให้การจัดกิจกรรมการเล่านิทานสูญเปล่า ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย ฉะนั้นในการใช้เทคนิคการเล่านิทานผู้เล่าจะต้องเตรียมตัว เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เวลา โอกาส และสถานที่ ที่จะเล่านิทาน การใช้เทคนิคการเล่านิทานที่ดีจะส่งผลต่อผู้ฟัง คือสามารถทำให้ผู้ฟังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ และทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง รวมทั้งยึดความสนใจของเด็กได้ ดังนั้นเทคนิคการเล่านิทานจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ครูต้องให้ความสำคัญ ซึ่งมีอยู่หลายวิธีด้วยกันดังนี้ (พรทิพย์ วิน โภภินทร์ 2542: 30 32)

1. การใช้เสียง น้ำเสียงหรือเสียงในการเล่านิทานต้องส่งความรู้สึกให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามผู้เล่า เพราะเสียงจะเป็นสื่อที่แสดงความรู้สึกได้ดี เช่น เสรี โศก เสียงตึงเบา สั่นเครือ กิริยาท่าทางต้องอยู่ในสภาพที่สิ้นหวัง โศกเศร้า ตื่นเต้น เสียงควรฟังชัดเจน สั้นเร็ว เสียงผู้หายใจใหญ่ เสียงผู้หญิงนุ่ม แหลมเล็กน้อย การเล่านิทานไม่ควรใช้เสียงระดับเดียวกัน ควรมีสองต่ำ หนัก เบา บางที่อาจขาดหายไป หรือหยุดเล็กน้อย เพื่อเร้าให้ผู้ฟังตั้งใจ สนใจติดตามเรื่องยิ่งขึ้น

2. ท่าทาง เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ต้องสัมพันธ์กับน้ำเสียง ซึ่งจะช่วยนำความรู้สึกของผู้ฟังให้คล้อยตามไปด้วย ผู้เล่าไม่จำเป็นต้องใส่ท่าทางมากนัก แต่ต้องสัมพันธ์กับอารมณ์ในขณะที่เล่า ผู้ฟังจึงจะเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ผู้เล่าต้องใช้ท่าทางประกอบเล็กน้อย เช่น ขยับแขน ขา พยักหน้า โยกตัว หรือทำมือประกอบ ทำตาโต เมื่อถึงตอนน่ากลัว ตกใจ หวาดเสียว พยายามให้ความรู้สึกรอกออกทางนัยน์ตามากที่สุด และพยายามกวาดสายตามองดูเด็กให้รอบๆ ก่อนการเล่านิทาน ผู้เล่าควรถามตัวเองว่า จำสิ่งต่างๆ ได้ดีแล้วหรือยัง เช่น การเริ่มต้นของนิทาน ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้อความที่ไพเราะบางตอน บทสนทนาของตัวละครในเรื่อง ฯลฯ หากยังจำไม่ได้หมด ควรเตรียมตัวใหม่ให้พร้อมก่อน

3. การเลือกใช้คำพูด ผู้เล่าต้องเลือกใช้คำพูดหรือสำนวนให้เหมาะสมกับระดับผู้ฟัง ไม่ใช่คำคุณศัพท์บางคำมากเกินไป และไม่บรรยายประโยคที่พูดนั้นยาวเกินไปหรือสั้นเกินไป ทำให้ขาดความหลากหลายไม่น่าสนใจ นิทานที่เล่าไม่ควรเพิ่มเนื้อหาจากต้นฉบับมากเกินไปหรือตัดทอนส่วนที่สำคัญของนิทาน ควรใช้ภาษาสำนวนและวลีต่างๆ ของผู้แต่งไว้หรือผู้

เล่าอาจจะปรับปรุงการเลือกใช้คำพูดให้ดีขึ้น และสร้างนิทานขึ้นมาใหม่ที่ทำให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังด้วยความสดชื่นและกระปรีกระเปร่า

4. ภาษาถิ่น อาจมีลักษณะชวนให้ฟังและหลงใหล หรืออาจจะสับสนและก้าวร้าวได้ ถ้าผู้เล่าจะใช้ภาษาถิ่นเล่านิทานจะต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง และใช้เฉพาะเมื่อมีความจำเป็นจะต้องใช้เท่านั้น หากนิทานทั้งเรื่องเขียนด้วยภาษาถิ่น ผู้เล่าจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่ามีความสามารถที่จะใช้ภาษาถิ่นนั้นเล่าได้จนจบหรือไม่

5. สิ่งที่ช่วยสนับสนุนและการออกท่าทางในการเล่านิทาน อาจมีสื่อประกอบเพื่อสนับสนุนให้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างบรรยากาศ และอาจช่วยให้ผู้เล่ารู้สึกสบายใจ แต่ไม่ควรถือว่สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนเป็นสิ่งที่ไม่ได้หรือจำเป็นต่อการเล่านิทาน ตัวอย่างเช่น ในขณะที่เล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องแนะนำให้ผู้ฟังรู้จักหนังสือก่อนที่จะเล่า หรือหลังจากเล่าจบแล้ว เด็กบางคนอาจจะสนใจและต้องการอ่านหนังสือเล่มนั้นๆ ตามความเป็นจริง ในการเล่านิทานควรจะแนะนำหรือจัดหนังสือแสดงให้เด็กได้เห็นหนังสือหลายๆ เล่ม ผู้เล่าควรจะพูดว่า “เอาละตอนนี้กำลังจะเล่านิทานเรื่องหนึ่งจากหนังสือเล่มนี้ให้พวกเด็กๆ ฟัง” พร้อมทั้งยกหนังสือเล่มนั้นขึ้นสูงเพื่อให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสเห็น ถ้าจะใช้หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบด้วย ควรถือหนังสือไว้ตลอดเวลาที่เล่า เพื่อเด็กจะได้มองเห็นและรู้สึกเพลิดเพลินไปกับภาพแต่ละภาพ นอกจากนี้ท่าทางควรจะเป็นไปตามธรรมชาติ การออกท่าทางก็เป็นส่วนหนึ่งที่สร้างความสนใจให้แก่เด็ก แต่บางครั้งการออกท่าทางอาจจะทำให้บรรยากาศการฟังนิทานเสียก็ได้ ดังนั้น ผู้เล่านิทานจึงจำเป็นต้องฝึกฝนท่าทางต่างๆ เพื่อให้เข้ากับบรรยากาศในการเล่านิทานแต่ละเรื่อง หากว่าเป็นนิทานที่ดีและผู้เล่ารู้เรื่องราวของนิทานเป็นอย่างดี ผู้เล่าอาจจะใช้กลวิธีอย่างอื่นในการสร้างบรรยากาศก็ได้ เช่น อาจจะใช้การจุดเทียนวางบนแท่น อาจเปิดเครื่องบันทึกเสียงดนตรีก่อน เป็นต้น

6. หนังสือนิทานภาพประกอบ ในการเล่านิทานบางครั้งผู้เล่าก็ต้องอาศัยหนังสือภาพในการเล่านิทาน เพราะภาพในหนังสือสามารถบรรยายเรื่องราวของนิทานได้เป็นอย่างดี ผู้เล่าจะต้องพยายามจำเนื้อความในนิทานให้ได้ การมองภาพในหนังสือจะต้องใช้เวลาในการชำเลื่องให้เร็ว และการเล่านิทานภาพประกอบนั้น ผู้เล่าจะต้องพยายามฝึกการถือหนังสือให้เด็กสามารถมองเห็นได้ทั่วถึงกัน อาจถือหนังสือโดยใช้มือข้างหนึ่งถือด้านล่างของหนังสือ ส่วนมืออีกข้างหนึ่งพลิกหน้าหนังสือไปเรื่อย หรืออาจถือหนังสือทางด้านบนก็ได้ พยายามเปลี่ยนมือโดยให้โอกาสเด็กที่นั่งอยู่ไกลๆ มองเห็นภาพด้วย การได้ฝึกกับหนังสือและยืนอยู่ตรงหน้ากระจกเงา นับว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะเรียนรู้เทคนิค “การเล่า”

7. การแสดงสด เมื่อถึงเวลาเล่นนิทานจำเป็นที่ผู้เล่าจะต้องอยู่ต่อหน้าดวงตาหลายๆ ดวงที่จ้องมองตรงมาที่ตัวผู้เล่าอย่างศรัทธาและตั้งใจฟัง ผู้เล่าอาจเกิดความประหม่า มีข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติดังนี้

7.1 มองตรงไปที่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำได้ก็เกิดความรู้สึกว่าผู้เล่ากำลังพูดกับพวกเขาเป็นการส่วนตัว

7.2 รักษาจังหวะการพูดให้มีชีวิตชีวาและเร็วพอใช้ อย่าพยายามลากนิทานให้ยืดเยื้อ

7.3 ใช้ดวงตาและการแสดงความรู้สึกบนสีหน้า จะช่วยให้นิทานมีชีวิตชีวา

7.4 ใช้เสียงที่แตกต่างกันสำหรับตัวละครบางตัว แต่ระวังอย่าใช้สิ่งนี้มากเกินไปและอย่าพยายามทำให้เกินความเป็นจริง

7.5 พยายามรักษานิทานตลอดทั้งเรื่อง ให้เป็นไปในรูปแบบของการสนทนาเรียบง่ายและตรงไปตรงมา

7.6 อย่าแกล้งบิดเบือนความสนุกสนานของผู้เล่าต่อนิทาน เล่นนิทานอย่างรู้สึกรักนิทานจริงๆ และต้องการให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมในความสุข และรู้สึกรักนิทานเรื่องนั้นด้วย

8. การขัดจังหวะ ขณะเล่นนิทานผู้เล่าต้องเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับสิ่งที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น อาจเป็นเด็กเล็ก ที่ขัดจังหวะในระหว่างการเล่นนิทาน เด็กอาจจะพบสิ่งเหมือนในนิทาน แล้วอยากเล่าให้ครูฟังในขณะที่นั้น แต่ถ้าการขัดจังหวะยืดเยื้อ ผู้เล่าควรพูดว่า “เอละเต้ๆ ที่น่ารัก เรามาเล่นนิทานต่อกันเถอะ” แต่ถ้ามีเด็กนำของเล่นมาเล่นในขณะที่ฟังนิทาน ผู้เล่าต้องบอกให้เด็กวางของเล่นไว้ก่อน เพราะรบกวนสมาธิคนอื่น แต่ถ้ามีเด็กบางคนเล่นกระดิกนิ้ว ผู้เล่าต้องแกล้งทำเป็นไม่เห็นและเล่นนิทานต่อไปเรื่อยๆ จนจบ

9. การทดสอบกับผู้ฟัง ผู้เล่าจะไม่มีโอกาสทราบเลยว่า นิทานที่เล่นนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ จนกว่าจะได้ทดสอบกับผู้ฟังจริงๆ เด็กๆ จะทราบนิทานเรื่องนั้นๆ ยาวเกินไป หรือเรื่องราวที่ไกลไปจากความสนใจหรือประสบการณ์ของพวกเขาเกินไป และผู้เล่าต้องมีความรู้สึกไวต่อการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบของเด็ก เพื่อให้ทราบถึงความสนใจและความพึงพอใจของเด็ก ถ้าเด็กฟังพอใจนิทาน ผลที่แสดงให้เห็นเด่นชัดก็คือแววตา การหัวเราะหรืออาการนั่งเงียบในขณะที่ฟังนิทาน แต่ถ้าเด็กไม่ชอบฟังนิทานเรื่องที่เล่า ผู้เล่าจะสังเกตเห็นอาการปฏิกิริยาต่างๆ ได้ดี แต่ไม่ควรจะเลิกการเล่นนิทาน ควรจะเล่นนิทานให้เร็วขึ้น แสดงความรู้สึกในการเล่าเรื่องอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น และอาจจะตัดรายละเอียดบางอย่างออกไป บางโอกาสจำเป็นต้องรีบเล่นนิทาน ซึ่งยังดีกว่าที่จะจบนิทานอย่างรวดเร็ว หากเด็กๆ แสดงให้เห็นว่าเบื่อหน่าย เมื่อมีสถานการณ์เช่นนี้ ผู้เล่าต้องตัดตอนเรื่องให้สั้นลงเท่าที่จะเร็วได้ ให้จบอย่างมี

ความสุข หากการจบนิทานดูเหมือนว่าจะเป็นงานยากที่เป็นไปไม่ได้ก็ให้พูดง่ายๆ ว่า “โอ! เด็กๆ คิดว่า นิทานเรื่องนี้ไม่ใช่สิ่งที่เราต้องการในวันนี้ ให้เราเก็บมันไว้สำหรับเวลาอื่นก็แล้วกัน” และเล่านิทานเรื่องใหม่ให้เด็กฟังทันที พยายามเล่าเรื่องที่สั้นๆ ชบขัน และมีอุทาหรณ์สอนใจ อย่าไปกังวลกับปฏิกิริยาโต้ตอบของเด็ก พวกเด็กๆ จะเริ่มเปลี่ยนอารมณ์ใหม่และตัวคนเล่าก็จะเปลี่ยนอารมณ์ไปด้วย บางครั้งหลังจากเล่านิทานเรื่องแรกจบไปแล้ว ผู้เล่าที่มีประสบการณ์จะพบว่าทางที่ดีควรเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาที่เหลือในชั่วโมงนิทาน เพราะจำนวนเกี่ยวกับความสนใจและวัยของกลุ่มผู้ฟังผิดพลาด ผู้เล่าอาจเปลี่ยนแปลงแผนการต่างๆ ได้

10. การวิจารณ์การเล่าด้วยตัวผู้เล่าเอง สิ่งที่คุณเล่าควรทำอย่างยั้งคือ การวิจารณ์ตัวเอง มองดูตัวเอง และฟังเสียงเล่านิทานตัวเองว่าเป็นอย่างไร ทำทางการเล่า ถ้อยคำต่างๆ น้ำเสียงเป็นอย่างไร หากรู้ตัวว่าชอบติดคำพูดอะไร เช่น “ก็” “ไม่เป็นไร” “เข้าใจไหม” ก็ควรขจัดไปให้หมด วิธีที่ดีที่สุดในการสำรวจตัวเอง คือ การดูตัวเองในกระจกเงา และอัดเสียงลงเครื่องบันทึกเทป

11. การเล่านิทานที่ประสบความสำเร็จ การเตรียมความพร้อมก่อนถึงชั่วโมงนิทานด้วยการค้นคว้าเนื้อหาในพจนานุกรม เครื่องบันทึกเสียง การฝึกเล่านิทานต่อหน้ากระจกเงา จะช่วยให้ผู้เล่ามั่นใจในการเล่านิทาน

สรุปได้ว่าในการเล่านิทานนั้นต้องมีเทคนิคในการเล่าเพื่อสร้างความสนใจพร้อมทั้งให้ความสนุกสนานแก่เด็ก ทั้งนี้ผู้เล่าต้องเตรียมตัวให้พร้อมในการเล่าทั้งท่าทางคำพูด การใช้สื่อและภาษา เพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้จากนิทาน นอกจากนี้ ผู้เล่าต้องรู้จักการแก้ปัญหาในขณะที่เล่านิทาน เด็กอาจจะพูดขัดจังหวะหรือไม่สนใจนิทาน ผู้เล่าต้องมีเทคนิคในการจบนิทานอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งผู้เล่าต้องประเมินตนเองในการเล่านิทาน

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบและเทคนิคการเล่านิทานสองภาษาโดยการใช้สื่อประกอบประเภทหุ่นมือ การแสดงท่าทางประกอบ หนังสือภาพ เล่าไปวาดไป ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องและเพิ่มความสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างความสนใจให้แก่เด็กด้วยภาษาไทยกลางสอดแทรกด้วยภาษาถิ่นที่เด็กไม่เข้าใจคำ ความหมายของคำ ประโยค เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ด้านภาษาด้วยการฟัง ฟังพูดและให้เด็กเล่านิทานด้วยภาษาไทยกลางหลังจากฟังนิทานที่ครูเล่าจบ

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเล่านิทานทั้งในและต่างประเทศดังนี้คือ

1.6.1 งานวิจัยในประเทศ

เสาวลักษณ์ สมวงษ์ (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา ที่มีต่อความสามารถในการใช้ภาษาไทยเชิงปริมาณ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปริมาณในการใช้ภาษา 2) ด้านความถูกต้องในการใช้ภาษา และ 3) ด้านความคล่องและยืดหยุ่นในการใช้ภาษาของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ เด็กอายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน ที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่ง โรงเรียนเพลินภาษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมการเล่านิทานปกติ จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มทดลองมีความสามารถด้านปริมาณในการใช้ภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) กลุ่มทดลองสามารถใช้ภาษาเชิงปริมาณในด้านความถูกต้องในการใช้ภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) กลุ่มทดลองสามารถใช้ภาษาเชิงปริมาณในด้านความคล่องแคล่วและยืดหยุ่นในการใช้ภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนงค์ วรพันธ์ (2545) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม และการเล่านิทานแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 12 คน ที่กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนแม่พระประจักษ์ กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมา 1 ชั้นเรียน แล้วสุ่มอีกครั้ง เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ผลการศึกษพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก รายบุคคลและรายกลุ่ม และกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ มีพัฒนาการด้านการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เปรียบเทียบคะแนนรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็กรายบุคคล และการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบปกติ มีคะแนนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นฤมล จิวแพ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมการความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนชาย -

หญิง ที่มีอายุ 5 – 6 ปี จำนวน 15 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เล่านิทานประกอบภาพ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่านิทานประกอบภาพมีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร บันทอง (2550) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบหุ่นมือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉลี่ยรวมและแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ การกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่นมือ ระหว่างก่อนการจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์ในแต่ละช่วงสัปดาห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 19 คน กำลังเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่นมือในแต่ละสัปดาห์ มีความเชื่อมั่นโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์ เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ การกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองทั้ง 3 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์แบบคะแนนรวมทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปาณิสรา ปาลาส (2550) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมการพูดความจริงในเด็กอนุบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมการพูดความจริงในเด็กอนุบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่มีคะแนนการพูดความจริงต่ำจำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม อย่างละ 10 คน โดยใช้วิธีการจับคู่คะแนน กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมการพูดความจริง โดยจัดกิจกรรมการเล่านิทานทุกวัน เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ก่อนและหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้รับการประเมินด้วยแบบวัดพฤติกรรมการพูดความจริง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการพูดความจริงหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการพูดความจริงก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน และกลุ่มทดลองยังมี

ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการพูดความจริงหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิชญาดา ธาตุอินจันทร์ (2550) ได้ศึกษาการใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้นิทานภาพพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 21 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการใช้นิทานภาพเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดทั้ง 5 เล่ม นักเรียนมีทักษะการฟังและการพูดอยู่ในระดับดีมาก

1.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คลอร์ และเบรย์ (Clore and Bray, 1978: 156) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นจำลอง และการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทาน เมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที ผลการวิจัยพบว่า เด็กชายเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่าผลการวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความเชื่อมั่น เด็กชายที่เคยล่าสัตว์เล็กล่าสัตว์โดยแน่นอน ผลการศึกษาคั้งนี้แสดงว่า นิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก

คอนราด (Konrad, 1989 อ้างถึงใน ปัจฉิมภาพ อภิการ์ตัน 2540: 26) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้นิทานพื้นบ้านที่แตกต่างกันจากหลายวัฒนธรรม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนระดับ 3 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านเรื่องต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันจากหลายวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่มีการบูรณาการ มีการฝึกทักษะการคิดด้วยนิทานพื้นบ้าน มีผลต่อการพัฒนาการคิดของนักเรียนให้สูงขึ้นไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน

ดิกสันและคนอื่น ๆ (Dixson and Others, 1977: 364 – 7 - 379 อ้างถึงใน ศรีสุตา ธิติ โสภี 2545: 60) ได้ศึกษาการใช้นิทานกับเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเมืองจิทรอยด์ จำนวน 146 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มทดลองมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 หลังจากได้ฟังนิทานแล้วมีการสนทนา กลุ่มที่ 2 พาไปศึกษานอกสถานที่ กลุ่มที่ 3 แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละคร ส่วนกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมได้ฟังนิทานเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยพบว่า เด็กกลุ่มที่ฟังนิทานแล้วได้แสดงบทบาทเลียนแบบตัวละครในเรื่องไปด้วยจะพัฒนาความคิดต่างๆ ได้ดีที่สุด แสดงว่าเมื่อฟังนิทานแล้วเด็กมีความต้องการที่จะเลียนแบบตัวละครที่ตนชอบและตัวละครที่ประสบความสำเร็จ

ซิมสัน (Simpson, 1988) ได้ศึกษาลักษณะภาษาพูดของเด็กปฐมวัย 4 ปี ที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นนิทานแบบเล่าซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องซ้ำช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการสื่อสารมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือช่วยให้เด็กพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภาษาได้ชัดเจนละเอียดลออ ครอบคลุมความหมายที่ต้องการสื่อให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งความสามารถนี้วัดได้เป็นจำนวนคำต่อประโยค ไม่ได้วัดที่ปริมาณคำ ซึ่ง มิลเลอร์ (Miller, 1951) ถือว่าความสามารถนี้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดความซับซ้อนของรูปประโยคได้เป็นอย่างดี

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวพอสรุปได้ว่า นิทานเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และทักษะด้านต่างๆ เช่น ทักษะทางภาษา ในด้านการใช้ภาษา การพูด การฟัง การอ่าน นอกจากนี้นิทานยังเป็นสื่อที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านความคิดจินตนาการได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะนิทานที่เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กตัวละครของนิทานยังนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตัว ปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กได้ ทั้งนี้เพราะเด็กได้เรียนรู้จากพฤติกรรมของตัวละครที่เด็กชื่นชอบในนิทาน โดยเฉพาะความเชื่อมั่นในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สอง

2.1 ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ภาษาที่สอง เป็นภาษาที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็ก แต่เด็กจะต้องได้รับการฝึกฝนให้ได้เรียนรู้ เพราะภาษาที่สองมีความสำคัญเท่าๆ กับภาษาที่หนึ่งของเด็ก เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกับบุคคลทั่วไป

สุจริต เพียรชอบ (2531: 800 - 803) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้สองภาษา (Bilingualism) ว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่จะพูดสองภาษาได้ในเวลาเดียวกัน และพูดภาษาที่สองได้คล่องแคล่วเท่ากัน หรืออาจจะเรียนรู้อีกภาษาหนึ่งหลังจากได้เรียนภาษาแรกไปแล้ว ผู้ที่เรียนรู้สองภาษา จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับส่วนสำคัญของภาษาทั้งสอง และใช้ได้คล่องโดยอาศัยลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. ใช้สื่อสารได้เป็นอย่างดี คือ สามารถฟัง พูด อ่าน และ เขียนได้ดี
2. มีความเข้าใจภาษาและแสดงออกเป็นภาษาที่เหมาะสม
3. ใช้ภาษาทั้งในระดับที่เป็นทางการ และในระดับที่ไม่เป็นทางการ คือใช้ในการ

ติดต่อกับบุคคลต่างๆในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้ภาษาอย่างสนิทสนมกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดได้

4. รู้จักใช้ภาษาในการติดต่อธุรกิจ การปกครอง และในด้านศิลปะได้

หรรษา นิลวิเชียร (2534: 217) กล่าวถึงเด็กที่เรียนรู้ภาษาที่สอง หมายถึง เด็กที่มีภาษาหรือภาษาของชาติตนเป็นภาษาแรกที่เด็กเรียนรู้ และต้องมาเรียนภาษาอื่นที่แตกต่างจากภาษาแม่เป็นภาษาที่สอง เช่น เด็กไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษ เด็กอินเดียที่อาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เด็กเหล่านี้ใช้ภาษาที่บ้านและโรงเรียนที่แตกต่างกัน เด็กไทยใช้ภาษาไทยที่บ้านและต้องเรียนภาษาที่สองในโรงเรียนเช่นเดียวกับเด็กอินเดีย ซึ่งใช้ภาษาอินเดียที่บ้านและต้องเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่โรงเรียน เหล่านี้เป็นต้น

สมาคม ASHA (American Speech - Language - Hearing Association) (KID – Source – On – Line, - 2000) ได้ให้ความหมายของเด็กสองภาษาว่า หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษา 2 ภาษาหรือมากกว่าได้เป็นอย่างดีเท่าเทียมกัน หรือมีความสามารถในการใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งใน 2 ภาษาหรือมากกว่านั้น ได้เป็นอย่างดี

ประเมษฐ์ มุณีแนม (2534: 53) ได้ให้ความหมายของเด็กสองภาษาว่า หมายถึง เด็กที่ใช้ภาษาแม่เป็นภาษาที่หนึ่ง และใช้ภาษาอื่นๆ เป็นภาษาที่สอง

สายสวัสดิ์ วิทยาภัก (2539: 14) กล่าวถึงเด็กสองภาษาว่า หมายถึง เด็กที่ใช้ภาษาหนึ่งตั้งแต่เริ่มหัดพูดและใช้ตลอดมาในชีวิตประจำวันกับครอบครัวและท้องถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ โดยการเรียนรู้อย่างธรรมชาติจากผู้เลี้ยงดู และต่อมาเด็กคนนี้ได้เรียนรู้ภาษาใหม่ซึ่งเป็นภาษาที่สองที่เกิดจากการสอนที่เป็นระบบหลังจากที่ได้เรียนรู้ภาษาแม่แล้ว

ฉวีวรรณ สุขช่วย (2530: 1) ให้ความหมายของเด็กสองภาษาว่า หมายถึง เด็กไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ซึ่งใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาแรก และใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาที่สอง หมายถึง เด็กที่มีภาษาที่หนึ่งซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันในบ้านหรือในท้องถิ่นของตนเอง แล้วมาเรียนภาษาที่สองที่โรงเรียนซึ่งเป็น ภาษาที่แตกต่างจากภาษาที่หนึ่ง และมีความสำคัญเท่ากับภาษาที่หนึ่ง เนื่องจากภาษาที่สองซึ่งเป็นภาษาไทยกลาง เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้คำต่างๆ พร้อมทั้งประโยคที่เป็นภาษาไทยกลาง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาด้านภาษาและการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และสื่อสารกับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่ต้องปูพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาไทยกลาง

ในงานวิจัยนี้ได้ให้ความหมายภาษาที่สองว่า หมายถึง ภาษาไทยกลาง ที่เด็กต้องเรียนรู้เพิ่มเติมจากภาษาถิ่นที่เป็นภาษาแม่จากการจัดกิจกรรมการเล่นิทานสองภาษา โดยเด็กได้รับฟังนิทานที่เป็นภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาที่สองของเด็ก และแปลเป็นภาษาถิ่นซึ่งเป็นภาษาแม่ในบางคำ บางประโยค หรือแสดงท่าทางประกอบจากคำที่เป็นนามธรรมโดยเด็ก พร้อมทั้งได้รับการฝึกพูดประโยคจากคำที่เด็กไม่เข้าใจความหมายในการพูดสื่อสารกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือกับบุคคลอื่น ๆ

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

เด็กปกติจะสามารถเรียนรู้ภาษาตั้งแต่แรกเกิด จากการใช้ภาษาท่าทาง สีหน้าของบุคคลที่ใกล้ชิดคุ้นเคยกับเด็ก จนกระทั่งอายุประมาณ 8 เดือน ถึง 1 ปี เด็กจะสามารถสื่อความหมายโดยการใช้ภาษาพูด ซึ่งอาจจะเป็นภาษาถิ่นหรือภาษาอื่นๆ ในสภาพแวดล้อมที่เด็กเหล่านั้นใช้สื่อความหมาย เมื่อเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน เด็กจะใช้คำได้ประมาณ 30 – 50 คำ และเมื่ออายุได้ 3 ปี เด็กจะสามารถพูดคำที่ต่างกันได้ประมาณ 900 คำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น เช่น สภาพแวดล้อมและประสบการณ์ของเด็ก การอบรมเลี้ยงดู ระดับสติปัญญา และลักษณะสังคม เป็นต้น

พัชรี ผลโยธิน (2540: 1) กล่าวว่า ภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต เด็กหรือผู้ใหญ่จะใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมาย เช่น ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร การคิดและการเรียนรู้ ใช้เพื่อแสดงความต้องการ ใช้เพื่อสั่งหรือควบคุม ใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก หรือความคิดเห็น บางครั้งภาษายังสร้างสรรค์จินตนาการ บางครั้งภาษาก็ใช้ในการบอกเล่าให้ข้อมูลกับบุคคลอื่น

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยได้มีนักการศึกษาได้ศึกษาวิจัยและพัฒนาทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยหลายทฤษฎีดังที่ ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541: 25-29) ได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางด้านภาษาไว้ดังนี้คือ

1. ทฤษฎีความพอใจแห่งตน (The Autism Theory Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียง เนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะทำเช่นนั้น และเชื่อว่าความสามารถในการฟังและการได้ยินเสียงผู้อื่น และเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทางภาษา

2. ทฤษฎีเลียนแบบ (The Imitation Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นได้หลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง การที่เด็กจะพูดหรือไม่พูดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เด็กต้องทำตามคำสั่ง ซึ่งพ่อแม่ชอบใช้โดยไม่รู้ตัว

3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข โดยที่เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง ซึ่งจะเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาพูดด้วย หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ธอร์นไดค์ (Thorndike) อธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในการพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที วิธีนี้จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา มีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เมื่อถึงเวลาอันสมควร เด็กจะเริ่มต้นส่งเสียงอ้อแอ้ และพูดติดต่อกสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์คและมิลเลอร์ (Dollark and Miller) เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้โดยย่ำเกี่ยวกับบทบาทของผู้เลี้ยงดูในการพัฒนาภาษาของเด็กกว่า การที่แม่ใช้รางวัลในการเลี้ยงดู เพื่อสนองความต้องการของลูก จะเป็นต้นเหตุช่วยกระตุ้นให้เด็กได้เกิดการพัฒนาทางภาษาพูดขึ้น

เอชเชอร์ (Asher, 1972 อ้างถึงใน แรมสมร อยู่สถาพร 2535: 163) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กนั้นจะเลียนแบบการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่ง โดยเป็นไปตามลำดับธรรมชาติของทักษะภาษา ซึ่งได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน เอชเชอร์ (Asher) กล่าวย่ำว่า ในการเรียนภาษาที่สองของเด็กนั้น ทักษะการฟังต้องมาก่อนทักษะการพูด เพราะการเข้าใจด้านการฟังจะช่วยวางโครงร่างของการเรียนรู้เกี่ยวกับการพูดในอนาคต นอกจากนี้เขายังเชื่อว่า สมองและระบบประสาทของมนุษย์เรานั้นกำหนดมาให้ฟังก่อนพูด

นอกจากนี้ แมคอินทอช (McIntosh, 1965 อ้างในถึง ทิพากร วงศ์ปลั่ง 2539: 13) เชื่อว่าเด็กจะเรียนรู้ภาษาที่สองตามกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่ง กล่าวคือในขั้นแรก เด็กจะต้องมีโอกาสรับฟังภาษาที่จะเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และสามารถแยกแยะความแตกต่างของคำที่ได้ยิน และสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง ในขั้นที่สองเด็กสามารถเลียนแบบคำ วลี หรือรูปประโยคจากครู และในขั้นสุดท้ายเด็กพยายามออกเสียงและพูดออกมาให้ถูกต้องและเป็นไปโดยอัตโนมัติด้วยตนเอง

จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยจะเห็นได้ว่า เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาได้นั้น จะต้องได้มีโอกาสฟัง พูด อ่าน เขียน ตามลำดับ แต่ทั้งนี้ต้องอาศัยความพึงพอใจแห่งตน การเลียนแบบ การเสริมแรง การรับรู้ รวมทั้งด้านชีววิทยา และการเสริมแรงจากแม่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่让孩子ได้พัฒนาการเรียนรู้ภาษา

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สอง

ในปัจจุบันมีแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาหลายแนวคิดด้วยกัน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาที่สองที่สำคัญมี 2 ลักษณะ คือ การสอนแบบการรู้ภาษา (Language Acquisition) และการสอนแบบการเรียนรู้ภาษา (Language Learning) ทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาที่ต่างกันออกไปดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาตามแบบการรู้ภาษา คราเชิน และ เทอร์เวล (Krashen and Tervel, 1976 อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล 2537: 24-25) ได้เสนอแนวคิดในการสอนภาษาที่สองแบบการรู้ภาษาไว้ดังนี้

1.1 เน้นวิธีการสอนที่เลียนแบบการเรียนรู้ภาษาแม่ของเด็ก กล่าวคือ ต้องจัดประสบการณ์ที่จะสอนให้เด็กได้พบและคุ้นเคยกับภาษาที่ตนเรียนให้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนได้พบปะคลุกคลีกับเจ้าของภาษาโดยตรง ผู้สอนจะเน้นเรื่องคำศัพท์มาก โดยถือว่าการเรียนภาษานั้นคือการเรียนคำศัพท์ ส่วนไวยากรณ์ที่เรียนนั้นก็จะเป็นแบบจำกัดความ และเนื้อเรื่องที่เรียนก็มักยึดเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเกณฑ์

1.2 ภาษาพูดเป็นหลักสำคัญ โดยเน้นให้ผู้เรียนใช้ทักษะการพูดมากกว่าทักษะอื่นๆ ไม่นำภาษาที่สองเปรียบเทียบกับภาษาแม่

1.3 ถือหลักไม่พูดภาษาของผู้เรียนในห้องเรียน แต่จะใช้วิธีการออกท่าทางกิริยา และวิธีพูดซ้ำๆ และวิธีการแลกเปลี่ยนคำถามคำตอบเพื่อให้ถ้อยคำของครูเป็นที่เข้าใจและใช้เลียนแบบได้ ครูจึงเป็นฝ่ายพูดเสียเป็นส่วนใหญ่ วิธีการดังกล่าวอาจจะใช้ได้ผลดีกับเด็กเล็กๆ แต่อาจไม่เหมาะกับผู้ใหญ่ ซึ่งชอบเรียนภาษาด้วยการอ่าน หรือศึกษากฎเกณฑ์แทนที่จะพูดอย่างเดียว

2. แนวคิดคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาตามแบบการเรียนรู้ภาษา การเรียนภาษาตามแบบการเรียนรู้ภาษา เป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างรู้ตัว (Conscious) เน้นที่การเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลัก ซึ่งเป็นการเรียนการสอนในห้องเรียนตามแนวคิดพื้นฐานของ 2 แนวคิดคือ แนวคิดทางด้านจิตวิทยา และแนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์

2.1 แนวคิดทางด้านจิตวิทยา นักวิชาการได้แบ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาเป็น 3 กลุ่มทฤษฎี คือ

2.1.1 ทฤษฎีสั่งเร้าและการตอบสนอง ทฤษฎีนี้เห็นว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง เมื่อได้รับการเสริมแรงจากการตอบสนองที่ถูกต้อง ก็ จะเพิ่มการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น นักจิตวิทยาที่สำคัญ ได้แก่ ธอร์นไดค์ (Thorndike) พาฟลอฟ (Pavlov) และ สกินเนอร์ (Skinner) บางครั้งเรียกทฤษฎี การเรียนรู้แบบพฤติกรรมนิยม

2.1.2 ทฤษฎีความคิดความเข้าใจ ทฤษฎีนี้มีความคิดว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการของการค้นพบ และเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การเรียนรู้เกิดจากการมองเห็นความสัมพันธ์ของปัญญา จนเกิดความเข้าใจซึ่งเรียกว่า การหยั่งเห็น (Insight) การเรียนรู้ต้องอาศัยกระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละบุคคล บางคนเรียกทฤษฎีนี้ว่า Gestalt Theory หรือ Field Theory นักจิตวิทยาที่รู้จักกันดี ได้แก่ โทลแมน (Tolman) โคห์เลอร์ (Kohler) เป็นต้น

2.1.3 ทฤษฎีทางด้านมนุษยนิยม ผู้มีความเชื่อทางด้านมนุษยนิยม เช่น โรเจอร์ส (Rogers) มีความเห็นว่า ผู้ที่จะเรียนรู้ภาษาได้ดั่งนั้น จะต้องเป็นผู้ที่แสดงความรู้สึกหรือแสดงพฤติกรรม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานไม่เพียงแต่ความสามารถทางด้านสติปัญญาเท่านั้น แต่จะต้องขึ้นอยู่กับความรู้สึกของตนเองด้วย ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงเนื้อหาที่สัมพันธ์กับความรู้สึก ประสบการณ์ ความจำ ความหวัง ความปรารถนา ความเชื่อ ค่านิยม และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 แนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์ อิทธิพลของนักภาษาศาสตร์ที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาที่สำคัญ ได้แก่ นักภาษาศาสตร์ กลุ่มโครงสร้าง (Structuralist) กลุ่มไวยากรณ์ปริวรรค (Transformation lists) และกลุ่มภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguists) ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มที่เน้นโครงสร้าง เชื่อว่าภาษาเป็นสิ่งที่วิเคราะห์ได้ เป็นระบบซึ่งเราอาจพิจารณาเป็นส่วนตัวได้ และแต่ละหน่วยของภาษาที่เกี่ยวกับภาษา คือ ภาษาพูด ไม่ใช่ภาษาเขียน การวิเคราะห์ภาษาจึงควรดูจากสิ่งที่เข้าของภาษาพูด ไม่ใช่สิ่งที่ควรจะพูด นอกจากนี้ภาษาแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน

2.2.2 กลุ่มไวยากรณ์ปริวรรค นำโดยชอมสกี (Chomsky) ให้ความคิดที่ต่างไปว่า ภาษาเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ และในการวิเคราะห์ไวยากรณ์ของประโยคทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิว โครงสร้างผิว คือ ประโยคที่ได้ยินหรือได้อ่าน โครงสร้างลึก คือ ความหมายของประโยคที่ได้ยินหรืออ่านนั้น กลุ่มนี้ยังมีแนวคิดที่ว่า คนเราทุกคนมีความสามารถที่จะเข้าใจภาษาและสามารถแสดงออกมาได้ แต่ความสามารถที่จะเข้าใจนั้นจะต้องมีก่อนจึงจะแสดงออกได้

2.2.3 กลุ่มภาษาศาสตร์สังคม กลุ่มนี้นำโดยไฮม์ส์ (Hymes) ซึ่งได้โต้แย้งเกี่ยวกับทฤษฎีความสามารถทางภาษาของ ชอมสกี โดยกล่าวว่า การแสดงออกทางภาษาของชอมสกี มิใช่เป็นความสามารถในการนำภาษาไปใช้ แม้ว่าจะได้กล่าวถึงการนำภาษาไปใช้ในคำว่า การแสดงออกทางภาษาก็ตาม ทั้งนี้เพราะชอมสกีไม่ได้กล่าวถึงความสำคัญทางด้านวัฒนธรรมทางสังคม แต่กล่าวถึงเฉพาะบทบาททางด้านจิตวิทยา เช่น ความจำ (Memory) การรับรู้

(Perception) เป็นต้น ไม่ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) นอกจากนี้ไสมส์ยังกล่าวว่าการแสดงออกทางภาษาของชอมสกีนั้น ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกจริง (Underlying Rules of Performance) เช่น ไวยากรณ์ (Stylistic Rule) ซึ่งไสมส์ถือว่าเป็นสิ่งแอบแฝงอยู่ในความสามารถทางภาษา (Linguistic Competence) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ในการพูดภาษาที่สองของเด็กนั้น อาจจะไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แต่สามารถพูดได้ตามสถานการณ์

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537: 24-25) กล่าวว่า จากแนวคิดทางด้านจิตวิทยาและแนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาดังนี้

1. กลุ่มที่เน้นพฤติกรรมหรือการสร้างนิสัย กลุ่มนี้เป็นพวกที่ได้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบสิ่งเร้าและการตอบสนอง และแนวคิดจากทฤษฎีภาษาศาสตร์ กลุ่มโครงสร้างกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า ภาษาเป็นเรื่องของนิสัยหรือความเคยชิน การเรียนภาษา ก็คือ การเลียนเสียง หรือการเลียนแบบ การสอนภาษาจึงมุ่งจะสร้างนิสัย ให้พูดภาษาใหม่ได้อย่างคล่องแคล่ว การสอนจึงเน้นการเลียนแบบหรือพูดซ้ำๆ เพื่อจดจำในสมอง บทเรียนจะเตรียมจากผลการเปรียบเทียบภาษาของตนกับภาษาที่จะเรียนในด้านระบบเสียงและรูปประโยค ส่วนใดที่มีความแตกต่างกันจะต้องฝึกให้มาก ซึ่งสามารถสรุปการสอนภาษาของกลุ่มพฤติกรรมนิยมได้ดังนี้

1.1 ภาษา คือ ภาษาพูดที่มีใช้ภาษาเขียน ทั้งนี้เพราะการเรียนภาษาของมนุษย์ ก็เริ่มเรียนภาษาพูดก่อนที่จะเรียนเขียน ลำดับขั้นของการเรียนจึงเน้นความสำคัญของการออกเสียงให้ถูกต้อง ผู้เรียนจึงต้องฝึกฟังภาษาพูดจนเข้าใจ แล้วพูดตามซ้ำๆ ในระดับความเร็วปกติ และให้ความสนใจการฝึกตามลำดับขั้นตอนนี้คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามลำดับ

1.2 ภาษาเป็นเรื่องของนิสัย ดังที่สกินเนอร์ได้อธิบายว่า นิสัยเกิดขึ้นเมื่อทำอะไรแล้วได้รับรางวัล แนวคิดนี้เป็นฐานของวิธีการเลียนแบบและจดจำ มุ่งให้ผู้เรียนเรียนโครงสร้างของภาษาโดยฟัง และว่าตามจนถึงขั้นที่จะตอบโต้ได้โดยอัตโนมัติเมื่อถูกกระตุ้น การสอนภาษาจึงเน้นการจำและการฝึกอย่างเต็มที่ เพื่อสร้างทักษะใหม่ให้เป็นนิสัย

1.3 การสอนภาษา มิใช่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภาษา แต่เน้นการฝึกใช้ภาษา ไวยากรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยนำไปสู่เป้าหมายในการเรียนภาษา

1.4 ควรสอนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้พูด มิใช่สิ่งที่ควรพูด สำนวนที่ได้ยินกันในบทสนทนาของเจ้าของภาษา ถึงแม้ว่าจะไม่เหมือนกับระดับขั้นของผู้เรียน

1.5 ภาษาแต่ละภาษามีโครงสร้างที่แตกต่างกันไป ความแตกต่างระหว่างภาษาของตนและภาษาที่เรียน จะเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียน และควรฝึกเป็นพิเศษ วิธีสอนตามแนวนี้ ได้แก่ วิธีสอนแบบฟังพูด (Audio Lingual)

2. กลุ่มที่เน้นความรู้ความเข้าใจ กลุ่มนี้มีความเชื่อว่า กระบวนการเรียนภาษาของมนุษย์มีขอบเขตกว้างขวางเกินกว่าที่จะอธิบาย กลุ่มนี้เชื่อว่า การเรียนการใช้ภาษาเป็นกระบวนการอิสระที่ไม่ผูกพันกับสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว การฝึกอย่างหนึ่งก็ใช้ได้เฉพาะสิ่งที่ฝึกเท่านั้น จะถ่ายโอนเหตุการณ์อย่างอื่นไม่ได้ ในชีวิตจริงมนุษย์เราสามารถสร้างประโยคใหม่ได้อยู่เรื่อยๆ และสามารถจะเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการสอน การเรียนภาษาของมนุษย์เกิดจากสัญชาตญาณ เด็กจะสามารถใช้ภาษาและเข้าใจภาษาที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนได้ เพราะมีกลไกในสมองที่จะวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างกฎเกณฑ์ขึ้น ไม่ใช่เป็นการจำตามแบบผู้ใหญ่ สิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนภาษาคือสัญชาตญาณที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้ใหญ่ไม่สามารถจะสอนให้เด็กเห็นโครงสร้าง หรือกฎเกณฑ์ที่ซับซ้อนได้หมด ผู้ใหญ่เป็นเพียงผู้ป้อนข้อมูลให้แก่เด็ก ส่วนการเรียนรู้ เด็กจะเป็นผู้กระทำเองโดยอาศัยกลไกตามธรรมชาติ จากแนวคิดดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า

2.1 คนเราใช้ภาษาไปตามกฎเกณฑ์ การสอนภาษาจึงควรสอนระบบภาษา

2.2 ภาษามีจำนวนประโยคมีรูปร่าง ภาษาหนึ่งๆ มีจำนวนประโยคมากมาย และเราไม่สามารถสอนประโยคทุกประโยคได้

2.3 คนเรามีความสามารถที่จะเข้าใจภาษา (Competence) และความสามารถในการแสดงออกทางภาษา (Performance) แต่ความสามารถที่จะเข้าใจภาษานั้น มีก่อนความสามารถในการแสดงออกทางภาษา ฉะนั้นก่อนที่จะให้ผู้เรียนแสดงออก ครูต้องส่งเสริมความสามารถที่จะเข้าใจภาษาให้แก่ผู้เรียนเสียก่อน

2.4 เจ้าของภาษาทุกคนสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างโครงสร้างผิว และโครงสร้างลึก การอธิบายความแตกต่างของโครงสร้างผิวมี 2 กฎ คือ กฎโครงสร้างพื้นฐาน (Phrase Structure Rule) และกฎปริวรรค (Transformation Rule)

2.5 คนเราเกิดมาพร้อมกับความสามารถที่จะเรียนรู้ภาษาได้ ความสามารถนี้มีลักษณะเป็นสากล

2.6 ไวยากรณ์ของทุกภาษา มีลักษณะสากล คือมีโครงสร้างพื้นฐานคล้ายกัน นักจิตวิทยาตามทฤษฎีนี้เห็นว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องของแต่ละคนมิใช่อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้จะเกิดขึ้น ถ้าบุคคลได้รับความรู้และจัดระเบียบความรู้ นั้น สะสมความรู้ นั้น ไว้ในลักษณะที่จะกลายเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการรับรู้ การเรียนรู้ภาษาเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น อยากซัก อยากถาม และเกิดความเข้าใจ สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสิ่งที่ตนรู้แล้ว เพื่อนำไปใช้ได้ผลดี

3. กลุ่มที่เน้นการสื่อสาร กลุ่มนี้มีแนวคิดด้านจิตวิทยาตามกลุ่มความคิดความเข้าใจ และกลุ่มภาษาศาสตร์ สังคม หลักการสำคัญของแนวคิดกลุ่มนี้คือ

3.1 การเรียนภาษาเน้นการปฏิบัติ

3.2 การเรียนภาษาย่อมมีเป้าหมาย

3.3 กระบวนการของการสื่อสาร มีความสำคัญเท่ากับรูปแบบภาษา

3.4 ความสามารถในการใช้ประโยค และความคิดอย่างต่อเนื่องทั้งหมดในขณะที่สื่อสารมีความสำคัญกว่าส่วนประกอบย่อยๆ ในประโยค

3.5 ข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์มิใช่อุปสรรคที่สำคัญที่สุดของการสื่อสาร

4. กลุ่มมนุษยนิยม กลุ่มนี้มีแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษา โดยยึดแนวความคิดทางมนุษยวิทยา ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ภาษามิใช่เพียงแต่จะสื่อสารกับผู้อื่นเท่านั้น แต่เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพภายในตัวของตนเอง และถือว่าภาษาเป็นเครื่องมือของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) วิธีสอนตามแนวคิดนี้ ได้แก่ วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learn) วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) และวิธีสอนแบบชักชวน (Suggestopedia) เป็นต้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษา ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษามีสองลักษณะคือ การเรียนรู้แบบรู้ภาษาและการเรียนรู้แบบเรียนรู้อำนาจภาษา การเรียนรู้แบบรู้ภาษาเป็นการเรียนภาษาแบบธรรมชาติ ไม่นั่งไวยากรณ์ ผู้เรียนเรียนรู้เหมือนเรียนภาษาแม่ เรียนแบบไม่รู้ตัว และการเรียนภาษาแบบเรียนรู้อำนาจภาษา เป็นการเรียนรู้ภาษาที่สอนแบบรู้ตัว เรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลัก ซึ่งการเรียนในสองลักษณะนี้สามารถนำมาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สองได้

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีการสอนภาษาที่สองตามแนวคิดของคราสเชิน (Krashen) คือ แบบการรับรู้อำนาจภาษา และแบบเรียนรู้อำนาจภาษา โดยได้นำมาประยุกต์ใช้ด้วยการเน้นการสอนให้เด็กได้คุ้นเคยกับภาษาที่สอง ด้วยการฟังและฝึกพูดคำและประโยคที่เป็นภาษาที่สองพร้อมทั้งแปลเป็นภาษาแม่ในบางคำ บางประโยค โดยใช้กิจกรรม เกมทางภาษา อุปกรณ์ช่วยและแสดงท่าทางเพื่ออธิบายความหมายของคำ รวมทั้งใช้บางคำตามแนวการสอนวิธีตรงและการสอนวิธีโครงสร้างหรือภาษาศาสตร์ คือเน้นการฟัง การพูดพร้อมทั้งใช้ภาษาของผู้เรียนอธิบายคำที่เด็กไม่เข้าใจ ใช้อุปกรณ์ ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ กิริยาท่าทาง สอนไวยากรณ์ด้วยการยกตัวอย่าง

2.4 การสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กปฐมวัย

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาที่สองดังกล่าว นักวิชาการได้ศึกษาและรวบรวมวิธีการสอนภาษาที่สองไว้อย่างหลากหลายดังนี้(กมลรัตน์ คนองเดช 2542: 153 -165)

1. การสอนวิธีแปล-ไวยากรณ์ (Grammar – Translation) เป็นวิธีการสอนภาษาที่สอง โดยการท่องจำกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เช่น ชนิดของคำ ชนิดของประโยค และการท่องคำศัพท์ และการผันคำ วิธีนี้ไม่เน้นการสอนพูด แต่จะสอนการออกเสียงเท่านั้น จะมีหนังสือสองเล่มเพื่อเปรียบเทียบภาษาที่สองกับภาษาของผู้เรียน วิธีนี้เป็นวิธีที่ใช้สอนภาษาที่ตายแล้ว การสอนวิธีแปล-ไวยากรณ์ไม่ได้ผล เนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

- 1.1 ผู้เรียนไม่ได้เรียนระบบเสียงของภาษาที่สอง
- 1.2 ผู้เรียนไม่ได้ฝึกฝนโครงสร้างของภาษา จึงทำให้ขาดทักษะในการนำไปใช้ในการฟังและพูด ทำให้การพูดไม่เป็นไปอย่างอัตโนมัติ
- 1.3 ผู้เรียน เรียนด้วยความลำบาก เพราะภาษาที่สองแปลไม่ได้ตรงกับภาษาของผู้เรียน เนื่องจากความหมายของคำ ประโยค จะเปลี่ยนไปตามคำที่อยู่ข้างเคียง

2. การสอนวิธีตรง (Direct Method) เป็นการสอนภาษาที่สองโดยเน้นที่การฟัง การพูด โดยไม่ใช้ภาษาของผู้เรียน วิธีนี้บางแห่งเรียกว่า วิธีธรรมชาติ เพราะเป็นการเรียนภาษาที่สองโดยการเลียนแบบ เหมือนกับเด็กเล็กเริ่มหัดพูด ดังนั้นจึงเริ่มด้วยการฟัง การพูด โดยผู้สอนจะให้คำและประโยค และอธิบายความหมายโดยการใช้รูปภาพ ท่าทาง หรือการสาธิต ผู้เรียนพยายามเลียนแบบครู ได้รับการฝึกทั้งการฟัง และการพูด บางครั้งผู้สอนใช้คำถามให้ผู้เรียนตอบ จนกระทั่งผู้เรียนจับโครงสร้างทางไวยากรณ์ง่ายๆ ได้ด้วยตนเอง และใช้โครงสร้างภาษาใหม่ได้อย่างอัตโนมัติโดยไม่ต้องคิดเลย ซึ่งมีหลักการสอนดังนี้

2.1 ใช้อุปกรณ์เข้าช่วยในการสอน ได้แก่ ของจริง หุ่นจำลอง รูปภาพ กิริยา ท่าทางของผู้สอน เช่น สอนคำว่า มือ ก็นำเอาของจริงหรืออุปกรณ์ให้ผู้เรียนดู แล้วพูดออกเสียงคำว่า มือพร้อมกัน ถ้าจะสอนคำว่า เดิน ก็แสดงท่าทางเดินให้เด็กดู หรือรูปภาพให้เด็กดู แล้วออกเสียงว่า เดิน พร้อมๆ กัน โดยไม่ต้องแปล เด็กจะเข้าใจความหมายจากการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเสียงที่ได้ยินและสิ่งที่ได้เห็น

2.2 สอนสิ่งที่ไม่มีความหมายหรือเป็นนามธรรม จะสอนได้ก็ต่อเมื่อเด็กมีศัพท์พื้นฐานเพียงพอก่อน พร้อมกับยกตัวอย่างให้มากพอและเสนอคำตรงกันข้ามไปพร้อมกัน เพื่อให้เด็กเข้าใจความหมายและเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง

2.3 สอนไวยากรณ์โดยการยกตัวอย่างและสาธิต ไม่มีการอธิบายเพราะผู้เรียนฟังคำอธิบายด้วยภาษาที่สองไม่รู้เรื่อง ถ้าจะใช้ภาษาของผู้เรียนแปลก็ผิดหลักการสอนวิธีตรง

3. การสอนด้วยวิธีอ่าน เป็นการสอนภาษาที่สอง สำหรับผู้ที่อ่านหนังสือได้แล้ว แต่สิ่งที่อ่านจะต้องเขียนด้วยภาษาแม่ เป็นการอธิบายคำศัพท์ โครงสร้างประโยค การออกเสียง เป็นคำเป็นประโยค สำหรับผู้เรียนที่นำไปใช้ในการพูดการเขียน ซึ่งการสอนวิธีนี้ไม่ได้เน้นทักษะการแสดงออก แต่ถ้าผู้เรียนรับรู้ข้อมูลต่างๆ ได้มาก ก็จะสามารถแสดงออกได้ดี และได้มาก ดังนั้นการอ่านจึงเป็นต้นทางของการพูด และการเขียน ในการอ่านเพื่อเรียนภาษาที่สองจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการอ่าน และคุณภาพของอุปกรณ์ที่นำมาประกอบ เป็นสื่อในการสอน และการหมั่นฝึกฝนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการเรียนด้วยวิธีอ่านเป็นการเรียนการฝึกด้วยตนเอง โดยใช้อุปกรณ์เข้าช่วย เช่น แถบบันทึกเสียงหรือวิดีโอ เป็นต้น

4. การสอนด้วยวิธีโครงสร้าง บางที่เรียกว่าวิธีภาษาศาสตร์ ที่ยึดหลักโครงสร้างของภาษาว่ามืองค์ประกอบ 3 คือ ระบบเสียง ระบบคำ และระบบกลุ่มคำ ซึ่งมีหลักการสอนดังนี้คือ

4.1 การสอนมุ่งให้เกิดทักษะฟังพูดเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องสามารถใช้ระบบเสียงของภาษาทั้งสองได้

4.2 การสอนมุ่งตรงไปยังจุดที่เป็นปัญหา โดยการเปรียบเทียบภาษาแม่กับภาษาที่เรียน ทั้งในทางไวยากรณ์และศัพท์ นำคำที่ออกเสียงต่างกันมาฝึกฝน

4.3 ผู้สอนจะใช้ภาษาแม่มาอธิบายภาษาที่สองได้ เช่น อธิบายเรื่องเสียงและโครงสร้างของประโยค เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างรวดเร็ว

4.4 การสอนวิธีนี้จะไม่สอนอ่านและเขียน จนกว่าผู้เรียนฝึกโครงสร้างต่างๆ ด้วยปากเปล่าได้ดีแล้ว

4.5 การอธิบายความแตกต่างของเสียงหรือโครงสร้างของภาษาที่สองกับภาษาแม่ จะทำได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนเข้าใจภาษาที่สองแล้ว จึงนำมาฝึกฝนเลียนแบบเจ้าของภาษา โดยใช้ อุปกรณ์เครื่องบันทึกเสียง

5. การสอนด้วยวิธี Audio-lingual เป็นการสอนด้วยวิธีให้ฟังและเลียนแบบ เป็นพฤติกรรมที่ดัดแปลงได้ด้วยการวางเงื่อนไขตามแนวคิดของสกินเนอร์ (Skinner) การเรียนภาษาจึงเป็นการทำซ้ำการเลียนแบบ และการท่องจำ เน้นการสอนภาษาแบบเร่งรัด มุ่งความรวดเร็วในการเรียนเป็นหลัก

6. การสอนด้วยวิธีสถานการณ์ แนวการสอนวิธีนี้จัดกระบวนการเรียนการสอนตามสถานการณ์เช่น ภาษาที่ใช้ในร้านตัดผม ในโรงพยาบาล ภาษาที่ใช้ในสนามบิน ภาษาที่ใช้ในตลาด ภาษาที่ใช้ติดต่อราชการ เป็นต้น ในการดำเนินการสอนจะสอนภาษาที่สองตามสภาพจริงหรือสร้างสถานการณ์ที่จะให้ใช้ภาษาในอนาคต จัดคำในวงศัพท์ที่ต้องใช้ในสถานการณ์นั้น ๆ มา

สอนเพื่อหวังผลให้การสอนเป็นไปอย่างธรรมชาติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เฉพาะสถานการณ์นั้นๆ

7. การสอนด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ แนวการสอนวิธีนี้เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษา ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดไตร่ตรองกับ โครงสร้างภาษา ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาสูงกว่าการให้ทำซ้ำๆ

8. การสอนด้วยวิธีนัยสื่อสาร เป็นการสอนที่สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 2 ได้ใช้ในการสอนเด็กพูดภาษามลายู โดยสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองด้วยวิธีพิเศษ (วิธีตรง ผสมด้วยวิธี โครงสร้างหรือภาษาศาสตร์) เป็นวิธีการสอนภาษาที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ต่างๆ ด้วยพื้นฐานความคิดที่ว่า การใช้ภาษานั้น เป็นการใช้ภาษาในสถานการณ์แห่งกรณีหนึ่งๆ เท่านั้น ซึ่งหมายความว่าคนเราใช้ภาษาตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ด้วยพื้นฐาน การใช้ภาษาในการสื่อสาร ดังนั้นการสื่อสาร คือการประสานการใช้ภาษาโดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่แตกต่างกัน พร้อมกับ โครงสร้างของภาษา หน้าที่แห่งการใช้ภาษาต่างจากวิธีสถานการณ์ เพราะสถานการณ์แห่งกรณี ไม่ได้ติดอยู่กับสถานที่ แต่เป็นกรณีเฉพาะในการใช้ภาษาในแต่ละเงื่อนไข

9. การสอนด้วยวิธีรับภาษา เป็นวิธีการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแก่เด็กอนุบาลหรือเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีปัญหาทางภาษาของกองวิชาการ ซึ่งมีหลักการดังนี้คือ

9.1 ทั้งภาษาแม่และภาษาที่สองจะใช้วิธีกระตุ้นให้สมองทำหน้าที่รับภาษาและ สะสมความเข้าใจแบบซึมเข้าไปทีละน้อย

9.2 จะดำเนินการสอนตามลำดับขั้น คือ สอนความเข้าใจ พูดด้วยความเข้าใจ

9.3 ใช้กิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการรอบด้าน เป็นสื่อและอุปกรณ์ในการสอนภาษาไทย โดยสอนความสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง กับความหมายอย่างมีชีวิตชีวาและนำไปใช้ได้จริง

9.4 ใช้เวลาป้อนข้อมูลทางภาษาเข้าไปในสมองอย่างเพียงพอ ก่อนที่จะพูดได้

9.5 ให้เด็กรับภาษาตลอดวัน ทั้งในและนอกห้องเรียนหรือสร้างบรรยากาศในการใช้ภาษาไทยให้มากที่สุด

9.6 แบ่งระยะสอนเป็น 2 ระยะ คือ ระยะรับและสะสม กับระยะพูดได้

9.7 ถือว่าการเสริมแรงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

9.8 การฝึกพูดจะใช้วิธีสอนแบบธรรมชาติ ค่อยๆ แก้ไขอย่างสม่ำเสมอโดยหวังผลระยะยาว

10. การสอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (ม.ป.ภ.) จะเน้นกระบวนการอ่าน เป็นสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอนคือ

10.1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนรับรู้และเข้าใจ

10.2 ให้นักเรียนเล่าเรื่องย้อนกลับ มีการลำดับเรื่อง สนทนา/อภิปราย และเล่นบทบาทสมมติ

10.3 ครูและนักเรียนช่วยกันเขียนเรื่อง เพื่อฝึกระลึกถึงสิ่งที่อ่านให้รู้จักสะกดตัว เข้าใจในลีลาการเขียนอักษรและความสัมพันธ์กับเรื่อง พร้อมทั้งให้ฝึกใช้จินตนาการ

10.4 ทำหนังสือเล่มใหญ่ เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงและเข้าใจความหมายของ คำและประโยคในเรื่องที่อ่าน

10.5 เล่นเกมกิจกรรมเสริมทางภาษาเพื่อฝึกปฏิบัติการใช้ภาษา ด้วย องค์ประกอบย่อยของภาษาจนเกิดความแม่นยำ สามารถอ่าน และเรียบเรียงคำเป็นประโยค สะกด คำ เขียนคำ เขียนประโยค รวมทั้งเข้าใจการใช้เครื่องหมาย

11. การสอนด้วยวิธีศัพท์สัมพันธ์ เป็นการสอนแบบซึมทรานภาษา โดยการดึง ความรู้เก่าของผู้เรียน คือศัพท์ร่วมระหว่างภาษาที่สองและภาษาแม่ออกมา แล้วผู้สอนอธิบาย เพิ่มเติมด้วยภาษาแม่หรือภาษาที่สอง ในกรณีที่ผู้เรียนฟังภาษาที่สองได้มากพอแล้ว ให้รู้ถึง ความหมายและที่มาของศัพท์นั้น แล้วนำมาฝึกออกเสียงและพูดในรูปประโยคต่อไปโดยมีลำดับ ขั้นตอนการสอนดังนี้คือ

11.1 ขั้นทำความเข้าใจ ผู้สอนบอกถึงความแตกต่างระหว่างภาษาที่สองกับภาษา แม่ในเรื่องลักษณะของคำ การใช้สรรพนาม การใช้ลักษณนาม คำขานรับ คำอุทานและเสียง เป็นต้น บอกถึงความเหมือนของสองภาษานี้ในเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะคำที่ใช้ร่วมกันว่ามีคำ อะไรบ้าง

11.2 ขั้นฝึกออกเสียงและเข้าใจความหมาย จะสอนภาษาที่สองเพียง 2 ลักษณะ เท่านั้นคือ ฟังและพูด ในขั้นฝึกออกเสียงเป็นขั้นที่นำคำที่จดไว้มาออกเสียงให้ผู้เรียนว่าตาม หรือ ถ้าผู้เรียนที่ก้าวหน้ามากกว่าเพื่อน ช่วยผู้สอนในการสอนเพื่อน ในขั้นนี้ผู้สอนจะใช้สื่อประกอบ เช่น ใช้นิ้วชี้ของจริง รูปภาพ กิริยาท่าทางประกอบด้วย ซึ่งจะได้ผลดีขึ้นในการออกเสียง ถ้าผู้เรียนออก เสียงผิดเพี้ยนไปบ้างแต่ไม่ทำให้ความหมายผิดไปก็ไม่ต้องสนใจ ไม่ควรทำให้ผู้เรียนเกิดความ ละอาย แต่ถ้าผู้เรียนออกเสียงผิดจนความหมายคลาดเคลื่อน จึงควรแก้ไขโดยทันที

11.3 ขั้นนำไปใช้ ขั้นนี้เป็นขั้นที่นำคำใหม่ไปพูดเป็นประโยค วิธีที่ได้ผลดีที่สุด คือวิธีให้ตอบคำถาม เช่น สัตว์อยู่ในน้ำจืดมีอะไรบ้าง

11.4 ประเมินองค์ประกอบของการเรียนภาษา ส่วนนี้ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ความสนุกสนานในการเรียน มารยาทในการพูด การฟัง กิริยาท่าทางประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้ หากผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาในส่วนนี้ด้วย ก็ควรมีการประเมินและแก้ไขปรับปรุงเป็นรายบุคคลต่อไป

12. การสอนด้วยวิธีพิเศษ เป็นการสอนที่นำเอารูปแบบการสอนแบบต่างๆ มาผสมผสานกัน ซึ่งมีลำดับขั้นการสอนดังนี้คือ

12.1 การสอนคำ โดยการเสนอเสียงและความหมายของคำไปพร้อมๆ กันโดยไม่มีการแปลหรือการใช้ภาษาของผู้เรียน ผู้สอนออกเสียงใช้อุปกรณ์ให้ผู้เรียนพูดตาม

12.2 ฝึกเสียงและทดสอบ โดยให้กระทำซ้ำๆ ในหลายรูปแบบ ทดสอบความหมายของคำไปด้วย

12.3 การสอนเข้าประโยค ด้วยการตั้งคำถามให้เด็กตอบใช้ตารางเทียบแทนและตารางแปรรูป

12.4 สัมพันธ์กิจกรรม คือกิจกรรมหลังจากการสอนภาษา เป็นการซึมซับภาษาและขยายวงการใช้คำไปด้วย ได้แก่ ร้องเพลงที่มีคำที่เรียนมาแล้ว เล่นเกม เล่นนิทาน งานศิลป์ เล่นละคร กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมประกอบเพลง เป็นต้น

12.5 การประเมิน มีการประเมินคำที่เรียนในแต่ละวัน ในการออกเสียง การรู้ความหมายของคำ และการใช้คำในรูปประโยค โดยสังเกตจากกิจกรรมที่เด็กแสดงออก เป็นการรวมการสอนและการสอบไว้ด้วยกัน คือสอนไปฝึกไป ผู้สอนจะต้องสังเกตการแสดงออกของผู้เรียนในแต่ละเรื่องแต่ละตอนว่าบรรลุเกณฑ์ขั้นต่ำหรือยัง โดยถือเกณฑ์ว่าในรายบุคคลนั้นถ้าบรรลุถึง 80% ก็ผ่านได้ ในห้องเรียนทั้งห้อง ถ้า 80% ของเด็กบรรลุได้ การสอนในเรื่องนั้นห้องนั้นก็ผ่านได้

13. การสอนด้วยวิธีบูรณาการ เป็นการสอนที่พัฒนามาจากวิธีพิเศษ เป็นวิธีที่นำส่วนดีของวิธีต่างๆ มาใช้ตามสภาพและความจำเป็นในการเรียนการสอนอย่างผสมผสาน บางครั้งก็เพื่อลดเวลา บางครั้งก็เพื่อผลทางจิตวิทยา ทั้งเป็นการเสริมคุณภาพการเรียน และการมุ่งทักษะเป็นสำคัญ

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532: 11) ได้เสนอแนวทาง การสอนภาษาที่สองแบบรับภาษาแก่เด็กสองภาษาในพื้นที่ที่มีปัญหาทางภาษา มีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนชั้นเด็กเล็กหรือชั้นอนุบาลมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทย สามารถพูดสื่อสารด้วยความมั่นใจและมีความพร้อมในการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยสรุปวิธีสอนดังกล่าวดังต่อไปนี้

1. เป็นการสอนที่คำนึงถึงการทำงานของสมองซีกซ้ายของมนุษย์ที่ทำหน้าที่ด้านภาษา

2. ใช้วิธีกระตุ้นให้สมองหรือเครื่องมือรับภาษาทำงาน ด้วยการให้เข้าใจความหมายของภาษาทีละน้อย โดยใช้กิจกรรมที่ทำให้นักเรียนไม่เครียด เช่น การร้องเพลง เป็นต้น

3. การสอนแบ่งเป็น 5 ระยะ คือ

3.1 ระยะงง หมายถึง (Confusing stage) ระยะแรกที่เด็กต้องการรับความเข้าใจจากการพูดของครูไปเรื่อย ๆ ระยะนี้ใช้เวลาประมาณ 8 สัปดาห์

3.2 ระยะเงียบ (Comprehension stage) เป็นระยะที่เด็กเข้าใจคำพูดของครู แต่ยังไม่พูดได้ ระยะนี้ใช้เวลาประมาณ 6 สัปดาห์รวมกับระยะงงเป็น 14 สัปดาห์ เท่ากับ 1 ภาคเรียน

3.3 ระยะแฉ่ง (Producing stage) คือระยะที่เด็กพูดภาษาไทยได้ แรกๆ จะพูดคำเดียว เรียกว่า ประโยคคำเดียวหรือประโยคโทรเลข การพูดได้นั้นสืบเนื่องมาจากการสะสมความเข้าใจความหมายของคำจนเกิดมโนภาพในสมองชัดเจน หรือเข้าใจความหมายเพียงพอ ก็จะทำให้เกิดความพร้อมในการพูด ครั้นเมื่อเด็กต้องการพูดหรือสื่อสารก็จะพูดได้ด้วยความมั่นใจ ไม่เกร็ง ไม่เกร็ง การพูดภาษาไทยเป็นคำๆ ในระยะแฉ่งเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะเป็นฐานของการพัฒนาทักษะภาษาไทยขั้นสูงที่จะพูดเป็นประโยค และเป็นเรื่องราวต่อไป ระยะนี้เด็กพูดภาษาไทยได้แล้ว จึงควรใช้เทคนิคการสอนแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ได้คิด ได้ปฏิบัติ และได้แสดงผลงานเป็นภาษาไทยมากที่สุด ระยะแฉ่งนี้ใช้เวลาประมาณ 8 สัปดาห์รวมกับ 2 ระยะแรกเป็น 22 สัปดาห์

3.4 ระยะงอก (Fluency stage) เป็นระยะที่เด็กสามารถพูดสื่อสารเป็นเรื่องราวและโต้ตอบได้ เป็นระยะที่ภาษาไทยของเด็กเจริญมาก การพูดส่วนใหญ่จะพูดเป็นประโยคสั้นต่อๆ กัน ซึ่งช่วยให้เด็กเป็นอิสระมากขึ้น ครูจะให้เด็กมีกิจกรรมแสดงออกมากๆ ระยะงอกใช้เวลาประมาณ 7 สัปดาห์ ต่อจากระยะแฉ่ง (รวมกับ 3 ระยะที่แล้วเป็น 29 สัปดาห์)

3.5 ระยะงาม (Readiness stage) เป็นระยะที่เด็กใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้คล่องขึ้น พูดเป็นเรื่องเป็นราวโดยใช้ประโยคที่มีคำสรรพนาม วิเศษณ์และคำสันธาน แทนการพูดแบบประโยคสั้นต่อๆ กัน ตลอดจนพูดได้ชัดขึ้น วิธีสอนเช่นเดียวกับระยะงอก ระยะงาม ใช้เวลาประมาณ 8 สัปดาห์ รวมกับ 4 ระยะ ที่ผ่านมาเป็น 37 สัปดาห์ เท่ากับเต็มปีการศึกษาพอดี

ทิพากร วงศ์ปลั่ง (2539: 47 -49) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนภาษาที่สองแก่นักเรียนที่พูดภาษาไทยกลางไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของภาษาโดยคำนึงถึงธรรมชาติของภาษาใช้ที่บ้านเป็นอันดับแรก การสอนภาษาที่สองควรสอนจากคำที่ง่ายและคุ้นเคยไปหาคำที่ยากและไม่คุ้นเคย

2. การจัดกิจกรรมควรใช้สื่อในลักษณะต่างๆ คือ ของจริง หุ่นจำลอง ภาพการ์ตูน การสาธิตกับภาษาของนักเรียน

3. ครูต้องเป็นต้นแบบการใช้ภาษาไทยกลางที่ถูกต้อง ชัดเจน และได้จังหวะ ควรให้มีการฝึกซ้ำจนเด็กชำนาญ โดยให้ครูพุดนำแล้วให้เด็กพุดตามหลายครั้งๆ ทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และเป็นรายบุคคล

4. ใช้สื่อประกอบ เพื่อแสดงความหมายของคำที่ต้องการสอน โดยให้เด็กได้ดู จับ หยิบ ทำในลักษณะต่างๆ เพื่อแสดงความหมายของคำ

5. ใช้การซักถามโดยใช้คำว่า อะไร ที่ไหน อย่างไร เท่าไร แล้วให้เด็กตอบประโยคคำถามง่ายๆ เหล่านั้น

6. ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่สองในการสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การร้องเพลง เกม ปริศนาคำทาย การเล่าข่าวและเหตุการณ์ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเชิดหุ่น การแสดงตามวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กได้รับการฟังและการพุดภาษาที่เด็กต้องเรียนรู้

7. ควรนำคำศัพท์ที่ได้เรียนมาแล้วมาสัมพันธ์กับคำใหม่ นำคำมาผูกประโยคและสอนให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์ และชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันการลืมคำศัพท์เก่า

8. ครูควรใช้คำที่ต้องการเรียนให้เด็กได้ฟังบ่อยๆ เช่น คำสั่งต่างๆ คำบอกเล่า สำหรับใช้พุดกับนักเรียน และให้นักเรียนได้ใช้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นครูควรบันทึกข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของนักเรียนที่ครูพบจากการโต้ตอบของนักเรียน เพื่อจะได้รวบรวมข้อบกพร่องเหล่านั้นนำมาแก้ไขในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่สองต่อไป

9. จัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับการเรียนภาษาที่สอง เพื่อให้เด็กได้สำรวจทดลองจากกิจกรรมหลายๆ อย่างที่เด็กมีโอกาสได้เลือก

10. ใช้การซักถาม ครูอาจถามเด็กเองหรือจัดให้เด็กซักถามกันภายในกลุ่ม อาจซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับฟัง หรือซักถามเกี่ยวกับภาพที่นำมาประกอบการสอนก็ได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เด็กได้ใช้ภาษาไทยกลางมากขึ้น และยังให้ครูได้รู้พัฒนาการเรียนรู้อาษาไทยกลางของเด็กด้วย โดยครูอาจจะให้คำถามว่า อะไร ที่ไหน อย่างไร เท่าไร

11. ครูควรสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางให้มากที่สุด เช่น จัดสถานการณ์ให้เด็กได้ใช้ภาษาไทยกลาง เช่น การฝึกออกเสียง สระ พยัญชนะ และคำศัพท์

12. ให้การเสริมแรงเมื่อเด็กพุดสนทนาเป็นภาษาที่สองได้ถูกต้อง

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2534: 18) ได้เสนอวิธีการสอนภาษาที่สองให้แก่เด็กที่ใช้ภาษาถิ่น ดังนี้คือ

1. ครูผู้สอนควรใช้ภาษาของนักเรียนเข้าช่วยในระยะแรก ๆ ที่นักเรียนมาโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการสื่อความหมายให้เข้าใจได้โดยเร็ว ครูและนักเรียนพบกันในครั้งแรก การสื่อสารกันอาจมีปัญหาถ้าใช้ภาษาต่างกัน เพราะภาษาถิ่นบางภาษามีบางคำที่ใช้ต่างกัน ฉะนั้นต้องใช้ภาษาถิ่นของนักเรียน บอกกล่าวแก่นักเรียนให้เข้าใจตรงกันเสียก่อน แล้วค่อย ๆ สอนภาษาไทยกลาง ซึ่งมีความหมายเดียวกันใช้แทนคำเหล่านั้น เช่น คำสั่งต่างๆ และคำบอกเล่าต่างๆ สำหรับใช้พูดกับนักเรียนเป็นประจำ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางให้มากที่สุด การได้ใช้ภาษาที่เรียนใหม่บ่อยๆ จะทำให้เกิดนิสัยในการใช้ภาษา ช่วยให้ผู้เรียนใหม่ได้ถูกต้อง แม่นยำ ดังนั้นจึงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ และใช้ภาษาด้วยตนเอง เช่น ครูอาจจัดการสอนโดยการสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้ใช้ภาษาไทยกลาง ได้ทำกิจกรรมในลักษณะของการสื่อสารต่อกัน เช่น จัดสถานการณ์ให้สนทนากันในกลุ่ม ให้เล่นเกม ให้ร้องเพลง ทั้งนี้เพื่อให้มีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางให้มากขึ้น จนสามารถใช้ภาษานี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2545: 231) กล่าวถึงการสอนภาษาที่สองแก่เด็กสองภาษาว่า ควรให้เด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทั้งสองภาษา จะทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้ดี เนื่องจากการเรียนภาษาที่สองในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากภาษาแม่ อาจทำให้เกิดการถ่วงทอดการเรียนรู้ในเชิงลบและยิ่งผู้เรียนโตขึ้นมากก็จะเรียนได้ยากขึ้น ดังนั้นในช่วงปฐมวัยจึงเหมาะแก่การสอนภาษาที่สองแก่เด็กสองภาษาซึ่งจะเรียนรู้ได้ดีกว่าช่วงวัยอื่นๆ

การสอนภาษาที่สองให้แก่เด็กเพิ่มจากภาษาแม่จะต้องเริ่มต้นอย่างถูกต้องและมีมาตรฐาน ควรใช้การสอนโดย “วิธีธรรมชาติ” จากการใช้การพูดคุย สนทนา และให้เด็กปรับการรับรู้เข้ากับโครงสร้างของภาษาและคำศัพท์ และค่อย ๆ ฝึกการโต้ตอบไปที่ละเล็กทีละน้อยโดย

ลาวัทเทลลี (Lavatelli, 1970: 77 – 78) ได้เสนอแนะวิธีฝึกการใช้ภาษาแก่เด็ก ดังนี้

1. ฝึกการฟังและการพูดโดยแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และใช้กระบวนการโต้ตอบระหว่างเด็กและครู (Two – way communication)
2. ประโยคคำพูดของครูจะต้องเป็นต้นแบบในการใช้ภาษาที่ดีและถูกต้องแก่เด็ก
3. การให้เด็กได้เลียนแบบคำพูด จะต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติทั้งในขณะที่เล่นหรือทำกิจกรรม และในการเข้ากลุ่มย่อยกับเพื่อนและครู
4. ครูต้องคำนึงถึงระดับพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก และความเป็นไปได้ในการสอนโครงสร้างทางภาษากับระดับสติปัญญาของเด็กอยู่เสมอ
5. สภาพแวดล้อมในการสอนภาษาต้องอบอุ่น เป็นกันเอง และเอื้ออำนวยต่อการเรียนภาษาของเด็กอย่างเพียงพอ

มิลล์และมิลล์ (Mills and Mills, 1993 อ้างถึงใน ทิพากร วงศ์ปลั่ง 2539: 39) กล่าวว่า การเรียนรู้สองภาษาขึ้นอยู่กับความรู้ภายใต้เงื่อนไขที่เหมาะสม ได้แก่

1. ได้รับความเห็นอกเห็นใจ ความอบอุ่นและสภาพแวดล้อมที่ดี
2. ได้รับความเอาใจใส่ภูมิหลังด้านภาษาและวัฒนธรรมของเด็ก
3. ได้รับความกำลังใจจากพ่อแม่ เพื่อนร่วมชั้น ครู และผู้อื่น
4. ได้ใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่ง ในการแสดงออกถึงความรู้สึกของตน
5. มีโอกาสในการพูดคุยสนทนา และผ่อนคลายอารมณ์ โดยใช้ภาษาที่หนึ่ง
6. ได้รับการส่งเสริมให้พูดภาษาแม่หรือภาษาที่หนึ่งในการเรียนรู้ภาษาใหม่
7. ได้รับการสนับสนุนให้ใช้ท่าทาง และการแสดงออกทางใบหน้า
8. เรียนคำสั่งที่สำคัญ หรือโครงสร้างที่สำคัญซ้ำ ๆ บ่อย ๆ
9. ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการร่วมงาน
10. มีโอกาสในการทำงานกลุ่มทั้งในการเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ
11. มีแรงจูงใจ ความสนใจ ความคาดหวัง และการสนับสนุนซึ่งมาจากในตัว

ของเด็กเอง

ฟลิน (Flynn, 1984: 1963 อ้างถึงในอรวรรณ วงศ์คำชู 2542: 53) กล่าวว่า เมื่อเรียนภาษาที่สอง จำเป็นต้องอ้างอิงและเปรียบเทียบกับภาษาที่หนึ่งตลอดเวลาที่เรียนภาษาที่สองนั้น ดังนั้นการเรียนการสอนสองภาษาจึงจำเป็นต้องมีฐานความรู้ของภาษาที่หนึ่ง มีกระบวนการเรียนการสอน รูปแบบการสอนที่เน้นความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองจึงจะมีประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ ธนียา อานะสุข (2541: 47) ได้รวบรวมแนวทางส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของเด็กที่พูดภาษาอื่นไว้เป็นขั้นตอนดังนี้

1. จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิด
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามธรรมชาติของภาษาคือ
  - 2.1) คำนึงถึงธรรมชาติของภาษาที่เด็กใช้ที่บ้านเป็นอันดับแรก
  - 2.2) คำนึงถึงธรรมชาติของภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น
  - 2.3) สอนจากคำที่ง่ายและคุ้นเคยไปหาคำที่ยากและไม่คุ้นเคย
3. การจัดกิจกรรมควรใช้สื่อในลักษณะต่าง ๆ กัน คือ ของจริง หุ่นจำลอง ภาพ และการสาธิต เป็นต้น
4. ครูต้องเป็นต้นแบบของการใช้ภาษาไทยกลางที่ถูกต้องชัดเจนและได้จังหวะ

- 4.1 การสอนควรเป็นการฝึกซ้ำจนเด็กชำนาญ โดยครูพูดนำแล้วให้เด็กพูดตามหลาย ๆ ครั้ง โดยฝึกทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และเป็นรายบุคคล
- 4.2 การใช้สื่อประกอบ เพื่อแสดงความหมายของคำที่ต้องการสอน โดยให้เด็กได้ดู ชี หยิบ ทำในลักษณะต่าง ๆ เพื่อแสดงความหมายของคำ
5. การสอนคำ ต้องสอนคำที่ง่ายและมีพยางค์น้อยก่อน เช่น
  - 5.1 สอนคำที่ไม่มีตัวสะกดก่อนคำที่มีตัวสะกด
  - 5.2 สอนคำที่มีพยางค์เดียวก่อนคำที่มีหลายพยางค์
  - 5.3 สอนคำที่มีพยางค์สั้นก่อนคำที่มีพยางค์ยาว
6. การสอนคำที่ออกเสียงหลายพยางค์ ควรออกเสียงทีละพยางค์ จากหน้าไปหลัง แล้วจึงออกเสียงพยางค์เร็วขึ้น เพื่อรวมเป็นหนึ่งคำ
7. ควรสอนคำใหม่วันละ 5 คำ เพราะต้องสอนตามกระบวนการให้ครบลำดับขั้นการสอนคำ ความหมาย และการนำไปใช้ให้เกิดข้อความ
8. ควรฝึกให้นักเรียนทุกคนได้พูดอย่างทั่วถึง หากเด็กออกเสียงผิดหรือเพี้ยนควรแก้ไขทันที และต้องแก้ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง โดยใช้ขั้นตอน ดังนี้
  - 8.1 สอนเทียบจากภาษาเดิมของเด็ก
  - 8.2 ออกเสียงตามแนวเทียบเป็นชุด
  - 8.3 ออกเสียงโดยจัดชุดให้มีคำที่ต้องการฝึกมากขึ้น
  - 8.4 สูดท้ายเหลือชุดที่ต้องการฝึกเท่านั้น
9. เมื่อนักเรียนออกเสียงเข้าใจความหมายของคำใหม่ได้ถูกต้องแล้ว ครูควรประเมินว่าเด็กมีความเข้าใจความหมาย และออกเสียงคำใหม่ได้ถูกต้องหรือไม่
10. นำภาพที่แสดงความหมายของคำมาวางเรียงกัน แล้วให้เด็กอ่านจากภาพหรือแสดงท่าทางประกอบ
11. เมื่อสอนให้นักเรียนเข้าใจความหมายและออกเสียงได้แล้ว ครูจะต้องให้เด็กรู้จักนำคำที่เรียนมาแล้ว มาผูกเป็นประโยคง่าย ๆ และค่อย ๆ เพิ่มคำศัพท์ให้มากขึ้น เป็นประโยคที่ยาว และซับซ้อนมากขึ้น
12. การกระตุ้นให้เด็กสองภาษาเรียนรู้การพูดภาษาไทยกลาง ได้แก่ การซักถามโดยใช้คำว่า ไคร อะไร ที่ไหน อย่างไร เท่าไร แล้วให้เด็กตอบประโยคคำถามง่าย ๆ และครูพยายามคุยกับเด็กให้เป็นประโยคด้วย

13. ฝึกให้เด็กพูดคำคล้องจอง โดยครูควรประสมคำคล้องจองที่ให้ระดับเสียง ให้ เนื้อหาสาระ และสามารถทำท่าทางประกอบได้ด้วย เพื่อประโยชน์ด้านการฝึกเสียงและการเข้าใจ ความหมายของคำ

14. ใช้เกมหรือกิจกรรมทางภาษา เช่น เพลง นิทาน ปริศนาคำทาย การเล่าข่าว เล่าเหตุการณ์ การเล่นเกมทายทศสมมุติ การเชิดหุ่น การแสดงหรือการละเล่นตามวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการจัดให้สัมพันธ์กับคำในแผนการสอน ส่งเสริมการฟัง การพูด ภาษาที่เหมาะสมกับวัย

15. ควรใช้หลักบูรณาการในการสอน เช่น นำคำศัพท์ที่เรียนมาแล้วมาสัมพันธ์ กับคำศัพท์ใหม่ นำคำมาผูกประโยค และสอนภาษาให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์ และชีวิตประจำวัน เป็นการเพิ่มคำศัพท์ใหม่และเพื่อไม่ให้ลืมคำศัพท์เดิมที่ได้เรียนมาแล้ว

16. การสอนคำศัพท์ใหม่ อาจใช้การสอนเป็นกลุ่มคำก็ได้ เช่น เครือญาติ พ่อแม่ ลุงป้า น้า อา

17. การสอนคำที่เป็นนามธรรม เช่น รัก ชอบ ควรใช้สื่อช่วย เช่น

17.1 อธิบายความหมายโดยเทียบภาษาไทยกลางกับภาษาของเด็ก

17.2 ใช้บทบาทการแสดงสมมุติ

17.3 ใช้ภาพถ่าย หรือภาพวาด

17.4 ใช้เพลง หรือคำคล้องจอง

18. ใช้หลักการสอนภาษาอย่างกว้าง ๆ คือ

18.1 สอนจากสิ่งใกล้ตัวไปไกลตัว

18.2 สอนจากสิ่งที่รู้ไปหาสิ่งที่ไม่รู้

18.3 สอนจากสิ่งที่ยังไปหาสิ่งที่ยาก

18.4 สอนจากรูปธรรมไปหานามธรรม

วินัย ตะสดีชัย (2536: 8 - 63) ได้เสนอแนวคิดในการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแก่นักเรียนระดับชั้นอนุบาลว่า การสอนให้เด็กเรียนรู้ภาษาที่สอง จำเป็นต้องยึดทฤษฎีจิตวิทยา พัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน และทฤษฎีการสอนภาษาที่สองแบบรับภาษา เนื่องจากเด็กจะพัฒนาการเรียนรู้อยู่ตามลำดับขั้นพัฒนาการทางภาษา ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กและสมรรถภาพในการสอนของครู กระบวนการที่สำคัญของวิธีสอนแบบรับภาษาช่วยให้สมองหรือเครื่องรับภาษาทำงานแบบซึมเข้าทีละน้อย ด้วยกิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการรอบด้านสำหรับเด็กระดับชั้นอนุบาล อายุ 4 - 6 ปี ด้วยสื่ออุปกรณ์ เมื่อสมองรับและบันทึกความเข้าใจภาษาไทยได้มากๆ โดยเฉพาะ ความสัมพันธ์ระหว่าง เสียงกับความหมาย และนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ตามตารางกิจกรรมประจำวันอย่างมีชีวิตชีวา ผ่านประสาทสัมผัสที่เป็นประสบการณ์ตรงสำหรับเด็ก ก็เป็นการกระตุ้น

ให้เกิดการรับภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาที่สองที่ละน้อยจนเพียงพอและมีเวลาทำความเข้าใจ เกิดการพัฒนาความสามารถในการพูดสื่อสารกับครูและผู้อื่นได้

จากวิธีการสอนภาษาที่สองที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอนภาษาที่สองนั้นมีหลายวิธีด้วยกันซึ่งแต่ละวิธีสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการพูดภาษาที่สองของเด็กปฐมวัยได้ ทั้งนี้ในการเลือกวิธีการที่จะนำมาใช้ต้องให้เหมาะสมกับความต้องการ และความสามารถของเด็กในการใช้ภาษาที่สอง ซึ่งครูเป็นผู้เลือกวิธีการแต่ละวิธีให้กับเด็ก ซึ่งการจัดกิจกรรมของครู จะต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะการฟัง การพูดอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กได้เร็วขึ้น เพราะเด็กมีขีดจำกัดในการใช้ภาษา ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สอง ยิ่งอายุน้อยเท่าไรการเรียนรู้ภาษาจะเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถใช้วิธีการต่างๆ เช่น การแปลจากภาษาที่หนึ่งเป็นภาษาที่สอง โดยใช้คำศัพท์ที่นักเรียนใช้ในชีวิตประจำวันด้วยการจัดกิจกรรม เกม เพลง และนิทานซึ่งเป็นการกระตุ้นการทำงานของสมอง พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน โดยยึดหลักจิตวิทยา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการฝึกทักษะการฟัง การพูด จัดกิจกรรมให้เด็กได้รับสิ่งที่ประทับใจสนุกสนาน สร้างบรรยากาศให้เด็กได้ยิน ได้ฟัง ได้เลียนแบบ คำพูดที่เป็นภาษาที่สองอย่างถูกต้อง และคล้ายคลึงกับวิธีการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่ง โดยเด็กได้มีประสบการณ์ทางด้านภาษา สอนจากเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เลียนแบบ มีตัวแบบในการพูดที่ได้มาตรฐาน สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการพูดได้ เด็กจะเกิดความเข้าใจในด้านการฟังก่อนการพูดออกเสียง และตามด้วยการอ่านและเขียน ตามลำดับ ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่ต้องเข้าใจธรรมชาติภาษา และพัฒนาการทางภาษาตามวัยของเด็ก โดยการเป็นแบบอย่างในการพูดภาษาไทยกลาง ให้เด็กได้มีโอกาสได้พูดตามความต้องการ จัดสภาพแวดล้อมกระตุ้นให้เด็กอยากพูด รู้จักใช้คำถามที่ส่งเสริมการพูดและจัดกิจกรรมการใช้ภาษาที่หลากหลาย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถนำแนวทางการ สอนภาษาที่สองมาจัดกิจกรรม โดยการฝึกทักษะการฟังคำ ความหมายของคำ การพูดประโยค และการเล่าเรื่องด้วยภาษาไทยกลาง จากนิทานสองภาษาที่ผู้วิจัยนำมาเล่า และมีการฝึกทักษะการพูดภาษาที่สองโดยครูเป็นแบบอย่างในการพูดภาษาที่สองด้วยวิธีการแปลจากภาษาที่เรียนเน้นให้เด็กได้ฝึกใช้ภาษาไทยกลางโดยนำคำที่เด็กไม่เข้าใจภาษาไทยมาฝึกพูดในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในการพูดคุยสนทนาการเล่าเรื่อง การพูดเป็นประโยคจากคำดังกล่าว

2.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง

ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กปฐมวัย มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ คือ ภาษา ตัวเด็ก ครู และสังคม ซึ่งล้วนแต่มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน (สุภาภรณ์ มาละโรจน์ 2544: 28)

1. ภาษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก เพราะการที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาที่สอง ย่อมมีความสัมพันธ์กันระหว่างภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง หรืออาจจะทำให้ภาษาทั้งสองภาษาต่างก็มีอิทธิพลต่อกัน ดังนี้

1.1 การถ่ายทอดระหว่างภาษา (Linguistic Transference) การถ่ายทอดระหว่างภาษา เป็นปรากฏการณ์ปรกติที่เกิดขึ้นในสังคมที่มีการพูดสองภาษาหรือเมื่อมีการเรียนรู้ภาษาไทย กลาง ซึ่งจะเป็นการนำเอาโครงสร้าง รูปแบบ ตลอดจนกฎในภาษาถิ่นไปสู่ภาษาที่จะเรียน โดยเหตุที่ภาษาต่าง ๆ มีลักษณะส่วนประกอบของโครงสร้างภาษาเหมือนกัน คือ มีระบบเสียง ระบบหน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ระบบความหมาย และคำศัพท์ ดังนั้นการถ่ายทอดระหว่างภาษาจึงเกิดขึ้นในระบบต่าง ๆ

ลาโด (Lado, 1997 อ้างในถึง ทิพากร วงศ์ปลั่ง 2539: 17) กล่าวถึง ผู้เรียนภาษาที่สองจะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม มักจะถ่ายทอดโครงสร้างต่างๆ จากภาษาแม่ไปยังภาษาที่จะเรียน ซึ่งทำให้เกิดได้ทั้งความยากลำบาก และความสะดวกในการเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้าง รูปแบบ ตลอดจนความหมายในภาษาที่จะเรียนนั้นมีความเหมือนหรือต่างกัน ส่วนที่เหมือนกันระหว่างภาษาแม่และภาษาที่สองจะช่วยให้การเรียนง่ายขึ้น ส่วนใดที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะประสบปัญหาในการเรียนเรื่องนั้น เพราะการถ่ายทอดจากโครงสร้างที่ไม่ถูกต้องในภาษาที่เรียน ซึ่งการถ่ายทอดแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1.1 การถ่ายทอดประเภทที่ให้ผลในทางบวก (Positive transfer) คือการถ่ายทอดจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาที่สอง ที่ให้ผลลัพธ์ออกมาถูกต้องตรงกับที่ใช้จริงในภาษาที่จะเรียนนั้น จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียน แต่กลับจะทำให้การเรียนง่ายขึ้น

1.1.2 การถ่ายทอดประเภทให้ผลทางการลบ (Negative transfer) คือ การถ่ายทอดจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาที่สองที่ได้ผลลัพธ์ผิดจากที่ใช้จริงในภาษาที่สอง ซึ่งการถ่ายทอดประเภทให้ผลในทางลบนี้ เรียกกันว่าเป็นการแทรกแซงจากภาษาแม่

1.2 การแทรกแซงอันเป็นผลจากการที่ภาษาแตกต่างกัน การแทรกแซงจากภาษาแม่จะเกิดได้ในส่วนต่างๆ ของภาษา เช่น ด้านเสียง ด้านไวยากรณ์ ด้านคำศัพท์ เป็นต้น ซึ่ง

พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2536: 87 - 92) กล่าวว่า ลักษณะการแทรกแซงทางภาษาที่หนึ่ง ทำให้การเรียนภาษาที่สองมีความยุ่งยากดังนี้

1.2.1 เสียง (Phonology) ถ้าระบบเสียงของภาษาแม่น้อยกว่าภาษาที่สอง การเปล่งเสียงจะมีปัญหา เช่น ภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะน้อยกว่า แต่มีเสียงสระมากกว่าภาษาอังกฤษ การออกเสียงระเบิด (plosive) หรือเสียงแทรก (fricative) เสียงก้อง (โฆษะ) เสียงไม่ก้อง (อโฆษะ) จึงทำกันไม่ค่อยได้

1.2.2 ความหมาย (Semantics) ภาษาแม่จะมีการแทรกแซงต่อภาษาที่สองในเรื่องความหมายของคำได้น้อย ปัญหาที่อาจมี เช่น จำนวนคำศัพท์ในภาษาที่หนึ่ง น้อยกว่าภาษาที่สอง เด็กอาจเกิดปัญหาอยู่บ้าง แต่ไม่ร้ายแรง

1.2.3 ไวยากรณ์ (Syntax) ในชั้นของความหมายในระดับประโยค ระดับโครงสร้าง (Structural Meaning) จะมีปัญหามากกว่าระดับคำเพราะมีไวยากรณ์ด้วย จะมีการแทรกแซงไวยากรณ์ของภาษาแม่เข้ามาด้วย ระบบไวยากรณ์ที่ต่างกันทำให้เกิดปัญหา เช่น ระบบไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษซับซ้อนกว่าภาษาไทย ประโยคต่างชาดิมักจะสับสน คือ “ฉันไปมาแล้ว” ที่มีทั้งกริยา go และ come (ในความเข้าใจของชาวต่างชาติ) แต่คำว่า มาแล้ว ของไทยใช้ในแง่ aspect ว่าเกิดขึ้นแล้ว สรุปแล้วในชั้นไวยากรณ์ ภาษาแม่มีส่วนแทรกแซงค่อนข้างมาก

2. ตัวเด็ก ในการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็กที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก (Hoffmann, 1991: 144; พิณทิพย์ ทวยเจริญ 2536: 44; และ Gardner, 1968 อ้างถึงใน แรมสมร อยู่สถาพร 2534: 164) ดังนี้

2.1 แรงกระตุ้นของเด็กต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก

2.2 อายุของเด็ก เด็กที่พูดภาษาถิ่นครั้งแรกมีอายุน้อย การที่เด็กอายุน้อยมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ เด็กประสบการณ์น้อย รู้จักใช้แต่ภาษาประจำท้องถิ่นของตนโดยปกติเด็กจะเรียนระดับเสียงในภาษาของตนได้เกือบหมดภายในอายุ 3 – 4 ปี บางคนอาจจะช้ากว่านั้น ฉะนั้นเมื่อแรกเข้าโรงเรียน เด็กจะสามารถออกเสียงต่างๆ ในภาษาของตนได้ และพูดประโยคต่างๆ ที่ไม่ซับซ้อนได้ เมื่อมาพบภาษาใหม่ในโรงเรียน ในตอนแรกจะประสบปัญหาในการเรียนรู้อยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนอายุน้อยมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย เพราะเด็กจะออกเสียงเลียนแบบตามครูได้ง่าย ข้อดีอีกประการหนึ่งก็คือ เด็กในวัยนี้ชอบเล่น จึงเหมาะแก่การใช้สื่อการสอนที่จะช่วยให้เกิดความสนุกเพลิดเพลินต่างๆ เช่น เล่นเกมทางภาษา การร้องเพลง และการแสดงท่าทางต่าง ๆ

2.3 ภาษาถิ่นที่เด็กใช้ เมื่อเด็กมาเรียนภาษาไทยกลางอันเป็นภาษาที่ไม่ต่างจากภาษาถิ่นของเด็ก ซึ่งเป็นภาษาที่เด็กคุ้นเคยและพูดได้คล่องอยู่แล้ว เด็กจะถ่ายทอดลักษณะภาษาเดิมของตนมาสู่ภาษาใหม่ โดยมีผลทำให้นักเรียนออกเสียงภาษาใหม่ไม่ชัดหรือไม่ถูกต้อง เช่นนี้ถือว่าเป็นการแทรกแซงจากภาษาที่นักเรียนพูดได้คล่องกว่า ลักษณะแทรกแซงเช่นนี้ ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนขึ้นได้ นอกจากนี้คำศัพท์ที่ต่างกันจะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านความเข้าใจเพิ่มขึ้นด้วย

2.4 ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในด้านระดับความสามารถ ความต้องการ เป้าหมาย และความสนใจในการเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองของนักเรียน

2.5 แรงจูงใจ มี 2 ประเภท แรงจูงใจที่ผู้เรียนต้องการจะเข้าสู่สังคมของภาษาที่เรียน และแรงจูงใจที่ผู้เรียนภาษาที่สองเรียนไปเพื่อนำไปใช้ในการเรียนหรือประกอบอาชีพในอนาคต ในระหว่างแรงจูงใจ 2 ประเภทดังกล่าว แรงจูงใจที่ผู้เรียนต้องการเข้ากับสังคมของเจ้าของภาษานั้นจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความสามารถเกือบเท่าเทียมกับเจ้าของภาษาได้มากกว่าแรงจูงใจที่จะเรียนเพียงเพื่อจะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนหรือการทำงาน

3. ครู การเรียนรู้ของนักเรียนจะประสบความสำเร็จเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนของนักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลหรือเกิดความล้มเหลว อาจสรุปบทบาทของครูสอนภาษาไทยกลางให้แก่แก่นักเรียนที่ใช้ภาษาถิ่น ดังนี้

3.1 ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับภาษา สนใจเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลางกับภาษาถิ่นที่นักเรียนใช้ โดยปกติสภาพการใช้ภาษาของครูจะมี 2 ลักษณะด้วยกัน ลักษณะแรก ครูเป็นผู้มีภูมิรู้ในท้องถิ่นนั้น รู้ภาษาถิ่นอย่างดี พูดได้ทั้งสองภาษา จึงอาจใช้ประโยชน์จากการรู้ภาษาถิ่น อธิบายหรือบอกคำศัพท์ให้นักเรียนเข้าใจความหมายเป็นภาษาถิ่น ลักษณะที่สอง ครูเป็นคนมาจากท้องถิ่นอื่นไม่รู้ภาษาถิ่นของนักเรียนเลย การสอนในระยะแรกจึงอาจประสบปัญหาในการสื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจ ไม่ว่าจะรู้ภาษาถิ่นของเด็กอยู่แล้วหรือไม่ก็ตาม การได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภาษาถิ่นจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างเป็นระบบสามารถที่จะเข้าใจการเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ของภาษาได้โดยสะดวก และจะเข้าใจภาษาของเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการเตรียมการสอนให้มีประสิทธิภาพ เจตคติของครูเกี่ยวกับภาษาเป็นเรื่องสำคัญมาก กล่าวคือ ครูควรเข้าใจธรรมชาติของภาษาในฐานะที่ภาษาเป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์ให้แก่สมาชิกในสังคมที่ใช้ภาษานั้น และควรเข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นต่าง ๆ ว่าเป็นธรรมชาติของภาษา และภาษาแต่ละภาษาย่อมแตกต่างกันตามธรรมชาติ ไม่มีภาษาใดดีกว่าภาษาใด การที่ทุกคนต้องเรียนภาษาไทยกลางแต่ไม่ได้หมายความว่าภาษาไทยกลางดีกว่าภาษาถิ่น ทั้งนี้เพราะภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่ได้กำหนดให้เป็นภาษามาตรฐานที่ทุกคนต้องได้เรียน เพื่อใช้ประโยชน์ในการสื่อสารให้เข้าใจความหมายตรงกันทุกภาคตลอดทั้งประเทศ เมื่อเด็กเรียนภาษาไทยกลางแล้ว จะใช้ภาษาไทยกลางเพิ่มขึ้นอีกได้อีกภาษาหนึ่ง สามารถสื่อสารกับคนได้ทั่วทั้งประเทศ

3.2 ครูควรมีการดำเนินการที่เอื้อต่อการสอนภาษาที่สองอย่างมีประสิทธิภาพ
ดังนี้

3.2.1 รวบรวมคำศัพท์ที่เด็กในชั้นนั้นอาจไม่เข้าใจ เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่
ใช้ต่างไปจากภาษาถิ่นหรือเป็นคำศัพท์ใหม่ ศัพท์ยากที่เด็กไม่เคยเห็นมาก่อน

3.2.2 พิจารณาประโยคหรือข้อความเด็กอาจไม่เข้าใจ แล้วรวบรวมไว้เพื่อ
เตรียมการสอน และช่วยเหลือเด็กให้ถูกจุด

3.3 ครูควรสนใจวิธีสอนภาษาที่จะช่วยให้เด็กเรียนภาษาที่สองได้แม่นยำอย่าง
รวดเร็ว เช่น วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมให้เด็กใช้ภาษาที่กำลังเรียนอยู่
อย่างสม่ำเสมอ

3.4 ครูควรใช้สื่อการสอนต่างๆ เช่น เกม เพลง ให้เหมาะกับเนื้อหาและ
กิจกรรมการสอนรวมทั้งการใช้สื่ออื่นๆ นอกจากของจริงแล้ว ควรเป็นสื่อที่ทำได้เองอย่างง่ายๆ
สะสมหรือเสาะหามาได้อย่างสะดวก เช่น ภาพ บัตรคำ บัตรภาพ ฯลฯ ผู้สอนจะใช้สื่อการสอนชนิด
ใดก็ตาม จะต้องพิจารณาให้เหมาะสมแก่ผู้เรียนและบทเรียนนั้นๆ และจะต้องเตรียมล่วงหน้าเสมอ

นอกจากครูจะมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองก็
มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กปฐมวัยเช่นกัน เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่อยู่
ใกล้ชิด และสื่อสารกับเด็กทุกวัน ซึ่งสตาทส์และสตาทส์ (Starts and Starts, 1963 อ้างถึงใน
อรรถวรรณ วงศ์คำชู 2542: 53-54) ได้กล่าวว่า การให้รางวัลที่มีระบบของพ่อแม่ ผู้ปกครองตั้งแต่
เยาว์วัย เมื่อเด็กทำเสียงที่มีความหมายจะมีอิทธิพลในการพัฒนาภาษาของเด็กเร็วยิ่งขึ้น ภาษาของ
เด็กจะค่อยๆ เป็นรูปร่างโดยอาศัยการฝึกด้วยวิธีการให้รางวัลของพ่อแม่ ผู้ปกครองและครู ดังนั้น
บุคคลดังกล่าวจึงมีบทบาทสำคัญมาก และควรปฏิบัติตนดังนี้

1. พูดให้ชัดเจน ผู้ใหญ่ควรออกเสียงให้ชัดเจน พูดช้าพอประมาณ เพื่อให้เด็ก
มีโอกาสเลียนแบบ

2. พูดให้ถูกต้อง ผู้ใหญ่ไม่ควรแก้งพูดไม่ชัด หรือใช้ภาษาพูดแบบเด็ก ๆ
ในขณะที่สนทนา โต้ตอบกับเด็ก แม้จะล้อเลียนก็ตาม แต่ควรช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาที่ถูกต้อง
โดยการเป็นแบบอย่างที่ดี การพูดไม่ชัดหรือใช้ภาษาพูดแบบเด็ก ๆ จะทำให้เด็กขาดโอกาสในการ
เรียนรู้ในสิ่งที่ควรจะได้เรียน

3. ใช้ภาษาที่ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ภาษามักซับซ้อนขึ้นตามวัย ผู้ใหญ่ควร
สังเกตและใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ไม่ควรใช้ภาษาที่ทำให้เด็กเกิดสับสนขณะเดียวกันก็
ควรให้เป็นประโยคสมบูรณ์มากขึ้นตามวัย เช่น น้ำ - ขอน้ำหน่อยค่ะ ฯลฯ

4. พูดบ่อยๆ ผู้ใหญ่ควรพูดกับเด็กถึงทุกอย่างที่ผ่านมาในสายตา และความสนใจของเด็ก แม้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อจะเอาเด็กเข้านอน ก็พูดว่า “นอนกันเถอะ” หรือ “แม่เอาน้องหนูนอน” “หนูนอนกับแม่” ฯลฯ ให้เด็กได้ยินซ้ำๆ กันจะช่วย让孩子เข้าใจความหมายพร้อม กับจำคำไว้

5. พูดให้ถูกต้องไวยากรณ์ ผู้ใหญ่ควรจะต้องแก้ไขข้อผิดพลาดในการออกเสียงของเด็กทั้งในการใช้คำและประโยค เพราะเป็นการจัดหาแบบอย่างที่ถูกต้องดีงามให้ ช่วยกระตุ้นให้เด็กเลียนแบบแทนการดู ซึ่งทำให้เกิดความคับข้องใจอันจะนำไปสู่การติดอ่างได้ ควรให้เด็กรู้สึกปลอดภัยไปเรื่อยจนเกินไป อย่างไรก็ตาม การพูดตะกุกตะกักนั้นถือว่าเป็นเรื่องปกติในการพัฒนาภาษาในระยะเวลาที่พ่อแม่กระตุ้นการฝึกนั้น ต้องระวังอย่าให้เปลี่ยนความรู้สึกเป็นเกลียดชัง เด็ก 4-5 ขวบ ที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เช่น คือ เกรง ก็มักติดอ่าง หรือพูดตะกุกตะกักไปด้วย พ่อแม่ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้ภาษาง่ายๆ ในการสื่อสารกัน ให้ความสนใจกับเด็ก ทำเป็นไม่สนใจต่ออาการตะกุกตะกักเสียบ้าง ก็จะช่วยแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้

6. ฟังอย่างสนใจ เด็กต้องการโอกาสในการฝึกพูด ครอบครัวสมัยใหม่ ผู้ปกครองมักสนใจต่อกิจกรรมของลูกและมักเร่งเด็กจนแทบไม่มีเวลาสำหรับจะฟังเด็ก เป็นเหตุให้เด็กขาดความมั่นใจในการใช้ภาษา ก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมด้วย ความเชื่อมั่นด้านภาษานั้นอาศัยประสบการณ์ซ้ำๆ โดยเริ่มมาแต่ด้วยเด็ก ฉะนั้นการเล่นเกมส์ซ้ำๆ โดยหาคำมาเปลี่ยนก็เป็นการฝึกใช้ภาษาเช่นกัน

7. อ่านอย่างสม่ำเสมอ เด็กต้องการประสบการณ์ในการฟัง ฉะนั้นผู้ปกครองควรใช้เวลาประมาณวันละ 15 นาที ช่วยเด็กเล็กในการพัฒนาการออกเสียง ด้วยการอ่านให้เด็กฟัง ให้ดูภาพประกอบ และถามให้ได้ตอบบ้าง ขณะเดียวกัน ก็คอยแก้ไขคำผิด หรือเสียงที่ไม่ชัดเจนด้วย แต่ไม่จำเป็นต้องคอยแก้ตลอดเวลาจนเด็กหมดสนุก และไม่กล้าพูด

8. หัดเรียกชื่อสิ่งของต่างๆ ผู้ปกครองจะช่วยเพิ่มคำศัพท์ให้เด็กได้โดยการบอกชื่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ที่เด็กได้พบเห็น หรือจากหนังสือที่มีภาพประกอบหรือให้ทำกิจกรรมประจำวันในบ้าน หากคำศัพท์ใหม่ๆ ที่มีความหมายทำนองเดียวกันกับศัพท์ที่เด็กรู้ แล้วมาพูดให้เด็กเข้าใจในความหมายที่ต่างกันออกไป เช่น ใช้คำเดียวกันในลักษณะของคำนาม คำกริยา หรือคำคุณศัพท์ เช่น แม่รักหนู หนูหิบบอกแม่ให้แม่หน่อย หนูของแม่เป็นเด็กน่ารัก เป็นต้น แล้วให้เด็กพูดตาม

9. กระตุ้นบ่อยๆ ผู้ใหญ่ควรใส่ใจและสามารถจัดสิ่งแวดล้อมหลายๆ อย่างให้เป็นที่น่าสนใจหรือเกิดความประทับใจ เพื่อให้เด็กมีโอกาสพูดถึง ยิ่งมีสิ่งเร้าให้เด็กมากเท่าไรก็

เท่ากับช่วยกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ภาษาพูด ซึ่งช่วยพัฒนาทางภาษามากขึ้นเท่านั้น การจัดประสบการณ์ทำให้เด็กมีความคิดใหม่ๆ ซึ่งเป็นเสมือนกุญแจในการสร้างภาษา

10. การให้รางวัล ภาษาเป็นเครื่องสื่อความหมาย และใช้แทนพฤติกรรมได้ เด็กควรได้เรียนรู้ถึงความจริงข้อนี้ เช่น เวลาโกรธ อาจใช้คำพูดแทนการชกต่อย การขอสิ่งที่อยากได้แทนการหยิบฉวยตามอำเภอใจ ฯลฯ เด็กควรได้รับรางวัลเสมอๆ หรือ บ่อยๆ ทันทีที่เขาใช้ภาษาในการสื่อความหมาย

4. สังคม สภาพของชุมชนที่เด็กมีภูมิลำเนาอยู่นั้น สภาพชุมชนแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะชุมชนในเมืองและชนบท ชุมชนในเมืองจะมีผู้ใช้ภาษาไทยกลางมากขึ้น นักเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนภาษาไทยกลางมากกว่านักเรียนที่อาศัยในชุมชนห่างออกไป การจัดการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก จึงอาจต้องพิจารณาถึงสภาพชุมชนที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่ด้วย เพราะมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาที่สองของเด็กเหมือนกัน ซึ่งมีนักการศึกษาแสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

มิลส์และมิลส์ (Mills and Mills, 1993 อ้างถึงใน อรวรรณ วงศ์คำชู 2542: 52) กล่าวว่า การพูดภาษาที่สองได้ดีมากน้อยเท่าใดขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาที่หนึ่งที่บ้าน เช่น คนที่ใช้ภาษาจีนตลอดที่บ้าน จะพูดภาษาไทยไม่ดีเท่าคนที่มีโอกาสใช้ภาษาไทยมากกว่า
2. การใช้ภาษาที่สองที่บ้าน เช่น สภาพแวดล้อมทำให้พูดภาษาที่สองได้ดีมากขึ้น ถ้าอยู่ในกลุ่มคนที่ใช้ภาษาที่สองอยู่
3. การใช้ภาษาในโรงเรียน ผู้ที่ใช้ภาษาที่หนึ่งในโรงเรียนมาก่อน เมื่อมาเรียนภาษาที่สองก็จะมีเสียงแทรกแซงจากภาษาที่หนึ่งมาในภาษาที่สอง

ฮอฟฟ์แมนน์ (Hoffmann, 1991: 351) กล่าวว่า ปัจจัยทางสังคมหลายอย่างบ่งบอกถึงการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก ดังนี้

1. การเรียนรู้ภาษาเพิ่มขึ้นของเด็ก ช่วยให้เด็กแยกแยะความแตกต่างได้
2. การได้มีโอกาสคุ้นเคยกับแต่ละภาษา อาจทำให้การรับรู้แต่ละภาษาดีขึ้นได้
3. การสะสมประสบการณ์ทางสังคม เป็นการให้ข้อมูลที่มีคุณค่าแก่เด็ก ซึ่งจะเพิ่มการรับรู้การแยกภาษา
4. การรับรู้ภาษาผู้ใหญ่ได้เร็วขึ้น

นอกจากนี้เรมสมร อยู่สถาพร (2538: 164) กล่าวว่า โรงเรียนก็เป็นปัจจัยทางสังคมอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้ภาษาที่สองของนักเรียนประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี โดยจัดโปรแกรมการสอนภาษาที่สองให้แก่เด็กใน 4 ด้าน คือ

1. หลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการสอน
2. วิธีการสอน
3. ตำราเรียน
4. วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน

กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กคือ ภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน และภาษาที่เด็กต้องเรียนรู้ใหม่ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก นอกจากภาษาแล้ว ตัวเด็ก ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง เพราะเด็กแต่ละคนจะมีการเรียนรู้ไม่เหมือนกัน เนื่องจากธรรมชาติของความแตกต่างของแต่ละบุคคลนั่นเอง ในการจัดกิจกรรมของครูมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดี ถ้าหากครูเข้าใจธรรมชาติของเด็ก ธรรมชาติของภาษา จะทำให้ครูจัดกิจกรรมให้แก่เด็กได้อย่างสอดคล้องกับการเรียนรู้ภาษาที่สองได้ นอกจากนี้ยังมีด้านสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ หากชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่มีการใช้ภาษาที่เด็กกำลังเรียนรู้ โดยเฉพาะภาษาไทยกลางจะทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาได้อย่างรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะเด็กจะเรียนรู้ภาษาได้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบด้าน โดยเฉพาะ พ่อแม่ ผู้ปกครองก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก แหล่งเรียนรู้ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้เด็ก ได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาที่สอง ดังนั้นลักษณะธรรมชาติการมีปฏิสัมพันธ์ หรือการติดต่อกับบุคคลกลุ่มต่างๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ภาษาที่สองได้เร็วครูและผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่ต้องจัดสิ่งแวดล้อม และเป็นแบบอย่างการใช้ภาษาที่ถูกต้องให้เด็กได้เลียนแบบ

2.6 พัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย

เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาในด้านการพูดเปลี่ยนแปลงไปตามวัยที่แตกต่างกันตามลำดับของพัฒนาการ ในเรื่องนี้จะกล่าวถึงพัฒนาการด้านภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย 2 เรื่องคือ พัฒนาการด้านภาษาและการพูด และการเข้าใจความหมายของคำของเด็กปฐมวัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนาการด้านภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัย

ซีฟีลท์ (Seefeldt, 1986 อ้างในถึง ھرรรษา นิลวิเชียร 2535: 208) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับ ดังนี้

1. ระบบเสียง (Sound system) เด็กทารกพยายามเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาของตน โดยการออกเสียงหลายๆ ลักษณะ และเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้ความหมาย

2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มเรียนรู้ว่าการผสมกันของเสียงทำให้เกิดความหมาย เด็กเริ่มเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ จนถึงวัยก่อนประถมศึกษาเด็กจะเริ่มเข้าใจกฎของคำ ในเรื่องนี้จะกล่าวถึงปัญหาการพูดสื่อสาร 2 เรื่อง

3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กเรียนการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ในขณะที่เด็กเริ่มนำคำมาสร้างประโยค เด็กเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำจำนวนมาก เมื่ออายุ 2 – 3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่างๆ ได้ เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อมเมื่ออายุ 5 -7 ปี และเด็กจะใช้คำนามสรรพนามได้อย่างถูกต้องเมื่ออายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความหรือสังกรประโยคได้

4. ความหมาย (Semantics) ในขณะที่เด็กเลียนเสียงหรือโครงสร้างของภาษา เด็กจะเรียนรู้ด้วยว่า คำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้น กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ความหมาย เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ กล่าวคือ ในขั้นประสาทสัมผัส เด็กจะใช้คำพูดเดี่ยวแทนประโยคทั้งประโยค ความหมายของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำ เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่า พ่อ มีความหมายว่าพ่ออยู่ไหน เมื่ออายุ 2 – 7 ปี หรือขั้นก่อนปฏิบัติการ เด็กจะแยกคำออกจากประโยค พร้อมกับใส่ความหมายซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำ ซึ่งเป็นรูปธรรมเท่านั้น เมื่ออายุ 7 – 11 ปี หรือขั้นปฏิบัติการรูปธรรม เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ยังคงการประสมการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายว่าบ้าน หมายถึง สถานที่สำหรับนอน รับประทานอาหาร และให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายสถานที่ไปอยู่ที่ใหม่จะเรียนรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

นอกจากนี้ พรราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2533: 63 – 66) ได้กล่าวถึงความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงวัย ดังนี้

อายุแรกเกิดถึง 2 ขวบ เด็กแรกเกิดมักแสดงอาการกิริยาคำด้วยวิธีอื่นที่ไม่ใช่ภาษาพูด เช่น การร้องไห้ การทำท่าทางต่าง ๆ เมื่อทารกสามารถเปล่งเสียงออกมาเป็นคำพูด หรือถ้อยคำให้ผู้อื่นเข้าใจได้ แสดงว่าทารกมีพัฒนาการระบบสื่อสารถึงขั้นพูดภาษาได้ คำศัพท์ส่วนใหญ่เป็นคำง่ายๆ เบื้องต้นเกี่ยวกับคำนามที่มุ่งถึงสิ่งของและบุคคลต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมและคำกริยาที่แสดงออกอาการของท่าทาง เช่น ยืน นั่ง นอน คือทารกสามารถใช้คำบางคำได้ชัดเจน แต่จะไม่เข้าใจความหมายของคำ เมื่อวัย 18 เดือน จะสามารถพูดได้ประมาณ 10 คำ และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ถึง 30 คำ เมื่ออายุประมาณ 2 ขวบ การเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นแค่นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ

สติปัญญาของเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมและโอกาสที่จะเรียนรู้ ต้นแบบก็เป็นส่วนประกอบสำคัญ เพราะเด็กจะเรียนรู้การพูดโดยวิธีเลียนแบบ เด็กจะสามารถจับข้อความของคำพูดได้จากสีหน้า ท่าทางของผู้พูดในขณะที่พูด รู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การที่เด็กได้รับการสอนให้รู้จักคำต่างๆ และความหมายของคำ ทำให้เด็กชอบซักถามและมีโอกาสใช้คำต่างๆ มากขึ้นบ่อยขึ้น สามารถเรียนรู้คำใหม่และความหมายใหม่ๆ ของคำเก่า เด็กหลายคนในวัยนี้จดจำคำตลาดและคำสลับจากคนใกล้ชิด แต่ไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริง

เด็กในวัยนี้ยังพูดไม่ชัดโดยเฉพาะตัว ร ล และคำควบกล้ำ บางครั้งยังพูดกลับกัน ถ้าผู้ใหญ่พูดกับเด็กให้ชัดเจนและบ่อยๆ เด็กจะสามารถพูดได้ดีขึ้น ไม่ควรมีการล้อเลียนเพราะจะทำให้เด็กเกิดความไม่มั่นใจและจะพัฒนาภาษาช้า

อายุ 3 ขวบ เข้าใจภาษาพูดของผู้ใหญ่ ภาษาง่ายๆ หรือเบื้องต้น เช่น อย่า ไม่ ยัง ไม่ สามารถเข้าใจในสิ่งที่มองไม่เห็น ฉะนั้นการปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำเตือนของผู้ใหญ่จึงไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากยังไม่เข้าใจความหมาย เช่น “ยืนให้ตรงๆ ไม่เดินไปมาขณะเคารพธงชาติ” “ควรสวัสดิ์หรือทำความเคารพ เมื่อพบผู้ใหญ่” เด็กในวัยนี้มีพัฒนาการทางภาษารวดเร็วมักสามารถสร้างคำศัพท์ใหม่ๆ หรือเรียกชื่อใหม่ในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ หรือไม่เคยรู้จักมาก่อนตามความเข้าใจของตนเอง เด็กยังไม่ลืมคำว่า “ทำไม” จะพยายามทำความเข้าใจกับคำถามที่ตนเองถามไปเช่นกัน เด็กสามารถจับดินสอ พู่กัน สีเทียน ชอล์ก ขีดเขียนไปตามความคิดของตนเอง มีการอธิบาย ทำเสียงประกอบ ร้องเพลงประกอบ

อายุ 4 ขวบ ในด้านภาษา เด็กวัยนี้เริ่มเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรม ชอบเสาะแสวงหาสิ่งใหม่ๆ แปลกๆ บางครั้งจะแกล้งทำเป็นไม่ได้ยินและไม่สนใจคำสั่งหรือเสียงเรียก ถ้าผู้ใหญ่ที่ไม่เข้าใจพฤติกรรมหรือลักษณะของเด็กในวัยนี้ จะเกิดความไม่พอใจและโมโห เด็กให้ความสนใจในภาษาพูดของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะคำแสดงหรือคำอุทานที่ไม่สุภาพจะเก็บคำพูดเหล่านั้นมาพูดเลียนแบบและจะพูดประโยคยาวมากขึ้น เช่น “ที่บ้านของหนูมีแมวหลายตัว” “หนูรักคุณพ่อคุณแม่มากที่สุดในโลก” เด็กเริ่มมีคำถามที่มีเหตุมีผลมากขึ้น สนใจในคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเกิด เช่น หนูออกจากท้องแม่ทางไหน “น้องเข้าไปอยู่ในท้องคุณแม่อย่างไร” และยังเริ่มสนใจเกี่ยวกับการตาย โดยอาจตั้งคำถาม เช่น “ทำไมคุณย่าจึงตาย” “คุณย่าตายแล้วไปอยู่ที่ไหน” “คุณย่าจะทานอาหารอย่างไร” การฟังนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบมาก และจะสามารถฟังได้หลายครั้ง นิทานเรื่องหนึ่งๆ เช่น หนูสามตัว ลูกเปิดจี๊เห่ จะสามารถฟังได้เป็นสิบครั้งโดยไม่เบื่อ

อายุ 5 ขวบ เริ่มมีพัฒนาการทางด้านภาษามากขึ้น สามารถเข้าใจคำพูดข้อความยาวๆ ของผู้ใหญ่ได้ดี พยายามพูดประโยคยาวๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ในการสร้างประโยค เช่น “ผมจะคืบนมทุกวันเพื่อจะได้โตแข็งแรงเหมือนคุณพ่อ” “ควรแปรงฟันหลังทานอาหารทุกครั้ง ฟันจะได้ไม่ผุ” “กินผักและมะเขือเทศจะทำให้แก้มเป็นสีชมพู” เด็กจะรู้สึกภาคภูมิใจและมีความรู้สึกรว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ยิ่งขึ้น ชอบฟังนิทานประเภทนิยายมากที่สุด เช่น เรื่องสโนว์ไวท์ ซินเดอเรลล่า และถ้าได้มีโอกาสแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องจะชอบใจมาก

อายุ 6 ขวบ เด็กส่วนใหญ่จะสนใจในการพูด เด็กจะชอบสนทนากับเพื่อนๆ หรือผู้ใหญ่มากกว่าการเล่นสิ่งของ และมีความสุขมากเมื่อได้สนทนากับผู้อื่น ชอบฟังเรื่องราวต่างๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับธรรมชาติ ปรากฏการณ์ต่างๆ และไม่ชอบที่จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ต่อหน้าคนอื่น หรือชุมชนเริ่มสนใจในการอ่าน โดยเฉพาะเทพนิยายที่มีภาพประกอบ

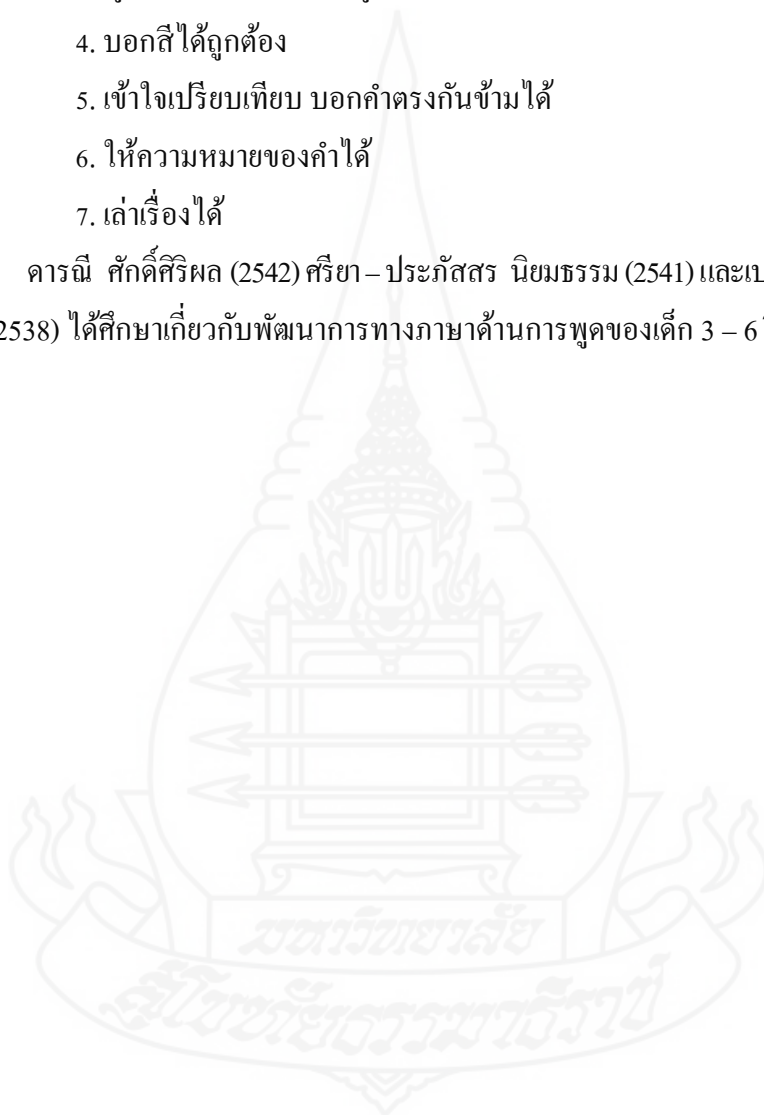
นอกจากนี้ไนซ์ (Nice, 1952 อ้างถึงใน McCarthy, 1954: 1960) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการพูดเป็นประโยคของเด็กพบว่า พัฒนาการของภาษาระดับประโยคของเด็กออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นพูดเป็นคำเดียว (Sing – Word Stage) อายุ 4 – 12 เดือน พูดเป็นคำ ๆ
2. ขั้นเริ่มพูดเป็นประโยค (Early Sentence) อายุ 13 – 27 เดือน ลักษณะประโยคประกอบด้วยคำนามเป็นส่วนใหญ่ ยังไม่มีคำนำหน้านาม กริยาช่วย กริยาร่วม คำบุพบท และคำสันธาน
3. ขั้นเป็นประโยคสั้น ๆ (Short Sentence) ประโยคประกอบด้วยคำ 3 – 4 คำ ลักษณะประโยคเหมือนขั้นที่ 2 ที่เริ่มพูดเป็นประโยค แต่จะเป็นประโยคที่สมบูรณ์กว่าเดิม แต่ก็ยังคงลักษณะของประโยคง่าย ๆ ใน 50 ประโยคจะมีเพียง 1 – 2 ประโยคเท่านั้น ที่เป็นประโยครวมหรือประโยคความซ้อน
4. ขั้นเป็นประโยคสมบูรณ์ (Complete Sentence Stage) จะปรากฏในวัยประมาณ 4 ปี ประโยคประกอบด้วยคำ 6 – 8 คำ ลักษณะประโยคสมบูรณ์และมีความซับซ้อนมากขึ้น เป็นขั้นที่เด็กสามารถพูดประโยคได้ในระดับเดียวกับผู้ใหญ่

ยิวดี เทียร์ประสิทธิ์ (2536: 42 -44) กล่าวไว้ว่า เด็กอายุ 3 – 5 ขวบ มีความสามารถในการพูดได้ดังนี้คือ

1. บอกชื่อ และนามสกุลตนเองได้
2. บอกได้ว่าตนเองเป็นอย่างไร เช่น รู้สึกร้อน เหนื่อย หิว
3. พูดเป็นประโยคยาวได้ถูกต้อง
4. บอกสีได้ถูกต้อง
5. เข้าใจเปรียบเทียบ บอกคำตรงกันข้ามได้
6. ให้ความหมายของคำได้
7. เล่าเรื่องได้

ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2542) ศรียา- ประภัสสร นิยมธรรม (2541) และเบญจมาศ พระธานี (2538) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็ก 3 – 6 ปี สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงพัฒนาการทางภาษาด้านการพูดของเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 6 ปี

อายุ	พัฒนาการทางภาษาด้านการพูด
3 – 4 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้ประมาณ 900 – 1,500 คำ 2. ใช้คำสรรพนามที่เป็นพหูพจน์ สรรพนามแทนเพศ คำนาม และคำกริยา ได้ 3. พูดวลีหรือประโยคที่มีความยาวประมาณ 3 คำขึ้นไป 4. สนทนาได้นานประมาณ 5 นาที 5. มักใช้คำถามจำพวก อะไร ที่ไหน อย่างไร และทำไม 6. พูดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดเจนทุกเสียงแต่เสียงพยัญชนะได้แก่ เสียง ม น ห ย ค อ ว บ ก ป ท ต ล จ พ แล่ง ค มีการพูดไม่ชัดเจนบ้างและมีการพูดไม่คล่องปกติ (normal dissiliency)
4 – 5 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้ ประมาณ 1,500 – 2,000 คำ 2. ใช้คำกริยา คำวิเศษณ์ คำลงท้าย และคำอุทานได้ 3. พูดประโยคที่มีความยาวประมาณ 4 คำขึ้นไป และเป็น ประโยคที่เป็นเหตุเป็นผล โดยใช้คำเชื่อมประโยค “เมื่อ” “ทำไม” ไวยากรณ์เกือบสมบูรณ์ 4. ตอบคำถามง่ายๆ ได้ 5. เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวเองและคนอื่นได้โดยผู้ใหญ่ต้องพูดแนะนำเล็กน้อย 6. พูดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดเจนทุกเสียงและพูดเสียงพยัญชนะ ฟ และ ช ได้ชัดเจนขึ้น และยังคงมีการพูดไม่คล่องปกติ บางครั้ง
5 – 6 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. พูดคำศัพท์ต่างๆ ได้ประมาณ 2,500 – 2,800 คำ 2. ใช้คำสรรพนาม คำกริยาคำบุพบทและคำศัพท์ประเภทต่างๆ ถูกต้องทั้งหมด 3. พูดประโยคที่มีความยาวประมาณ 5 – 6 คำ เป็นประโยคที่ซับซ้อนขึ้นและมักใช้ประโยคคำสั่ง 4. พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ กับผู้อื่นได้อย่างสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังพูด 5. พูดเสียงสระ เสียงวรรณยุกต์และแม่สะกดทั้งหมดได้ชัดเจนทุกเสียง และพูดเสียงพยัญชนะ ส ได้ชัดเจนขึ้น 6. พูดได้คล่องและชัดเจนทุกเสียง ยกเว้นเสียง ร

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541: 6-8) ได้รวบรวมพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับคำศัพท์ไว้ดังนี้คือ

1. คำศัพท์ที่เด็กใช้อยู่สามารถแบ่งออกเป็น 2 พวก ดังนี้

1.1 คำศัพท์ทั่วไป ได้แก่ คำศัพท์ที่มีความหมายทั่วไปและใช้ได้หลายกรณี มีดังนี้คือ

1.1.1 คำนาม เป็นคำพวกแรกที่เด็กใช้โดยเริ่มจากพยางค์เดียวก่อน

1.1.2 คำกริยา เป็นคำกลุ่มต่อมาที่เด็กเรียนรู้จากคำนาม โดยเฉพาะคำกริยาที่แสดงอาการได้ ชัดเจน เช่น กิน นอน เดิน วิ่ง ฯลฯ

1.1.3 คำคุณศัพท์ ที่เด็กใช้คือ คำว่า ดี ไม่ดี ร้อน หนาว ฯลฯ ซึ่งใช้กับคน สัตว์ และของเล่นเป็นส่วนมาก

1.1.4 คำกริยาวิเศษณ์ ที่เด็กใช้คือคำว่า ที่ไหน ที่นี่ ฯลฯ

1.1.5 คำบุพบทและสรรพนาม คำประเภทนี้เป็นคำชุดหลังที่เด็กเลือกใช้เพราะคำก่อนข้างยากเด็กจะรู้สึกสับสนในการใช้คำว่า ฉัน เธอ เขา ดังนั้นเด็กจึงเลือกใช้คำแทนตนเองด้วยชื่อของเด็กแทนคำสรรพนาม

1.2 คำศัพท์เฉพาะ ได้แก่ คำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง และใช้ได้บางสถานการณ์เท่านั้น มีดังนี้

1.2.1 คำศัพท์ประเภทแสดงจรรยาบรรณ ได้แก่ คำว่า ขอบคุณ ขอโทษ สวัสดี

1.2.2 คำศัพท์เกี่ยวกับสี ได้แก่ สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีส้ม ฯลฯ

1.2.3 คำศัพท์ที่เกี่ยวกับตัวเลข ได้แก่ 1, 2, 3, ...

1.2.4 คำศัพท์ที่เกี่ยวกับเวลา ได้แก่ เช้า บ่าย เย็น กลางคืน หนาวร้อน และรู้จักชื่อวัน เดือน ปี

การเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กยังได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ศึกษาและรวบรวมพัฒนาการด้านคำศัพท์และการเพิ่มคำศัพท์ของเด็กไว้ ดังนี้

สมิธ (Smith, 1987 อ้างถึงใน ศรียา นิยมธรรมและประภัสสร นิยมธรรม 2541: 34) ได้ทำการศึกษาการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กไว้ดังนี้คือ

ตารางที่ 2.2 แสดงการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กอายุ 8 - 66 เดือน

อายุ	จำนวนคำ
8 เดือน	0
10 เดือน	1
12 เดือน	3
15 เดือน	19
18 เดือน	22
21 เดือน	118
24 เดือน	272
30 เดือน	446
36 เดือน	895
42 เดือน	1,222
48 เดือน	1,540
54 เดือน	1,870
60 เดือน	2,072
66 เดือน	2,562

จากพัฒนาการทางการพูดจึงพอสรุปได้ว่า เด็กจะเริ่มพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของตนเองก่อน แล้วจะพัฒนาเป็นคำพูด ตามด้วยการสร้างประโยค การใช้คำอย่างมีความหมาย และการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กจะแตกต่างกันตามช่วงอายุ โดยจะเริ่มจากการเรียนรู้คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรม เริ่มจากคำนาม คำกริยา คำวิเศษ คำสรรพนาม คำบุพบทคำสันธาน และพูดเป็นประโยคที่สมบูรณ์เมื่ออายุได้ 4 ปี

2. การเข้าใจความหมายของคำของเด็กปฐมวัย

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความหมายของคำของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้คือ

คลาค (Clark, 1977: 121 – 125) ได้อธิบายขั้นตอนของการพัฒนาด้านการรับรู้ความหมายของคำไว้ว่า คำแต่ละคำประกอบด้วยความหมาย เด็กจะเข้าใจคำที่มีความหมายที่รับรู้ได้ง่ายและไม่ซับซ้อนได้ก่อนคำที่มีความหมายที่รับรู้ได้ยากและซับซ้อน ดังนั้นการเข้าใจคำในระยะแรก ๆ จึงเป็นคำที่มีความหมายในทางรูปธรรมก่อน ส่วนคำที่เป็นนามธรรมจะเข้าใจได้ภายหลัง นอกจากนี้แล้วเด็กจะเข้าใจคำที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กได้เร็วกว่าคำที่ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัว และคำที่มีความหมายธรรมดาเป็นชื่อใช้เรียกรวม ๆ จะเข้าใจได้ก่อนคำที่มีความหมายที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้แล้ว คำบางคำที่มีความหมายสัมพันธ์กัน (Relative Meaning) เช่น สูง – ต่ำ, สั้น – ยาว คำประเภทนี้มีความหมายบางอย่างร่วมกัน เพียงแต่มีลักษณะในทางบวก (Positive Feature) และลักษณะในทางลบ (Negative Feature) เนื่องจาก คำที่มีลักษณะในทางบวกจะเป็นคำที่รับรู้ได้ง่าย สังกัดได้ง่ายและพบบ่อย ๆ ในสภาพแวดล้อม จึงทำให้เด็กสามารถเข้าใจความหมายของคำประเภทนี้ได้ก่อนคำที่มีลักษณะในทางลบ

เนลสัน (Nelson, 1977: 333 – 342) ได้กล่าวถึงการรับรู้ความหมายของคำโดยเน้นที่ความสำคัญของหน้าที่ของสิ่งนั้น ซึ่งเด็กจะรับรู้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะรวม ๆ ก่อนไม่ได้แบ่งแยก แต่เด็กจะจำแนกสิ่งต่างๆ ออกจากกัน โดยพิจารณาความคล้ายคลึงกันทางหน้าที่และการใช้ของสิ่งนั้น เด็กจะมีความคิดรวบยอดจากประสบการณ์ที่มีต่อสิ่งนั้น ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สิ่งของสิ่งนั้นกับสิ่งอื่น หรือคนอื่น ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เด็กจะใช้ความคิดรวบยอดสิ่งนั้นเป็นพื้นฐานในการเข้าใจคำลักษณะอื่น โดยนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับสิ่งใหม่ เพื่อความเข้าใจความหมายใหม่ต่อไป คำนามก็เป็นคำที่เด็กเข้าใจได้ก่อนคำชนิดอื่น เพราะเป็นคำที่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษกับตัวเด็ก อยู่ในสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งเด็กจะรู้จักสิ่งของที่สามารถจับต้องได้ หรือเห็นการกระทำได้ก่อน แต่อย่างไรก็ดีความหมายของคำที่กระตุ้นความสนใจ ไม่จำเป็นต้องเป็นส่วนสำคัญของความหมายของคำนั้นก็ได้ การรับรู้ความหมายของคำในเด็กอายุระหว่าง 2 ปี 6 เดือน ถึง 5 ปี และอายุระหว่าง 6 ปี ถึง 15 ปี พบว่าเด็กอายุน้อยจะรับรู้ความหมายจากการสังเกตลักษณะภายนอก แต่ถ้าเด็กอายุมากขึ้นจะเข้าใจความหมายของคำโดยอาศัยหน้าที่ของคำเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ฟรายด์แมนและซีลีย์ (Friedman and Seely, 1976: 1103 -1108) ได้เสนอแนะไว้ว่า การเข้าใจความหมายของคำบางคำนั้น เด็กจะเข้าใจได้ดีในบางสถานการณ์ อาจจะเป็นเพราะเด็กได้ยินคำในสถานการณ์นั้นๆ บ่อยกว่าสถานการณ์อื่น และบางครั้งการรับรู้คำที่มีความหมายซับซ้อนจะแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ในการใช้คำนั้นๆ ด้วย บางครั้งการเข้าใจความหมายของคำก็ขึ้นอยู่กับความบ่อยของการใช้คำนั้นๆ พุคกับเด็ก ผลการศึกษาพัฒนาการด้านการเข้าใจคำแต่ละชนิดจะแตกต่างกันดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำนาม เป็นคำที่เด็กเข้าใจได้ก่อนคำประเภทอื่นๆ เพราะคำนามเป็นคำที่ใช้บ่อยในภาษา และเป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง ซึ่งพ่อแม่มักจะใช้เรียกสิ่งของต่างๆ รอบตัวเด็ก โดยทั่วไปเด็กจะเริ่มแสดงว่าเข้าใจคำนามเมื่ออายุประมาณ 6 ถึง 12 เดือน โดยเด็กจะรู้จักชื่อตนเอง สนใจฟังคำพูดของผู้ใหญ่ ในช่วง 4 ปี แรกของชีวิต พัฒนาการด้านคำนามจะเด่นชัดกว่าพัฒนาการคำศัพท์ชนิดอื่นๆ ซึ่งการพัฒนาคำนามของเด็กในระยะแรก จะเริ่มจากคำนามมีลักษณะเป็นรูปธรรม มีความหมายไม่ซับซ้อน ก่อนคำนามที่มีเป็นนามธรรมและมีความหมายซับซ้อน

1.1 คำนามที่ใช้เรียกชื่อสิ่ง การรู้จักสิ่งนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจและโอกาสที่เด็กจะได้รู้จักสิ่งนั้น การรู้จักสิ่งมีพัฒนาการมาจากพื้นฐานการรู้จักแม่สี โดยที่แม่สีหรือมีปฐมภูมิเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของเด็กมากกว่าสีอื่นๆ ดังนั้น เด็กจึงรู้จักชื่อสีและชื่อประเภทนี้ได้ถูกต้อง ตั้งแต่อายุประมาณ

1.2 คำลักษณะนาม เป็นหน่วยทางภาษา ลักษณะนามประเภทที่เด็กเรียนรู้การใช้ได้ก่อนคือ คำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต โดยเริ่มเรียนรู้คำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตได้ก่อน

1.3 คำนามเกี่ยวกับจำนวน เป็นคำนามพิเศษที่เด็กจะพัฒนาความเข้าใจได้ช้ากว่าคำนามประเภทอื่น เด็กจะเข้าใจความหมายเกี่ยวกับจำนวนจริง ๆ เมื่ออายุประมาณ 5 ปี ซึ่งเด็กจะเข้าใจจำนวน 1 เมื่ออายุ 2 ปี 6 เดือน และเข้าใจจำนวน 2 เมื่ออายุ 3 ปี 6 เดือน ต่อจากนั้นจะเข้าใจจำนวน 4 เมื่ออายุ 4 ปี และเข้าใจจำนวน 5 เมื่ออายุ 5 ปี และจำนวนถึง 7 เมื่ออายุ 5 ปี 6 เดือน จนกระทั่งรู้จักและเข้าใจถึงจำนวน 10 เมื่ออายุ 6 ปี

2. คำกริยา พัฒนาการด้านการเข้าใจความหมายของคำกริยาของเด็กจะสังเกตเห็นได้ชัดเจนกว่าคำศัพท์อื่น ๆ ในช่วง 4 ปี แรกของชีวิต กลุ่มคำกริยาที่แสดงอาการได้ชัดเจนเช่น กิน นอน เดิน วิ่ง เด็กจะเข้าใจได้ก่อนคำกริยาที่มองเห็นการเคลื่อนไหวไม่ชัดเจน และความเข้าใจคำกริยาจะขึ้นอยู่กับความบ่อยของการได้ยินผู้ใหญ่ใช้คำนั้นๆ พูดกับเด็กและได้เห็นกริยานั้นบ่อย

3. คำวิเศษณ์ เป็นคำบอกถึงความสัมพันธ์หรือมิติของสิ่งนั้น ๆ การศึกษาความเข้าใจคำวิเศษณ์ของเด็กที่ผ่านมา จะศึกษาในลักษณะของคำตรงข้ามกันเป็นคู่ๆ เช่น ใหญ่กับเล็ก หรือ สูงกับเตี้ย เด็กจะเข้าใจคำวิเศษณ์ประเภทที่มีลักษณะความหมายในทางบวก เช่น คำว่า ใหญ่ หรือสูง ได้ก่อนเพราะเป็นคำที่รับรู้ได้ง่าย และมีความหมายเด่นชัดในสภาพแวดล้อมมากกว่าคำที่มีลักษณะความหมายในทางลบ เช่น คำว่า เล็ก หรือ เตี้ย นอกจากนี้การรับรู้ความหมายของคำวิเศษณ์ในระยะแรก ๆ เด็กจะแปลความหมายของคำที่มีความหมายในทางลบแบบเดียวกันกับคำที่มีความหมายในทางบวก

3.1 คำวิเศษณ์ที่บอกขนาด ได้จัดลำดับตามความซับซ้อนทางความหมาย ว่าเด็กเข้าใจคำที่มีความหมายซับซ้อนน้อยกว่าได้ก่อน เด็กจะเข้าใจคำที่มีความหมายในทางบวกก่อนคำที่มีความหมายในทางลบ

3.2 คำวิเศษณ์ที่บอกคุณภาพ ในการศึกษาความเข้าใจความหมายของคำประเภทนี้ที่ผ่านมาได้ทดสอบความเข้าใจคำว่า “เหมือนกัน” กับ “ต่างกัน” ผลจากการทดสอบพบว่าเด็กสามารถเข้าใจคำว่า “เหมือนกัน” ได้ถูกต้อง แต่เข้าใจคำว่า “ต่างกัน” ว่าเป็นความหมายหนึ่งของคำว่า “เหมือนกัน” เด็กจะเข้าใจความหมายของคำว่า “เหมือนกัน” ได้ก่อน เพราะเป็นคำที่มีความหมายในทางบวก และเด็กจะเข้าใจคำว่า “ต่างกัน” ในความหมายที่คล้ายคลึงกับคำว่า “เหมือนกัน” ก่อนความหมายที่แท้จริงของคำว่า “ต่างกัน” พบว่าเด็กสามารถเข้าใจคำว่า “เหมือนกัน” เมื่อเด็กอายุ 5 ปี ส่วนคำว่า “ต่างกัน” เข้าใจเมื่อเด็กอายุ 6 ปี 6 เดือน

3.3 คำวิเศษณ์ที่บอกปริมาณ ความเข้าใจความหมายของคำว่า “มากกว่า” กับ “น้อยกว่า” เด็กเข้าใจคำว่า “มากกว่า” ได้ก่อน “น้อยกว่า” และพบว่าสถานการณ์ที่ใช้ในการทดสอบมีผลต่อความเข้าใจของคำเหล่านี้ด้วย เพราะเด็กอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่ทดสอบสามารถเข้าใจคำสั่งที่ทดสอบว่า “น้อยกว่า” ในหลายสถานการณ์

3.4 คำวิเศษณ์ที่บอกความรู้สึก เช่น คำว่า นุ่มนวล หยิบ ร้อน เย็น จากการศึกษาพบว่าเด็กที่นำมาทดสอบเข้าใจคำว่า “เร็ว” เมื่ออายุ 4 ปี “นุ่มนวล” เมื่ออายุ 5 ปี ส่วนคำว่า “ง่าย” กับ “นุ่มนวล” จะเข้าใจอายุมากกว่า 7 ปี

3.5 คำวิเศษณ์ที่บอกตำแหน่งหรือทิศทาง คำวิเศษณ์เป็นคำที่รับรู้ได้ยากและมีความเป็นนามธรรมมาก เด็กวัยก่อนเรียนจะสามารถแยกแยะมือซ้ายกับมือขวาของตนเองได้ในช่วงอายุระหว่าง 5 - 6 ปี แต่ก็ยังไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งของต่างๆ ได้ จนกว่าเด็กจะมีความเข้าใจมากขึ้นตามอายุและประสบการณ์ เด็กจึงจะสามารถแยกแยะ “ซ้าย” กับ “ขวา” ของสิ่งต่างๆ รอบตัวเองได้

4. คำสรรพนาม เป็นคำที่ใช้เป็นตัวแทนของคำนามที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเด็กอายุประมาณ 18 - 24 เดือน สามารถเข้าใจคำสรรพนามบางคำที่ใช้แทนตัวผู้พูดในการสนทนาได้ ดังนั้นพัฒนาการความเข้าใจนี้จะดำเนินไปพร้อม ๆ กันในคำสรรพนามแต่ละประเภท แต่ยังมีคำสรรพนามบางคำที่เด็กยังไม่สามารถเข้าใจได้

5. คำบุพบท เป็นคำที่แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานที่ เช่น “บน” และ “ล่าง” หรือเวลา “ก่อน” และ “หลัง” ซึ่งคำประเภทนี้เป็นคำเสริมที่ช่วยให้ใจความในประโยคนั้นต่อเนื่องและสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งเด็กจะเรียนรู้คำบุพบทได้ช้ากว่าคำประเภทคำนาม หรือคำกริยาที่เป็นหลักใน

ประโยค เด็กเริ่มเรียนรู้การเข้าใจความหมายของคำบุพบทโดยเริ่มจากตัวเองเป็นหลักก่อน โดยเด็กจำตัวเองไปสัมพันธ์กับวัตถุในตำแหน่งต่าง ๆ

6. คำสันธาน เป็นคำที่เด็กพัฒนาได้ค่อนข้างช้า เพราะคำสันธานใช้เพื่อเชื่อมถ้อยคำหรือประโยคเข้าด้วยกัน ดังนั้นพัฒนาการของคำสันธานจึงเริ่มปรากฏเมื่อเด็กมีพัฒนาการทางภาษาในระดับประโยคที่มีจำนวนคำในประโยคตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป

ลำดับความเข้าใจภาษาของเด็กจะเรียงเป็นลำดับ จากคำนามต่อมาเป็นคำกริยา คำวิเศษณ์ คำสรรพนาม คำบุพบท ส่วนคำสันธานและคำอุทานจะเข้าใจได้หลังสุด คำนามเป็นคำที่ใช้บ่อยในภาษา เป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ดังนั้นจึงเป็นคำชนิดแรกที่เด็กเข้าใจได้ก่อน จะเห็นว่า ความเข้าใจคำศัพท์ของเด็กมีการพัฒนาเป็นขั้นตอน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เด็กเข้าใจคำที่สั้น ง่าย และเป็นรูปธรรมก่อนคำที่ยาวกว่า ยากกว่า และเป็นนามธรรม

จากพัฒนาการทางการพูดจึงพอสรุปได้ว่า เด็กจะเริ่มพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของตนเองก่อน แล้วจะพัฒนาเป็นคำพูดและตามด้วยการสร้างประโยคและใช้คำอย่างมีความหมายและจะรู้จักใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาของเด็กจะแตกต่างกันตามช่วงอายุโดยจะเริ่มจากการเรียนรู้คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมเริ่มจากคำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำสรรพนาม คำบุพบทคำสันธานและพูดเป็นประโยคที่สมบูรณ์เมื่ออายุได้ 4 ปี

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของเด็กโดยให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาไทยกลาง เริ่มจากคำนามและคำกริยาที่เด็กใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน มาเล่าเป็นนิทานสองภาษาเพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์จากการได้ฟังและได้พูดคำ พร้อมทั้งได้รู้ความหมายของคำนั้นๆ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาที่สอง

จากการศึกษาการพูดภาษาที่สองของเด็กได้มีผู้ศึกษาและทำการวิจัยทั้งในและต่างประเทศไว้ดังนี้คือ

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

กมลรัตน์ คนองเดช (2540) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาวิธีสอนภาษาแบบธรรมชาติ ที่มีต่อการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของเด็กสองภาษาระดับอนุบาล ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กระดับอนุบาลอายุ 4 - 6 ปี จำนวน 120 คน ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในชีวิตประจำวัน ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่วิธีสอนภาษาแบบธรรมชาติและวิธีสอนปกติแบบบูรณาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบวัดผลการอ่าน เขียนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า เด็กสองภาษาระดับอนุบาลที่ผ่านการสอนด้วยวิธีสอนแบบธรรมชาติ สามารถ

อ่านและเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องสูงกว่าเด็กสองภาษาที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธนิยา อานะสุข (2541) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยตามแนวการสอนแบบรับภาษาที่สองสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนอรุณโณทัย จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบรับภาษาที่สอง ระยะเวลาความพร้อมทางภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

นัสนรินทร์ บารู (2542) ทำการศึกษาผลของการใช้ภาษาถิ่นประกอบการสอนโจทย์ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 42 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนที่ใช้คำในภาษามลายูถิ่นประกอบการสอนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนที่ใช้ภาษาไทยเพียงอย่างเดียวในการสอนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาภรณ์ มาละโรจน์ (2544) ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดรวบยอดทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางควบคู่ภาษาถิ่นในการสอนและที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางอย่างเดียวในการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง 10 โรงเรียน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 266 คน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดรวบยอดทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางควบคู่ภาษาถิ่นในการสอน และเด็กปฐมวัยที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางอย่างเดียวในการสอนมีคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภาษาโดยรวมและจำแนกรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไชยดีดา ฤกลม (2547) ได้ศึกษาผลการร้องเพลงเด็กที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กไทยมุสลิมที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยไทยมุสลิมมีความสามารถในการพูดภาษาไทยในภาพรวมและองค์ประกอบแต่ละด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คันนียาล สารี (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนเพลงสองภาษาที่มีต่อการเรียนรู้โน้ตศัพท์คำของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 50 คน ผลจากการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในจังหวัดปัตตานีหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษา เรียนรู้โน้ตศัพท์คำสูงกว่าก่อน

ได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหลังได้รับการสอนแบบปกติเรียนรู้โน้ตศัพท์คำสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .001 เด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหลังได้รับการสอนเพลงสองภาษาและการสอนแบบปกติเรียนรู้โน้ตศัพท์คำไม่แตกต่างกัน

เสารวัน อินวงศ์ (2548) ได้ศึกษา การใช้คาราโอเกะเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กไทยใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้คาราโอเกะเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กไทยใหญ่ระดับปฐมวัย โดยศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านหมากจำแป่ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เครือ ลานอิน (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ การเล่าเรื่องประกอบบทบาทสมมุติที่มีผลต่อความสามารถทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษาแม่หรือกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กอนุบาลปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จำนวน 10 คน โรงเรียนบ้านยางน้ำกลัดเหนือ จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องประกอบบทบาทสมมุติ มีความสามารถทางภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรสิทธิ์ ฤทธิบุญครอง (2549) ได้ศึกษา การพัฒนาทักษะด้านการพูดภาษาไทยกลางสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีพัฒนาการด้านการพูดภาษาไทยกลางหลังเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนดีขึ้นกว่าก่อนเรียน

วันเพ็ญ เดียวสมคิด (2550) ได้ศึกษาการสอนภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโฟนิิกส์ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 8 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนแบบโฟนิิกส์ มีความพร้อมทางภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนเด็กที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จะเห็นได้ว่าการสอนจะต้องใช้วิธีการหลายๆ อย่างประกอบกัน เพื่อพัฒนาภาษาของเด็กโดยเฉพาะการพูดซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่ต้องพัฒนาให้มีความพร้อม เพื่อจะได้พัฒนาด้านอื่นๆ ต่อไป และต้องจัดกิจกรรม จัดสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของเด็กได้เรียนรู้ รับรู้ จากประสบการณ์เดิม และตามธรรมชาติของเด็กด้วยตัวของเด็กเอง

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แมคคอนเนลล์ (McConnell, 1980 : 1997 – A) ได้ศึกษาประสิทธิภาพในการสอนสองภาษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนชนบท กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงเกรด 3 อายุระหว่าง 5 - 6 ปี จำนวน 1,020 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ

(1) กลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้ภาษาสเปนภาษาเดียว (2) กลุ่มตัวอย่างที่เรียนทั้งภาษาสเปนและภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนจากการทดสอบเมื่อเริ่มต้นด้านคำศัพท์ภาษาสเปน คณิตศาสตร์ของกลุ่มที่เรียนภาษาสเปนภาษาเดียวจะสูงกว่ากลุ่มที่เรียนทั้งภาษาสเปนและภาษาอังกฤษ คะแนนจากการทดสอบทางคำศัพท์ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และการอ่านภาษาอังกฤษเมื่อเวลาผ่านไปครึ่งปี ของกลุ่มที่เรียนทั้งภาษาสเปนและภาษาอังกฤษจะสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อเวลาผ่านไปเป็น 1 ปี 2 ปี 3 ปี จนครบ 6 ปี

ผลการทดสอบคำศัพท์ทางด้านภาษาสเปน คำศัพท์ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนทั้งภาษาสเปนและภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่ใช้สองภาษาเป็นบางส่วน และเด็กที่ใช้ภาษาสเปนภาษาเดียวจะมีคะแนนทางภาษาสเปนและภาษาคณิตศาสตร์ต่ำสุด

จากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพูด สามารถสรุปได้ว่า พัฒนาการทางการพูดภาษาที่สองของเด็กปฐมวัยสามารถใช้สื่อและกิจกรรมที่หลากหลาย มาพัฒนาได้ ดังนี้คือ กิจกรรมการเล่านิทาน กิจกรรมการเล่นเกมทางภาษา โปรแกรม เพลง คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การจัดประสบการณ์ทางภาษา เป็นต้น ซึ่งปรากฏว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับพัฒนาจากวิธีการต่าง ๆ มีพัฒนาทางด้านารพูดมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี จำนวน 18 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทดลอง และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา จำนวน 20 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแผนละ 25 นาที (ตัวอย่างแผนปรากฏอยู่ในภาคผนวก ข) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1.1 รวบรวมคำที่เป็นคำนามและคำกริยาที่เด็กใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และเป็นคำที่ใกล้ตัวเด็ก ประโยคที่เด็กใช้สื่อสารกับคนทั่วไปเป็นภาษาถิ่น และไม่สามารถพูดเป็นภาษาไทยกลางได้

2.1.2 คัดเลือกหนังสือนิทานที่มีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีเนื้อหาหลากหลาย และมีรูปแบบการพูดที่แตกต่างกัน ที่ผู้วิจัยสามารถใช้เทคนิคการเล่านิทานสองภาษา คือ ภาษาถิ่นกับภาษาไทยกลางได้ ผู้วิจัยได้นำคำที่เป็นภาษาไทยกลางแปลเป็นภาษาถิ่นที่ได้รวบรวมมาบรรจุลงในเนื้อหานิทาน เพื่อให้เด็กได้รับฟังคำที่เป็นภาษาไทยกลาง หลังจากฟังนิทานได้นำคำเหล่านั้นมาจัดกิจกรรมทางภาษาเพื่อให้เด็กฝึกพูดเป็นคำ พูดเป็นประโยค และพูดเป็นเรื่องราว

2.1.3 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา มีขั้นตอนดังนี้คือ

1) ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัย จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาชั้นอนุบาลปีที่ 1 สำหรับกลุ่มทดลอง จำนวน 20 แผน ซึ่งแต่ละแผนประกอบด้วย จุดประสงค์ การดำเนินกิจกรรมซึ่งประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นการสอน ขั้นสรุป สื่อประกอบกิจกรรม และการประเมินผล

2.1.4 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาสำหรับสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแผน แล้วนำมาปรับแก้ตามคำแนะนำ

2.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา ที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบในด้านความตรงและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ได้ระหว่าง .67 -1.00

2.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมไปทดลองใช้กับเด็กจำนวน 10 คน ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความชัดเจน ความเป็นไปได้ตามขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และความเหมาะสมของเวลาในการจัดกิจกรรม

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพ ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ คะแนนเต็ม 50 คะแนน ครอบคลุมความสามารถด้านการพูด 4 องค์ประกอบ (ตัวอย่างเครื่องมือในภาคผนวก ค) ดังนี้คือ

1 ด้านการพูดคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

2 ด้านการอธิบายความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

3 ด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 5 ข้อ 15 คะแนน

4 ด้านการพูดเล่าเรื่อง จำนวน 5 ข้อ 15 คะแนน

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพแบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยและความสามารถทางการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยของจิตต์ โชคดีอุทัย (2535: 30)

2) ศึกษาและทำความเข้าใจคำนิยามศัพท์ของความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้กำหนดไว้

3) ดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน ทดสอบเป็นรายบุคคล คนละ 3 นาที โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1 เด็กคุณภาพพูดเป็นภาษาไทยกลางได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน

1.2 เด็กคุณภาพพูดเป็นภาษาถิ่นหรือไม่พูด ได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน ทดสอบเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละไม่เกิน 10 คน รวมใช้เวลาทดสอบ กลุ่มละ 10 นาที โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2.1 เด็กกาบภาพได้ตรงกับความหมายของคำได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน

2.2 เด็กกาบภาพไม่ตรงกับความหมายของคำ ได้ 0 คะแนน

2.3 เด็กกาบภาพมากกว่า 1 ภาพ ได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยค เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ จำนวน 5 ข้อ คะแนนเต็ม ข้อละ 3 คะแนน รวม 15 คะแนน ทดสอบเป็นรายบุคคล คนละประมาณ 3 นาที โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้โดยครอบคลุม ใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพ แต่ไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร หรือพูดได้ครอบคลุม แต่พูดภาษาถิ่นปะปนภาษาไทยกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพ แต่ไม่ครอบคลุม ใคร ทำอะไร และพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษาถิ่นทั้ง
ประโยค

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 3 คะแนน
รวม 15 คะแนน ทดสอบเป็นรายบุคคล คนละ 5 นาที โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งมีองค์ประกอบ ใคร
ทำอะไร ที่ไหน

ให้ 2 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง แต่มีองค์ประกอบไม่
ครอบคลุมใคร ทำอะไร ที่ไหน หรือพูดองค์ประกอบได้ครอบคลุม แต่พูดภาษาถิ่นปะปนกับ
ภาษาไทยกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง แต่มีองค์ประกอบไม่
ครอบคลุม ใคร ทำอะไร ที่ไหน และพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษาถิ่น
ทั้งหมด

3) นำแบบทดสอบทั้ง 4 ตอน เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ความถูกต้อง
เหมาะสมของแบบทดสอบ และเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อนำมาปรับแก้ตามคำแนะนำ

4) นำแบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมและความตรงของแบบวัด แล้วนำมาคำนวณค่าความ
สอดคล้อง (IOC) ได้ระหว่าง .67 -1.00

5) นำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลอง
กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณาความเหมาะสม
ของแบบวัดเกณฑ์การให้คะแนนและเวลาที่ใช้ในการทดสอบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทดสอบก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มย่อย ก่อนดำเนินการทดลองใช้เวลาทดสอบ 4 วัน ตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 การวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางก่อนการทดลอง

วัน เดือน ปี	เวลา	แบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลาง	วิธีการทดสอบ
17 ม.ค. พ.ศ. 2555	10.00 – 11.00 น.	การพูดคำศัพท์จากภาพ	เป็นรายบุคคล
18 ม.ค. พ.ศ. 2555	10.00 – 10.20 น.	การอธิบายความหมายของคำ	เป็นกลุ่มย่อย 9 คน
19 ม.ค. พ.ศ. 2555	10.00 – 11.00 น.	การพูดเป็นประโยค	เป็นรายบุคคล
20 ม.ค. พ.ศ. 2554	10.00 – 11.40 น.	การพูดเล่าเรื่อง	เป็นรายบุคคล

3.2 การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันจันทร์ ถึงวันพฤหัสบดี วันละ 25 นาที ในช่วงเวลา 10.00 – 10.25 น.

3.3 การทดสอบหลังการทดลอง เมื่อครบกำหนดเวลาทำการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ชุดเดิมไปทดสอบเด็กปฐมวัยเป็นเวลา 4 วันด้วยวิธีการเดียวกับก่อนการทดลอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้สูตรการคำนวณ (บุญเชิดภิญโญนนท์ พงษ์ 2545: 179) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ กับข้อสอบ

R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 สถิติพื้นฐาน

1) คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรการคำนวณ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2538: 197) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{X}$ = แทนค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n = แทนกลุ่มตัวอย่าง

2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2540: 103) ดังนี้

$$\text{สูตร } SD = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างความสามารถในการพูดก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ t- test แบบ Dependent Sample (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 301)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

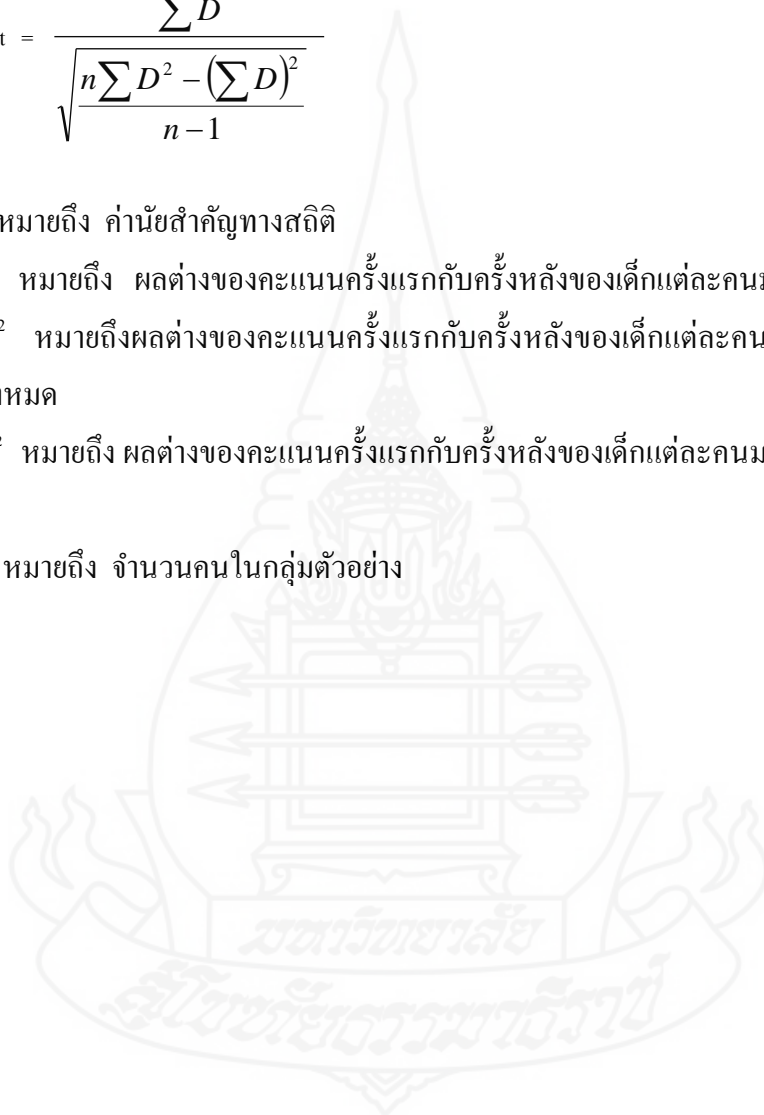
เมื่อ t หมายถึง ค่านัยสำคัญทางสถิติ

$\sum D$ หมายถึง ผลต่างของคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลังของเด็กแต่ละคนมาบวกกันทั้งหมด

$\sum D^2$ หมายถึงผลต่างของคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลังของเด็กแต่ละคนยกกำลังสองแล้วมาบวกกันทั้งหมด

$(\sum D)^2$ หมายถึง ผลต่างของคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลังของเด็กแต่ละคนมาบวกกันทั้งหมดยกกำลังสอง

n หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาคาร จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ต้องการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นรายบุคคล ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเป็นรายบุคคล (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา					หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา					รวม (50คะแนน)
	การพูดคำศัพท์ (10 คะแนน)	การพูดอธิบาย ความหมายของคำ (10 คะแนน)	การพูดประโยค (15 คะแนน)	การพูดเล่าเรื่อง (15คะแนน)	รวม (50คะแนน)	การพูดคำศัพท์ (10 คะแนน)	การพูดอธิบาย ความหมายของ คำ(10 คะแนน)	การพูดประโยค (15 คะแนน)	การพูดเล่าเรื่อง (15คะแนน)		
1	0	0	0	1	1	8	8	12	11	39	
2	0	0	2	2	4	9	10	14	11	44	
3	1	2	1	1	5	9	9	15	15	48	
4	0	2	4	2	8	9	9	14	14	46	
5	1	2	1	2	6	8	10	15	13	46	
6	0	1	2	5	8	9	10	15	13	47	
7	0	3	1	4	8	10	10	15	15	50	
8	2	0	2	4	8	10	10	15	15	50	
9	2	3	3	6	14	9	10	15	14	48	
10	1	1	3	3	8	10	9	15	14	48	
11	2	2	4	5	13	9	9	13	14	45	
12	2	3	1	4	10	9	10	15	13	47	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

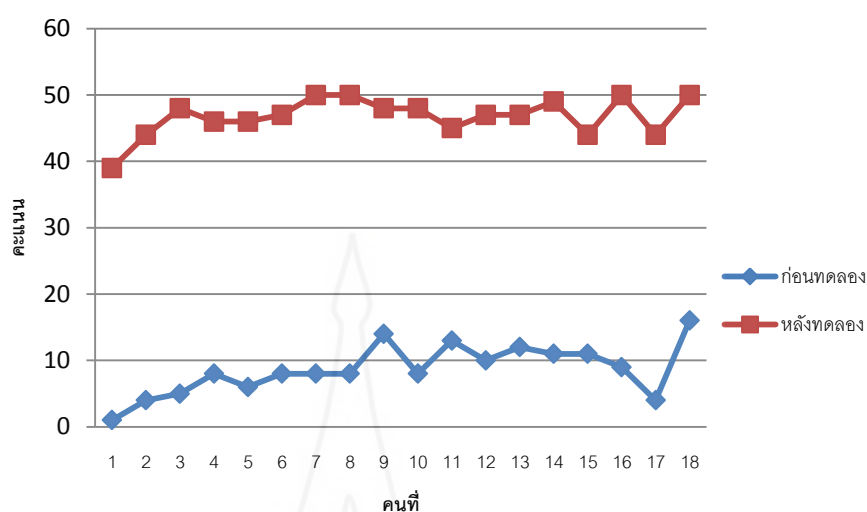
คนที่	ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา					หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา				
	การพูด คำศัพท์ (10 คะแนน)	การพูดอธิบาย ความหมายของ คำ (10 คะแนน)	การพูด ประโยค (15 คะแนน)	การพูดเล่า เรื่อง (15 คะแนน)	รวม (50คะแนน)	การพูด คำศัพท์ (10 คะแนน)	การพูดอธิบาย ความหมายของ คำ (10 คะแนน)	การพูด ประโยค (15 คะแนน)	การพูดเล่า เรื่อง (15 คะแนน)	รวม (50คะแนน)
13	1	2	5	4	12	9	10	15	13	47
14	3	2	3	3	11	9	10	15	15	49
15	2	4	2	3	11	9	9	12	14	44
16	2	1	2	4	9	10	10	15	15	50
17	1	0	2	1	4	9	7	13	15	44
18	3	3	5	5	16	10	10	15	15	50
รวม	23	31	43	59	156	165	170	258	249	842
$\bar{x}$	1.27	1.72	2.38	3.27	8.66	9.16	9.44	14.33	13.83	46.78
S.D	1.02	1.23	1.41	1.52	3.84	2.35	1.27	1.08	1.29	2.86

จากตารางที่ 4.1 พบว่า คะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา โดยมีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา 156 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.84 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็น 842 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.86

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา พบว่า

1) การพูดคำศัพท์ ก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเด็กปฐมวัย มีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็น 23 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.02 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็น 165 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.35 2) การอธิบายความหมายของคำ พบว่า เด็กปฐมวัย มีคะแนนรวมก่อนการทดลองเป็น 31 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.23 และหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีคะแนนเป็น 170 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.27 3) การพูดประโยค เด็กปฐมวัย มีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็น 43 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.41 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็น 258 คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08 และ 4) การพูดเล่าเรื่อง เด็กปฐมวัย มีคะแนนรวมก่อนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็น 59 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.52 และมีคะแนนรวมหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา 249 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.29

จากคะแนนดังกล่าวสามารถแสดงเป็นกราฟเพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาของเด็กปฐมวัยในภาพรวมได้ ดังภาพ 4.1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

จากภาพที่ 4.1 แสดงว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเด็กปฐมวัยที่ได้คะแนนสูงสุด 16 คะแนน จำนวน 1 คน คือ คนที่ 18 และมีเด็กที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ 1 คะแนน จำนวน 1 คน คือ คนที่ 1 คะแนนที่รองลงมา คือ 4 คะแนน จำนวน 2 คน คือ คนที่ 2 และ คนที่ 17 หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา พบว่า มีเด็กปฐมวัยที่ได้คะแนนสูงสุด คือ 50 คะแนน จำนวน 4 คน คือ คนที่ 7, 8, 16, 18 และมีเด็กปฐมวัยที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ 39 คะแนน จำนวน 1 คน คือคนที่ 1

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มุ่งตรวจสอบสมมติฐานการวิจัยว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา มีความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางเพิ่มขึ้นหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา โดยทดสอบค่าที (t – test) มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2 และ 4.3

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาในภาพรวม

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	8.66	3.84			
			676	26330	21.34 **
หลังการทดลอง	46.76	2.86			

** p < .01

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา เป็นรายองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ΣD	ΣD^2	t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD			
การพูดคำศัพท์	1.27	1.02	9.16	2.35	142	1138	32.79
การอธิบายความหมายของคำ	1.72	1.23	9.44	1.27	139	1099	26.67
การพูดประโยค	2.38	1.41	14.33	1.08	215	2613	31.20
การพูดเล่าเรื่อง	3.27	1.52	13.83	1.29	190	2058	25.50

**p < .01

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีคะแนนความสามารถด้านการพูดคำศัพท์ การอธิบายความหมายของคำ การพูดประโยค และการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .01

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษากับเกณฑ์เป็นรายบุคคล (50 คะแนน)

คนที่	คะแนนหลังการจัดกิจกรรมการเล่า นิทานสองภาษา	คิดเป็นร้อยละ	ระดับคะแนน อยู่ในเกณฑ์
1	39	78.00	ดี
2	44	88.00	ดีมาก
3	48	96.00	ดีมาก
4	46	92.00	ดีมาก
5	46	92.00	ดีมาก
6	47	94.00	ดีมาก
7	50	100.00	ดีมาก
8	50	100.00	ดีมาก
9	48	96.00	ดีมาก
10	48	96.00	ดีมาก
11	45	90.00	ดีมาก
12	47	94.00	ดีมาก
13	47	94.00	ดีมาก
14	49	98.00	ดีมาก
15	44	88.00	ดีมาก
16	50	100.00	ดีมาก

ตารางที่ 4.4

คนที่	คะแนนหลังการจัดกิจกรรม การเล่นิทานสองภาษา	คิดเป็นร้อยละ	ระดับคะแนน เกณฑ์
17	44	88.00	ดีมาก
18	50	100.00	ดีมาก
$\bar{x}$	46.77	93.00	ดีมาก

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่นิทานสองภาษาเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.77 ความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 100 และคะแนนต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 78 เมื่อนำค่าร้อยละของคะแนนหลังการจัดกิจกรรมมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) ของบลูม คือ เกณฑ์ผ่านร้อยละ 60 - 69 เกณฑ์ดี ร้อยละ 70 - 79 และเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 80 ขึ้นไป พบว่า ในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางคิดเป็นร้อยละ 93.55 อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณารายบุคคลพบว่า เด็กปฐมวัยได้คะแนนอยู่ในระดับดีจำนวน 1 คน และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 17 คน

ตอนที่ 4 ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

4.1 ระหว่างการทดลอง

1. เด็กปฐมวัยสามารถพูดสื่อสารด้วยคำภาษาไทยกลางได้ จากที่เคยพูดคำบางคำเป็นภาษาถิ่น มีสำเนียงการพูดเป็นภาษาไทยกลางได้ชัดเจน
2. ตอบคำถามเป็นประโยคที่มีองค์ประกอบครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถเล่าเรื่องราวเป็นภาษาไทยกลางได้อย่างชัดเจน
3. เด็กมีความสุขสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรมการฟังนิทานสองภาษา มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งการนำเสนองานเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

4.2 หลังการทดลอง

1. แสดงออกด้วยความมั่นใจในการตอบคำถาม
2. ต้องการให้เพื่อนยอมรับเป็นสมาชิกกลุ่มด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เสนอตัวเป็นผู้นำผู้ตามและแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน รู้จักวางแผนในการทำงานและการนำเสนองานในแต่ละครั้ง และปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม แต่ละคนตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความสนุกสนานกับงานที่ทำ รู้จักทำงานแข่งกับเวลา
3. หลังจากการฟังนิทานแต่ละเรื่อง เด็กจะขอร้องให้เล่านิทานอีกครั้ง บางคนขอยืมหนังสือไปอ่านที่บ้านหลังจากเลิกเรียน แล้วกลับมาเล่าให้เพื่อนฟังอีกในลักษณะการพูดเลียนแบบครูและที่สำคัญเด็กชอบอ่านหนังสือมากขึ้น มุมหนังสือเป็นมุมที่เด็กชอบมาก บางวันเด็กขออนุญาตอ่านหนังสือก่อนนอน บางครั้งเด็กจะเล่นเลียนแบบครูเล่านิทานภาษาไทยกลางให้เพื่อนฟังสร้างความสนุกสนานให้กับเด็กทุกคน เด็กสามารถแยกแยะคำที่เป็นภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นได้โดยสังเกตจากการพูดของเด็ก ถ้าใครพูดผิดเด็กจะแนะนำกันทันที
4. ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนกล่าวชื่นชมการพูดภาษาไทยกลางของเด็กอนุบาลปีที่ 1 ว่า เด็กพูดสื่อสารเป็นภาษาไทยกลางได้ดีขึ้นมาก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัย ชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ปี จำนวน 18 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาประกอบด้วย จุดประสงค์การดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป สื่อประกอบกิจกรรม และการวัดประเมินผล จำนวน 20 แผน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแผนละ 25 นาที

2) แบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลาง เป็นแบบวัดชนิดรูปภาพ ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ ครอบคลุมความสามารถด้านการพูด 4 องค์ประกอบดังนี้คือ

1 ด้านการพูดคำศัพท์ จำนวน 10 ข้อ

2. ด้านการอธิบายความหมายของคำ จำนวน 10 ข้อ

3. ด้านการพูดเป็นประโยค จำนวน 5 ข้อ

4. ด้านการพูดเล่าเรื่อง จำนวน 5 ข้อ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทดสอบก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย ใช้เวลาในการทดสอบ 4 วัน

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันจันทร์ ถึง วันพฤหัสบดี โดยทดลอง วันละ 25 นาที

3) ทดสอบหลังการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางชุดเดิม ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองด้วยแบบวัดชุดเดียวกับก่อนการทดลอง ด้วยวิธีเดียวกัน

1.2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) เด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดคำศัพท์ การอธิบายความหมายของคำ การพูดเป็นประโยค และการพูดเล่าเรื่อง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบของความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง พบว่าเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยในทุกองค์ประกอบของความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง ได้แก่ การพูดคำศัพท์ การอธิบายความหมายของคำ การพูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง และการพูดเล่าเรื่อง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภาภรณ์ มาละโรจน์ (2544) ที่ได้ศึกษาความคิดรวบยอดของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางควบคู่ภาษาถิ่นในการสอน และเรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางอย่างเดียวในการสอน พบว่า ความคิดรวบยอดทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางควบคู่กับภาษาถิ่นในการสอน และเด็กที่เรียนกับครูที่ใช้ภาษาไทยอย่างเดียวในการสอนมีคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภาษาโดยรวมและจำแนกรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับไชยดี กุลาม (2547) ได้ศึกษาผลการร้องเพลงที่มีต่อการพูดภาษาไทยของเด็กไทยมุสลิม ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยสามารถพูดภาษาไทยในภาพรวมและองค์ประกอบแต่ละด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การนำกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กปฐมวัยส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาที่สองได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเป็นการเล่านิทานที่ใช้ภาษาไทยกลางแปลเป็นภาษาถิ่นบางคำ บางประโยคที่เด็กไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เพราะครูผู้เล่าเป็นผู้ที่เข้าใจในภาษาถิ่นเป็นอย่างดี เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาไทยกลางจากการพูดคำศัพท์ การอธิบายความหมายของคำโดยการแสดงท่าทาง และพูดเป็นประโยค พูดเล่าเรื่องจากกิจกรรมทางภาษา ที่เด็กได้ร่วมกันทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม จากสื่อที่ครูนำมาประกอบ ดังนั้นจึงส่งผลให้เด็กพูดภาษาไทยกลางได้ดี ซึ่งลักษณะสำคัญของกิจกรรมมีรายละเอียด ดังนี้

1) นิทานสองภาษา เป็นนิทานที่ผู้วิจัยนำมาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นภาษาที่สอง ผู้วิจัยได้เล่านิทานเป็นภาษาไทยกลางแล้วแปลเป็นภาษาถิ่นบางคำ บางประโยค ที่เด็กไม่สามารถพูดคำเป็นภาษาไทยกลางและไม่เข้าใจความหมายของคำ ซึ่งคำต่างๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมมาจากการสังเกตการพูดคุยสนทนากับเด็ก และแทรกลงในเนื้อหาของนิทานเป็นภาษาไทยกลางแล้วแปลเป็นภาษาถิ่นในนิทาน ที่ได้คัดเลือกว่าเหมาะสมกับวัยของเด็กโดยอาศัยหลักการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย อายุ 4 – 5 ปี ที่คำนึงถึงวุฒิภาวะ วัยของเด็ก และความสนใจ ความต้องการของเด็ก เป็นนิทานที่มีเนื้อหาที่หลากหลาย ตัวละครอยู่ในวัยเดียวกันกับเด็ก มีพฤติกรรมที่เสริมสร้างจริยธรรม และคุณธรรม ปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีงามเป็น

แบบอย่างที่ดีของเด็ก มีกิจกรรมารยาทที่สังคมยอมรับ รวมทั้งมีเนื้อหาสาระประเภทชี้แนะให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื่อฟัง พ่อแม่ ครู และรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักรักษาสິงของเครื่องใช้ของตนเอง รู้จักช่วยเหลือคนอื่น การรู้จักแบ่งปัน ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนรอบข้างและมุ่งขยายประสบการณ์ใหม่ๆ และข้อมูลข่าวสารที่แปลกเหมาะสมกับวุฒิภาวะ ซึ่งสอดคล้องกับที่ดวงเดือนแจ่มสว่าง (2543: 44) กล่าวถึงลักษณะของนิทานที่ควรเลือกนำมาเล่าให้เด็กปฐมวัยฟังว่าจะต้องเป็นนิทานที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก สนองความต้องการพื้นฐานของเด็กเช่นนิทานจะต้องมีความสนุกสนาน เนื้อหาของนิทานสร้างความตื่นตาตื่นใจ สามารถพัฒนาจินตนาการของเด็กได้ พร้อมทั้งเป็นวรรณกรรมที่ดี มีโครงเรื่องที่ตัวละครของเรื่องมีพฤติกรรมที่เด่นชัด เด็กสามารถเลียนแบบในทางที่สร้างสรรค์ได้ ใช้ภาษาที่สุภาพ มีการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาเมื่อเจออุปสรรค โดยใช้ความพากเพียร อดทน มีเนื้อหาที่หลากหลายตัวละครของเรื่องอยู่ในวัยเดียวกันกับเด็ก และมีบทตกจบขั้นแรกในเนื้อหาของเรื่องแต่เป็นภาษาที่ไม่หยาบคาย มีเนื้อหาที่ขยายประสบการณ์ เด็กได้รับข้อมูลข่าวสารที่แปลกใหม่เหมาะสมกับวัย พร้อมทั้งเป็นนิทานที่ปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม ตัวละครในเรื่องสามารถเป็นแบบอย่างได้และเสริมคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหาของนิทานอย่างไม่รู้ตัว ในการนำนิทานมาเล่าเป็นนิทาน 2 ภาษา ผู้วิจัยได้เลือกคำที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน มีความหมายกับเด็กและใช้สนทนากับคนทั่วไปที่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น โดยอาศัยรูปแบบการเล่านิทานที่หลากหลายดังเช่น การเล่านิทานประกอบสื่อ เล่านิทานประกอบหนังสือภาพ และเล่านิทานประกอบการเล่าไปวาดไป เป็นต้น สร้างความสนใจ ระวังใจสนุกสนานและตื่นตาไปกับนิทาน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการเล่านิทานของ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 12 –15) และเกริก ยุ้นพันธ์ (2543 : 37 -55) ที่กล่าวว่านิทานไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่เล่าเก่ง แต่จะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจถึงความต้องการของเด็กได้ ดังนั้นการเล่านิทานจึงควรมีรูปแบบการเล่าที่หลากหลาย เช่น การเล่านิทานประกอบสื่อ อุปกรณ์ เช่น หุ่นมือ หุ่นเชิด ตุ๊กตา ของจริง ทำให้เด็กได้เข้าใจคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยกลางได้ดี สร้างความสนใจเพลิดเพลิน สนุกสนานและยืดเวลาความสนใจ สมาธิของเด็กได้ พร้อมทั้งพัฒนาการพูดภาษาไทยกลางของเด็ก

2) กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา เป็นกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา คือพูดภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น เด็กได้เรียนรู้ภาษาไทยกลางจากนิทาน เด็กฝึกการพูดคำเป็นภาษาไทยกลางที่เด็กไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน จากการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เป็นของจริงและภาพ ที่ผู้วิจัยนำมาประกอบการจัดกิจกรรม มีการสนทนา ตอบคำถามปริศนาคำทายจากการฟังนิทานด้วยคำถามที่ถามด้วย ใครทำอะไรที่ไหน อย่างไร นอกจากนั้น เด็กยังได้ฝึกพูดภาษาไทยกลางด้วยการเล่านิทาน หลังจากได้ฟังนิทานสองภาษา เป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกพูดภาษาไทยกลาง ที่เด็กได้เรียนรู้จากนิทาน ร่วมกิจกรรมการแสดงท่าทางอธิบายความหมายของคำ เล่นเกมทาง

ภาษาด้วยกระบวนการกลุ่ม สร้างความกระตือรือร้น เด็กได้แสดงออกด้วยความมั่นใจในการพูดเล่า เรื่องที่เป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพากร วงศ์ปลั่ง (2539: 47 - 49) ที่ได้เสนอแนวทางการสอนภาษาที่สองว่า ในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่สองควรจัดให้เป็นไปตามธรรมชาติของภาษา โดยคำนึงถึงภาษาที่ใช้ที่บ้านเป็นอันดับแรก และสอนภาษาที่สองจากคำที่ง่ายไปหาคำที่ยาก ในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาที่สอง จะต้องมื่อและอุปกรณ์เกี่ยวกับภาษาที่สอง เพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดี และควรต้องเป็นต้นแบบในการใช้ภาษาไทยกลางที่ถูกต้อง ควรมีการพูดคุยสนทนาด้วยคำถามที่ใช้คำว่า อะไร ที่ไหน อย่างไร แล้วให้เด็กตอบคำถามเหล่านั้น ผู้เรียนใช้ภาษาที่สองในการสื่อสารในกิจกรรมที่หลากหลาย หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา เช่น การตอบปริศนาคำทาย การร้องเพลง การเล่าข่าวและเหตุการณ์ นำคำศัพท์ที่เรียนมาพูดเป็นประโยค และใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เด็กได้ฟังภาษาที่สองบ่อยๆ เช่น การฟังคำสั่ง คำบอกเล่า สนทนาโต้ตอบกับนักเรียนอยู่เสมอด้วยคำที่เรียนมา พร้อมทั้งให้การเสริมแรงเมื่อเด็กพูดภาษาที่สองได้ถูกต้องนั้น เด็กจะต้องมีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางให้มากที่สุด จะทำให้เด็กพูดภาษาไทยกลางได้ตอบคำถามจากคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม อย่างไร และฝึกพูดภาษาไทยกลางจากกิจกรรมทางภาษา และเปิดโอกาสให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ ทำให้เด็กจำคำศัพท์ได้อย่างแม่นยำ

นอกจากกิจกรรมการฟังนิทานสองภาษา เด็กยังได้ร่วมเล่าเรื่องที่ได้รับฟังเป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งเป็นการฝึกพูดภาษาไทยกลาง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางด้วยการให้เด็กได้พูดคำศัพท์จากสื่อเป็นภาษาไทยกลาง และให้เด็กร่วมกันเล่นเกมภาพตัดต่อแล้วเล่าเรื่องจากภาพที่ตัดต่อเป็นภาษาไทยกลาง และแสดงท่าทางเพื่ออธิบายความหมายของคำ เล่นเกมปริศนาคำทายให้เพื่อนทายเป็นภาษาไทยกลางและนำคำที่ได้เรียนรู้มาพูดเป็นประโยคสั้นตามความคิดของเด็ก ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการฝึกให้เด็กได้ใช้ภาษาไทยกลาง ทุกกิจกรรมสอดคล้องกับที่ รัชณี ศรีไพรวรรณ (2534: 18) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระยะแรก ครูควรใช้ภาษาของนักเรียนเข้าช่วย ให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาไทยกลางให้มากที่สุด การได้ใช้ภาษาที่เรียนใหม่บ่อยๆ จะทำให้เกิดนิสัยในการใช้ภาษา ช่วยให้ใช้ภาษาใหม่ได้ถูกต้อง และแม่นยำ จนสามารถใช้ภาษานี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยได้พูดคุยสนทนากับเด็กด้วยภาษาไทยกลาง ซึ่งเด็กได้มีโอกาสโต้ตอบเป็นภาษาไทยกลาง ในบางครั้งเด็กไม่เข้าใจคำศัพท์ ครูได้แปลเป็นภาษาถิ่นในบางโอกาสและพูดคำ ประโยค ให้เด็กได้รับฟังเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ลาวัทเทลลี (Lavatelli, 1970: 77-78) ได้เสนอวิธีการฝึก

ภาษาไว้ว่าการใช้กระบวนการสนทนาโต้ตอบ การพูดคำศัพท์ พูดประโยคของครูเด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบ ดังนั้นครูจะต้องเป็นต้นแบบการพูดที่ถูกต้องแก่เด็ก ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัยนั้น ผู้วิจัยได้นำคำศัพท์ที่เป็นภาษาไทยกลางมาให้เด็กเรียนรู้และฝึกการพูดวันละ 5 คำ และให้เด็กได้มีโอกาสพูดทุกๆ คนและเรียนรู้จากคำที่ใกล้ตัวเด็กสอนจากคำที่ง่ายไปหาคำที่ยาก ซึ่งสอดคล้องกับ ธนียา อานุสุข (2541: 47) ได้รวบรวมแนวทางการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางไว้ว่า การสอนคำต้องสอนจากคำที่ง่ายไปหาคำที่ยากและควรสอนคำใหม่วันละ 5 คำ ควรให้นักเรียนทุกคนได้พูดอย่างทั่วถึง โดยสอนจากคำนามเป็นอันดับแรก และสอนคำกริยาเป็นอันดับต่อมา ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541: 6 – 8) ได้รวบรวมไว้ว่า เด็กจะเรียนรู้คำนามเป็นอันดับแรกและคำกริยาเป็นกลุ่มคำต่อมาที่เด็กเรียนรู้หลังจากเรียนรู้คำนาม โดยเฉพาะคำกริยาที่แสดงอาการได้ชัดเจน เช่น การเดิน การนั่งและตามด้วยคำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำบุพบท ฯลฯ

3) บรรยากาศสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในการพูดภาษาไทยกลาง ผู้วิจัยเข้าใจเด็กแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้ที่พูดได้ทั้งสองภาษาจึงสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็กประสบความสำเร็จ จากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาสามารถอธิบายความหมายของคำเป็นภาษาถิ่นได้ และเป็นผู้ที่เข้าใจธรรมชาติของภาษาทั้งภาษาถิ่นและภาษาไทยกลางและเป็นผู้ที่พูดภาษาไทยกลางได้ชัดเจนถูกต้อง เด็กสามารถเรียนรู้ได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สอง ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกพูดคำ ที่ต้องการให้เรียนรู้บ่อยๆ เพื่อเป็นการฝึกซ้ำๆ และฟังเด็กพูดหรือเล่าเรื่องด้วยความสนใจและเอาใจใส่ เมื่อเด็กพูดคำและประโยคภาษาไทยกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ มิลส์ และมิลส์ (Mills and Mills, 1993 อ้างถึงใน ทิพากร วงศ์ปลั่ง 2539: 39) ได้กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดีต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่เหมาะสมอันได้แก่ การได้รับความเห็นอกเห็นใจ การเข้าใจภูมิหลังด้านภาษาและวัฒนธรรมของเด็ก การได้รับการเอาใจใส่จากครู เพื่อน และพ่อแม่ การมีโอกาสได้พูดคุยสนทนาด้วยภาษาแม่ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย และเรียนรู้คำซ้ำๆ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม การให้ความรัก ความอบอุ่นเป็นอันเอง ยอมรับความสามารถของเด็กแต่ละคน โดยเฉพาะการสื่อสารด้วยภาษาไทยกลาง เมื่อเด็กพูดคำได้ถูกต้องและพูดประโยค

ได้ถูกต้อง ครูและเพื่อนให้คำชมเชยด้วยการกล่าวชื่นชมปรบมือ ทำให้เด็กกล้าที่จะแสดงออกด้วยการเสนอตัวเองพูดคำศัพท์และแสดงท่าทางประกอบคำ และพูดประโยคจากภาพหรือนำเสนอผลงานของตนเองด้วยความชื่นชม ช่วยให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน ไม่เครียด เด็กทุกคนฟังนิทานอย่างสนใจและร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น เด็กทุกคนได้แสดงออก ได้พูดคำศัพท์ ได้แสดงท่าทางและทำงานเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่และรายบุคคล เด็กได้มีโอกาสพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลางซึ่งมีองค์ประกอบใคร ทำอะไร และพูดเล่าเรื่องจากเกมภาพตัดต่อ ตอบปริศนาคำทาย เล่าเรื่องย้อนกลับเป็นภาษาไทยกลาง พร้อมทั้งตอบคำถามเป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ธนียา อานะสุข (2541 : 47) ที่ได้เสนอ แนวทางการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางว่า เด็กจะต้องมีโอกาสได้พูดเป็นประโยค เล่นเกมทางภาษา ได้ตอบคำถาม เป็นภาษาไทยกลาง จึงจะทำให้เด็กพูดภาษาไทยกลางได้ดี

นอกจากนี้ นิทานยังมีคุณค่าต่อเด็ก สังเกตได้จาก เมื่อเด็กได้ฟังนิทานแล้ว เด็กมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น เด็กที่มีสมาธิสั้น นิทานสามารถยึดความสนใจของเด็กได้นานขึ้น เด็กที่ไม่ร่วมกิจกรรมกลุ่มกลับหันมาร่วมกิจกรรม ต้องการให้เพื่อนยอมรับทำงานในกลุ่ม และกระตือรือร้นทำงานแข่งกับเวลา และฟังคำสั่งรู้เรื่องมากขึ้น เด็กที่ดื้อหยดคือต้องการพูดสื่อสารเป็นภาษาไทยกลาง เด็กที่ไม่ชอบอยู่ในชั้นเรียนกลับเข้ามาร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเพื่อน อย่างมีความสุข เด็กที่ไม่พูดไม่คุยกับเพื่อนและคนอื่นๆ ซึ่งเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่นและภาษาไทยกลาง สามารถพูดสื่อสารกับครูได้ดีขึ้น สามารถแยกแยะภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นได้ดี สังเกตจากเมื่อเพื่อนพูดภาษาถิ่นปะปนภาษาไทยกลาง เด็กจะท้วงติงให้คำแนะนำเพื่อนทันที ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า นิทานสองภาษาส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมด้านต่างๆ ในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้าน โนนสัง วิทยาคาร เด็กมีทักษะในการพูดภาษาไทยกลางสื่อสารกับครูได้ดีขึ้น เด็กมีความเชื่อมั่นในการพูด มีความกระตือรือร้นอยากเล่านิทานเป็นภาษาไทยกลางให้เพื่อนฟัง โดยการเสนอตัวเป็นตัวแทนกลุ่มหรือยกมือขึ้นตอบคำถามหลังจากฟังนิทาน ดังคำกล่าวของ ดวงเดือน แจ็งสว่าง (2542: 15-20) ที่กล่าวว่า นิทานจุดประกายความคิดและสร้างประสบการณ์ทางภาษาให้เด็กได้มีประสบการณ์ทางภาษาที่สนุกสนาน

3. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตลอดจนเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยต่อไปดังนี้

1) ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรนำนิทานสองภาษาไปใช้เล่านิทานให้เด็กฟังเป็นประจำ

1.2 ครูที่จะเล่านิทานสองภาษาตามคู่มือการจัดกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ต้องพูดได้ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาถิ่น เพื่อให้สามารถเล่านิทาน และอธิบายความหมายของคำในนิทานที่เด็กไม่เข้าใจได้

1.3 ครูต้องฝึกการเล่านิทานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดแทรกคำที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เข้ากับเนื้อหานิทาน

1.4 ครูต้องจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นกันเองไม่เครียด ให้เด็กได้มีส่วนร่วมทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ได้แสดงออกทุกคน พร้อมทั้งให้คำชมเชย

1.5 หลังเล่านิทาน ต้องมีกิจกรรมทางภาษาให้เด็กได้ เล่น ได้ปฏิบัติร่วมกัน

2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง โดยใช้กิจกรรมอื่น เช่น คำคล้องจอง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลาง โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานใช้สื่อประกอบการแสดงท่าทาง โดยไม่ต้องแปลเป็นภาษาแม่

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานที่มีต่อตัวแปรอื่น เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2532) คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2532 (อายุ 3 – 6 ปี)
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรมวิชาการ (2546) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อายุ 3 – 5 ปี)
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กมลรัตน์ คนองเดช (2540) รายงานการวิจัยการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อการออกเสียงของ
เด็กสองภาษาระดับอนุบาล 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ภาควิชาอนุบาลศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏยะลา
——— (2542) พัฒนาการทางภาษากับการสอนภาษาเด็กต่างวัฒนธรรม พิมพ์ครั้งที่ 2
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏยะลา
- กัลยาณีวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (2475) แปลเรียบเรียง นิทานสำหรับเด็กเล่ม 3
เรื่อง ทำไมไม่สุนัขจึงจอกจึงมีหางสีขาว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและ
บุคลากรทางการศึกษา
- กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541) “การเล่านิทาน” วารสารการศึกษาปฐมวัย 2 (18) (เมษายน)
หน้า 10 -19
- กุลวรา ชูพงษ์ไพโรจน์ และ ชาตรี ศรีพลแผ้ว (2552) กระจ่างน้อยแสนชวนบนดวงจันทร์
กรุงเทพมหานคร แสบปีคิดส์
- เกียรติวรรณอมตยกุล (2536) การพูดวาทศิลป์ กรุงเทพมหานคร ทีพีปรีนท์
- เกริกยูนพันธ์ (2539) การเล่านิทาน มพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์
——— (2543) การเล่านิทาน พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์(2540) “นักเล่านิทานสร้างนักอ่าน” สารพัฒนาหลักสูตร 10 (130) (กรกฎาคม-
กันยายน)หน้า 44 -47
- เครือ ลานอิน (2549) การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบบทบาทสมมุติที่มีผล
ต่อความสามารถ ภาษาไทย ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ภาษากะเหรี่ยง วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- จิราพร ปั่นทอง (2550) ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่า
นิทานประกอบหุ่นมือ วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จิตต์ โชติอุทัย (2535) การสอนฟังพูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองแบบบูรณาการสำหรับผู้เริ่มพูด
ภาษามลายู สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา ที่ 12
- ฉวีวรรณสุขช่วย (2530) ผลของการเรียนโดยรวมและโดยแยกต่อการเรียนรู้คำกลายของนักเรียนสอง
ภาษาที่มีต่อความพร้อมที่ต่างกัน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- เชรียา ใจแผ้ว (2532) ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูยะลา
- ไชยศักดิ์ กุลาม (2547) ผลการร้องเพลงเด็กที่มีต่อความสามารถในการพูดภาษาไทยของเด็กไทย
มุสลิมโรงเรียนบ้านพอเม็ง จังหวัดยะลา วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดำรงศักดิ์ บุญผู้เขียน และธราทิพย์ สมบัติแก้ว (2552) แมวยายปิ้งกรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
คันทันยาล สารี (2549) ผลของการสอนเพลงสองภาษาที่มีต่อการเรียนรู้โน้ตสั้นคำของเด็กปฐมวัยที่
ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2542) การแก้ไขการพูดไม่ชัด กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- ดวงเดือน แจ่มสว่าง (2542) นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา
- เดชนิชาวลิต (2550) นิทานพื้นบ้านภาคตะวันออก – อีสาน กรุงเทพมหานคร ภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ทิพากร วงศ์ปลั่ง (2539) การศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของครูให้แก่เด็กพูดภาษาถิ่น
เขมร ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตการศึกษาปฐมวัยบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธนิยาอานะสุข (2541) การศึกษาการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยตามแนวการ
สอนแบบรับภาษาที่สองสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นฤมล จิวแพ (2549) ผลการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อของเด็กปฐมวัย
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- นฤมล เนียมหอม และคณะ (2549)การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษาในประมวล
 ชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 10 หน้า 10- 15 ถึง 10 -50
 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นัสนรินทร์บารู (2542)การศึกษาผลของการใช้ภาษาถิ่นประกอบการสอนโจทย์ปัญหาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2ในจังหวัดปัตตานี
 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ แนวคิดและวิธีการ ภาควิชาพื้นฐาน
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- เบญจมาศ พระธานี (2538) ความผิดปกติการพูดและภาษา ภาควิชาโสต ศอ นาสิก
 และลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปานิสรา ปาลาส(2550) การใช้กิจกรรมการเล่นิทานเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมความจริงใน
 เด็กอนุบาล วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปิติพร วทาทิยากร (2546) เบ้มีแมวใหญ่อ้อยแมวเล็ก กรุงเทพมหานคร แปลนพรัตน์ตั้ง
 _____ (2552) ลูกหมูจี่หวง กรุงเทพมหานครซีเอ็ด
- ปุษยวีร์ อนุชา และนวรรตน์ สีหอุไร (2545) ตูบต๊ับกับดวงดาว กรุงเทพมหานครซีเอ็ด
- ประเมษฐ์มณีแนม(2534) ผลของวิธีสอนของเลนฮาร์ทและกรีโนกับวิธีสอนของสสวท. และ
 ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่พูดสองภาษา
 และภาษาเดียว ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ วิทยานิพนธ์ปริญญา
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 อัดสำเนา
- ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชีวิน วิสาสะ (2553) เล่านิทานอย่างไรให้สนุกกรุงเทพมหานคร
 แพรวเพื่อนเด็ก

- ปัจฉิมาพร อปการัตน์ (2540) การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยใช้นิทาน
พื้นบ้านอีสานเป็นสื่อในการสอนอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
อุดรธานีพิทยาคม วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและ
การสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พัชรี ผลโยธิน (2540) การสอนภาษาแบบธรรมชาติ เอกสารประกอบการอบรมโครงการพัฒนานัก
บริหารและผู้จัดการศึกษาระดับสูง (การศึกษาปฐมวัย) วันที่ 26 มกราคม 2540 อัด
สำเนา
- _____ (2551) รวมนวัตกรรมการทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สาราเด็ก
- พิชญาดา ธาตุอินจันทร์ (2550) การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พินทิพย์ ทวยเจริญ(2533)ภาษาและภาษาศาสตร์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- _____ (2536) ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร เอ็กเพรสมีเดีย
- พราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2541) ปฐมวัยศึกษากิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการ
และการเรียนรู้คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพโรพรรณอินทนิล(2534) เทคนิคการเล่านิทาน กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____ (2544) การส่งเสริมการอ่านกรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- พรทิพย์ วินโกมินทร์ (2542) นิทานและหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัยคณะวิชาครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย
- มนฤดี ทองกลอย (2255) กุ้งกิ้งไปตลาด กรุงเทพมหานครแฮปปี้คิดส์
- ยุวดีเทียรประสิทธิ์ (2536) การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ □ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- รำพล แก้วงาม (2547) ลูกไก่แสนกล กรุงเทพมหานคร ชมรมเด็ก
- รัชณี ศรีไพรวรรณ (2534) การเล่านิทานและการเล่าเรื่อง กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- รัศมี ดันเจริญ(2546) เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- แรมสมร อยู่สถาพร (2534) หลักสูตรประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

- (2535) แนวโน้มในการจัดการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาในกิจกรรมและสื่อ
การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- (2538) “การเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก” ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ
นางมณฑา อยู่สถาพร ม.ป.ท.
เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป (2552) เจ้าหมื่นหุหาญ กรุงเทพมหานคร แสบปีคิดส์
ลำไย บัวพิทักษ์ (2542) การใช้นิทานพื้นบ้านอีสานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่งและ โรงเรียน
บ้านโนนโพธิ์ จังหวัดชัยภูมิวิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ล้วน สายยศ (2536) หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ศึกษาพร
ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2538) เทคนิคการวิจัยทางการศึกษาพิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สุ
วีริยาสาน์
- (2540) สถิติวิทยาทางการวิจัยพิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์
- วินัยตะสติด (2536) คู่มือครู กลวิธีในการแก้ปัญหาการเรียนรู้อาษาที่สองของเด็กระดับก่อน
ประถมศึกษา บัดตานี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี อัดสำเนา
วิไล มาศจรัส (2545) เทคนิคการเขียนการเล่านิทานสำหรับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์มิติใหม่
- วันเนาะซ์ ยูเด็น (2542) นิทานคือชีวิต กรุงเทพมหานคร องค์การคำครุสภา
- วันเพ็ญ เดียวสมคิด (2545) การศึกษาการสอนภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต การประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิริมาศ แก้วเจริญวงศ์ (2541) สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชนภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541) พัฒนาการทางด้านภาษา กรุงเทพมหานคร บรรณ
กิจเทรดดิ้ง

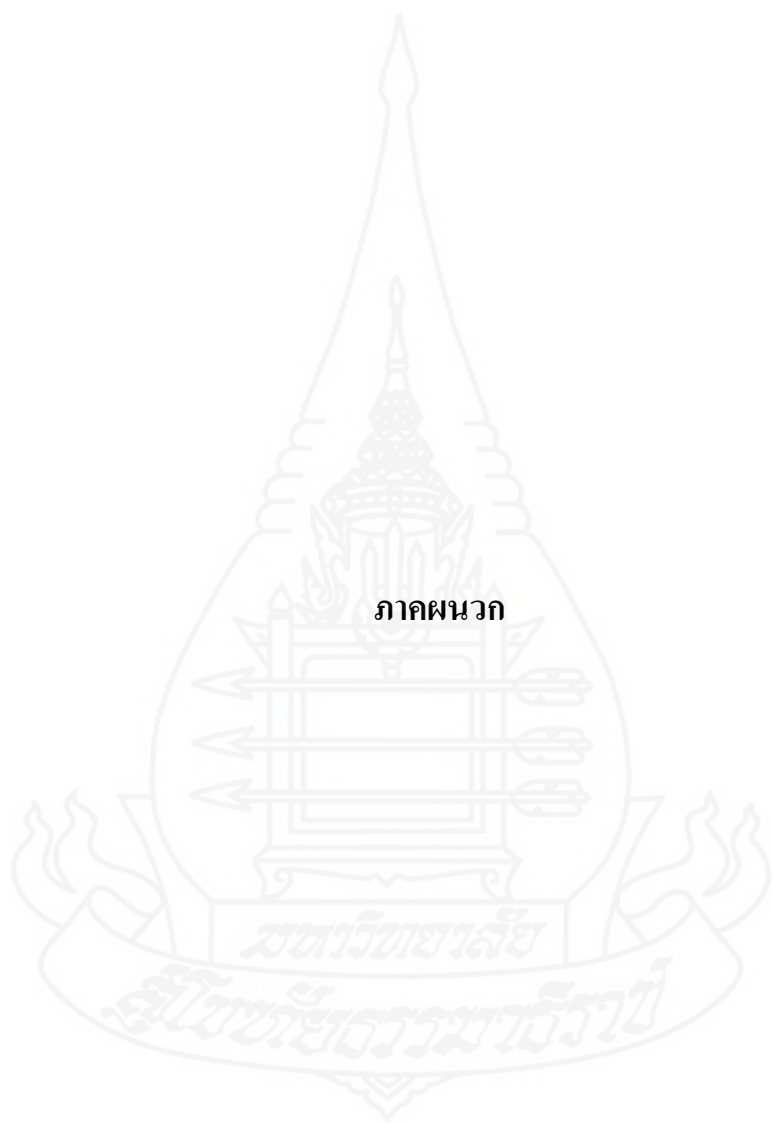

- ศรีสุดา ธิติโสภี (2545) การเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานด้วยวิธีตอบคำถาม และวิธีการเล่นบทบาทสมมุติที่มีต่อความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศรีเรื่อนแก้วกังวาน (2545) จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร
ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ โรงเรียนพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุจริต เพียรชอบ (2531) การพัฒนาการสอนภาษาไทยเอกสารการสอนวิชา 414630 โครงการ
พัฒนาการเรียนการสอนร่วมกับโครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภาภรณ์ มาละโรจน์ (2544) การศึกษาเปรียบเทียบความคิดรวบยอดทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่
เรียน กับครูที่ใช้ภาษาไทยกลางควบคู่ภาษาถิ่นวิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล (2537) วิธีสอนภาษาอังกฤษกรุงเทพมหานครสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สุรสิทธิ์ ถิตย์บุญครอง (2549) การพัฒนาทักษะด้านการพูดภาษาไทยกลางสำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- เสาวลักษณ์สมวงษ์(2545)ผลของการใช้กิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาที่มีต่อความสามารถในการใช้
ภาษาไทยของเด็กวัยอนุบาลที่ใช้ภาษามลายูเป็นภาษาที่หนึ่งวิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษปฐมวัยบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสาร์วัน อินวงศ์ (2548) การใช้คาราโอเกะเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กไทยใหญ่
ระดับปฐมวัย การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขตที่ 12 (2551) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้
สำนักบริหารและยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 12ยะลา
- สันหพัฒน์อรุณธารี (2542) นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย โปรแกรมวิชาการศึกษปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต
- สายฝัน ชีมาพร ธีระรมย์ (2552) อิบโปโปเตมัสกันแดง กรุงเทพมหานครซีเอ็ด
- สายสวัสดิ์ วิทยากัก (2539) การใช้ชุดกิจกรรมทางภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาของนักเรียน
ชาวเขาในระดับปฐมวัย วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัย
ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- สมใจ บุญอุรพีภิญโญ (2539) นิทานสำหรับคุณหนู วารสารศึกษาศาสตร์ 20 (1)(ตุลาคม)
หน้า7-10
- สมทรง บุรุษพัฒน์ (2543) ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล
- สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542) นิทาน: ความสำคัญและประโยชน์ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้าน
จอมบึงราชบุรี
- หรรษา นิลวิเชียร (2535) ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- อนงค์ วรพันธ์ (2545) การศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการทำสมุดเล่มเล็ก วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อรวรรณ วงศ์คำ (2542) การพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มการเรียนรู้สองภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ทางการพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือ ของเด็กอนุบาล วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(อัคราเสนา)
- American Speech Language Hearing Associatiom (ASHA). (2009) Noise and HearingLoss.
Retrieved onDeccember 15,2009
from<http://www.ashaorg/pubic/hearing/disorders/noise.htm>
- Clark , E.V. (1977). Psychology and Language : An Introduction to Psycholinguistics.
New York: McGraw - Hill.
- Clore, - G.L. and M.B. Robert. (1978). “The Effects of Children’s Stories on Behavior and
Attitudes Modeling and Vicarious Role Playing.” Resources in Education. 13 (156)
(April) pp. 6
- Dixson, David., Jame Johnson, and Eli Salts. (1977). Training Disadvantage Preschoolers
on Various Fantasy Activities : Effective Cognitive Functioning and Impulse Control.
Child Development.48 (June) pp. 367 – 379 .
- Fridman, H.S. & Seely , T.R . (1976). Health Psychology. New Jersey: Prentice Hall.
Hoffman, Charlotte.(1991).An Introduction to Bilingualism. Singapore: Longman.
- Konrad, M. (1989).Will Corpus Linguistic Revolutionize Grammar Teaching in the 21t Century
?. TESOL Quarterly. 34 (2) pp. 548 – 560.

- Lavatelli, C.S., J.M. Water, and K.Theodore. (1970). Elementary School Curriculum. New York:Holt, Rinehart and Winston.
- Miller,George A. (1951). Diagnosis and Correction of Reading Difficulties in Secondary SchoolStudents. New York : Center for Applied Research in Education. Inc.
- McCarthy,Bernice. (1954). A Tale of Four Learners.Educational Leadership.54(6) pp. 46-51.
- McConnell,Beverly Brown. (1980) Effectiveness of Individualism Bilingual Instruction for Migrant Student. Dissertation Abstracts. 5 (November), 1977 -A
- Nelson, Gayle L. (1977). A Student Centered Approach.English Teaching Forum.22 (4) Octoberpp 2 – 5.
- Simpson,T. (1988) Characteristic of Oral Language Use by Selected Four – Year Old in Story .Retellings. Dissertation, (Ph.D.), University of Missouri – Columbia.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางกอบกมล ทบบัณฑิต

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จังหวัดศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ - เคยเป็นครูสอนปฐมวัยเป็นเวลา 16 ปี
เป็นศึกษานิเทศก์รับผิดชอบฝ่ายปฐมวัย 2535 - ปัจจุบัน

2. ชื่อ นายกว้าง ผลสุข

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท กสม. วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ครูผู้สอนระดับอนุบาล 1-2 เป็นเวลา 22 ปี

3. ชื่อ นางนิตยา แข่งขัน

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
วุฒิการศึกษา ปริญญาโท กสม. วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ - อาจารย์สอนโปรแกรมปฐมวัยศึกษา (เอกปฐมวัย)

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรมการเล่าิทานสองภาษา

แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00-10.25 น.

ครั้งที่ 1

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากนิทานได้
2. พูดย่อที่กำหนดให้เป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็ก เกี่ยวกับตลาด และให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับตลาด
2. ครูบอกเด็กว่าวันนี้เราจะไปตลาดกับเพื่อนของเราชื่อว่ากุงกิง ดูซิว่าในตลาดที่เพื่อนของเราไปมีอะไรขายบ้าง

ขั้นการสอน

3. ครูเล่านิทานกุงกิงไปตลาด โดยใช้รูปแบบการเล่านิทานประกอบสื่อของจริงและสื่อสมมุติ เช่น ตลาด ตะกร้า น้อยหน้า ปลาช่อน รองเท้า เป็นภาษาไทยกลาง แล้วแปลเป็นภาษาถิ่นในบางคำที่เด็กไม่เข้าใจ และ นำคำที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ภาษาไทยกลาง เพิ่มเติมในเนื้อหาของนิทาน

4. เมื่อฟังนิทานจบ เด็กตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดังนี้
  - ทำไมแม่ต้องเขียนรายการของที่ซื้อก่อนไปตลาด
  - กุงกิงถือตะกร้าไปเพื่ออะไร
  - ถ้าเด็กไปจ่ายตลาดจะถือตะกร้าไปหรือไม่ เพราะอะไร
  - ทำไมกุงกิงจึงซื้อรองเท้าใหม่

5. แบ่งเด็กเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เล่นเกมซื้อของในตลาด ตามคำสั่ง โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาสิ่งของตามชื่อที่ครูบอก เช่น ตะกร้า น้อยหน้า รองเท้า ปลาช่อน โดยครูเตรียมไว้ตามมุมต่างๆ) กลุ่มที่หาของได้ครบให้นั่งรวมกันเป็นกลุ่ม แล้วให้ตัวแทนของกลุ่มบอกชื่อสิ่งของเป็นภาษาไทยกลางพร้อมยกสิ่งของให้เพื่อนดู ถ้ากลุ่มใดที่เรียกชื่อสิ่งของ ไม่ถูกต้องให้กลุ่มอื่นช่วยบอกชื่อให้ถูกต้อง

6. ให้อาสาสมัครดูภาพที่ครูเตรียมไว้เช่น คนวิ่ง คนถือตะกร้า คนใส่รองเท้า แล้วแสดงท่าทางให้เพื่อนทายเป็นภาษาไทยกลาง เมื่อทายเสร็จเฉลยคำตอบโดยให้เพื่อนดูภาพ

ขั้นสรุป

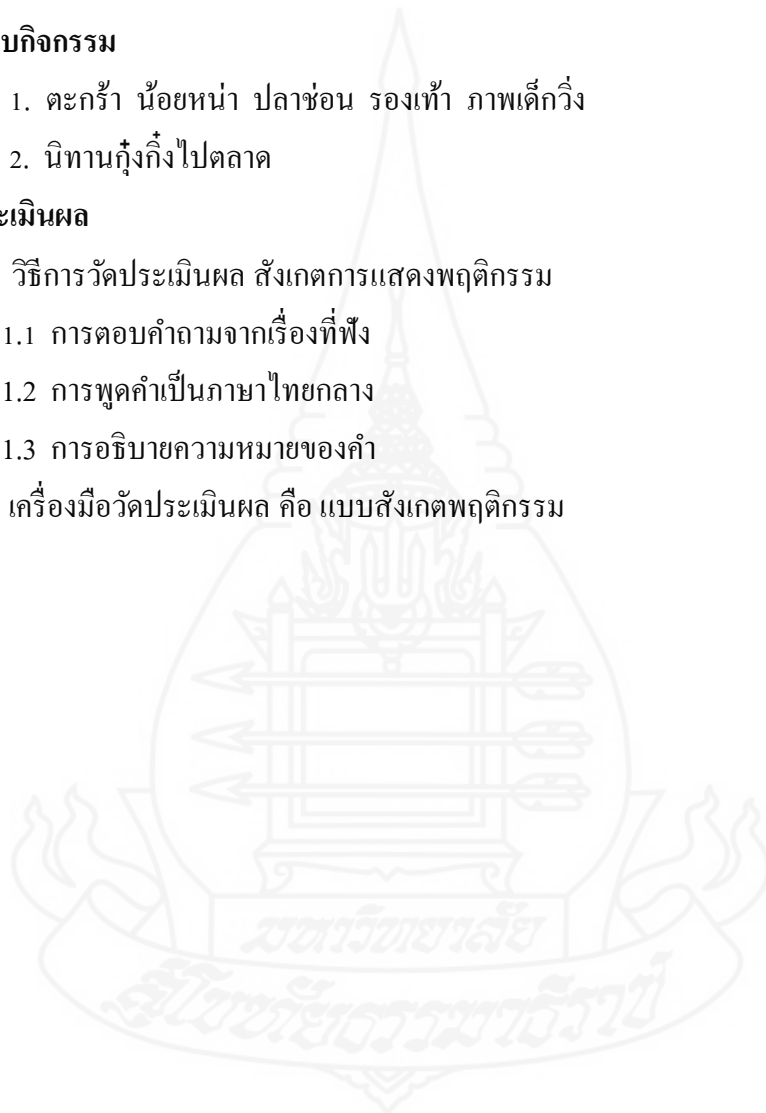
7. เด็กและครูร่วมกันสรุปว่า วันนี้เด็กเรียนรู้ภาษาไทยกลางคำว่า ตะกร้า คือ กะต๋าน้อยหน้า คือ บักเจียบ ปลาช่อน คือ ปลาช่อ รongเท้า คือ เกียบ วิ่ง คือ แห่ล่น ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำภาษาไทยกลาง เด็กๆ ควรที่ใช้พูดกับครูและกับคนอื่นๆ ที่โรงเรียน เมื่ออยู่ที่บ้านเด็กๆ อาจใช้ภาษาถิ่นของนักเรียนได้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ตะกร้า น้อยหน้า ปลาช่อน รongเท้า ภาพเด็กวิ่ง
2. นิทานกู่กึ่งไปตลาด

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตการแสดงพฤติกรรม
  - 1.1 การตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำเป็นภาษาไทยกลาง
  - 1.3 การอธิบายความหมายของคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 2

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลางได้
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลางได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับนิทานกึ่งกึ่งไปตลาด และถามเด็กว่าใครจำได้บ้างว่ากึ่งกึ่งซื้ออะไรบ้าง เด็กตอบเป็นรายบุคคล
2. ครูให้อาสาสมัครออกมาเล่านิทานกึ่งกึ่งไปตลาดให้เพื่อนฟังตั้งแต่ต้นจนจบ โดยให้เพื่อนๆ ช่วยเล่าบางตอนที่เด็กจำไม่ได้

ขั้นการสอน

3. เด็กดูภาพคนถือตะกร้า ภาพคนจับปลาช่อน ภาพคนถือน้อยหน้า ภาพคนใส่รองเท้านักวิ่ง แล้วให้อาสาสมัครเลือกภาพ พูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง ว่า ใคร กำลังทำอะไร ถ้าเด็กพูดไม่เป็นประโยคให้เพื่อนช่วยพูดให้เป็นประโยค โดยครูให้การเสริมแรง
4. เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รับผิดชอบบางตอนในนิทานร่วมกันเล่าเรื่องจากภาพ แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปการพูดเป็นประโยคและพูดเล่าเรื่องจากภาพ โดยตอบคำถามจากภาพว่า ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน

สื่อการจัดกิจกรรม

1. ภาพ คนถือตะกร้า คนจับปลาช่อน คนถือน้อยหน้า คนใส่รองเท้านักวิ่ง
2. ภาพนิทานบางตอนหน้าที่ 5,7, 9 ,13

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตการแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่องจากภาพ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

นิทานเรื่องกึ่งกึ่งไปตลาด

เรื่อง มนฤดี ทองกลอย

ภาพ ชาตรี ศรีพลแผ้ว

ครูจัดเด็กให้นั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งเก้าอี้ในระดับที่เด็กมองเห็นครู

เริ่มเรื่อง : นักเรียนดูภาพตลาดและภาพสื่อที่ครูนำมา ครูแนะนำตัวละครในเรื่อง ครูพูดเสียงกุ่มกึ่ง “กุ่มกึ่งกำลังเล่นกับพื้หมี พื้หมี กินขนมที่กุ่มกึ่งทำไหมคะ” (ครูพูดเสียงกุ่มกึ่งกำลังเล่นขายของกับพื้หมี)

แม่: กุ่มกึ่ง กุ่มกึ่ง ๆ อยู่ไหนลูก (ครูพูดเสียงแม่)

กุ่มกึ่ง : “อยู่ที่นี่เล่นกับพื้หมีอยู่”

แม่: กุ่มกึ่งไปตลาดกับแม่ไหมลูก (ครูพูดเป็นเสียงแม่) ถ้าจะไปลูกถือตะกร้า (กะต่า) มาด้วยนะ กุ่มกึ่งยืมร่า ธิบว้าง (ແຫ່ລ່ນ) เข้าไปเตรียมตะกร้าที่แม่บอก

กุ่มกึ่ง: ค่ะแม่ (ครูพูดเป็นเสียงกุ่มกึ่ง) กุ่มกึ่งเดินไป พูดไปว่า “ตะกร้า ตะกร้า อยู่ไหนเอ่ย”

กุ่มกึ่งเดินเข้าไปในครัว แล้วถามแม่ว่า “ตะกร้าแบบนี้ใช่ไหมแม่” (ครูยกตะกร้าขึ้นให้เด็กดู)

แม่: “จะลูก เดียวแม่จดรายการสิ่งของที่จะต้องซื้อ ก่อนนะ” (ครูพูดเสียงแม่)

ณ ที่ตลาด แม่ถือตะกร้า กุ่มกึ่งก็ถือตะกร้า

กุ่มกึ่ง: แม่ขาในตลาดมีของขายเยอะจังเลยนะแม่

แม่: ใช่สิลูก เขาจะนำอาหารมาขายที่นี่และจัดไว้เป็นอย่างไรด้วยนะ

กุ่มกึ่ง: ในตลาดมีอะไรบ้างแม่ (ครูทำเสียงกุ่มกึ่ง)

แม่: มีของจำพวกอาหารจะลูก ถ้าเราต้องการซื้ออาหารเราต้องมาที่ตลาด (ครูพูดเสียงแม่)

กุ่มกึ่ง: ดีใจจังหนูจะได้รู้จักอาหาร แม่ขานั่นเป็นอาหารจำพวกปลาแม่ หนูอยากดูปลาจังเลย แม่พาหนูไปดูหน่อยนะคะ (ครูพูดเสียงกุ่มกึ่ง)

แม่: ไปสิลูก (ครูพูดเสียงแม่)

กุ่มกึ่ง: โอ้โฮ มีปลาช่อน (ปลาช่อ) ปลาตะเพียน เหมือนกับที่ลุงข้างบ้านมาขายให้เราด้วยนะแม่

กุ่มกึ่งกับแม่เดินดูตลาดไปเรื่อย ๆ

แม่: เราต้องเลือกซื้อปลาที่เหงือกสด ตาใส ๆ จึงจะเป็นปลาที่สด และไม่มีกลิ่นเหม็นนะลูก” (ครูทำเสียงแม่พูด) แม่พากุ่มกึ่งเดินไปที่แม่ค้าขายผลไม้

กุ่มกึ่ง: แม่ขาหนูช่วยแม่เลือกผลไม้แม่ และบอกแม่ว่า หนูชอบน้อยหน้า (บักเขียว) หนูจะซื้อน้อยหน้านะแม่ ต่อจากนั้นกุ่มกึ่งและแม่เดิน ไปที่แม่ค้าขายเนื้อสัตว์

แม่: กุ่มกึ่งเราต้อง เลือกซื้อเนื้อสด สีไม่คล้ำ เนื้อนุ่ม กดแล้วไม่บวม จึงจะปลอดภัย หลังจากนั้นแม่ชวนกุ่มกึ่งไปซื้อ เครื่องปรุงรส คุณแม่ซื้อเครื่องปรุงรสหลายอย่าง เช่นน้ำปลา น้ำตาล กะปิ พริกไทย ผงขมิ้น มีทั้งไข่นกกระทา ไข่เป็ด และ ไข่ไก่

แม่: กุ้งกิ้ง “ซื้อไข่ต้องคอยระวังเพราะไข่เปลือกบางจะแตกได้ง่าย” ได้ของครบตามต้องการ
แม่และกุ้งกิ้งซื้อ ไอศกรีมรับประทานก่อนกลับบ้าน กุ้งกิ้งดีใจได้รับประทาน ไอศกรีมหลายรส
ในขณะที่กุ้งกิ้งกับแม่จะเดินกลับบ้านสายรองเท้า (เกิบ) กุ้งกิ้งขาด

กุ้งกิ้ง : แม่ขา รองเท้าหลุด

แม่ : เดี่ยวแม่จะพาหนูไปซื้อรองเท้าที่ร้านขายรองเท้าข้างหน้า กุ้งกิ้งเลือกรองเท้าคูใหม่ที่ดูใจ
ที่สุด เมื่อกุ้งกิ้ง ได้รองเท้าคูใหม่แล้ว จึงเดินทางกลับบ้านและช่วยแม่ทำกับข้าว

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาสอน

คำว่า ตะกร้า น้อยหน้า ปลาช่อน รองเท้า ระวัง

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น
ครั้งที่ 3

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดคำจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งบนเก้าอี้ในระดับที่เหมาะสมกับสายตาเด็ก
2. ครูบอกเด็กว่าจะเล่านิทานประกอบหุ่นให้ฟัง

ขั้นการสอน

3. ครูแนะนำตัวละครในนิทาน โดยมีหุ่นแม่ไก่ ลูกไก่ สุนัขจิ้งจอก และสอบถามเด็กว่าเคยเห็นสัตว์เหล่านี้หรือไม่ เด็กยกมือตอบเป็นรายบุคคล
4. ครูบอกชื่อนิทานที่จะเล่าให้เด็กฟัง เรื่อง ลูกไก่แสนกล แต่งโดย ราพูล แก้วงาม เขียนภาพโดย สมชาย เวชวิทย์
5. ครูเล่านิทานประกอบหุ่น โดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ
6. เมื่อเด็กฟังนิทานจบ เด็กตอบคำถามจากเรื่อง
  - ทำไมลูกไก่จึงพาสุนัขจิ้งจอกเดินไปที่สะพาน
  - เหตุใดสุนัขจิ้งจอกจึงไม่ว่ายน้ำ
  - ถ้าเด็กเห็นตะขาบเด็กจะอย่างไร
  - ถ้าแม่ของเด็กไม่สบายจะอย่างไร
7. อาสาสมัครเลือกภาพตัวหนอน สะพาน ตะขาบ คนกำลังว่ายน้ำ แล้วพูดเป็นภาษาไทยกลาง
8. เด็กเล่นเกมกระซิบ โดยนั่งเป็นแถวตอนลึก คนแรกหยิบบัตรภาพแล้วกระซิบบอกเพื่อนในแถวของตน คนสุดท้ายแสดงท่าทางให้สมาชิกแถวอื่นทาย กลุ่มที่แสดงร่วมกันเฉลยคำตอบเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

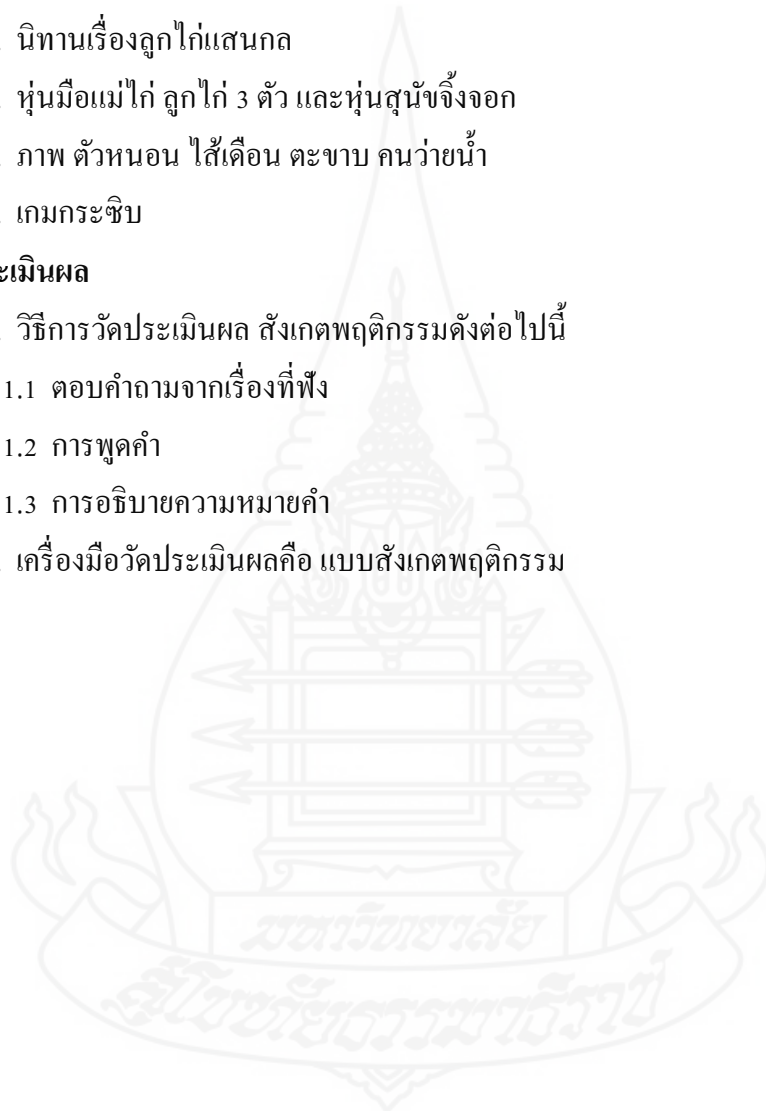
9. รับอาสาสมัครครั้งละ 2 คน คนที่ 1 เลือกภาพที่ครูเตรียมไว้ คนที่ 2 ทำท่าทางให้สอดคล้องกับภาพ คนอื่นพูดเป็นภาษาไทยกลาง จากคำต่อไปนี้คือ ตัวนอน ไม้เดือน ตะขบ ว่ายนํ้า

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่องลูกไก่แสนกล
2. หุ่นมือแม่ไก่ ลูกไก่ 3 ตัว และหุ่นสุนัขจิ้งจอก
3. ภาพ ตัวนอน ไม้เดือน ตะขบ คนว่ายนํ้า
4. เกมกระชิบ

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำ
  - 1.3 การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผลคือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น
 ครั้งที่ 4

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กตอบปริศนาคำทาย อะไรเอ่ย สองตีนเดินมาหลังคามุงจาก (ไก่)
2. ครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กได้รับฟังเมื่อวันก่อน ให้อาสาสมัครเล่านิทาน

ขั้นการสอน

3. ครูถามเด็กว่า เด็กชอบตัวละครใดบ้างในนิทาน ขออาสาสมัคร 2 คน ให้คนแรกออกมาแสดงท่าทางตัวละครที่ตนชอบ และให้อาสาสมัครคนที่สอง เดาจากท่าทางการแสดงของคนแรก แล้วตอบว่า ใคร กำลังทำอะไร เป็นภาษาไทยกลาง
4. ให้เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน วาดภาพเกี่ยวกับเรื่องราวลูกไก่แสนกลตอนที่เด็กชอบ แล้วส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนฟังเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปโดยการพูดเป็นประโยคและเล่าเรื่องจากภาพที่ครูกำหนด
  - ให้ที่เด็กพูดเป็นประโยคว่า ใคร กำลังทำอะไร จากภาพสุนัขจิ้งจอกกำลังอุ้มแม่ไก่
  - ให้ที่เด็กพูดเล่าเรื่องราวว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน จากภาพแม่ไก่กำลังพาลูกไปหาอาหารในป่า

ป่า

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย
2. ภาพบางตอนในนิทาน สุนัขจิ้งจอกกำลังอุ้มแม่ไก่ ภาพแม่ไก่พาลูกไปหาอาหารในป่า

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่องจากภาพ
2. เครื่องมือวัดประเมินผลคือ แบบสังเกตพฤติกรรม

นิทานเรื่องลูกไก่แสนกล

รำพล แก้วงาม เรื่อง

สมชาย เวชวิทย์ ภาพ

ณ ป่าแห่งหนึ่ง มีแม่ไก่และลูกไก่ สามตัวอาศัยอยู่อย่างมีความสุข ผู้เล่าขานหุ่นแม่ไก่ และลูกไก่ 3 ตัว ตัวที่หนึ่งแนะนำตัว : หนูชื่อปุ๋ยค่ะ

ตัวที่สองแนะนำตัว : หนูชื่อแป๊ะ ค่ะ

ตัวที่สามแนะนำตัว : หนูชื่อแป้วค่ะ (ครูยกหุ่นลูกไก่ครั้งละตัวพร้อมกับทำเสียงต่างกัน)

แม่ไก่ : มาลูกมาแม่จะพาหนูไปหาอาหารกินทางโน้น (ครูทำเสียงเป็นแม่ไก่ยกหุ่นมือทำท่าเรียกลูกๆ) ก๊ิก ก๊ิก หุ่นลูกไก่อีกสามตัววิ่งตามหลังแม่ไปอย่างมีความสุข

ปุ๋ย : แม่จ๋าหนูเจอตัวหนอน (แมงบั้ง) สีเขียวกำลังไต่บนใบไม้

แม่ : มันเป็นอาหารของเราละลูก

แป๊ะ : ตัวแบบนี้กินได้ไหมแม่

แม่ : กินได้ลูกเขาเรียกว่าไส้เดือน (จ๊กะเดือน)

แป้ว : แม่จ๋าตัวนี้เขาเรียกว่าตัวอะไรคะแม่

แม่ : ลูกจ๋าอย่าไปใกล้มันนะตัวอันตรายเดี๋ยวมันจะตอยหนูนะ เขาเรียกว่า ตะขาบ (จ๊กะเข็บ)

ทั้งแม่ไก่และลูกไก่อยู่อย่างมีความสุข อยู่ต่อมาวันหนึ่ง

แม่ไก่ : (ครูทำหุ่นก้มหน้าลงทำท่าหงอยเหงา) ลูกจ๋าแม่ไม่สบาย แม่ปวดหัว ตัวร้อนคงไปหาอาหารกับลูกๆ ไม่ได้แล้วละ ครูทำท่าหุ่นคอดก

ลูกไก่สามตัว ปรีกษากัน

ที่ปุ๋ย : เราจะพาแม่ไปรักษาที่ไหนดี หนูสงสาร แม่จังเลย (ครูทำเสียงลูกไก่พูดกัน) ขณะนั้นก็มี

สุนัขจิ้งจอกเดินผ่านมา มันแอบดู แม่ไก่และลูกไก่หลังพุ่มไม้ (ครูถือหุ่นสุนัขจิ้งจอกแอบหลังพุ่ม

ไม้) มัน ได้ยินเสียงลูกไก่ปรีกษากันพอดี

สุนัขจิ้งจอก มันพูดกับตัวมันเองว่า : ฮือๆ หวานเราละ (ครูทำเสียงสุนัขจิ้งจอก)

สุนัขจิ้งจอกรีบ ออกจากพุ่มไม้แล้วพูดขึ้นว่า : “นี่หลาน ๆ เดียวลุงจะพาแม่ของพวกเธอไปหาหมอรักษาให้หายป่วย”

สุนัขจิ้งจอกพาแม่ไก่ไปที่ถ้ำ แล้วพูดกับลูกๆ ของแม่ไก่ว่า : “พวกหนูๆ รอ อยู่ข้างนอกถ้ำนี้แหละ”

(ครูทำเสียงเหมือนสุนัขจิ้งจอกพร้อมกับยกหุ่นสุนัขจิ้งจอก) : เดียวลุงจะพาแม่ของหนูเข้าไปหาหมอ

เอง ว่าแล้ว สุนัขจิ้งจอกก็อุ้มเอาแม่ไก่เข้าไปในถ้ำ (ผู้เล่านำหุ่นสุนัขจิ้งจอกประคองหุ่นแม่ไก่เข้าไป

ในถ้ำ) สักครูหนึ่ง ลูกไก่ ได้ยินเสียงแม่ไกร้อง ช่วยด้วย ช่วยด้วย

ปุ๋ย : พูดกับน้องๆ ว่า “เสียงแม่เราร้องนี่” แล้วชวน น้องๆ แอบดู (ครูถือหุ่นทำท่ามองเข้าไปในถ้ำ)

ป๊วย : “แม่เรากำลังถูกสุนัขจิ้งจอกทำร้าย” ลูกไก่ทั้งสามวิ่งออกจากปากถ้ำ (ผู้เล่าถือหุ่นทำทำว้าง ออกมาจากถ้ำ) แล้วลูกไก่ทั้งสามตัวปรึกษากัน (ผู้เล่านำหุ่นลูกไก่ทำที่เป็นปรึกษากัน)

แป้ว : “เอาอย่างนั้นเราจะออกอุบาย ตะโกน (ฮ้อง) เสียงดังๆ พร้อมกัน”(ครูถือหุ่นทำทำตะโกน) สุนัขจิ้งจอกตกใจ รีบวิ่ง (แหล่น) ออกมาดู “โลกแตกหรือไง”(ครูถือหุ่นสุนัขจิ้งจอกพูดกับหุ่น ลูกไก่) ด้วยความโมโห (หมิ่น)

สุนัขจิ้งจอก : “เดี๋ยวหมอก็รักษาแม่เจ้าไม่หายหรอก

ลูกไก่แป้ว : ลุงจิ้งจอกหนูอยากได้ดอกบัวเพื่อมอบให้แม่หนูเวลาหายป่วยแล้ว ลุงพาหนูไปเอา หน่อยซี

สุนัขจิ้งจอก : อยู่ไหนละ

แป้ว : “ทางโน้นเร็ว รีบ วิ่งเร็วหนูจะพาลุงไปเก็บ”

สุนัขจิ้งจอก : ยุ่งจริงเชียว สุนัขจิ้งจอกบ่น

แป้วพาสุนัขจิ้งจอกไปถึงกลางสะพาน(ขั้ว) แล้วชี้ให้สุนัขจิ้งจอกเก็บดอกบัวที่อยู่ไกล... ให้

แป้ว : ดอกโน้นคะลุง แป้วชี้ไปยังดอกบัวที่อยู่ไกลๆ มันดอกใหญ่ดีจังเลย (ครูทำเสียงลูกไก่พูด ทำ ที่ชี้ไปที่ดอกบัว) สุนัขจิ้งจอกยื่นหน้าออกไปจนสุดตัว เพื่อใช้ปากจับดอกบัวที่แป้วต้องการ จึงทำให้ สุนัขจิ้งจอกตกลงในแม่น้ำ สุนัขจิ้งจอกตกใจร้องตะโกน “ช่วยด้วย ช่วยด้วย พลาดพูดว่า “ช่วยลุง ด้วย ลุงว่ายน้ (ลอยน้ำ)ไม่เป็น” ลูกไก่ทั้งสามตัวรู้สึกสงสาร จึงขอให้สุนัขจิ้งจอกสัญญาว่าจะไม่กิน แม่ไก่ ถ้าช่วยขึ้นมา สุนัขจิ้งจอกกลัวมาก จึงให้สัญญากับลูกไก่

แป้ว และป๊วย : เดี่ยวประคองตัวไว้ เดี่ยวหนูจะหาไม้มาช่วยลุงเดี๋ยวนี้แหละ แป้วใช้ไม้ยื่นลงไปให้ สุนัขจิ้งจอกไต่ขึ้นมา

สุนัขจิ้งจอกซึ่งในน้ำใจลูกไก่จึงกล่าวว่า “ขอบใจพวกหลานมากๆ นะที่มีน้ำใจช่วยลุงขึ้นมาจาก แม่น้ำ ไม่อย่างนั้นลุงคงต้องจมน้ำตายแน่ๆ ”

ป๊วย : ไม่เป็นไรหรอกคะคุณลุง

สุนัขจิ้งจอก : “ หลานๆ พวกเราไปหาสมุนไพรมารักษาแม่หนูให้หายป่วยดีกว่า”

สุนัขจิ้งจอกและลูกไก่ทั้งสาม ช่วยกันพยายามแม่ไก่จนหายป่วย สุนัขจิ้งจอกขอเป็นมิตรกับแม่ไก่ และลูกไก่ และจะคอยช่วยเหลือเมื่อแม่ไก่และลูกไก่ต้องการความช่วยเหลือ

แม่ไก่กับลูกไก่จึงอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขอีกครั้ง (ครูถือหุ่นลูกไก่เข้ามาในใต้ปีกของแม่ไก่) และ ร้องกึก กุ ลุงร้องเจี๊ยะบ ะ

คำภาษาไทยกลางจากนิทานที่นำมาสอน

สะพาน ว่ายน้ำ ตัวนอน ไล่เดือน ตะขาบ

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00-10.25 น.

ครั้งที่ 5

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดคำที่กำหนดให้เป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับลักษณะของกระต่าย และให้เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับกระต่าย

2. ครูบอกเด็กว่าจะเล่านิทานจากหนังสือประกอบภาพให้ฟัง และร่วมกันสร้างข้อตกลงในขณะฟังนิทาน

3. ครูแนะนำชื่อหนังสือนิทาน และผู้แต่ง รศ.กุลวรา ชูวงศ์ไพโรจน์ ภาพ ชาติรี ศรีพลแผ้ว

ขั้นการสอน

4. ครูเล่านิทานประกอบหนังสือภาพ โดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจจากคำที่ครูได้รวบรวมไว้

5. เมื่อเด็กฟังนิทานจบ เด็กตอบคำถามจากเรื่อง
  - ถ้าเด็กเล่นซ่อนหา เด็กจะทำเหมือนคุณกระต่ายหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - ทำไมคุณหอยทาก จึงร้องเตือนให้ทุกคนนั่งรถอย่างระมัดระวัง
  - ถ้าเด็กเห็นนกกระจอกทำรังบนต้นไม้ใกล้บ้าน จะทำอย่างไร
  - ถ้าเด็กๆ จับปูเมฆได้ เด็กจะนำมาทำอะไรบ้าง

6. ให้อาสาสมัครพูดภาษาไทยกลางจากภาพ ปูเมฆ หอยทาก นกกระจอก
ปลาทราย การเล่นซ่อนหา เมื่อเด็กพูดได้ครูให้คำชมเชย

7. เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เลือกบัตรภาพโดยไม่ให้กลุ่มอื่นเห็นภาพของตนเอง ให้แต่ละกลุ่มคิดแสดงท่าทางให้กลุ่มอื่นทายเป็นภาษาไทยกลาง เมื่อทายเสร็จให้เฉลยโดยการดูภาพ และพูดเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

8. เด็กดูภาพพร้อมทั้งสนทนาเกี่ยวกับลักษณะของภาพ เช่น ปูเมฆมีลักษณะอย่างไร

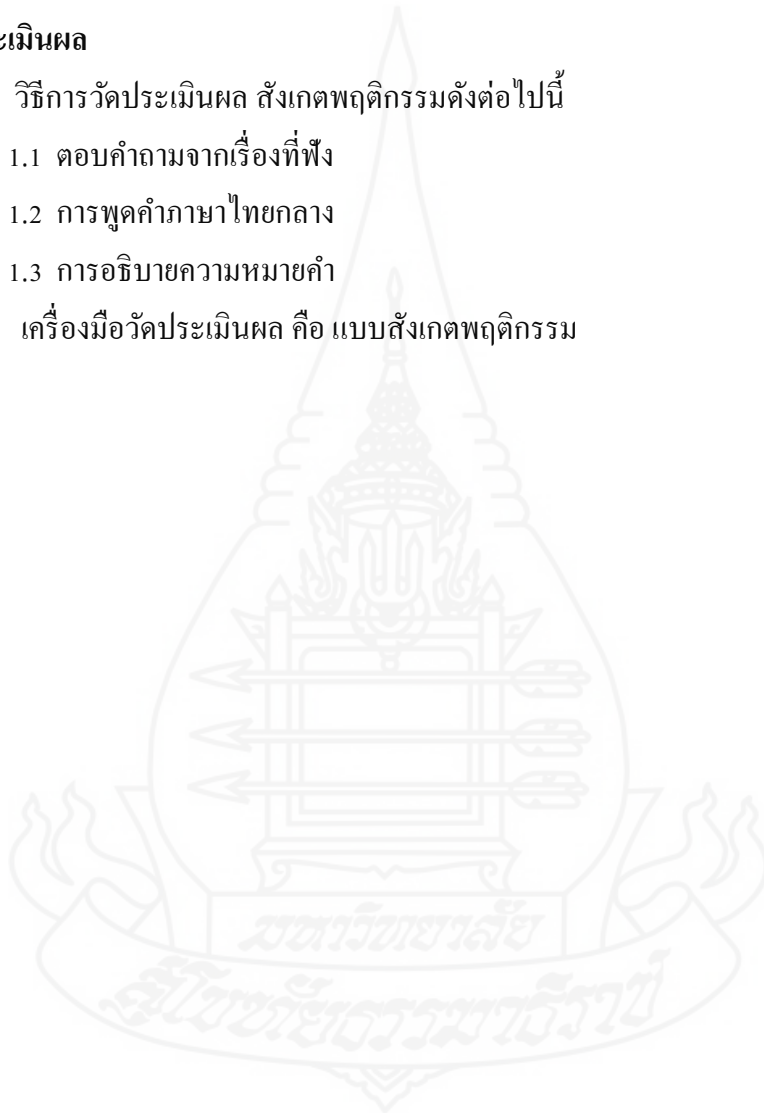
การเล่นซ่อนหาเล่นอย่างไร หอยทากอยู่ที่ไหน สีอะไร นกกระจอกมีลักษณะอย่างไร ปลาทราย
อาศัยที่ไหน ลักษณะอย่างไร โดยครูช่วยเสริมให้เด็กพูดเป็นภาษาไทยกลาง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. หนังสือภาพ
2. ภาพปูยเมฆ ปลาทราย นกกระจอกบ้าน หอยทาก การเล่นซ่อนหา

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำภาษาไทยกลาง
  - 1.3 การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

**แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25น.
ครั้งที่ 6**

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กร่วมกันร้องเพลง กระจายบนดวงจันทร์ และทำท่าทางประกอบเพลง
2. ครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กได้รับฟังเมื่อวาน ให้อาสาสมัครเล่านิทาน

ขั้นการสอน

3. เด็กดูภาพ กระจายกำลังวิ่ง คุณหมีกำลังปั่นปุยเมฆ คุณช้างเล่นซ่อนหา ให้อาสาสมัครเลือกภาพ แล้วพูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
4. ให้อาสาสมัครครั้งละ 2 คน เลือกภาพที่ครูเตรียมมา ดังนี้ ภาพคุณตากับคุณยายตำข้าวอยู่บนดวงจันทร์ ภาพลูกสัตว์กำลังนั่งบนรถไฟ ภาพคุณกระจายกำลังนั่งบนหัวแครอท ร่วมกันเล่าเรื่องจากภาพ โดยแต่ละกลุ่มนำเสนอเป็นภาษาไทยกลาง ถ้าเด็กพูดไม่ได้ให้เพื่อนๆ และครูช่วยเสริมให้

ขั้นสรุป

5. เด็กร่วมกันสรุปด้วยการพูดเป็นประโยคและพูดเล่าเรื่องจากภาพที่ครูกำหนดให้ โดยตอบคำถามจากภาพ เช่น
  - ในภาพมีใคร กำลังทำอะไร (ภาพลูกสัตว์กำลังนั่งบนเรือ)
  - ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน (ภาพคุณตากับคุณยายตำข้าวอยู่บนดวงจันทร์)

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เพลง กระจายบนดวงจันทร์
2. ภาพบางตอนในนิทานเช่นภาพคุณตากับคุณยายตำข้าวอยู่บนดวงจันทร์ ภาพลูกสัตว์กำลังนั่งบนรถไฟ ภาพคุณกระจายกำลังนั่งบนหัวแครอท

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยค

1.2 การพูดเล่าเรื่อง

2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

กระต่ายน้อยแสนซนบนดวงจันทร์

เรื่อง รศ.กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์

ภาพ ชาตรี ศรีพลแผ้ว

กระต่ายแนะนำตัวเอง สวัสดีครับ ผมชื่อกระต่ายน้อยครับ (ครูนำภาพกระต่ายขึ้นให้เด็กดู แล้วติดไว้ที่กระดานแม่เหล็ก)

คุณช้างแนะนำตัว : สวัสดีครับ ผมชื่อ คุณช้างครับ

คุณลูกหมีแนะนำตัว : สวัสดีครับ ผมชื่อคุณลูกหมีครับ

ดินสอสีรุ้งเป็นดินสอวิเศษ จะสามารถแปลงร่างได้เมื่อถูกแสงอาทิตย์

วันนี้ก็เช่นเดียวกันดินสอสีรุ้งได้รับแสงอาทิตย์ได้แปลงร่าง เป็นรถพ่วงให้ กระต่ายน้อย ลูกช้าง ลูกหมี ขึ้นไปโรงเรียนอย่างมีความสุข

คุณหอยทาก (บั๊กหอยเตื่อ) ร้องเตือน : นั่งรถดีๆ นะครับอย่าขึ้นขึ้นนะครับ

บางวันดินสอสีรุ้งแปลงร่างเป็นรถไฟพาคุณกระต่าย คุณช้าง คุณหมี ไปเที่ยวสวนสัตว์ ทุกคนเดินดูสัตว์ที่สวนสัตว์ด้วยความสนใจ

กระต่ายน้อย : นั่นไงนกกระจอกบ้าน (นกกระเทด) อยู่ที่บ้านเราก็มี เราเคยเห็นมันบินมากินเมล็ดข้าวที่แม่เราวางไว้บนกำแพงบ้าน

รถไฟ : เดี่ยวคุณลุงจะพาหลานๆ ไปเที่ยวป่า ไปดูนกต่างๆ ในป่าใกล้บ้านเรานี้แหละ และกินผลไม้ป่าด้วยน้อย สุกสีเหลือง เต็มต้นน่ากินทั้งนั้นเลยนะ

บางวันดินสอสีรุ้งแปลงร่างเป็นเรือ ลอยตุ๊บป่อง ทุกคนช่วยกันพายเรือท่องแม่น้ำมูล ไปดูคนหาปลา ลูกหมี : เพื่อนๆ คุณทอดแห (ตีกแห) ซิ ดูซิได้ปลาทราย (ปลาตอง) ตัวเบ้อเริ่มยังมีชีวิตอยู่นะ

บางวันคุณดินสอสีรุ้งแปลงร่างเป็นจรวดพาเด็กๆ ไปเที่ยวแล้วเหาะขึ้นไปบนท้องฟ้า ซึ่งมีพายุเมฆ (ก้อนจี่ฟ้า) เต็มบนท้องฟ้า เด็กๆ มองเห็นพายุเมฆ ขวนกันเล่นปั้นเป็นรูปต่างๆ

คุณช้าง ผมจะปั้นเป็นรูปไอศกรีมแท่งโต แล้วให้คุณดินสอสีรุ้งเดิมสีให้

คุณลูกหมี : ผมจะปั้นพายุเมฆเป็นน้ำตาลสายไหม แล้วให้คุณดินสอสีรุ้งเดิมสีให้

คุณกระต่ายน้อย : ผมจะปั้นพายุเมฆเป็นหัวแครอท แล้วให้คุณดินสอสีรุ้งเดิมสีที่หัวแครอทให้เป็น สีส้ม ใบเป็นสีเขียว นะครับ

เมื่อทุกคนปั้นพายุเมฆเป็นรูปต่างๆ จนเบื่อก็อชวนกันเล่นซ่อนหา (บั๊กลี่)

ดินสอสีรุ้งเตือน ให้ทุกคนอย่าได้ไปไกลนัก เพราะถ้าพระอาทิตย์ ลับขอบฟ้า ดินสอสีรุ้งจะหมดพลัง ไม่สามารถพาเด็กๆ กลับบ้านได้ ทุกคนรีบพากัน

คุณคินสอสีรุ้ง : ถ้าทุกคนได้ยินเสียงนกหวีดเรียก รีบ กลับ มาทันทีนะ

คุณช้าง : ครับ ทุกคนรับปาก

ทุกคนซ่อนตัวในปยุเมฆ คินสอสีรุ้งตามหา

เมื่อแสงอาทิตย์ใกล้ลับขอบฟ้า

คินสอสีรุ้ง: เป่านกหวีดเรียก (เอิ้น)ทุกคน แล้วรีบแปลงร่างเป็นจรวด

แต่คุณกระต่ายน้อยอยู่ไกลเกินไปไม่ได้ยินเสียงนกหวีด จึงไม่ได้กลับกับเพื่อนๆ กระต่ายน้อยมองหาเพื่อน แต่เพื่อนๆ ก็กลับลงไปบน โลกเสียแล้ว

กระต่ายน้อย : ฮือ ฮือ ฮือ ฮือ เสียงคุณกระต่ายน้อยร้องไห้ คิดถึงบ้าน ทันใดนั้นคุณกระต่ายน้อยก็ได้ยินเสียงเสียงหนึ่งดังขึ้น

พระจันทร์ : กระต่ายน้อยอย่าร้องไห้เลย ขึ้นมาหาฉันซิจ๊ะ

กระต่ายน้อย : ท่านเป็นใคร

พระจันทร์ : ฉันคือพระจันทร์ คินนี่เรนอนอยู่ที่นี่ก่อนนะ กระต่ายน้อยหยุดร้องไห้ เดินตามเสียงที่บอก เขาเดินไปพบ ตากับยายกำลังดำข้าว

กระต่ายน้อย: ตา ยาย สวัสดีครับ

กระต่ายน้อย: คุณตาคุณยายมาทำอะไรอยู่บนดวงจันทร์ครับ

คุณตา คุณยาย: คุณตา กับคุณยายมาคอยคนที่หลงทางบนดวงจันทร์ และคอยดำข้าวเลี้ยงคนที่หลงทางมานะซิหลาน เช่นเดียวกับหลานนี่แหละ

กระต่ายน้อย : คุณตา คุณยายใจดีจังเลยครับ

ยาย : อยู่บนดวงจันทร์กับยายนะ ยายจะเลี้ยงเธอเอง

ตา : อยู่เป็นลูกตากับยายนะหลานน้อย

กระต่ายน้อย : ครับ แต่ผมคิดถึงพ่อกับแม่ผมครับ

กระต่ายน้อยมองลงพื้น โลก เห็นพ่อแม่และเพื่อนๆ แล้วโบกมือให้ กระต่ายน้อยก็โบกมือตอบ

พร้อมกับรำพึงว่า “ต่อจากนี้ไป ฉันจะตรงต่อเวลา ไม่ไอ้เฮ้ออีกต่อไปแล้ว”

บนพื้นโลก คินสอสีรุ้งร้องบอกเด็กๆ ว่า “พรุ่งนี้พวกเราไปรับกระต่ายน้อยบนดวงจันทร์นะ”

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาสอน

ภาพเมฆ ปลาทราย หอยทาก นกกระจอกบ้าน เล่นซ่อนหา

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 - 10.25 น.

ครั้งที่ 7

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดยุคจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับสุนัขจิ้งจอกให้อาสาสมัครเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง
2. ครูบอกเด็กว่า วันนี้ครูจะเล่านิทาน เรื่อง ทำไมสุนัขจิ้งจอกจึงหางสีขาว แปลโดยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ขั้นการสอน

3. ครูเล่านิทานประกอบสื่อ (หนังสือภาพ) โดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ
4. เด็กตอบคำถามหลังจากฟังนิทานจบ
  - ทำไมยายจึงเลือกสุนัขจิ้งจอก มาเลี้ยงสัตว์ของยาย
  - ทำไมสุนัขจิ้งจอกจึงวิ่งชนถ้ำนม
  - ใครจะเล่าลักษณะของควายให้คนอื่นฟัง ได้บ้าง
  - ทำไมสุนัขจิ้งจอกจึงมีหางสีขาว
5. เด็กเลือกบัตรภาพ ตอบเป็นภาษาไทยกลาง จากคำถามต่อไปนี้
  - สัตว์อะไรกินฟางเป็นอาหาร
  - ไก่ออกไปที่ไหน
  - ที่อยู่ของไก่ คือ อะไร
6. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คนรับภาพแล้ว ร่วมกันหาจุดเด่นของภาพแสดงท่าทางให้เพื่อนดู จากภาพที่ครูกำหนดให้ เช่น ยาย สุนัขจิ้งจอกวิ่งชนถ้ำนม ไก่ หมู แล้วให้แต่ละกลุ่มทายชื่อ เมื่อทายเสร็จแต่ละกลุ่มร่วมกันเฉลยคำตอบเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

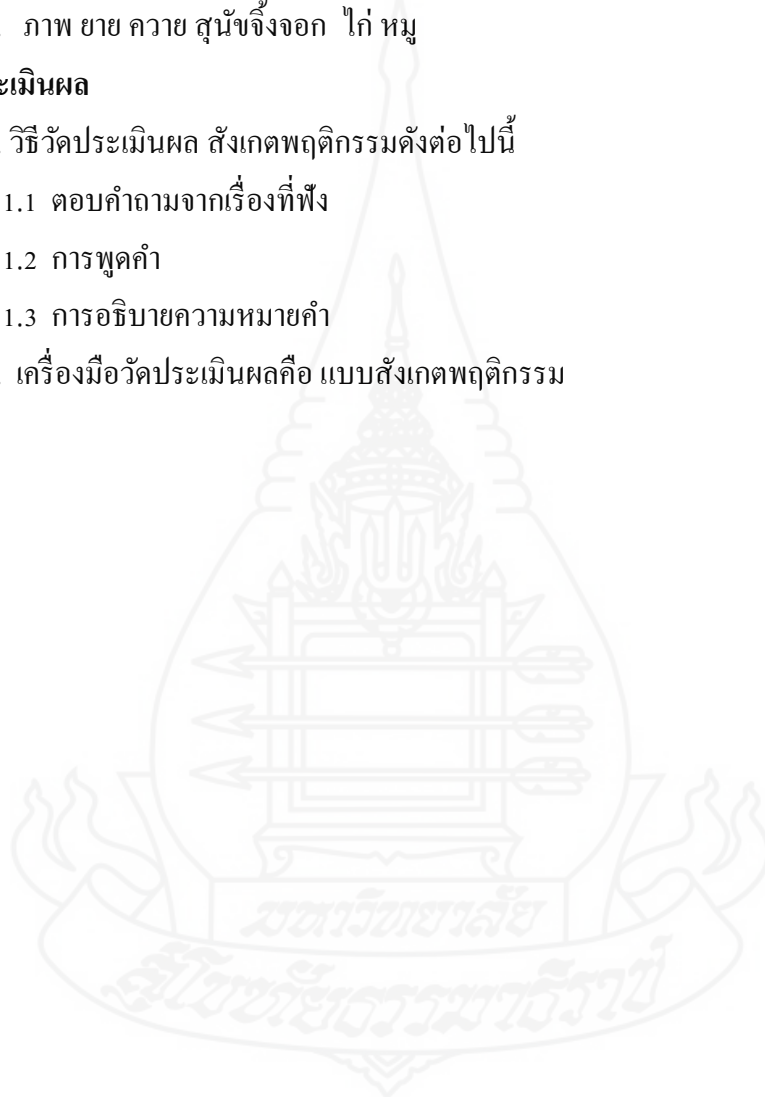
7. ให้อาสาสมัครหีบภาพ รังนก ฟาง เล้าไก่ สุนัขจิ้งจอกวิ่งชนถังนม หรือหุ่น ยกให้เพื่อน
ตอบเป็นภาษาไทยกลาง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่อง ทำไมสุนัขจิ้งจอกจึงมีหางสีขาว
2. ภาพ ขยาย ควาย สุนัขจิ้งจอก ไก่ หมู

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำ
  - 1.3 การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผลคือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 8

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กตอบปริศนาคำทาย อะไรเอ่ย มีสองเขี้ยวสี่ตาชวานาเลี้ยงไว้ไถนา (ควาย)
2. เด็กเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับควายเป็นภาษาไทยกลาง
3. ให้อาสาสมัครเล่านิทานที่ได้รับฟังเมื่อวันก่อนให้เพื่อนฟัง โดยส่งเสริมให้เด็กพูดเป็น

ภาษาไทยกลาง

ขั้นการสอน

4. ให้อาสาสมัครเลือก เช่น ภาพขยายให้อาหารสัตว์ ขยายเข้าไปเล้าไก่ ขยายไล่สุนัขจิ้งจอก แล้วพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง ถ้าเด็กพูดเป็นภาษาถิ่นให้เพื่อนช่วยพูดเป็นภาษาไทยกลางให้ถูกต้อง ครูให้คำชมเชย

5. ให้เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เล่นเกมตัดต่อภาพ แล้วส่งตัวแทนออกมาพูดเล่าเรื่องจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

6. เด็กร่วมกันสรุปการพูดเป็นประโยคจากภาพและพูดเล่าเรื่องจากภาพ โดยอาสาสมัครยกมือขึ้นตอบทีละคน ในภาพมีใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ภาพขยายให้อาหารสัตว์ ขยายเข้าไปเล้าไก่ ขยายไล่สุนัขจิ้งจอก
2. เกมภาพตัดต่อที่ใช้พูดเล่าเรื่อง ขยายตามหาลูกไก่กับแม่ไก่ ขยายไปเก็บไข่ในเล้าไก่

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

ทำไมสุนัขจึงจอกจิ้งมีหางสีขาว

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

เสียงเรียกสัตว์ของคุณยาย (แม่โต) ใจดี กุก ๆ ๆ มอมม ๆ ๆ แบ ๆ ๆ อู้ด ๆ ๆ ก๊าบ ๆ ๆ เหมียว ๆ ๆ เรียกสัตว์ของแกแต่ละตัวมากินอาหาร คุณยายเลี้ยงสัตว์ไว้หลายตัว ทำให้แกเหนื่อย เพราะอายุของแกมากแล้ว

คุณยาย พึมพำกับตัวเองว่า : เราต้องหากคนมาช่วยเลี้ยงสัตว์พวกนี้ (ครูทำเสียงบ่นของยาย)
วันต่อมาคุณยายออกเดินทางไปหากคนมาช่วยเลี้ยงสัตว์ และ ไปพบกับหมีตัวหนึ่ง

หมี: จะไปไหนครับคุณยาย (แม่โต) (ครูทำเสียงหมี)

ยาย : ฉันจะไปหากคนที่จะมาช่วยฉันเลี้ยงสัตว์ (ครูทำเสียงของยาย)

หมี : ผมจะเลี้ยงให้เอาไหม (ครูทำเสียงหมี)

ยาย : เอาสิ แต่เธอต้องเรียกสัตว์ฉันได้นะ (ครูทำเสียงของยาย)

หมี : ได้ (ครูทำเสียงหมี)

ยาย : ไปไหนลองๆ เรียกสัตว์ของฉันกลับบ้านดูซิ (ครูทำเสียงยาย)

หมีทดลองเรียกสัตว์ของคุณยาย : อูฟ อูฟ (ครูทำเสียงหมี)

ยายตอบว่า : เสียงเธอไม่ดังเลย ใช้ไม่ได้ (ครูทำเสียงยาย)

ยายเดินต่อไปอีกไปเจอสุนัขป่า

สุนัขป่า: คุณยายจะไปไหนครับ (ครูทำเสียงสุนัขป่า)

ยาย: ฉันจะไปหากคนมาเลี้ยงสัตว์เลี้ยงของฉัน (ครูทำเสียงยาย)

สุนัขป่า: ผมจะไปเลี้ยงให้เอง (ครูทำเสียงสุนัขป่า)

ยาย : ไปไหนเธอลองๆ เรียก ควาย (ควย) ของฉันมากินฟาง (เฟื่อง) ดูซิ (ครูทำเสียงยาย)

สุนัขป่า : เอ้า เอ้า (ครูทำเสียงสุนัขป่า)

ยาย: เสียงเธอไม่ดีเลย ควายของฉันคงไม่กลับมากินฟาง (เฟื่อง) แน่เลยแบบนี้ (ครูทำเสียงยาย)

ยายเดินต่อไปอีกไปเจอ สุนัขจิ้งจอก

สุนัขจิ้งจอก : คุณยายจะไปไหนครับ (ครูทำเสียงสุนัขจิ้งจอก)

ยาย : ฉันจะไปหากคนมาเลี้ยงสัตว์เลี้ยงของฉัน (ครูทำเสียงยาย)

สุนัขจิ้งจอก: ผมไปเลี้ยงให้หน้ายาย (ครูทำเสียงสุนัขจิ้งจอก)

ยาย : เธอลองๆ เรียก (เอิ้น) ให้สัตว์เลี้ยงของฉันมากินอาหารดูซิ (ครูทำเสียงยาย)

สุนัขจิ้งจอก : จิ้งร้องว่า ทำ ทาทา ทำ ทาทา ทำทา ทา (ครูทำเสียงสุนัขจิ้งจอก)

ยาย : เสียงเธอดีมาก ฉันเลือกเธอนี้แหละ ไปเลี้ยงสัตว์เลี้ยงให้ (ครูทำเสียงยาย)

พอสุนัขจิ้งจอกไปเลี้ยงสัตว์เลี้ยงให้ยาย สัตว์เลี้ยงของยายหายไปวันละตัว สองตัว

ยายจึงถามสุนัขจิ้งจอกว่า แกะและหมูคำของฉันหายไปไหนหมด

สุนัขจิ้งจอก : แกะและหมูคำ ยังหากินอยู่ (ครูทำเสียงสุนัขจิ้งจอก)

อยู่ต่อมาหลายวัน ไก่คำและลูกๆ ก็หายไปทุกวัน

ยายถามว่า : แม่ไก่คำของฉันหายไปไหน (ครูทำเสียงยาย)

สุนัขจิ้งจอก : แม่ไก่กำลังทำรัง (ฮัง) ใหม่ที่ริมคลอง ยายเดินไปดูกลับไม่มีไก่สักตัว

อยู่ต่อมาวันหนึ่งยายจะทำขนมแล้วเข้าไปในเล้าไก่ (ลูกไก่) จะไปเอาไข่ ยายเห็นไก่กำลังวิ่งไปมา

และเห็นสุนัขจิ้งจอกกำลังคาบไก่อยู่

ยาย : อ้อเจ้านี่เองที่ขโมยสัตว์ฉันไปกินทุกวันๆ เธอออกจากบ้านของฉันไปได้แล้วไม่ต้องเลี้ยง

สัตว์ฉันต่อไปอีก (ครูทำเสียงยาย)

ยาย : ไปนะเจ้าสุนัขจิ้งจอกอย่าอยู่กับฉันเลย ยายจึงหยิบไม้กวาดจะตีสุนัขจิ้งจอก (ครูทำเสียงยาย)

สุนัขจิ้งจอก : ฉันจะไปเดี๋ยวนี้แหละยาย ลาก่อน (ครูทำเสียงสุนัขจิ้งจอก)

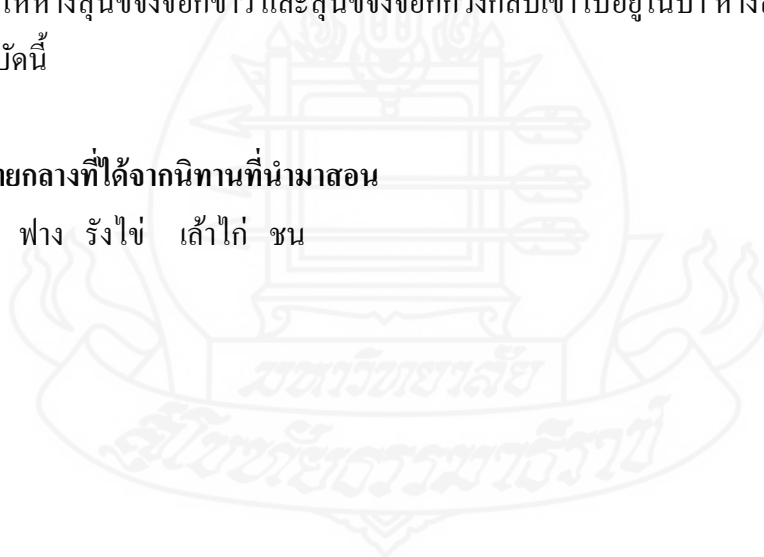
สุนัขจิ้งจอกวิ่งออกไปโดยไม่ดูถังนมที่ตั้งอยู่ มันได้วิ่งชน (ตำ) ถังนม และนมราดลงไปบนทางสุนัข

จิ้งจอก ทำให้ทางสุนัขจิ้งจอกขาว และสุนัขจิ้งจอกก็วิ่งกลับเข้าไปอยู่ในป่า ทางสุนัขจิ้งจอกไม่หาย

ขาวจนถึงบัดนี้

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาสอน

ยาย ควาย ฟาง รังไข่ เล้าไก่ ชน

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00-10.25 น.

ครั้งที่ 9

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดคำจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนาเกี่ยวกับคำว่า “จี้หวง” (จี้ถี้) ให้อาสาสมัครออกมาพูดประสบการณ์เคยจี้หวงอะไรบ้าง ทำไมจึงจี้หวง
2. ครูแนะนำหุ่นตัวละครในนิทานลูกหมูจี้หวง และบอกกับเด็กว่าวันนี้ครูจะเล่านิทานประกอบสื่อเรื่อง ลูกหมูจี้หวง ให้เด็กฟัง และเราทุกคนร่วมกันสร้างข้อตกลงในการฟังนิทานให้สนุก

ขั้นการสอน

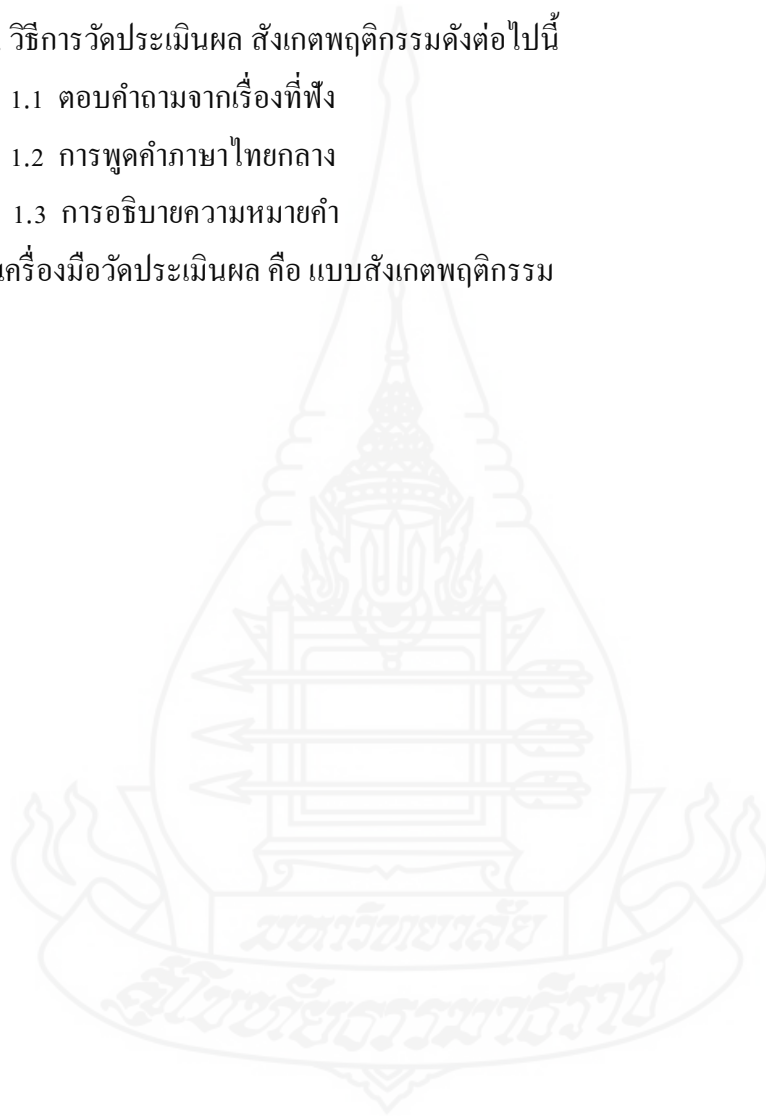
3. ครูเล่านิทานประกอบสื่อเรื่อง ลูกหมูจี้หวง โดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ
  4. เด็กตอบคำถามจากเรื่องที่ได้รับฟัง
    - ทำไมลูกหมูจึงจี้หวงไอศกรีม
    - ถ้าเด็กต้องการกินไอศกรีมของคุณลุงจระเข้ เด็กจะอย่างไร
    - ชันตักน้ำนอกจากใช้ตักน้ำแล้ว ใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
    - ถ้าเด็กโยนลูกบอลในห้องเรียนจะเกิดอะไรขึ้น
  5. อาสาสมัครยกบัตรภาพแล้วพูดเป็นภาษาไทยกลาง เช่น จระเข้ บ้าน ชัน แก้ว ถ้าเด็กพูดภาษาถิ่น ให้เพื่อนช่วยพูดเป็นภาษาไทยกลาง
  6. เด็กจับคู่ 2 คน แล้วเลือกบัตรภาพ คนที่ 1 ถือบัตรภาพ คนที่ 2 แสดงท่าทางประกอบภาพ เช่น จระเข้ โยน เพื่อนพูดเป็นภาษาไทยกลางเป็นรายบุคคล
- ขั้นสรุป
7. เด็กอาสาสมัคร พูดเป็นภาษาไทยกลางจากภาพที่เพื่อนถือ เช่น ภาพ บ้าน จระเข้ ชัน แก้ว เด็กโยนลูกบอล

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่องลูกหมูจี๋หวง
2. หุ่นมือ
3. ภาพคำที่ต้องการพูดภาษาไทยกลาง เช่น ภาพ บ้าน จระเข้ ชัน แก้ว เต็ก โยน ลูกบอล

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2. การพูดคำภาษาไทยกลาง
  - 1.3. การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 10

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กร่วมกันร้องเพลง ลูกหมู และทำท่าทางประกอบ
2. ให้อาสาสมัครออกมาเล่านิทาน บางตอนที่เด็กชื่นชอบเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นการสอน

3. เด็กดูภาพ (ลูกหมูโยนลูกบอล, ลูกหมูกินไอศกรีม) ครูใช้คำถาม ถามเด็กว่า ใคร กำลังทำอะไร ให้เด็กตอบเป็นภาษาไทยกลาง ถ้าเด็กพูดเป็นภาษาถิ่น เพื่อนช่วยตอบเป็นภาษาไทยกลาง โดยครูช่วยชี้แนะ

4. อาสาสมัครเลือกภาพบางตอนในนิทานที่ครูกำหนดให้ เช่น ลูกหมูชวนเพื่อนเล่นลูกบอล ไอศกรีมกระเด็นจากมือลูกหมู แล้วพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง

5. ให้เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน วาดภาพต่อเติมให้เป็นเรื่องราว จากภาพที่ครูกำหนดให้ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานกลุ่ม โดยเล่าเรื่องจากผลงานเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

6. เด็กพูดเป็นประโยคและพูดเล่าเรื่องจากภาพ โดยตอบคำถามว่าในภาพมีใคร กำลังทำอะไร ที่ไหนจากภาพที่ครูกำหนดให้ เช่น เพื่อนปลอบใจลูกหมู ลูกหมูเล่นโยนลูกบอลหน้าบ้าน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เพลงลูกหมู
2. ภาพลูกหมูโยนลูกบอล ลูกหมูกินไอศกรีม
3. ภาพบางตอนในนิทานเช่นลูกหมูชวนเพื่อนเล่นลูกบอล ไอศกรีมกระเด็นจากมือลูกหมู
4. ภาพวาดต่อเติม

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง

2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

ลูกหมูหิว

ปิติพร วาทิยากร เรื่องและภาพ

ลูกหมี : ลูกหมูเราไปชวนกระต่ายไปเล่นโยน (วี) ลูกบอลกันเถอะ

ลูกหมู : ไปซิเราก็ออยากไปเล่นอยู่พอดีเลย

ทั้งสองพากันเดินทางไปที่บ้าน กระต่ายชวนเพื่อนไปเล่นโยน (วี) ลูกบอล

ลูกหมู : กระต่ายอยู่บ้านหรือเปล่า ไปเล่นโยนลูกบอลกันเถอะ

ทั้งสามเล่นโยนบอลกันที่หน้าบ้านลูกหมูอย่างสนุกสนาน

ลูกหมี : ลูกหมูฉันหิวน้ำจืดเลย คุณหมีเอาน้ำให้ฉันหน่อยนะ

ลูกหมู : เดี๋ยวฉันจะไปตักน้ำใส่ขัน (โอ) มาให้ดื่มนะ คอยประเดี๋ยวเดี๋ยว

ลูกหมี : เอาแก้ว น้ำมาด้วยนะ จะได้ตักน้ำดื่ม

ลูกหมู : ครับๆ

ขณะที่ทั้งสามกำลังพักดื่มน้ำ ก็พอดีมีเสียงกระดิ่ง รถไอศกรีมดังแว่วมากล้องก้อง กล้องก้อง กล้องก้อง

คุณกระต่าย : ไซโย ๆ เราจะได้กินไอศกรีมอร่อยๆ กัน แล้ว ลูกหมี ลูกหมู

คุณลุงจระเข้ (แซ่) : ไอศกรีมไหมครับ เสียงกระดิ่งดัง กล้องก้อง กล้องก้อง กล้องก้อง

ลูกหมีจึงชวนเพื่อนว่า : เฮ ! พวกเรา มากินไอศกรีมกันดีกว่า คุณลุงจระเข้ขายไอศกรีมหลายรส
นะ

ใครอยากกินรสอะไรเลือกซื้อได้เลย

คุณกระต่าย : ฉันจะซื้อรสสตรอเบอร์รี่เพราะมันมีรสเปรี้ยว หวาน กลิ่นก็หอมด้วย

ลูกหมี : ฉันซื้อรสช็อกโกแลต เพราะฉันชอบรสนี้มากที่สุดเลย

ลูกหมู : ฉันจะซื้อรสวานิลลา เพราะฉันชอบรสนี้มากที่สุด

ลูกหมี : โอ้โฮ! หมูน้อยซื้อไอศกรีมถ้วยเบ้อเริ่ม

คุณกระต่าย : พวกเราซื้อไอศกรีมคนละรส เรามาแบ่งกันกินดีไหม จะได้กินไอศกรีมครบทุกรสที่
เราซื้อ

ลูกหมี : ดีเหมือนกันเราเห็นด้วย

ลูกหมูคิดในใจ เราจะไม่แบ่งใครกินหรอก เดี๋ยวเราจะกินไม่อิ่ม ลูกหมี คุณกระต่าย แบ่งกันกิน

ไอศกรีมอย่างเอร็ดอร่อย แต่ลูกหมูไม่แบ่งเพื่อนกิน แต่จะแอบไปกินไอศกรีมตามลำพังในขณะที่

ลูกหมูกำลังเดินย่องๆ ถือไอศกรีมจะไปแอบกินคนเดียว ก็พอดีเดินไปสะดุดกับก้อนหินเสียงดังอู๊บ

ลูกหมู : โอะ อู๊บ เสียงลูกหมูสะดุดก้อนหิน ถ้วยไอศกรีมกระเด็น (ฟัง) หลุดจากมือ

ลูกหมู : แง แง เสียงลูกหมูร้องไห้ ไอศกรีมฉันทก หมดเลย ฉันไม่ได้กินไอศกรีมแล้ว

ลูกหมูมี คุณกระต่าย ปลอบใจ (ออย) ลูกหมู : โอ้ๆ ะ ไม่ใช่ไร เดี่ยวเราจะแบ่งไอศกรีมของพวก
เราให้เธอกินนะ

ลูกหมูหยุดร้องไห้ รับไอศกรีมจากเพื่อนๆ มากินอย่างอร่อย และกล่าวขอบคุณเพื่อนๆ ที่มีน้ำใจ
และสัญญากับเพื่อนว่าต่อไปนี้จะไม่ซี้หวง (จี้ถึ) มีอะไรจะแบ่งให้เพื่อนกิน

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาการสอน

จระเข้ กระเด็น ชัน ปลอบใจ โยน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
 ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น .

ครั้งที่ 11

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดคำจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กๆ ว่าวันนี้เราจะพากันไปตกปลากับเพื่อนของเราชื่อเบิ้มและจ้อยที่หนองน้ำบ้านเรา

2. ครูเตรียมสีเมจิกและกระดาษไวท์บอร์ด เด็กๆ ร่วมกันสร้างข้อตกลงในการฟังนิทาน

ขั้นการสอน

3. ครูเล่านิทานรูปแบบการเล่าไปวาดไป โดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ เรื่อง เบิ้มแมวใหญ่จ้อยแมวเล็ก

4. เด็กตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง

- ทำไมเบิ้มกับจ้อยจึง ถูถึงน้ำ
- เด็กๆ ว่า จ้อยเป็นเพื่อนที่ดีของเบิ้มหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ถ้าเด็กๆ เป็นเบิ้มจะทำอย่างไร
- มีวิธีการอะไรบ้างที่จะได้ปลามาทำอาหาร

5. เด็กดูของจริง ถังน้ำ พุทรา ภาพดวงอาทิตย์ ภาพกิ่งก่า คนตกปลา แล้วให้อาสาสมัครพูดเป็นภาษาไทยกลาง ถ้าเด็กพูดไม่ถูกต้อง ให้เพื่อนคนอื่นช่วยพูดให้ถูกต้อง โดยครูช่วยแนะนำครูชมเชยเมื่อเด็กพูดถูกต้อง

6. อาสาสมัครหนึ่งคนดูภาพ คนตกปลา แล้วแสดงท่าทางพร้อมอุปกรณ์ให้เพื่อนยกมือขึ้นพูดเป็นภาษาไทยกลางถ้าเพื่อนพูดไม่ถูกคนอื่นช่วยพูดเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

7. ให้อาสาสมัครออกมาแสดงท่าทาง คนตกปลา ตามภาพที่ครูกำหนด ให้เพื่อนพูดเป็นภาษาไทยกลางทีละคน

8. ครูพูดเป็นภาษาถิ่น เช่น บักทัน ตะเวน กู กระปอม คนใส่เบ็ด เด็กยกมือตอบเป็นภาษาไทยกลาง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่องเบ็มแมวใหญ่จ้อยแมวเล็ก
2. กระดานไวท์บอร์ด สีเมจิก
3. ถังน้ำ พุทธรา ภาพดวงอาทิตย์ กิ่งก่า ภาพคนตกเบ็ด

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำเป็นภาษาไทยกลาง
  - 1.3 การอธิบายความหมายของคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25น.

ครั้งที่ 12

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กตอบปริศนาคำทาย อะไรเอ๋ย ดาเต่าหลัง โกงลงน้ำไม่จุ่น (เบ็ด)
2. ให้อาสาสมัครเล่านิทานที่ได้รับฟังเมื่อวันก่อนให้เพื่อนฟัง ถ้าเล่าไม่จบเพื่อนช่วยเล่าให้

จบ

ขั้นการสอน

3. ให้อาสาสมัครรับอุปกรณ์และแสดงท่าทาง หรือการกระทำของตัวละครตามความคิดของเด็ก เช่น เบ็ดนั่งตกปลาให้เพื่อนพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง
4. ให้เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เล่นเกมตัดต่อภาพ แล้วส่งตัวแทนของแต่ละกลุ่มพูดเล่าเรื่องจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

5. เด็กดูภาพ พูด เป็นประโยค และพูดเล่าเรื่อง ให้ครอบคลุม ใคร ทำอะไร ที่ไหน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย
2. อุปกรณ์ เช่น เบ็ด ถัง ปลาพลาสติก
2. ภาพ แมวเบ็ดปล่อยปลาลงในน้ำ ,แมวจ้อยแบ่งปลาให้แมวเบ็ด, ภาพแมวเบ็ดดีใจ ,ภาพแมวทั้งสองเดินทางกลับบ้าน
3. เกมภาพตัดต่อที่ใช้พูดเล่าเรื่อง ภาพแมวเบ็ดถือเบ็ดจะไปตกปลา ภาพแมวเบ็ดแมวจ้อยตกปลา

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

เบิ้มแม่วใหญ่จ้อยแม่วเล็ก

ปิติพร วทาทิยากรณ์ เรื่องและภาพ

วันนี้อากาศแจ่มใส เบิ้มแม่วใหญ่ถือถังน้ำ และเบ็ดตกปลาไปชวนจ้อยแม่วเล็ก ไปตกปลาด้วยกัน

เบิ้ม : จ้อยไปตกปลา (ใส่เบ็ด) กันเถอะ

จ้อย : เดี่ยวเราไปเตรียมเบ็ดกับถังน้ำ (คุ) ไปใส่ปลาก่อนนะ รอประเดี๋ยว

เบิ้ม หัวถึง (คุ) ไปใหญ่ : ฉันจะเอาไปใส่ปลาตัวใหญ่

จ้อยหัวถึง (คุ) ไปเล็ก : ฉันจะเอาไปใส่ปลาตัวใหญ่ หรือตัวเล็กก็ได้ทั้งนั้น

เบิ้ม ใช้เบ็ดคันใหญ่ : ฉันจะตกปลาให้ได้ตัวใหญ่

จ้อยใช้เบ็ดคันเล็ก : ฉันจะตกปลาให้ได้ตัวใหญ่ หรือตัวเล็ก ก็ได้ทั้งนั้น

ทั้งสองเดินคุยกันไปตามถนน ซึ่งผ่านต้นไม้ใหญ่เรียงรายสลับกับต้นไม้เล็กข้างถนน

จ้อย : เบิ้มมองคุณันชี คูชิกิ่งก่า (กะปอม) ตัวบ้อเริ่มเลย เกาะกิ่งต้นพุทรา (บักหัน) ที่มีผลดกจังเลย

เบิ้ม : โหนคูชิ ไม่เป็นไรหรอก เราอย่าสนใจมันเลย ไปตกปลา (ใส่เบ็ด) ดีกว่า

ทั้งสองไปถึงหนองน้ำ วางถังไว้ข้างๆ ตัว แล้วพากันนั่งตกปลา

เบิ้ม : จ้อยๆ ปลากินเบ็ดเราแล้ว

จ้อย : ค่อยๆ ยกขึ้นนะเบิ้ม

เบิ้ม : ใส่ปลาตัวใหญ่หรือเปล่า ปลาตัวเล็กจัง ไม่เอาดีกว่า เราจะปล่อยมันไป เราไม่ต้องการปลาตัวเล็กหรอกนะจ้อย

จ้อยตกปลาได้หนึ่งตัว : โซโย ตกปลาได้แล้ว ตัวเล็กก็ไม่ใช่ไร

เบิ้มมองดู ถังน้ำไปใหญ่ไม่มีปลาสักตัว : ไม่ใช่ไรเดี๋ยวก็จะได้ปลาตัวใหญ่

จ้อยมองดูถัง (คุ) ไปเล็กมีปลาหนึ่งตัว : ไม่ใช่ไร ได้ปลาตัวเล็ก ก็ยังดีนะ

ต่อมาเบิ้มตกปลาได้ปลาตัวเล็กอีกหนึ่งตัว แต่...

เบิ้ม : ว่าได้ปลาตัวเล็กอีกแล้ว ไม่เอาดีกว่าเบิ้มอยากได้แต่ปลาตัวใหญ่ๆ จึงปล่อยปลาตัวเล็กลงไปในน้ำอีก จ้อยตกปลาได้ปลาตัวเล็ก

จ้อย : ไม่ใช่ไร ได้ปลาตัวเล็กอีกแล้ว ก็ยังดีนะเราไม่เลือกปลาตัวเล็กตัวใหญ่หรอก เดี่ยวเราจะไม่ได้ปลากลับบ้านเวลาผ่านไปจนถึงตอนบ่าย เบิ้มยังตกปลาไม่ได้เลยสักตัว

เบิ้ม : ถ้าได้ปลาตัวเล็ก ก็ไม่ใช่ไร เราจะไม่เลือกตัวเล็กตัวใหญ่ เราจะเอาหมดทุกตัวเลย

ส่วนจ้อยตกปลาตัวเล็กได้อีกสองตัว : ไม่เป็นไร ได้ปลาตัวเล็ก ก็ยังดีนะพอถึงตอนเย็น เบ็มยังไม่ได้ปลาสักตัวเลย ทั้งตัวเล็ก และตัวใหญ่

เบ็ม: ฮือ ๆ แง ๆ แล้วฉันจะเอาอะไรไปเป็นอาหารเย็น จ้อยมองดูปลาในถัง (คุ) น้ำของตัวเอง

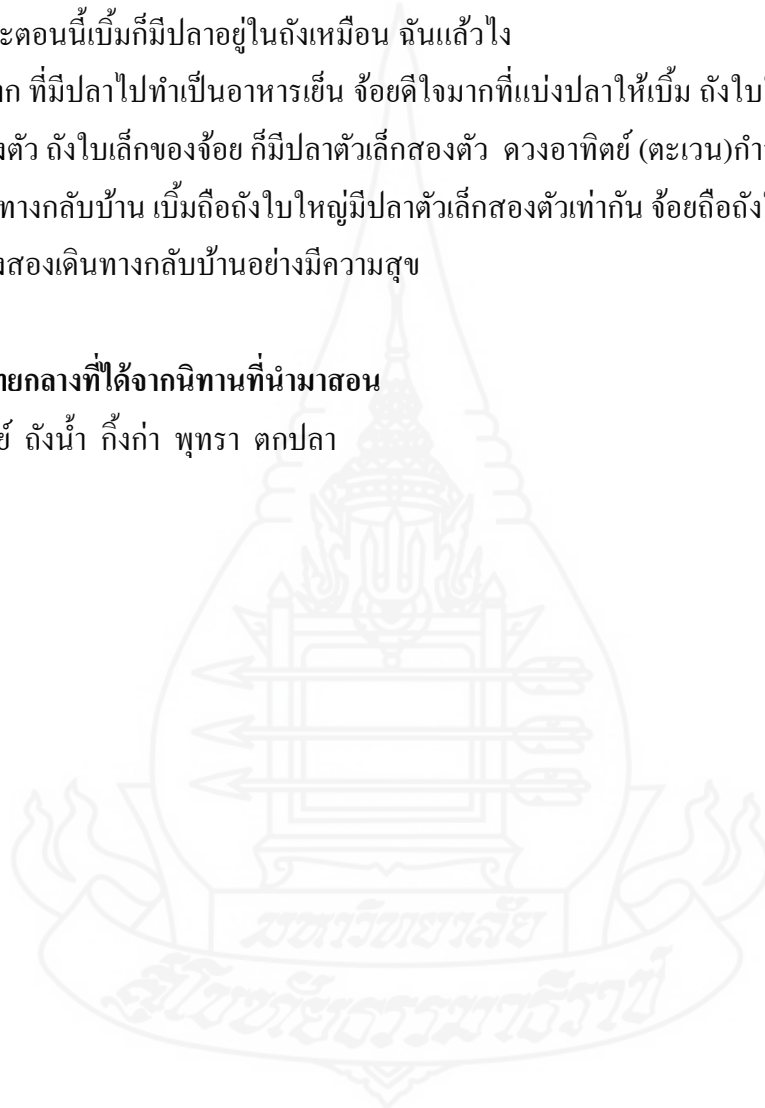
จ้อย: อืม..ฉันคิดออกแล้วละว่าจะช่วยเบ็มอย่างไร จ้อยแบ่งปลาตัวเล็กในถังใบเล็กของตัวเองใส่ถังใบใหญ่ของเบ็ม

จ้อย: เอาละตอนนี้เบ็มก็มีปลาอยู่ในถังเหมือนฉันแล้วไง

เบ็มดีใจมาก ที่มีปลาไปทำเป็นอาหารเย็น จ้อยดีใจมากที่แบ่งปลาให้เบ็ม ถังใบใหญ่ของเบ็มมีปลาตัวเล็กสองตัว ถังใบเล็กของจ้อย ก็มีปลาตัวเล็กสองตัว ดวงอาทิตย์ (ตะเวน) กำลังจะตกดินทั้งสองพากันเดินทางกลับบ้าน เบ็มถือถังใบใหญ่มีปลาตัวเล็กสองตัวเท่ากัน จ้อยถือถังใบเล็กมีปลาตัวเล็กสองตัว ทั้งสองเดินทางกลับบ้านอย่างมีความสุข

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาสอน

ดวงอาทิตย์ ถังน้ำ กิ่งก่า พุทรา ตกปลา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00-10.25 น.

ครั้งที่ 13

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดคำจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งบนเก้าอี้ในระดับสายตาเด็ก
2. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับดวงดาว แล้วให้อาสาสมัครเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับดาวที่

เด็กเคยเห็นบนท้องฟ้า

ขั้นการสอน

3. ครูบอกให้เด็กทราบว่า วันนี้ครูจะเล่านิทานเรื่อง ตู๋ต๊ับกับดวงดาว จากหนังสือภาพให้เด็กฟัง ครูแนะนำชื่อหนังสือนิทาน ตู๋ต๊ับกับดวงดาว แต่งโดย ปุณยวีร์ อนุชา – นวรัตน์ สีหอุไร เขียนภาพ

4. ครูเล่านิทานประกอบหนังสือภาพโดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ

5. เมื่อเด็กฟังนิทานจบ เด็กตอบคำถามจากเรื่อง
  - นิทานเรื่องนี้มีสัตว์อะไรบ้าง
  - ทำไมดวงดาวจึงหล่นลงมาจากท้องฟ้า
  - ถ้าเด็กๆ เป็นสัตว์ที่ถูกขังอยู่ในกรงจะรู้สึกอย่างไร
  - เด็ก ๆ ควรจับสัตว์มาเลี้ยงไว้หรือไม่ เพราะเหตุใด

6. เด็กดูภาพ ดวงจันทร์ คนกำลังกระโดด คางคก กิ้งกือ ตู๋แก แล้วพูดเป็นภาษาไทยกลางโดยอาสาสมัครถ้าเด็กพูดไม่ถูกต้องให้เพื่อนช่วยพูด ครูกล่าวคำชมเชยเมื่อเด็กพูดได้ถูกต้อง

7. อาสาสมัครเลือกภาพแล้วแสดงท่าทาง เช่น คนกระโดด คางคก กิ้งกือ เด็กพูดเป็นภาษาไทยกลางเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

8. เด็กรับบัตรภาพที่ครูเตรียมไว้เช่น คางคก กิ้งกือ ดวงจันทร์ ตู๋แก แล้วจับกลุ่มกับเพื่อนที่มีภาพเหมือนกัน แล้วรวมกันเป็นกลุ่มเรียกชื่อภาพเป็นภาษาไทยกลางพร้อมกันตามบัตรภาพ

สื่อประกอบกิจกรรม

1. หนังสือนิทานเรื่องต๊ับต๊ับกับดวงดาว
2. ภาพ คางคก กิ่งก้อ ดวงจันทร์ ตู๊แก

การวัดประเมินผล

1. วิธีการวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำ
  - 1.3 การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 14

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กร่วมกันร้อง เพลงตุ๊กแก ทำท่าทางประกอบเพลงและร่วมสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง
2. ครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กได้รับฟังเมื่อครั้งที่แล้ว ให้อาสาสมัครช่วยกันเล่านิทานให้ฟังเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นการสอน

3. ให้อาสาสมัครสมมติว่าตัวเอง เป็นตัวละครในนิทานแสดงท่าทางบางตอนที่ชื่นชอบ ให้เพื่อนร่วมพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง
4. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รับภาพบางตอนในนิทาน เช่น ตูบต๊อบนั่งบนดอกเห็ด ตูบต๊อบคุยกับดวงดาว ตูบต๊อบมองเห็นดวงดาวในกรง, ตูบต๊อบช่วยเหลือดวงดาวออกจากกรง แล้วช่วยกันสนทนาเกี่ยวกับภาพ ส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

5. เด็กช่วยกันพูดเป็นประโยคและพูดเล่าเรื่องจากภาพที่ครูกำหนดให้โดยตอบคำถามจากภาพที่กำหนดให้ ให้ครอบครัวใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เพลงตุ๊กแก
2. ภาพบางตอนในนิทาน เช่น ตูบต๊อบนั่งบนดอกเห็ด ตูบต๊อบคุยกับดวงดาว, ตูบต๊อบมองเห็นดวงดาวในกรง, ตูบต๊อบช่วยเหลือดวงดาวออกจากกรง

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

นิทานเรื่องคู่ต๋ับกับดวงดาว

ปุ่นยวีร์ เรื่อง

อนุชา-นวรรณ์ สีหอุไร ภาพ

คู่ต๋ับ : วันนี้ท้องฟ้ามีคกรีม ดูเหมือนฝนจะตก มองไม่เห็นดวงจันทร์ (อีเก็ง) เหมือนทุกๆ คืน

เลย

แต่ยังมีดวงดาวเต็มท้องฟ้าแสงระยิบระยับทั่วท้องฟ้า

คู่ต๋ับ : เอ๊ะนั่นแสงอะไรหล่นมาจากท้องฟ้า คู่ต๋ับรีบวิ่งไปตามแสงที่หล่นลงจากท้องฟ้า

พอคู่ต๋ับเดินเข้าไป ก็เห็นดวงดาวดวงหนึ่งนอนสงบนิ่ง อยู่กลางทุ่งหญ้า คู่ต๋ับเข้าไปพุง (โอม) ขึ้นมา

ดวงดาว : อู๋ เจ็บจังเลย เสียงดวงดาวครวญคราง

คู่ต๋ับ : มันสงสารเธอจริงที่ถูกลมพัดจนร่วงลงมา

ดวงดาว : ลมนะหรือพัดมันร่วงลงมา ฮี ไม่มีวันเสียละ ดวงดาวพูดอย่างทะนงพร้อมสะบัดหน้า มันกระโดด (โตน) ลงมาเองต่างหากละ

คู่ต๋ับประหลาดใจ กับคำพูดของดวงดาว

ดวงดาว : มันนะเบื้อเบื้อ ที่ต้องออกมาเฝ้าท้องฟ้าทุกคืน เลยหนีลงมาที่โลกนี้ไง คงจะมีเรื่องที่น่าสนุก กว่าเยอะเลย เอาละ มันจะเริ่มตื่นผจญภัยเสียที ไปก่อนนะหนูอ้วน ดวงดาวกล่าวแล้วเดินจากไป ไม่กี่วันต่อมาก็มีข่าวว่า คณะละครสัตว์ของคุณช้างจัมโบ้มา เปิดการแสดงอยู่ที่ชายป่า คู่ต๋ับจึงรีบเดิน ทางไปชม มีการแสดงกายกรรมที่น่าหวาดเสียวของฝูงลิง นกกระจอกเทศเต้นระบำ มวยปล้ำระหว่างสิงโตกับเสือโคร่ง และการแสดงที่น่าสนใจอื่นๆ อีกมากมาย เมื่อชมการแสดงเสร็จ คู่ต๋ับก็ออกมาเดินดูภายนอกเต็นท์ ซึ่งมีกรงตั้งเรียงรายอยู่ คู่ต๋ับเดิน ดูสัตว์แปลก ๆ ในใจก็คิดว่า ช่างไม่สงสารเขาเสียเลย คูชิมันไม่ได้วิ่งเหมือนเราเลย ทุกตัวถูกขัง ในที่แออัดกรงอันเล็ก ๆ ทั้งนั้นเลย

คู่ต๋ับ พึมพำกับตัวเองว่า “เอ นั่นคางคก (จี้คันคาก) มี 6 ขา แล้วยังมี กิ้งกือ (แมงบั้งกือ) มีปีก ม้าน้อยมีเขา นั่นก็ตุ๊กแก (กั๊กแก) สองหัว ูมิขา เป็นต้น และแล้วคู่ต๋ับก็ต้องแปลกใจมาก เมื่อพบดวงดาวถูกขังอยู่ในกรง กรงหนึ่ง ดวงดาวดีใจมากเมื่อเห็นคู่ต๋ับ

ดวงดาว: หนูอ้วนเธอจำฉันได้หรือเปล่า

คู่ต๋ับ : จำได้ซิ เธอคือ ดวงดาวที่หล่นลงมาจากฟ้า เมื่อวันก่อน

คู่ต๋ับ : เธอทำไมได้มาอยู่ในกรงนี้

ดวงดาว: วันนั้นเมื่อนั้นแยกกับเธอ ฉันพบกับลิงหางยาว พวกมันจับฉันมาขายให้พวกลิงจัมโบ้ เพราะคิดว่าฉันเป็นสัตว์พันธุ์ใหม่ แล้วเรียกฉันว่า เจ้าเรืองแสง ฮือ ฮือ

ตุ๊ปตุ๊บ : นำสงสารเธอจริงๆ ฉันจะช่วยเธอหนีออกไปจากที่นี่

ในคืนวันต่อมา

ตุ๊ปตุ๊บจึงแอบ เข้าไปในคณะละครสัตว์อีกครั้ง แล้วพาดวงดาวหนีออกมา เมื่อทั้งคู่เดินทางออกไปไกล จากคณะละครสัตว์พอสมควรแล้ว

ตุ๊ปตุ๊บ : แล้วเธอกิจจะทำอะไร ต่อไปละจ๊ะ จะไปผจญภัยต่อไหม ดวงดาวรีบส่ายหัวแล้วตอบเสียง อ่อยว่า : ไม่แล้วละ ฉันจะกลับไปอยู่บน ท้องฟ้าตามเดิม ถึงแม้ว่าจะน่าเบื่อสักหน่อย แต่เมื่อฉัน มองลงมาขังโลก ก็ยังเห็นสิ่งที่น่าสนใจมากมาย และฉันก็มีความสุขกับการมองดูโลกมากกว่า การ ลงมาเป็นส่วนหนึ่งของโลก

ตุ๊ปตุ๊บ : ฉันก็มีความสุข กับการมองดูดวงดาวบนท้องฟ้าเหมือนกัน ฉันยังคิดอยู่ว่าถ้าดวงดาวอื่น ๆ เกิดเบื่อหน่ายเหมือน เธอ แล้วพากันหนีจากท้องฟ้าจนหมด ท้องฟ้าคงเศร้ามากเลย

ดวงดาว: ถ้าอย่างนั้นฉันต้องรีบ ขึ้น ไปบอกเพื่อน ๆ แล้วละว่า การอยู่ในที่ที่ที่เหมาะสมกับตัวเองนะ ดีที่สุดแล้ว จะได้ไม่มีดวงดาวไหนหนีไปอีกยังไงละ ขอคุณนะ ที่ช่วยเหลือฉัน ฉันจะไม่ลืมเธอเลย ลาก่อนจ๊ะตุ๊ปตุ๊บ ดวงดาวบอกก่อนที่จะลอยกลับขึ้นสู่ท้องฟ้า ตั้งแต่นั้นมาเมื่อ

ตุ๊ปตุ๊บมอง ขึ้นไปบน ท้องฟ้ายามราตรี เขามองหว่าดวงดาว ดวงไหนหนอคือดวงดาวแสนชน ที่ เขาเคยเจอ และหวังว่าดวงดาวจะกำลังมอง เขาอยู่ด้วยเช่นกัน

คำภาษาไทยกลางจากนิทานที่นำมาสอน

ดวงจันทร์ กระโดด คางคก กิ่งก้อ ตุ๊กแก

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น .
ครั้งที่ 15

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดย่อจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งบนเก้าอี้ในระดับสายตาเด็ก
2. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับตัวละครในนิทาน และให้เด็กที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับฮิปโปโปแตมส์ออกมาเล่าให้เพื่อนฟัง

ขั้นการสอน

3. ครูบอกเด็กว่า วันนี้ครูจะเล่านิทานจากหนังสือประกอบภาพให้เด็กฟัง

ขั้นการสนทนา

4. ครูแนะนำชื่อหนังสือนิทาน เรื่องฮิปโปโปแตมส์กันแดง แต่งโดย สายฝน ชีมาพร ธีระรมย์ เขียนภาพ
5. ครูเล่านิทานประกอบหนังสือภาพโดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ
6. เมื่อฟังนิทานจบ เด็กตอบคำถามจากเรื่อง
  - เหตุใดฮิปโปโปแตมส์จึงมีกันสีแดง
  - ฮิปโปโปแตมส์ในนิทานมีนิสัยอย่างไร เด็กๆ ควรเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่ เพราะเหตุใด
  - เด็กจะนั่งชิงช้าอย่างไรให้ปลอดภัย
  - ทำไมเราต้องฟังคำตักเตือนจากคนอื่น
7. เด็กดูของจริง รับอาสาสมัครครั้งละ 2 คน คนที่ 1 พูดย่อภาษาถิ่น คนที่ 2 พูดย่อภาษาไทยกลางจากคำต่อไปนี้ ดาก กั้น จี้เกี่ยม จิ้งจก , โอนน่านซา ชิงช้า, ตีน เท้า เด็กพูดได้ถูกต้องครูกล่าวคำชมเชย เพื่อนปรบมือ
8. อาสาสมัครดูภาพ คนหัวเราะ แล้วแสดงท่าทางให้เพื่อนยกมือตอบพูดเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

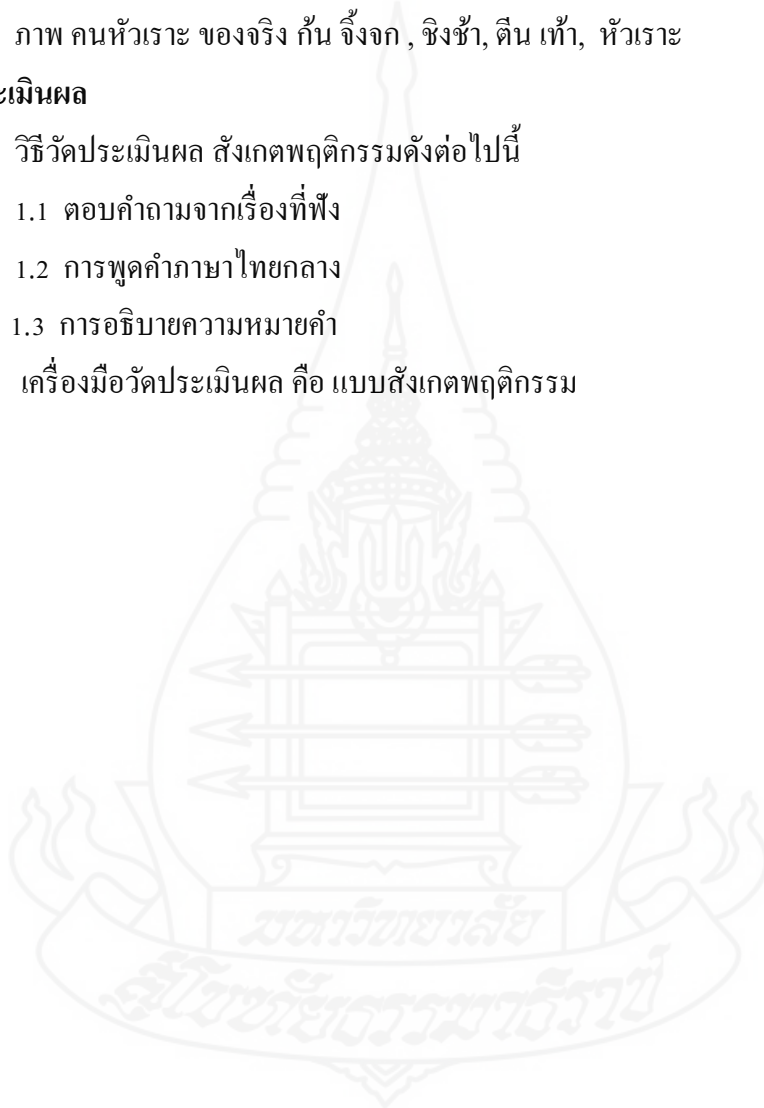
9. แบ่งเด็กออกเป็นสองกลุ่ม ดูภาพชิงช้า จิ้งจก เต่า กิ้ง กลุ่มที่หนึ่งพูดภาษาไทยกลาง กลุ่มที่สองพูดภาษาถิ่นให้มีความหมายตรงกัน พร้อมให้อาสาสมัครเฉลยคำตอบจากภาพ

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่องฮิบโปโปเต็มสกันแดง
2. ภาพ คนหัวเราะ ของจริง กิ้ง จิ้งจก , ชิงช้า, เต่า, หัวเราะ

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำภาษาไทยกลาง
  - 1.3 การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 16

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับพฤติกรรมคือร้อนของฮิปโปโปเตมัสมีผลอะไรตามมาบ้าง ให้
อาสาสมัครเล่านิสัยคือร้อนที่เคยมีประสบการณ์ และมีผลเสียอย่างไรบ้าง

3. ครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กได้รับฟังเมื่อวาน ให้อาสาสมัครเล่านิทานให้เพื่อนฟัง

ขั้นการสอน

4. ให้อาสาสมัคร 3-4 คน เลือกภาพคนละหนึ่งภาพในนิทานบางตอนเช่นฮิปโปโปเตมัส
นั่งชิงช้า ฮิปโปโปเตมัสกล่าวขอโทษเพื่อน แล้วพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง

5. แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รับผิดชอบภาพตัวละคร 1 ภาพคิดลงในกระดาษ แล้วเขียน
ภาพต่อเติมให้เป็นเรื่องราวตามความคิด แล้วนำเสนอผลงานทีละกลุ่ม เล่าเป็นเรื่องราวเป็น
ภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

6. เด็กร่วมกันพูดเป็นประโยคและพูดเป็นเรื่องราวจากภาพที่กำหนดให้ โดยตอบคำถาม
จากภาพให้ครอบคลุม ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ภาพตัวละครในเรื่องฮิปโปโปเตมัสกันแดง
2. ภาพบางตอนในนิทานฮิปโปโปเตมัสนั่งชิงช้า ฮิปโปโปเตมัสกล่าวขอโทษเพื่อน
3. ภาพนิทาน หน้า 1 ,5, 9

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดเป็นประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

ฮิปโปโปแตมส์กันแดง

สายฝน เรื่อง

ธีมาพร ธีระรมย์ ภาพ

ฮิปโปโปแตมส์ : ฉันเป็นฮิปโปโปแตมส์ ชื่อปากกว้าง เพื่อนๆ ไม่ชอบเล่นกับฉันเลย แต่ก็ไม่ใช่ใครหรอก ไม่เล่นก็ไม่เล่น เล่นคนเดียวก็ได้

วันหนึ่งปากกว้างเดินไปตามถนนมีป้ายเขียนบอกว่าสะพานชำรุด ห้ามผ่าน แต่ปากกว้างไม่สนใจ

ป้ายที่เขียนบอก เขาเดินไปก็ต้องพบกับสะพานชำรุดและผิดหวังเดินผ่านไม่ได้

ถึงแม้คุณจิ้งจก (จิ้งเกี่ยม) จะร้องบอก: อย่าไปนะคุณปากกว้าง แต่เขากลับกระต๊อบเท้า (ดิน) และพูด

อย่างโมโหว่าฉันไม่เชื่อเธอหรอก

เพื่อนๆ เห็นคุณปากกว้างเดินไปทางไหน ก็จะพากันหลบหนีอยู่ห่างๆ เพื่อไม่ให้คุณปากกว้างรังแก

คุณปากกว้างก็จะสะบัดหน้า ใส่เพื่อนๆ ทุกครั้งไป

เพื่อนๆ : พวกเรา คุณปากกว้างมาแล้ววิ่งหนีเร็ว

ปากกว้าง แสดงอาการสะบัดหน้า

วันหนึ่งปากกว้างรู้สึกเหงา

ปากกว้าง : เหงาจังเลย เราอยากเล่นอะไรให้สนุก เดี่ยวออกไปเดินเล่นดีกว่า

ปากกว้างไปที่สนามเด็กเล่นไม่มีใครอยู่ที่นั่น เพราะวันนี้เป็นวันที่ช่างกำลังซ่อมแซมชิงช้า(โถ้น่านาวา)ใหม่และทาสีใหม่ด้วย ปากกว้างเดินเข้าไปพบข้อความ บอกว่าสี่ยังไม้แห้ง แต่ปากกว้างไม่สนใจกลับเข้าไปนั่งชิงช้า แต่ก่อนที่จะนั่ง ก็มีเสียงๆ หนึ่งบอกว่า

นกน้อย : อย่างนั้นสี่ยังไม่แห้ง

ปากกว้าง : ยุ่จจริง ฉันจะนั่งจะเป็นอะไรไป พอปากกว้างนั่งลง

ปากกว้าง : อะไรกันนี้กันฉันเหนียวจังเลย เขามองที่กัน (ตาก) ของเขาเป็นสีแดง เขาเริ่มร้องไห้ ฮือๆ เขาพยายามเช็ดสีออกอย่างไร สีก็ไม่ออก

นกน้อย: หัวเราะ (หัวขำขำ) ด้วยความขบขัน แต่เมื่อนกน้อยเห็นปากกว้างร้องไห้ นกน้อยก็รีบไปปลอบใจ

ปากกว้าง: โอ้อ้อ อัยยาร์้องไห้เลยนะ เดี่ยวสีก็ค่อยๆ จางออกไปเองนั่นแหละ

ปากกว้างเห็นนกน้อยพูดดีด้วยจึงสำนึกผิด ปากกว้าง : ฉันขอโทษเธอนะที่เคยดูเธอ เป็นเพราะฉันไม่เชื่อเธอ ฉันจึงเป็นเช่นนี้

นกน้อย: ไม่เป็นไร ต่อไปเธออย่าคือร้อนแบบนี้อีกนะ

ปากกว้าง : ครับ ผมจะฟังคำตักเตือนของทุกคนเลย

ปากกว้างเดินไปทางไหนเพื่อนๆ ก็หัวเราะเยาะ ทำให้เขารู้สึกอับอายที่เพื่อนๆ ล้อเลียนเขา แต่ที่เป็นเช่นนี้ ก็เพราะความดีร้ายของตนเอง ปากกว้างก็อภัยให้เพื่อน

จากนั้นปากกว้างก็ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงนิสัยของตนเอง เขาเลิกทำตัวดีร้าย ขอมรับฟังคำตักเตือนของคนอื่นๆ และเพื่อนเสมอ

วันเวลาผ่านไปทำให้สีแดงที่ก้น (ดาก) ของเขาค่อยๆ จางลง สีแดงที่ก้นก็หลุดหายไป นิสัยของเขาก็เปลี่ยนไปด้วย จนกลายเป็นฮิปโปโปแตมัสที่มีนิสัยดีมากตัวหนึ่ง และเพื่อนๆ ก็รักเขา เพราะเขามีนิสัยดี

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาสอน

ชิงช้า เท่า ก้น หัวเราะ จิ้งจก

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00-10.25 น.

ครั้งที่ 17

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดย่อจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งบนเก้าอี้ในระดับสายตาเด็ก
2. ครูสนทนาเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง มียาย และแมว ให้อาสาสมัครเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับยายและแมวที่บ้านของเด็ก

3. ครูบอกเด็กว่าจะเล่านิทานเรื่อง แมวยายปิ้ง แต่งโดย ดำรงค์ศักดิ์ บุญสุข , ธราทิพย์ สมบัติแก้ว วาดภาพ

ขั้นการสอน

4. ครูเล่านิทานประกอบสื่อโดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจจากคำที่ครูได้รวบรวมไว้

5. เมื่อเด็กฟังนิทานจบ เด็กและครูสนทนากันในประเด็นต่อไปนี้

- ทำไมแมวยายปิ้งจึงกินทุกอย่างที่ขวางหน้า
- เด็กๆ คิดว่าแมวจะกินคนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ถ้าแมวที่บ้านของเด็กเป็นเช่นแมวยายปิ้ง เด็กๆ จะทำอย่างไร
- เด็กๆ มีวิธีการเลี้ยงแมวอย่างไร

6. เด็กดูของจริง เช่น ร่ม ตะไคร้ จมูก แล้วให้อาสาสมัครพูดเป็นภาษาไทยกลาง ครูให้คำชมเชยเมื่อเด็กพูดได้ถูกต้อง

7. ครูให้อาสาสมัคร แสดงอาการ(ฮาก) อาเจียน (โศกหญ้า) ดายหญ้าให้เพื่อนร่วมพูดเป็นภาษาไทยกลางจากการแสดงท่าทางของอาสาสมัคร โดยยกมือตอบเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุป

8. อาสาสมัครพูดเป็นภาษาไทยกลางคนละ 1 คำจากสื่อ อาสาสมัครอีกคนหนึ่งเลือกสื่อของจริงยกให้เพื่อนดู และพูดเป็นภาษาไทยกลางพร้อมกัน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่องแมวยายปิ้ง
2. จมูก ตะไคร้ ร่ม คนขายหญ้า คนอาเจียน ของจริง

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำภาษาไทยกลาง
  - 1.3 การอธิบายความหมายคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 18

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลางได้
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลางได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กตอบปริศนาคำทาย อะไรเอ่ยต้นเท่าครกใบปกดิน (ตะไคร้)
2. ครูถามเด็กว่า นิทานที่ครูเล่าให้ฟังเมื่อวันก่อนเกี่ยวกับตะไคร้อย่างไร
3. ให้อาสาสมัครเล่านิทานบางตอนที่เด็กประทับใจให้เพื่อนฟัง

ขั้นการสอน

4. ให้อาสาสมัครตอบคำถามจากภาพ โดยครูยกภาพ ลุงสำราญขายหญ้าในสวน ให้เด็กดู แล้วตอบคำถามของครูว่าในภาพมีใคร เขากำลังทำอะไร โดยพูดเป็นภาษาไทยกลาง
5. ให้อาสาสมัครเลือกภาพที่ครูเตรียมมาซึ่งมีภาพ แมวกับนกกระยาง,แมวกัดกินหมู แล้วพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง
6. เด็กจับกลุ่ม กลุ่ม ละ 4 คน วาดภาพจากเรื่องที่ได้รับฟังหรือวาดภาพตามความคิด แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานเล่าเรื่องราวจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

7. เด็กร่วมกันพูดเป็นประโยค และพูดเล่าเรื่องจากภาพที่ครูกำหนดให้ โดยตอบคำถามให้ครอบคลุมใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย
2. ภาพบางตอนในนิทานเช่น ลุงสำราญขายหญ้าในสวน,แมวกับนกกระยาง,แมวกัดกินหมู

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 การพูดประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แมวยายปิ้ง

คำรงค์ศักดิ์ บุญสูงิ์ เขียน

ชราทิพย์ สมบัติแก้ว วาด

เหมียว ๆ ๆ เป็นเสียงร้องของแมวยายปิ้ง (ครูยกภาพแมวที่หอมโซให้เด็กดู)

ครู : เด็กๆรู้ไหมว่าแมวยายปิ้งทำไมมันจึงหอม ขนาดนี้ (ครูทำเสียงน่าสงสาร)

ครู : เด็กๆสงสารมันไหมคะ

ครูยกภาพยายปิ้งขึ้น แล้วพูดว่า : เจ้าเหมียววันนี้ฉันไม่มีเวลาหาอาหารให้เจ้ากินหรอก ฉันจะออกไปข้างนอกก่อนนะ

เจ้าเหมียว : ร้องเหมียว ๆ ๆ อยู่ในบ้านยายปิ้ง พอคิดมองไปเห็นตุ้มกึ่ง ที่ยายปิ้งต้มทิ้งไว้ ด้วยความหิว เจ้าเหมียวจึงขโมยกินกึ่งในหม้อจนหมด แต่ก็ยังไม่อิ่ม เจ้าเหมียวจึงกินทั้งหม้อเข้าไป ทำให้เจ้าเหมียวอ้วนใหญ่ ขึ้น ยายปิ้งกลับมาบ้านเห็นก็ตกใจ จึงพูดขึ้นว่า “เจ้าเหมียวทำไมเธอถึงอ้วน อย่างนี้”

เจ้าเหมียว : อ้อ ฉันกินกึ่ง และกินหม้อตุ้มกึ่งนะซิ แล้วจะกินยายด้วย ว่าแล้ว เจ้าเหมียวก็ตะครุบยายปิ้ง แล้วกิน ยายปิ้งเข้าไป จึงทำให้ตัวมันอ้วนขึ้นกว่าเดิม

แมวน้อยไม่หายหิว มันเดินต่อไปอีกพบ ตาฉาบ โจงฉ่าง เดินสวนทางมาเห็นแมวน้อย ก็ตกใจ ตาฉาบจึงร้องทักว่า : เจ้าแมวน้อย เจ้าไปทำอะไรมาจึงได้อ้วน อย่างนี้

แมว : อ้อ ฉันกินกึ่ง กินหม้อตุ้มกึ่ง กินยายปิ้ง เป็บป๊าบ แล้วฉันก็จะกินตาด้วยละ ว่าแล้วแมวก็จับตาฉาบ โจงฉ่าง กินอีกคน ตัวมันจึงอ้วนขึ้นอีก

แมวน้อยเดินต่อไปอีก พอไปถึงหนองน้ำใหญ่ ก็พบนกกระยาง 5 ตัวกำลังหาอาหารอยู่นกกระยางจึงทักแมวว่า : เจ้าแมวน้อยเจ้าไปทำอะไรมาจึงอ้วนอย่างนี้

แมวตอบว่า : อ้อ ฉันกินกึ่ง กินหม้อตุ้มกึ่ง กินยายปิ้งเป็บป๊าบ กินตาฉาบ โจงฉ่าง แล้วจะกินพวกเจ้าด้วยละ แล้วเจ้าแมวน้อยก็จับนกกระยาง 5 ตัว กินอย่างอร่อย ตัวมันจึงอ้วนขึ้นอีก

แมวน้อยเดินต่อไปอีกก็ได้พบ หนูพิว สีชมพู แต่งชุดสีชมพูและกางร่ม (กึ่งจ้อง) สีชมพูเดินผ่านมา หนูพิวเห็นแมวน้อยก็ตกใจจึงร้องทักว่า

หนูพิว : แมวน้อยทำไมเธอจึงตัวอ้วนขนาดนี้

แมวน้อยตอบ : อ้อ ฉันกินกึ่ง กินหม้อตุ้มกึ่ง กินยายปิ้ง เป็บป๊าบ กินตาฉาบ โจงฉ่าง กินนกกระยาง 5 ตัว แล้วจะกินเจ้าด้วยละ แล้วเจ้าแมวน้อยก็จับหนูพิว สีชมพูกิน ตัวมันจึงอ้วนใหญ่ขึ้นอีก

แมวน้อยเดินต่อไปอีก คราวนี้มันพบเจ้าหมู เหลาะแหละกำลังใช้จุก (ดั่ง) ขุดดินหาอาหารกินอยู่ข้างทาง เจ้าหมูเห็นแมวน้อยก็ตกใจจึงร้องทักว่า

เจ้าหมู : เจ้าแมวน้อยเจ้าไปทำอะไรมาจึงอ้วนอย่างนี้

เจ้าแมวน้อย : อ้อ ฉันกินกุ้ง กินหม้อต้มกุ้ง กินขาปู เป็ปเป็ป กินตาฉาบ โจงฉ่าง นกกระยาง 5 ตัว กินหนูพั้ว สีชมพู แล้วจะกินเจ้าด้วยละ แล้วเจ้าแมวน้อยก็จับเจ้าหมูทะเลาะแหละกิน อีกหนึ่งตัว มันจึงอ้วนใหญ่ขึ้นอีก

เจ้าแมวน้อยเดินต่อไปอีกคราวนี้พบเจ้าแพะ โลเล ขึ้นเล็มหญ้าอยู่ข้างทาง แพะเห็นแมวน้อยก็ตกใจ และเจ้าแพะร้องถามแมวว่า : เจ้าแมวเจ้าไปทำอะไรมาจึงตัวอ้วนขนาดนี้

เจ้าแมวตอบว่า : อ้อ ฉันกินกุ้ง กินหม้อต้มกุ้ง กินขาปู เป็ปเป็ป กินตาฉาบ โจงฉ่าง กินนกกระยาง 5 ตัว กินหนูพั้ว สีชมพู กินเจ้าหมูทะเลาะแหละ ทีนี้ฉันจะกินเจ้าด้วยละ แล้วเจ้าแมวน้อยก็จับเจ้าแพะ โลเลกินอีกหนึ่งตัว เจ้าแมวน้อยจึงตัวอ้วนใหญ่ขึ้นกว่าเดิม

เจ้าแมวน้อยเดินต่อไปอีกคราวนี้พบพระเอกลิเก เสียงหวาน กำลังร้องกลอนลิเก เดินผ่านมา พอพระเอกลิเกเห็นเจ้าแมวน้อยก็ตกใจ

พระเอกลิเกจึงร้องทักว่า : เจ้าแมวน้อยเจ้าไปทำอะไรมาจึงอ้วนใหญ่นัก

แมวน้อยตอบ : อ้อ ฉันกินกุ้ง กินหม้อต้มกุ้ง กินขาปู เป็ปเป็ป กินตาฉาบ โจงฉ่าง กินนกกระยาง 5 ตัว กินหนูพั้ว สีชมพู กินเจ้า หมูทะเลาะแหละ กินเจ้า แพะ โลเล

เจ้าแมว พูดว่า : ทีนี้ฉันจะกินท่านบ้างละ แล้วเจ้าแมวกก็จับพระเอกลิเก เสียงหวานกินอีกหนึ่งคน เจ้าแมวน้อยจึงตัวอ้วนใหญ่ขึ้นอีกกว่าเดิมหลายเท่า

เจ้าแมวน้อยเดินต่อไปอีก ผ่านที่ดินของลุงสำราญ ชาวสวน กำลังดายหญ้า (โสกหญ้า) พอเห็นแมวน้อยก็ตกใจ

ลุงสำราญจึงร้องถามขึ้นว่า : แมวน้อย ทำไมเธอจึงอ้วนอย่างนี้

แมวน้อยตอบว่า : อ้อ ฉันกินกุ้ง กินหม้อต้มกุ้ง กินขาปู เป็ปเป็ป กินตาฉาบ โจงฉ่าง กินนกกระยาง 5 ตัว กินหนูพั้ว สีชมพู กินเจ้าหมูทะเลาะแหละ กินเจ้าแพะ โลเล กินพระเอกลิเกเสียงหวาน เจ้าแมว พูดว่า : ทีนี้ฉันจะกินท่านบ้างละ

ลุงสำราญ : เจ้ากินอะไรต่อไปเข้าไปมากมายอย่างนี้ ต้องไม่สบายแน่ๆ เชียว เราจะกินอาหารกินความต้องการไม่ดีหรอกนะ

ลุงสำราญจึงพูดอีกว่า : เดียวฉันจะหายาให้เธอกิน เพื่อขับไล่สิ่งที่เกินความต้องการของร่างกายออกนะ ว่าแล้วลุงสำราญก็เด็ดใบตะไคร้ (หัวสิงไค) ให้แมวน้อยกิน

แมวน้อยระคายคอก อาเจียน (ฮาก) สิ่งทีกินเข้าไปออกมาทั้งหมด

คำภาษาไทยกลางในนิทานที่นำมาสอน

จมูก ตะไคร้ ร่ม ดายหญ้า อาเจียน

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.

ครั้งที่ 19

จุดประสงค์

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังได้
2. พูดคำจากนิทานเป็นภาษาไทยกลางได้
3. อธิบายความหมายของคำได้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้เด็กนั่งเป็นครึ่งวงกลม ครูนั่งบนเก้าอี้ในระดับสายตาเด็ก
2. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนๆ ให้อาสาสมัครออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข
3. ครูบอกกับเด็กว่า ครูจะเล่านิทานเรื่อง หุ้ฉันทาย แต่งโดย ตู๋บปอง รติมัย หงส์วิสุทธิกุล

เขียนภาพ

ขั้นการสอน

4. ครูเล่านิทานประกอบการใช้หุ่นมือ โดยพูดเป็นภาษาไทยกลางสอดแทรกคำที่เป็นภาษาถิ่นที่เด็กยังไม่เข้าใจ
5. เมื่อเด็กฟังนิทานจบ เด็กตอบคำถามต่อไปนี้
  - ทำไมหูของหนูตุ้ยจึงหายไป
  - เด็กๆ คิดว่าหนูตุ้ยทำกับเพื่อนๆ ถูกต้องหรือไม่ เพราะอะไร
  - เด็กๆ คิดว่าทำอะไรหนูตุ้ยจึงจะเป็นคนดี
  - ถ้าเด็กๆ เป็นหนูตุ้ย เด็กจะทำอย่างไร
6. เด็กดูของจริง กระจก สะดือ ไม้กวาด พักทอง แล้วให้อาสาสมัครพูดเป็นภาษาไทยกลาง ถ้าเด็กพูดไม่ถูกให้เพื่อนคนอื่นช่วย พูดให้ถูกต้อง โดยได้รับคำแนะนำจากครู ครูชมเชยเด็กๆ ที่พูดได้ถูกต้อง
7. ให้เด็กเล่นเกมทายปัญหา โดยแบ่งเด็กเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คน รับผิดชอบ กลุ่มละ 1 ภาพ เช่น คนกระซิบ กระจก สะดือ ไม้กวาด พักทอง แล้วร่วมกันคิดทำทางแสดงให้เพื่อนทาย เป็นภาษาไทยกลาง เมื่อทุกกลุ่มแสดงเสร็จร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นสรุป

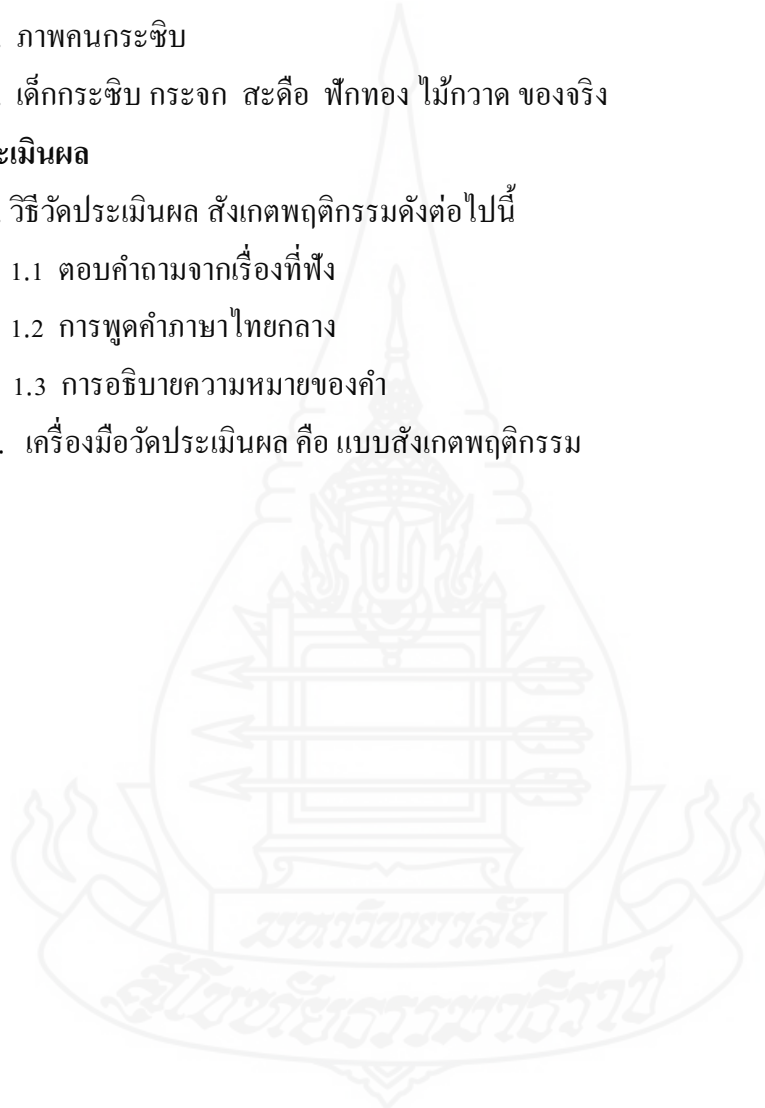
8. ครูพูดภาษาถิ่นให้อาสาสมัครเลือกภาพพร้อมพูดเป็นภาษาไทยกลางครั้งละ 1 คน พร้อมรูปภาพที่ถูกต้อง

สื่อประกอบกิจกรรม

1. นิทานเรื่องเจ้าหนูหุหุย
2. ภาพคนกระซิบ
3. เด็กกระซิบ กระจก สะคือ พักทอง ไม้กวาด ของจริง

การวัดประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังต่อไปนี้
  - 1.1 ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง
  - 1.2 การพูดคำภาษาไทยกลาง
  - 1.3 การอธิบายความหมายของคำ
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เวลา 10.00 -10.25 น.
ครั้งที่ 20

จุดประสงค์

1. พูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง
2. พูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กตอบปริศนาคำทาย อะไรเอ๋ย เสียงร้อง อู๊ดๆ อาหารของมันคือ รำ (หมู)
2. ครูสนทนาเกี่ยวกับนิทานที่เด็กได้รับฟังเมื่อวันก่อน ให้อาสาสมัครเล่านิทาน

ขั้นการสอน

3. ครูถือภาพ หมูตุ๋ยกำลังทำงานช่วยแม่, หมูตุ๋ยช่วยแม่เก็บผักทองให้เด็กดู แล้วให้อาสาสมัครพูดเป็นประโยคภาษาไทยกลาง
4. เด็กจับกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เล่นเกมตัดต่อภาพในนิทานบางตอน แล้วออกมาเล่าเรื่อง เป็นภาษาไทยกลาง

ขั้นสรุป

5. ให้อาสาสมัครครั้งละ 1 คน พูดเป็นประโยคและพูดเล่าเรื่องจากภาพที่ครูเตรียมมาเช่น หมูตุ๋ยดึงหมวกแมว หมูตุ๋ยปาก้อนหิน หมูตุ๋ยกำลังถูบ้าน เจ้าหมูกำลังกวาดบ้าน
6. เด็กร่วมกันพูดเป็นประโยคและพูดเล่าเรื่องจากภาพ โดยตอบคำถามจากภาพ มีใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ปริศนาคำทาย
2. ภาพบางตอนในนิทานหน้า 8,10, 22
3. ภาพตัดต่อ นางฟ้าร้ายคาถา หมูตุ๋ยขอร้องเทวดา หมูตุ๋ยรดน้ำฟุ้งทอง หมูตุ๋ยเก็บของเล่น

การวัดและประเมินผล

1. วิธีวัดประเมินผล สังเกตพฤติกรรมดังนี้
  - 1.1 การพูดประโยค
  - 1.2 การพูดเล่าเรื่อง
2. เครื่องมือวัดประเมินผล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม

เจ้าหนูหาย

เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป เรื่อง

รติมัย หงส์วิสุทธิกุล ภาพ

หนูต๋อย : ใครอยากเล่นกับฉันบ้าง เสียงหนูต๋อยตะโกนเสียงดังลั่น

เพื่อนๆ : หนูต๋อยมาแล้ว เร็วพวกเรารีบหนีกันเถอะ เดี่ยวหนูต๋อยจะหาเรื่องกับพวกเรา

เพื่อนของหนูต๋อยรีบพากันวิ่งหนีหนูต๋อยด้วยความกลัว

หนูต๋อย : หนีฉันทำไม กลัว ฉันรังแกหรือไง

เพื่อนๆ : คุณกระรอก คุณกระต่าย คุณนกน้อย พากันกระซิบ (สึม) เบาๆ เมื่อเห็นหนูต๋อยยื่นมองหา

เพื่อนๆ : เราย้ำพูดเสียงดัง เดี่ยวหนูต๋อยจะเจอเรา เราไม่ยอมมีเรื่องกับหนูต๋อย

คุณนกน้อย : คุณแต่งกายก็ไม่สุภาพ มองไปเห็นสะดือ (สะดือ) จุ่นน่าเกลียด เราไม่ยอมมองคุณเลย

คุณกระรอก : ไซ้ๆ เราว่าเหมือนกับเขอนั้นแหละ คุณเดินวางกล้ำเหมือนนักเลงยังงี้ยังงั้นแหละ

คุณหนูต๋อยเอ๋ย หาเพื่อนจะเล่นด้วยก็ไม่มี

นางฟ้าหมาจู้ เป็นนางฟ้าที่ดูแลความประพฤติของสัตว์ที่อยู่บนโลก ในแต่ละวันนางฟ้าจะต้องนำ

กระจก (แหวน) วิเศษออกมาส่องดูการกระทำของสัตว์ ที่อยู่ในความปกครองของนางฟ้าหมาจู้

นางฟ้า : โอ้โอ้หนูต๋อยทำไมเกรงขนาดนี้ คุณรังแกเพื่อนๆ สัตว์ด้วยกัน จนสัตว์อื่นๆ อยู่อย่างไม่มี

ความสุขเลย ไม่ได้ๆ ต้องเปลี่ยนนิสัยให้หนูต๋อยเป็นสัตว์ที่มีนิสัยดีเหมือนสัตว์อื่นๆ ดีกว่า

นางฟ้า ร่ายคาถาให้หนูต๋อยได้รับบทเรียนในการทำตัวเป็นสัตว์เกรง โอม มะเหมียว

ซึ่งเวทมนต์ของนางฟ้าถ้าหนูต๋อยเกรงกับสัตว์ต่างๆ ไป จะทำให้หนูต๋อยหายไปพอนางฟ้าร่ายเวทมนต์

จบ ในขณะที่นั้นพอดีหนูต๋อยได้ยินเสียงแมวร้อง เหมียว ๆ ๆ ๆ

หนูต๋อย : แหมหนวกหูจังเลย เอ เจ้าเหมียวมันอยู่ที่ไหนนะ

หนูต๋อยเดินตามเสียงแมวร้องเจอเจ้าเหมียวพอดี

หนูต๋อย : หุคร้องเดี๋ยวนี้เจ้าเหมียว หนวกหู หนูต๋อยดึงหูเจ้าเหมียวอย่างแรง

เจ้าเหมียว : เจ็บนะหนูต๋อย

ทันใดนั้นหูข้างซ้ายของหนูต๋อยก็หายวับไปทันที

หนูต๋อย : โอ้ย อะไรกันนี้ หูข้างซ้ายของฉันหายไปไหน

หนูต๋อยเดินทางไปที่ไหนเพื่อนๆ ก็หัวเราะ แต่หนูต๋อยก็ไม่สนใจ

อยู่มาวันหนึ่งหนูต๋อยกำลังเดินเล่น พอดีมีนกน้อยตัวหนึ่งบินผ่านหน้าหนูต๋อย หนูต๋อยปาก่อนหันไปสนใจ

น้อยจนปีกหัก

นกน้อย : โอ้ยหนูต๋อยทำฉันทำไม

ทันใดนั้นหูข้างขวาของหนูต๋อยก็หายวับไปอีก

หมุดู๋ : ปิดหูทั้งสองข้าง วิ่งไปตามถนน เพื่อนๆ เห็นพากันหลบหน้าหมุดู๋ เกรงว่าหมุดู๋จะแกล้ง

หมุดู๋ : ใครจะช่วยหาหูให้ฉันได้ หมุดู๋บ่นไปวิ่งไป อ้อ คิดออกแล้ว นางฟ้ามาจูนั่นเอง

หมุดู๋ : นางฟ้าช่วยฉันด้วย หูฉันหายไปหมดทั้ง 2 ข้าง แล้ว ฉันอายุคนอื่นๆ เขา ช่วยฉันด้วย หาหูให้ฉันที

นางฟ้า : อ้อ ถ้าอยากให้อายุ ช่วย เธอต้องทำความดีอย่างน้อย 10 ประการคือ

1. เธอต้องไม่เกรงใจแก่เพื่อน
2. เธอต้องรู้จักแบ่งของเล่นให้เพื่อน
3. เธอต้องเชื่อฟังพ่อแม่
4. เธอต้องช่วยเพื่อนเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อเล่นเสร็จ
5. เธอต้องขออนุญาตครูก่อนออกนอกห้องทุกครั้ง
6. เธอต้องเข้าแถวทุกครั้งก่อนรับนมจากครู
7. เธอต้องรับประทานอาหารเอง
8. เธอต้องแต่งตัวด้วยตัวเองได้
9. เธอต้องช่วยพ่อแม่กวาดบ้านและเก็บไม้กวาด (ไม้คันพอย) ให้เรียบร้อย
10. เธอต้องช่วยรดน้ำผักทอง (บักอี่) ที่แม่ปลูกไว้

หมุดู๋รับคำสัญญาจะทำความดีกับนางฟ้าตามที่นางฟ้าบอก หมุดู๋ได้ปฏิบัติตามที่นางฟ้าบอก หูของหมุดู๋ก็กลับมาเหมือนเดิม

หมุดู๋เปลี่ยนนิสัยจากเด็กเกเรกลายเป็นเด็กดีนับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เพื่อนๆ ก็รักหมุดู๋

คำภาษาไทยกลางที่ได้จากนิทานที่นำมาสอน

กระซิบ ไม้กวาด พักทอง กระจก สะดือ

ตอนที่ 2 ความหมายของคำ

คำชี้แจง

ครูพูดคำภาษาไทยกลางแล้วให้เด็ก กากบาท ทับภาพให้ตรงกับความหมายของคำดังนี้คือ

ข้อที่ 1 ภาพใดเป็นภาพคนกำลังเดิน

ข้อที่ 2 ภาพใดเป็นภาพคนกำลังวิ่ง

ข้อที่ 3 ภาพใดเป็นภาพคนกำลังกระโดด

ข้อที่ 4 ภาพใดเป็นภาพคนกำลังใส่รองเท้า

ข้อที่ 5 ภาพใดเป็นภาพที่แม่กำลังปลอบใจลูก

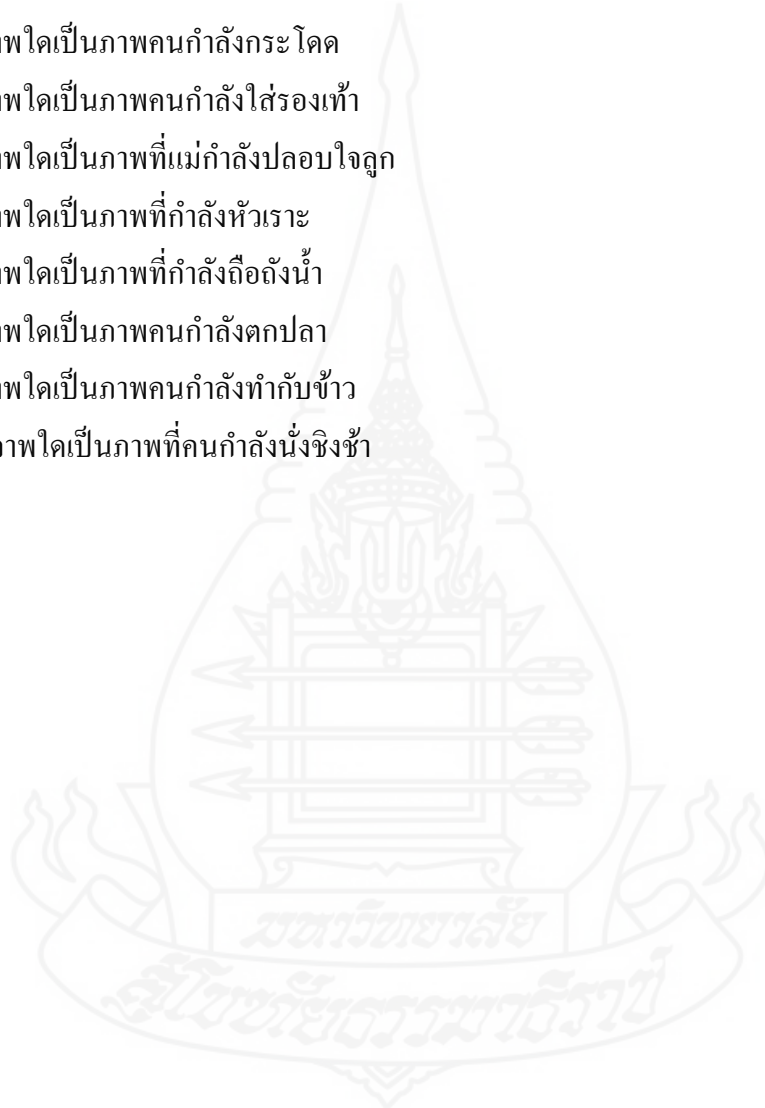
ข้อที่ 6 ภาพใดเป็นภาพที่กำลังหัวเราะ

ข้อที่ 7 ภาพใดเป็นภาพที่กำลังถือถังน้ำ

ข้อที่ 8 ภาพใดเป็นภาพคนกำลังตกปลา

ข้อที่ 9 ภาพใดเป็นภาพคนกำลังทำกับข้าว

ข้อที่ 10 ภาพใดเป็นภาพที่คนกำลังนั่งชิงช้า

ตอนที่ 3 แบบทดสอบการพูดเป็นประโยค

จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบการพูดเป็นประโยคจากภาพที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน ระดับ 3 คะแนน เด็กสามารถพูดเป็นประโยคที่สมบูรณ์ครบองค์ประกอบคือ (ใคร ทำ อะไร ที่ไหน)

ระดับ 2 คะแนน เด็กสามารถพูดเป็นประโยคได้แต่ไม่สมบูรณ์ เช่น ไม่มีใคร พูดขึ้นลอย ๆ มี 2 องค์ประกอบ

ระดับ 1 คะแนน เด็กสามารถพูดได้แต่ไม่เป็นประโยค เช่น ดูภาพแล้วบอกว่า เดิน มี 1 องค์ประกอบ

ระดับ 0 คะแนน เด็กไม่สามารถพูดได้เลย

ในเวลาทำการทดสอบข้อละ 60 วินาที

ลักษณะแบบทดสอบ เด็กพูดเป็นประโยคเกี่ยวกับภาพที่กำหนดให้

จำนวนข้อสอบ จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง 1. นักเรียนเปิดแบบทดสอบหน้า

2. ให้นักเรียนดูข้อ โดยให้พูดเป็นประโยคตามภาพที่กำหนดให้

รูปที่ 1

ข้อที่ น้อยหน้า

ครู : “ หนูดูภาพข้อที่ 1 ข้อ น้อยหน้า แล้วฟังคำสั่งนะคะ”

: หนูเห็นภาพคนกำลังทำอะไร ให้หนูพูดเกี่ยวกับรูปภาพที่หนูเห็น(ภายใน 60 วินาที)

เด็ก : พูดประโยคตามภาพที่กำหนดให้

ครู : บันทึก(ภาพคนกำลังแปรงฟัน)

รูปที่ 2

ข้อที่ กล้วย

ครู : “ หนูดูภาพข้อที่ 1 ข้อ น้อยหน้า แล้วฟังคำสั่งนะคะ”

: หนูเห็นภาพคนกำลังทำอะไร ให้หนูพูดเกี่ยวกับรูปภาพที่หนูเห็น(ภายใน 60 วินาที)

เด็ก : พูดประโยคตามภาพที่กำหนดให้

ครู : บันทึก(ภาพกิ้งกือตะกร้าไปตลาด)

รูปที่ 3

ข้อที่ ส้ม

ครู : “ หนูดูภาพข้อที่ 1 ข้อ น้อยหน้า แล้วฟังคำสั่งนะคะ”

: หนูเห็นภาพคนกำลังทำอะไร ให้หนูพูดเกี่ยวกับรูปภาพที่หนูเห็น(ภายใน 60 วินาที)

เด็ก : พูดประโยคตามภาพที่กำหนดให้

ครู : บันทึก(ภาพคนกินน้อยหน้า)

รูปที่ 4

ข้อที่ แดงโม

ครู : “ หนูดูภาพข้อที่ 1 ข้อ ข้อน้อยหน้า แล้วฟังคำสั่งนะคะ”

: หนูเห็นภาพคนกำลังทำอะไร ให้หนูพูดเกี่ยวกับรูปภาพที่หนูเห็น(ภายใน 60 วินาที

เด็ก : พูดประโยคตามภาพที่กำหนดให้

ครู : บันทึก(ภาพคู่บ๊อบกำลังพุงดวงดาว)

รูปที่ 5

ข้อที่ ปลาหมอ

ครู : “ หนูดูภาพข้อที่ 1 ข้อ ข้อน้อยหน้า แล้วฟังคำสั่งนะคะ”

: หนูเห็นภาพคนกำลังทำอะไร ให้หนูพูดเกี่ยวกับรูปภาพที่หนูเห็น(ภายใน 60 วินาที

เด็ก : พูดประโยคตามภาพที่กำหนดให้

ครู : บันทึก(ภาพจระเข้กำลังเล่นน้ำ)

ตอนที่ 4 แบบทดสอบการเล่าเรื่อง

จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบการพูดเล่าเรื่องจากภาพที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับ 3 คะแนน เด็กสามารถเล่าเรื่องราวต่อเนื่องครบทุกภาพที่กำหนดให้

ระดับ 2 คะแนน เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องราวได้แต่ไม่ครบทุกภาพที่กำหนดให้ เช่น

ระดับ 1 คะแนน เด็กสามารถพูดได้แต่ไม่เป็นประโยค เช่น ดูภาพแล้วบอกว่า เดิน มี 1 องค์ประกอบ

ระดับ 0 คะแนน เด็กไม่สามารถพูดได้เลย

ในเวลา ทำการทดสอบข้อละ 60 วินาที

ลักษณะแบบทดสอบ เด็กพูดเล่าเรื่องเกี่ยวกับภาพที่กำหนดให้

จำนวนข้อสอบ จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง

1. นักเรียนเปิดแบบทดสอบหน้า
2. ให้นักเรียนดูข้อ โดยให้พูดเป็นเรื่องราวจากภาพที่กำหนดให้

ภาพที่หนึ่ง ภาพเกี่ยวกับครอบครัว โดยกำหนดคำที่ต้องพูดให้ครบอย่างน้อย 3 คำ เช่น คำว่า คุณตา
คุณยาย ถังน้ำ รดน้ำ ทำกับข้าว ช่วย

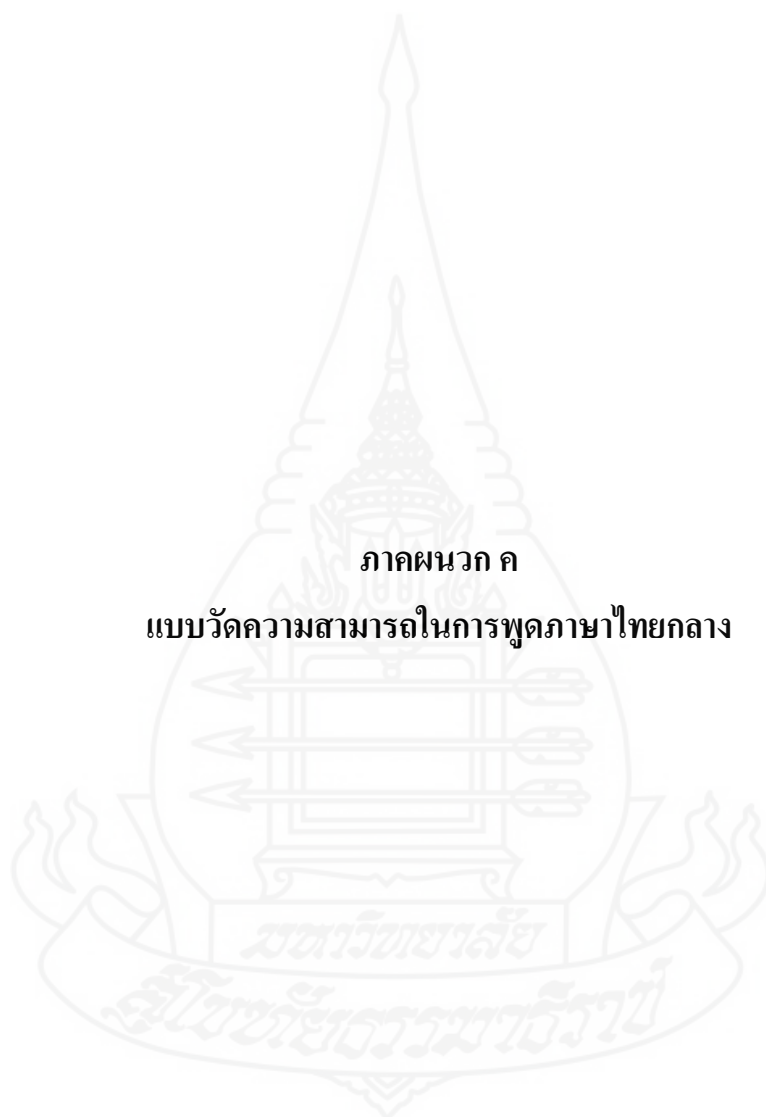
ภาพที่สอง ภาพเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก โดยกำหนดคำที่ต้องพูดให้ครบอย่างน้อย 3 คำ ซิงช้า วิ่ง
กระโดด

ภาพที่สาม ภาพเกี่ยวกับการไปตลาด โดยกำหนดคำที่ต้องพูดให้ครบอย่างน้อย 3 คำ เช่น คำว่า
ตะกร้า ชื่อผลไม้ ชื่อปลา ชื่อผัก

ภาพที่สี่ ภาพเกี่ยวกับ ตอนกลางวัน โดยกำหนดคำที่ต้องพูดให้ครบอย่างน้อย 3 คำ เช่น โดยกำหนด
คำที่ต้องพูดให้ครบอย่างน้อย 3 คำ คำว่า ดวงอาทิตย์ เดิน ตกปลา

ภาพที่ห้า ภาพเกี่ยวกับ ตอนกลางคืน ดวงจันทร์ ดวงดาว กิ่งไม้ มองดู

ภาคผนวก ค

แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง

แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1

---

1. ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบชุดนี้ เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง ประกอบด้วยรูปภาพ มีทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์จากภาพ 10 ข้อ

ตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ 10 ข้อ

ตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยค 5 ข้อ

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง 5 ข้อ

2. เวลาที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางทั้ง 4 ตอนใช้เวลาในการทดสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์จากภาพ ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาทดสอบคนละ 3 นาที

ตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ ทดสอบเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 10 คน ใช้เวลาทดสอบ 10 นาที

ตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยค ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาทดสอบคนละ 3 นาที

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาทดสอบคนละ 5 นาที

3. วิธีดำเนินการทดสอบ

3.1 เตรียมการก่อนการทดสอบ ผู้ดำเนินการทดสอบต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

3.1.1 ตรวจสอบแบบทดสอบให้ครบถ้วน และเขียนชื่อของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อม

3.1.2 ศึกษาแบบทดสอบและคู่มือให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมด จนสามารถให้คำอธิบายได้คล่องแคล่ว

3.1.3 จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เหมาะสมกับผู้รับการทดสอบ

3.1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบ ดังนี้

- 1) แบบทดสอบและคู่มือทดสอบ อย่างละ 1 ชุด
- 2) นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน
- 3) ดินสอที่มีคุณภาพดีสีเข้มเห็นชัดเจน
- 4) เทปบันทึกเสียง จำนวน 1 เครื่อง

3.1.5 ก่อนทำการทดสอบจัดให้ผู้รับการทดสอบ ดื่มน้ำและเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

3.1.6 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้ผู้รับการทดสอบ ไม่กังวล มีความมั่นใจ และร่วมมือทำแบบทดสอบเป็นอย่างดี

3.1.7 ผู้ดำเนินการทดสอบแนะนำการเขียนเครื่องหมาย (×) ให้เด็กดูบนกระดาษดำ และแนะนำให้เด็กเขียนให้ชัดเจน

3.2 ดำเนินการทดสอบ ตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 แบบทดสอบตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์จากภาพ ทดสอบเป็นรายบุคคลโดยใช้เวลาคนละ 3 นาที

1) ผู้รับการทดสอบดูภาพทีละ 1 ภาพ พูดเป็นภาษาไทยกลางจากภาพที่กำหนดให้ทั้งหมด 10 ภาพ

2) เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบแต่ละตอนให้ผู้รับการทดสอบพักประมาณ 5 นาที

3.2.2 แบบทดสอบตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ ทดสอบเป็นกลุ่มย่อย ครั้งละ 10 คน ใช้เวลา 10 นาที

1) ให้ผู้รับการทดสอบเปิดทีละหน้า โดยใช้กระดาษปิดข้ออื่นไว้ และทำทีละข้อ

2) ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่ง ข้อละ 2 ครั้ง

3) ผู้ดำเนินการทดสอบดูแลให้ผู้รับการทดสอบทำทุกคน

3.2.3 แบบทดสอบตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยค ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาคนละ 3 นาที

1) ให้ผู้รับการทดสอบดูภาพครั้งละ 1 ภาพ แล้วตอบเป็นภาษาไทยกลาง

2) ผู้ดำเนินการทดสอบบันทึกคำตอบของผู้รับการทดสอบลงในแบบบันทึกเพื่อตรวจสอบกับเกณฑ์การให้คะแนน

3.2.4 แบบทดสอบตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง ทดสอบเป็นรายบุคคล ใช้เวลาคนละ 5 นาที

1) ให้ผู้รับการทดสอบดูภาพครั้งละ 1 ภาพ แล้วพูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งมีองค์ประกอบ ใคร ทำอะไร ที่ไหน

2) ผู้ดำเนินการทดสอบบันทึกคำตอบของผู้รับการทดสอบ

3.3 หลังการทดสอบ

1) ผู้ดำเนินการทดสอบเก็บรวบรวมแบบทดสอบ

2) ตรวจสอบแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบ

3) จัดบันทึกคะแนนของผู้รับการทดสอบลงในแบบบันทึกการตรวจให้คะแนน

4. เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์จากภาพ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อตอบถูก

ให้ 0 คะแนน เมื่อตอบผิดหรือไม่ตอบ

4.2 ตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้ 1 คะแนน เมื่อกากบาทคำตอบได้ถูกต้อง

ให้ 0 คะแนน เมื่อกากบาทคำตอบผิดหรือไม่กากบาท

4.3 ตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยค ให้คะแนนเป็นระดับคุณภาพ 3 2 1 0 ดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้โดยครอบคลุม ใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพ แต่ไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร หรือพูดได้ครอบคลุม แต่พูดภาษาถิ่นปะปนภาษาไทยกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพ แต่ไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร และพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูดหรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพหรือพูดเป็นภาษาถิ่นทั้งประโยค

4.4 ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง ให้คะแนนเป็นระดับคุณภาพคือ 3 2 1 0 ดังนี้

ให้ 3 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งมีองค์ประกอบ ใคร ทำอะไร ที่ไหน

ให้ 2 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง แต่มีองค์ประกอบไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร ที่ไหน หรือพูดองค์ประกอบได้ครอบคลุมแต่พูดภาษาถิ่นปะปนกับภาษาไทยกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง แต่มีองค์ประกอบไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร ที่ไหน และพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษาถิ่นทั้งหมด

แบบบันทึกคะแนนทดสอบการพูดประโยค

ตอนที่ 3 การพูดประโยคเป็นภาษาไทยกลาง

เด็กชาย/เด็กหญิง.....

วัน เดือน ปีที่ทดสอบ..... ก่อนทดลอง หลังทดลอง

ภาพที่	3	2	1	0	หมายเหตุ
1					
2					
3					
4					
5					
คะแนนรวม					
คะแนนรวมทั้งหมด					

แบบบันทึกคะแนนทดสอบการเล่าเรื่องจากภาพ

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง

เด็กชาย/เด็กหญิง.....

วัน เดือน ปี ที่ทดสอบ..... ก่อนทดลอง หลังทดลอง

ภาพที่	3	2	1	0	หมายเหตุ
1					
2					
3					
4					
5					
คะแนนรวม					
คะแนนรวมทั้งหมด					

คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์จากภาพ

จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดคำเป็นภาษาไทยกลาง

การให้คะแนน 1. เด็กพูดเป็นภาษาไทยกลาง ได้ถูกต้องให้ 1 คะแนน

2. เด็กพูดเป็นภาษาถิ่น หรือไม่พูด ให้ 0 คะแนน

เวลาในการทำการทดสอบ คนละ 3 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพ

จำนวนข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. ให้เด็กดูภาพทีละภาพแล้วตอบเป็นภาษาไทยกลาง

คำสั่ง ให้เด็กดูภาพที่กำหนดให้แล้วบอกชื่อภาพเป็นภาษาไทยกลาง

แบบทดสอบ		เฉลยคำตอบ	
ข้อที่ 1	ภาพ รองเท้านักเรียน	คำตอบข้อที่ 1	รองเท้านักเรียน
ข้อที่ 2	ภาพ ตะกร้า	คำตอบข้อที่ 2	ตะกร้า
ข้อที่ 3	ภาพ น้อยหน้า	คำตอบข้อที่ 3	น้อยหน้า
ข้อที่ 4	ภาพ ชิงช้า	คำตอบข้อที่ 4	ชิงช้า
ข้อที่ 5	ภาพ กิ่งก้อ	คำตอบข้อที่ 5	กิ่งก้อ
ข้อที่ 6	ภาพ ดวงอาทิตย์	คำตอบข้อที่ 6	ดวงอาทิตย์
ข้อที่ 7	ภาพ ถังน้ำ	คำตอบข้อที่ 7	ถังน้ำ หรือถังน้ำพลาสติก
ข้อที่ 8	ภาพ หอยทาก	คำตอบข้อที่ 8	หอยทาก
ข้อที่ 9	ภาพ ดวงจันทร์	คำตอบข้อที่ 9	ดวงจันทร์
ข้อที่ 10	ภาพ ตะขาบ	คำตอบข้อที่ 10	ตะขาบ

ตอนที่ 1 การพูดคำศัพท์จากภาพ

คำสั่ง ให้เด็กดูรูปภาพแล้วบอกชื่อเป็นภาษาไทยกลาง

ข้อ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

ข้อที่ 6

ข้อที่ 7

ข้อที่ 8

ข้อที่ 9

ข้อที่ 10

ตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ

จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความสามารถในการอธิบายความหมายของคำ

การให้คะแนน 1. เด็กกากบาทตรงกับภาพที่ครูพูดถูกต้องได้ 1 คะแนน

2. เด็กกากบาทผิดหรือไม่กากบาทได้ 0 คะแนน

เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบชนิดรูปภาพแบบเลือกตอบ

จำนวนข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบกลุ่มย่อย กลุ่มละไม่เกิน 10 คน

2. เด็กแต่ละคนรับแบบทดสอบ ข้อ 1 – 10 ซึ่งแต่ละข้อมีตัวเลือก 3 ภาพ

คำสั่ง ให้เด็กกากบาทภาพที่ตรงกับความหมายของคำที่ครูพูด

แบบทดสอบ	เฉลยคำตอบ
ข้อที่ 1 ภาพใดเป็นภาพนกกระทา	ภาพที่ 1
ข้อที่ 2 ภาพใดเป็นภาพคอก	ภาพที่ 2
ข้อที่ 3 ภาพใดเป็นภาพคนกระโดด	ภาพที่ 3
ข้อที่ 4 ภาพใดเป็นภาพคนว่ายน้ำ	ภาพที่ 1
ข้อที่ 5 ภาพใดเป็นภาพตุ๊กแก	ภาพที่ 1
ข้อที่ 6 ภาพใด เป็นภาพตะไคร้	ภาพที่ 1
ข้อที่ 7 ภาพใดเป็นภาพฟักทอง	ภาพที่ 3
ข้อที่ 8 ภาพใดเป็นภาพ คนตกปลา	ภาพที่ 3
ข้อที่ 9 ภาพใดเป็นภาพ พุทรา	ภาพที่ 2
ข้อที่ 10 ภาพใดเป็นภาพเด็กกระซิบ	ภาพที่ 1

ตอนที่ 2 การอธิบายความหมายของคำ

คำสั่ง เด็กดูภาพแล้วกากบาท(×)ภาพที่มีความหมายตรงกับคำที่กำหนดให้

1. ภาพใดเป็นภาพนกกระจอกบ้าน

2. ภาพใดคือภาพคางคก

3. ภาพใดเป็นภาพเด็กกระโดด

4. ภาพใดเป็นภาพคนว่ายน้ำ

5. สัตว์ในข้อใดคือ ตุ๊กแก

6. ภาพใดคือต้นตะไคร้

7. ภาพใดคือฟักทอง

8. ภาพใดเป็นภาพเด็กตกปลา

9. ภาพใดคือ พุทรา

10. ข้อใดเป็นภาพเด็กกระซิบกัน

ตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยคเป็นภาษาไทยกลาง

จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดเป็นประโยคเป็นภาษาไทยกลาง

การให้คะแนน ให้ 3 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลาง ได้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้โดยครอบคลุม ใคร ทำอะไร

ให้ 2 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลางได้สอดคล้องกับภาพ แต่ไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร หรือพูดได้ครอบคลุม แต่พูดภาษาถิ่นปะปนภาษาไทยกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อพูดประโยคจากภาพเป็นภาษาไทยกลางได้สอดคล้องกับภาพ แต่ไม่ครอบคลุม ใคร ทำอะไร และพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง

ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่พูดหรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพหรือพูดเป็นภาษาถิ่นทั้งประโยค
เวลาในการทำแบบทดสอบ คนละ 3 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ การพูดเป็นภาษาไทยกลางจากภาพที่กำหนดให้

จำนวนข้อสอบ จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. เด็กแต่ละคนพูดเป็นประโยคจากภาพครั้งละ 1 ภาพ จนครบ 5 ภาพ

คำสั่ง ให้เด็กดูภาพที่กำหนดให้แล้วพูดเป็นประโยคให้สอดคล้องกับภาพเป็นภาษาไทยกลาง

แบบทดสอบ

ภาพที่ 1 เด็กผู้หญิงเดินกางร่ม

ภาพที่ 2 เด็กสองคนวิ่ง

ภาพที่ 3 เด็กผู้หญิงใส่รองเท้า

ภาพที่ 4 ผู้หญิงดมดอกไม้

ภาพที่ 5 แม่กับลูกช่วยกันทำกับข้าว

เฉลยคำตอบ

ในกรณีที่เด็กพูดต่างจากประโยคที่ครูกำหนดไว้ แต่เด็กพูดเป็นประโยคที่สอดคล้องกับภาพและเป็นภาษาไทยกลางเด็กจะได้คะแนนตามเกณฑ์

ตอนที่ 3 การพูดเป็นประโยค

คำสั่ง เด็กดูภาพ แล้วพูดประโยคเป็นภาษาไทยกลางให้สอดคล้องกับภาพที่กำหนดให้

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง

จุดมุ่งหมาย เพื่อทดสอบความสามารถในการพูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลาง

การให้คะแนน ให้ 3 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง ซึ่งมีองค์ประกอบ
ใคร ทำอะไร ที่ไหน

ให้ 2 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง แต่มีองค์ประกอบ
ไม่ครอบคลุมใคร ทำอะไร ที่ไหน หรือพูดองค์ประกอบได้ครอบคลุมแต่พูดภาษาถิ่นปะปนกับ
ภาษาไทยกลาง

ให้ 1 คะแนน เมื่อบอกรายละเอียดของภาพเป็นภาษาไทยกลาง แต่มีองค์ประกอบ
ไม่ครอบคลุม ใคร ทำอะไร ที่ไหน และพูดภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทยกลาง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กไม่พูด หรือพูดไม่สอดคล้องกับภาพ หรือพูดเป็นภาษาถิ่นทั้งหมด
เวลาในการทำแบบทดสอบ คนละ 5 นาที

ลักษณะแบบทดสอบ การพูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลางจากภาพที่กำหนดให้

จำนวนข้อสอบ จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบรายบุคคล

2. เด็กแต่ละคนพูดเล่าเรื่องจากภาพครั้งละ 1 ภาพ จนครบ 5 ภาพ

คำสั่ง ให้เด็กดูภาพแล้วเล่าเรื่องจากภาพเป็นภาษาไทยกลางให้สอดคล้องกับภาพ (ใคร ทำอะไร
ที่ไหน)

แบบทดสอบ

ภาพที่ 1 เด็กผู้ชายรดน้ำต้นไม้บนแปลงผัก

ภาพที่ 2 สุนัขตัวใหญ่กำลังจะแย่งอาหารสุนัขตัวเล็ก สุนัขทั้งสองยืนอยู่บนถนน

ภาพที่ 3 เด็กผู้หญิงแปรงฟันหน้าอ่างน้ำ

ภาพที่ 4 เด็กผู้หญิงกำลังซักผ้าในหนองน้ำ

ภาพที่ 5 นกกระสาใช้ปากและเท้าจับกบในหนองน้ำ

เฉลยคำตอบ

ในกรณีที่เด็กพูดต่างจากข้อความที่ครูกำหนดไว้แต่สอดคล้องกับภาพ และมีองค์ประกอบ ใคร ทำ
อะไร ที่ไหน เป็นภาษาไทยกลาง จะได้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง

คำสั่ง เด็กดูภาพ แล้วพูดเล่าเรื่องเป็นภาษาไทยกลางให้สอดคล้องกับภาพ

ข้อที่ 1

ข้อที่ 2

ข้อที่ 3

ข้อที่ 4

ข้อที่ 5

ภาคผนวก ง
แบบประเมินเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมิน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สองภาษา ชั้นอนุบาลปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สองภาษา ตามรายการที่กำหนด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงต่อความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมสอดคล้องหรือเหมาะสมกับรายการที่กำหนด
 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมสอดคล้องหรือเหมาะสมกับรายการที่กำหนด
 -1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องหรือไม่เหมาะสมกับรายการที่กำหนด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	1	0	-1	
1. เนื้อเรื่องของนิทานเหมาะสมกับวัย				
2. คำภาษาไทยกลางที่นำมาสอนมีความเหมาะสม				
3. รูปแบบการเรียนรู้มีความหลากหลาย				
4. เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้				
5. วัตถุประสงค์วิธีดำเนินกิจกรรมและการวัดประเมินผลมีความสอดคล้องกัน				
6. วิธีการเรียนรู้สามารถช่วยส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของเด็กได้				
7. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม				
8. สื่อประกอบการเรียนรู้เหมาะสมและน่าสนใจ				

แบบประเมิน

แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง ชั้นอนุบาลปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของแบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลาง ด้าน การพูดคำศัพท์จากภาพ การอธิบายความหมายของคำ การพูดเป็นประโยค และการพูดเล่าเรื่อง โดย ภาเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงต่อความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบสามารถวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางได้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบสามารถวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางได้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สามารถวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางได้

รายการประเมิน		ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1. แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของ เด็ก ปฐมวัย					
ตอนที่ 1	การพูดคำศัพท์จากภาพ				
	ข้อ 1. ภาพรองเท้านักเรียน				
	ข้อ 2. ภาพตะกร้า				
	ข้อ 3. ภาพน้อยหน้า				
	ข้อ 4. ภาพชิงช้า				
	ข้อ 5. ภาพกิ้งกือ				
	ข้อ 6. ภาพดวงอาทิตย์				
	ข้อ 7. ภาพถังน้ำ				
	ข้อ 8. ภาพหอยทาก				
	ข้อ 9. ภาพดวงจันทร์				
	ข้อ 10. ภาพตะขาบ				

รายการประเมิน		ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1. แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย 2. รูปแบบของแบบทดสอบมีความเหมาะสม 3. เวลาที่ใช้ในการทดสอบกับช่วงความสนใจของเด็ก 4. ความชัดเจนของภาพประกอบ 5. ความชัดเจนและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน					
ตอนที่ 2	การอธิบายความหมายของคำ				
	ข้อ 1. ภาพใดเป็นภาพนกกระจอกบ้าน ภาพนกกระจอกบ้าน ภาพนกยูง ภาพนกกระสา				
	ข้อ 2. ภาพใดคือคางคก ภาพกบ ภาพคางคก ภาพเขียด				
	ข้อ 3. ภาพใดเป็นภาพคนกระโดด ภาพเด็กยืนบนท่อนไม้ ภาพเด็กเล่นสะเกต ภาพเด็กกระโดด				
	ข้อ 4. ภาพใดเป็นภาพคนว่ายน้ำ ภาพคนว่ายน้ำ ภาพเด็กยืนในสระ ภาพคนลอยคอในทะเล				
	ข้อ 5. สัตว์ในข้อใดคือตุ๊กแก ภาพตุ๊กแก ภาพจิ้งจก ภาพกิ้งก่า				

รายการประเมิน		ระดับความ กิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
ข้อ 6. ภาพใดคือตะไคร้ ภาพตะไคร้ ภาพผักกาดหอม ภาพผักคะน้า					
ข้อ 7. ภาพใดคือฟักทอง ภาพฟัก ภาพมะระ ภาพฟักทอง					
ข้อ 8. ภาพใดเป็นภาพคนตกลปลา ภาพเด็กตักน้ำ ภาพเด็กให้อาหารสัตว์ ภาพเด็กตกลปลา					
ข้อ 9. ภาพใดคือพุทรา ภาพขนุน ภาพต้นพุทรา ภาพมะพร้าว					
ข้อ 10. ข้อใดเป็นภาพเด็กกำลังกระชิบ ภาพเด็กกระชิบ ภาพเด็กกอดคอกัน ภาพเด็กใช้มือ 2 ข้างแตะไหล่					

รายการประเมิน		ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1.แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย 2. รูปแบบของแบบทดสอบมีความเหมาะสม 3. เวลาที่ใช้ในการทดสอบเหมาะกับช่วงความสนใจของเด็ก 4. ความชัดเจนของภาพประกอบ 5. ความชัดเจนและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน					
ตอนที่ 3	การพูดเป็นประโยค				
	ข้อ 1. เด็กผู้หญิงเดินทางร่วม				
	ข้อ 2. เด็กสองคนวิ่ง				
	ข้อ 3. เด็กผู้หญิงใส่รองเท้า				
	ข้อ 4. ผู้หญิงนั่งชมดอกไม้				
	ข้อ 5. แม่กับลูกช่วยกันทำกับข้าว				

รายการประเมิน		ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	
1. แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางของเด็กปฐมวัย 2. รูปแบบของแบบทดสอบมีความเหมาะสม 3. เวลาที่ใช้ในการทดสอบเหมาะกับช่วงความสนใจของเด็ก 4. ความชัดเจนของภาพประกอบ 5. ความชัดเจนและความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนน					
ตอนที่ 4	การพูดเล่าเรื่อง				
	ข้อ 1. เด็กกำลังรดน้ำต้นไม้บนแปลงผัก				
	ข้อ 2. สุนัขตัวใหญ่กำลังจะแย่งอาหารจากสุนัขตัวเล็ก สุนัขทั้งสองตัวยืนอยู่บนถนน				
	ข้อ 3. เด็กผู้หญิงแปรงฟันหน้าอ่างน้ำ				
	ข้อ 4. เด็กผู้หญิงกำลังซักผ้าในหนองน้ำ				
	ข้อ 5. นกกระสาใช้ปากและเท้าจับกบในหนองน้ำ				

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

ตารางแสดงผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานสองภาษา

รายการ	ผลการประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่				
	1	2	3	x	ioc
1. เนื้อเรื่องของนิทานเหมาะสมกับวัย	1	1	1	3	1
2. คำภาษาไทยกลางมีความเหมาะสม	0	1	1	2	0.7
3. รูปแบบการเล่านิทานมีความหลากหลาย	-1	1	1	1	.33
4. เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่านิทาน	1	1	1	3	1
5. วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ กิจกรรมและการวัด ประเมินผลมีความสอดคล้องกัน	-1	1	1	1	1
6. วิธีการเล่าสามารถช่วยส่งเสริมการพูดภาษาไทย กลางของเด็กได้	1	1	1	3	1
7. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม	1	-1	1	1	.33
8. สื่อประกอบการเล่านิทานเหมาะสมและน่าสนใจ	-1	1	1	2	0.7

ผลการประเมินแบบวัดความสามารถในการพูดภาษาไทยกลางโดยผู้เชี่ยวชาญ
 ตารางแสดงผลการประเมินแบบวัดความสามารถทางการพูดภาษาไทยกลาง

ตอนที่	ข้อสอบที่	ผลการประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่				ioc
		1	2	3	x	
1 การพูด คำศัพท์	1	1	1	1	3	1
	2	0	1	1	2	.7
	3	1	1	1	3	1
	4	1	1	1	3	1
	5	1	1	1	3	1
	6	1	1	1	3	1
	7	1	1	1	3	1
	8	1	-1	1	1	0.33
	9	1	1	1	3	1
	10	1	1	1	3	1
2 การอธิบาย ความ หมายของคำ	1. แบบวัดความสามารถในการ พูดภาษาไทยกลาง	1	1	1	3	1
	2. รูปแบบของแบบทดสอบมี ความเหมาะสม	1	1	1	3	1
	3. เวลาที่ใช้ในการทดสอบเหมาะสม กับช่วงความสนใจ	1	0	1	2	.7
	4. ความชัดเจนของภาพประกอบ	1	1	1	3	1
	5. ความชัดเจนและความเหมาะสม ของเกณฑ์การให้คะแนน	1	1	1	3	1

ตอนที่ 2 (ต่อ) การอธิบายความหมายของคำ

ตอนที่ 2	ข้อสอบที่ รายการประเมิน	ผลการประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่				
		1	2	3	x	ioc
	1	1	1	1	3	1
	2	1	1	1	3	1
	3	1	1	1	3	1
	4	0	1	1	2	0.7
	5	1	1	1	3	1
	6	0	1	1	2	0.7
	7	1	1	1	3	1
	8	1	1	1	3	1
	9	1	0	1	2	0.7
	10	1	1	1	3	1
ตอนที่ 3						
การพูดประโยค	1. แบบวัดความสามารถในการ พูดภาษาไทยกลาง	1	1	1	3	1
	2. รูปแบบของแบบทดสอบมี ความเหมาะสม	1	1	1	3	1
	3. เวลาที่ใช้ในการทดสอบเหมาะ กับช่วงความสนใจของเด็ก	1	1	1	3	1
	4. ความชัดเจนของภาพประกอบ	1	1	1	3	1
	5. ความชัดเจนและความเหมาะสม ของเกณฑ์การให้คะแนน	1	1	1	3	1
	1	1	1	1	3	1
	2	1	1	1	3	1
	3	1	1	1	3	1
	4	1	1	1	3	1
	5	1	1	1	3	1

ตอนที่ 4 การพูดเล่าเรื่อง

ตอนที่ 4	ข้อสอบที่ รายการประเมิน	ผลการประเมินผู้เชี่ยวชาญคนที่				ioc
		1	2	3	x	
	1. แบบวัดความสามารถในการพูด ภาษาไทยกลาง	1	1	1	3	1
	2. รูปแบบของแบบทดสอบมีความ เหมาะสม	1	1	1	3	1
	3. เวลาที่ใช้ในการทดสอบเหมาะกับ ช่วงความสนใจของเด็ก	1	0	1	2	.7
	4. ความชัดเจนของภาพประกอบ	1	1	1	3	1
	5. ความชัดเจนและความเหมาะสม ของเกณฑ์การให้คะแนน	1	1	1	3	1
	1	1	1	1	3	1
	2	1	1	1	3	
	3	1	1	1	3	1
	4	1	1	1	3	1
	5	1	1	1	3	1

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสมภรณ์ สืบวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	1 พฤศจิกายน 2501
สถานที่เกิด	อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต 2533 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโนนสังวิทยาการ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	ครู ตำแหน่ง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

